

Bygghökningsrådet
skriftutgivning

1989

INSTITUTET FÖR
BYGGDOKUMENTATION

Accnr

Plac *Serie*

Bygghökningsrådet

EJ HEMLÅN

Byggeforskningsrådets

skriftutgivning

1989

-
- *Kronologiskt register*
  - *Författarregister*
  - *Ämnesregister*
-

Byggeforskningsrådet

Omslag: Margareta Sjögren

G1:1990

Statens råd för byggnadsforskning,
Stockholm

Tryck: Spångbergs Tryckeri AB, Stockholm 1990

FÖRORD

Denna katalog är en komplett sammanställning av Byggeforskningsrådets skrifter utgivna under 1987. Tidigare utgåva av katalogen omfattar Byggeforskningsrådets skrifter under tiden 1976–1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988 och 1989.

För att underlätta orienteringen i Byggeforskningsrådets utgivning har katalogen försetts med olika register.

Kronologiskt register

Detta register är uppdelat efter serietillhörighet i nummerföljd enligt följande ordning och anger Skriftnummer, ISBN-nummer och pris samt kort referat av innehållet.

R – Rapporter – del- eller slutredovisningar av forskningsprojekt

D – Documents – utgivning på främmande språk

T – T-skrifter – redigerade forskningsredovisningar, debattskrifter, handböcker, kunskapsöversikter m m

G – G-skrifter – generell information – litteraturförteckningar, projektkataloger, broschyrer m m vilka distribueras kostnadsfritt.

IR – Institutionsrapporter. Del- och slutredovisningar av forskningsrapporter utges antingen i rådets rapportserie eller i form av institutionsrapporter. De senare utges och distribueras av respektive institut eller högskola. Observera dock att förteckningen inte innehåller alla institutionsrapporter som utgivits under 1988, däremot har vissa institutionsrapporter med tidigare utgivningsår tagits med.

Författarregister

Registret är alfabetiskt och upptar skrifternas titlar och nummer. I de fall fyra eller fler författare står för en skrift har av tekniska skäl endast de tre första namnen på skriftens omslag registrerats.

Ämnesregister

På registrets försättsblad anges de ämnen på vilka skrifterna har fördelats. Uppgifterna är desamma som i det kronologiska registret. Berör skriften flera ämnesområden anges den under samtliga.

Stockholm i januari 1990

Byggeforskningsrådet
Informationsenheten

Peter Z Cernohorsky

INNEHÅLL

FÖRORD	3
KRONOLOGISKT REGISTER	7
R – Rapporter 1988	9
D – Documents 1988	29
T-skrifter 1988	33
G-skrifter 1988	37
IR – Institutionsrapporter – högskolor	41
Institutionsrapporter – övriga	53
FÖRFATTARREGISTER	65
ÄMNESREGISTER	85

Alla Byggtjänstbyråns skrifter beställs genom

Svensk Byggtjänst, Litteratortjänst
171 88 Solna
Telefon 08-734 51 00.

Rapporter, T-skrifter och Documents

Till angivna priser tillkommer:

- vid postförskott – porto och expeditionsavgift
- vid faktura – porto och expeditionsavgift

För nettopriser kan skrifterna köpas på Byggtjänst Byggbokhandel i

- Stockholm, Regeringsgatan 42, telefon 08-734 50 00
- Göteborg, Örgrytevägen 2, telefon 031-81 00 85
- Malmö, Studentgatan 4, telefon 040-709 55
- Umeå, Kungsgatan 73, telefon 090-12 59 10

G-skrifter, Sammanfattningar och Summaries

distribueras gratis.

Institutionsrapporter

beställs direkt hos angivna utgivare (se raden efter författarnamn).

KRONOLOGISKT REGISTER

1989

---

1 **Lidingö fjärrvärmecentral. Utvärdering av värmepumpar, el- och oljepannor**

Enström, H & Solin, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.

Rapport 1:89. ISBN 91-540-4995-5. 56,80 kr.

Rapporten redovisar Lidingö fjärrvärmecentrals driftsresultat under två års drift.

Förutom två värmepumpar ingår olje- och elpannor i anläggningen. Vissa resultat kan därför vara intressanta även utanför värmepumpsteknikens område.

Art nr 6709001.

2 **Frysskyddande åtgärder för luftvärmare. Fältstudie**

Brännström, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 2:89. ISBN 91-540-4988-1. 45,70 kr.

Denna rapport behandlar ett projekt som har haft till sitt huvudsyfte att ta reda på

hur frysskyddande åtgärder för luftvärmare beskrivs i förfrågningsunderlag och

dels försöka klargöra fryrsaker. I undersökningen har 65 fall av frysningar

granskats. Förutom en belysning av problemet ur olika aspekter ges förslag på

frysskyddande åtgärder.

Art nr 6709002.

3 **Sol - jordvärme för 120 markbostäder i Ytterhogdal. Förstudie**

Zenkert, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.

Rapport 3:89. ISBN 91-540-4990-3. 56,80 kr.

En enskild kommun har varit ledande i detta sol-jordvärmeprojekt i syfte att dels spara energi dels minska de boendes kostnader. Denna anläggningsrapport redovisar ideer, förprojektering, upphandling, projektering och kostnader. Den utgör också förstudie till energiflödesmätningar inom en begränsad del av projektet.

Art nr 6709003.

4 **Effektmätning på värmepumpar. Förenklad mätmetod**

Fahlen, P & Johansson, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 80 sid.

Rapport 4:89. ISBN 91-540-4992-X. 53,10 kr.

Rapporten behandlar utvärdering av värmepumpar vid garantikontroll och status-

bestämning vid installation. I rapporten beskrivs en metod att utföra mätningar

med portabel mätutrustning. Projektet har avsett att avgöra om förenklad prestanda-

bedömning på värmepumpar genom mätningar i köldmediekretsen är möjlig och i

så fall med vilken osäkerhet.

Art nr 6709004.

5 **Klimat, bebyggelseplanering, energibehov. Regionala och lokala variationer, exempel Angelholms komm.**

Taesler, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 125 sid.

Rapport 5:89. ISBN 91-540-4994-6. 65,45 kr.

Detta projekts syfte har varit att utveckla och demonstrera en metodik för analys

av betydelsen av regionala och lokala klimatskillnader för energiomsättningen i

byggnader. Metodiken är tänkt att tillämpas dels vid planering och projektering av

nybebyggelse och renovering och dels vid drift och uppföljning av existerande be-

byggelse.

Art nr 6709005.

6 **Driftuppföljning. Värme och kylsystem med akvifärlager i Kristianstad**

Kronqvist, L & Simonsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.

Rapport 6:89. ISBN 91-540-4996-2. 45,70 kr.

Projektet har under ett år följt funktionen av ett energilagret i en akvifär. Syftet har varit att klargöra det termohydrauliska verkningssättet hos energilagret. En datormodell har uppställts och kalibrerats mot uppmätta förhållanden. Projektet utmynnar i rekommendationer för fortsatt drift av anläggningen.
Art nr 6709006.

7 Bostäder som brukarstyrda energisystem

Lundgren, T
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 149 sid.
Rapport 7:89. ISBN 91-540-4998-9. 74,10 kr.
Rapporten som är en doktorsavhandling analyserar variationen i energianvändning inom grupper av tekniskt sett identiska bostäder i ett experiment och demonstrationsområde för energisnål bostadsbebyggelse, uppfört 1981. Lägenheterna har direktel, FTX-ventilation och varmvattenberedning.
Art nr 6709007.

8 Ultrahöghållfast betong. Tillverkningsprinciper

Berntsson, L & Chandra, S
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 14 sid.
Rapport 8:89. ISBN 91-540-4987-3. 40,75 kr.
Denna kortfattade rapport är en allmän introduktion till principerna för framställning av höghållfast betong baserat på effektiva dispergerade tillsatsmedel och mikropartiklar av silox (silika) som vid blandningen kombineras med portlandcement. Hållfastheter på upp till 200 MPa kan erhållas.
Art nr 6709008.

9 Enkel deltäckande markvärmepump för direktelhus. Förstudie

Berglöf, K & Sandström, B
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 13 sid.
Rapport 9:89. ISBN 91-540-4989-X. 40,75 kr.
Denna BFR-rapport syftar till att belysa vad en delkonvertering med en liten värmepump kan innebära både ur investerings- och besparingssynpunkt för de direkteluppvärmda husen. Beräkningarna och resonemangen i förstudien samt de försök som utförts i Kalix i projekt 200 visar att en energibesparing på 30-35% är möjlig.
Art nr 6709009.

10 Värmeåtervinning ur storgruvan, Norberg. Förstudie

Laurin, L
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.
Rapport 10:89. ISBN 91-540-4991-1. 40,75 kr.
I denna rapport redovisas utfallet av ett värmepumpsystem med vatten från storgruvan i Norberg som värmekälla. Den totala installerade värmepumpeffekten uppgick till ca 450 kW. Resultatet avseende teknik, funktion och ekonomi diskuteras.
Art nr 6709010.

11 Bostadsmiljöförbättringar. Utveckling av en analysmetod

Andersson, K
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 200 sid.
Rapport 11:89. ISBN 91-540-4993-9. 86,40 kr.
Rapporten behandlar utvärdering av bostadsmiljöförbättringar. En analysmetod har arbetats fram utifrån litteraturstudier och undersökning av konkreta fall. Metodaspekter i utvärdering betonas mer än faktiska utvärderingar. Rapporten ger även beskrivningar av genomförda miljöförbättringar.
Art nr 6709011.

12 Sjövärmeanläggning i Åre. Mätning och utvärdering

Holmlund, I
Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.
Rapport 12:89. ISBN 91-540-4995-4. 49,40 kr.

Projektet har haft målsättningen att bestämma följande: dimensioneringsföretsättningar för sjökollektorerna, värmepumpsystemets värmefaktor samt de olika energislagens andel av energiförsörjningen i sjövärmearläggningen. Rapporten är mycket rikt illustrerad.
Art nr 6709012.

13 Fläselement för luftförångare. Laboratorieprov samt datorprogram för bestämning av prestanda

Lindström, U
Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 61 sid.
Rapport 13:89. ISBN 91-540-4997-0. 49,40 kr.
Rapporten består av två delar. I den första delen redovisas resultat från undersökningar från en förångare i kommersiellt utförande varvid inverkan av olika modifieringar undersökts. I den andra delen redovisas beräkningsrutiner som i rapporten sammanförts till ett datorprogram för beräkning av prestanda för fläselement.
Art nr 6709013.

14 Utvärdering av frånluftsvärmepump i Mörby centrum

Naumburg, P-H
Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 39 sid.
Rapport 14:89. ISBN 91-540-4999-7. 45,70 kr.
Denna rapport redovisar mätningar på en stor frånluftsvärmepump som är inkopplad i värmesystemet till tre fastigheter invid Mörby centrum, Stockholm. Mätningar har skett på två sätt; långtidsmätningar samt mer ingående mätningar på 7-10 dagar.
Art nr 6709014.

15 Infraljuds inverkan på värmeövergångstalet

Petersson, B
Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.
Rapport 15:89. ISBN 91-540-4979-2. 45,70 kr.
Denna rapport behandlar infraljuds inverkan på värmeövergångstal. Frostpåslag har även studerats. Resultatet från utförda prov visar att infraljud är ett sätt att väsentligt öka värmeövergångstalet under vissa förhållanden. När det gäller frostpåslag kan däremot ingen skillnad med eller utan infraljud uppmätas.
Art nr 6709015.

16 Enkätundersökning av värmepumpar i Danderyds kommun

Melinder, Å & Naumburg, P-H
Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.
Rapport 16:89. ISBN 91-540-4981-4. 45,70 kr.
Rapporten syftar till att utröna hur värmepumpar fungerar i praktiken efter några års drift. Ett antal värmepumpsägare har intervjuats med enkäter tre år i rad. Enkätserien ger uppgifter om bl a ägarens syn på sin värmepump, servicebehov, energibehov samt råd till den som ska installera värmepump.
Art nr 6709016.

17 CFC-detektering. Utrustning och metoder för att spåra CFC-medier

Andersson, M
Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 140 sid.
Rapport 17:89. ISBN 91-540-4983-0. 74,10 kr.
Rapporten behandlar dels typer och egenskaper för detekteringsutrustning, dels metoder för detektering. Vidare har ett antal olika mobila instrument, läcksökare, provats, såväl i laboratorium som under fältmässiga förhållanden. Arbetet har i första hand inriktats på utrustning vid stora värmepumpanläggningar.
Art nr 6709017.

18 Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat

Melinder, Å & Berendson, J & Granryd, E m fl.
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 100 sid.
Rapport 18:89. ISBN 91-540-4985-3. 61,75 kr.
I denna rapport redovisas resultat av studier av termodynamiska ämneskonstanter för vattenlösningar av kaliumkarbonat. Diagram ges för fryspunkt, densitet, viskositet, specifik värmekapacitet, värmeledningsförmåga, volymutvidgningskoefficient, ytspänning, kokpunkt och ångtryck. Kaliumkarbonat jämförs även med andra köldbärare.
Art nr 6709018.

19 Heatsys. Ett program för simulering av värmesystem

Sahlin, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.
Rapport 19:89. ISBN 91-540-5000-6. 49,40 kr.
Denna rapport behandlar HEATSYS, ett datorprogram användbart för simulering av dynamiska temperaturförlopp i bl a byggnader, värmesystem och kylsystem.
Art nr 6709019.

20 Värmepumpar/kylsystem, solenergi samt energilagring i Frankrike. Utvecklingsläge och marknad

Naumburg, B
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.
Rapport 20:89. ISBN 91-540-5002-2. 40,75 kr.
Låga energipriser har medfört en stagnation i satsningen på forskning och utveckling. Priserna kan ändras varför strängare byggnormer kommit ut. Ett sätt att hålla kostnaderna nere är utökat vetenskapligt samarbete med andra länder. Sverige har möjlighet att få skapa gemensamma projekt med Frankrike inom området energiteknik i allmänhet.
Art nr 6709020.

21 Vattenförvaltning i Frankrike

Gustafsson, J E
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 232 sid.
Rapport 21:89. ISBN 91-540-5004-9. 90,15 kr.
Forskningsrapporten beskriver den unika vattenförvaltningen i Frankrike. Författaren visar på vikten av en fungerande, samordnande och samtidigt demokratisk organisation. Rapporten kan användas som underlag för diskussionen om en framtida svensk vattenresurspolitik. Sammanfattning på engelska.
Art nr 6709021.

22 Energianvändning och strukturomvandling i byggnader 1970-1985. Utveckling av beskrivningsanalys

Carlsson, L-G
Byggforskningsrådet, Stockholm 1988. 407 sid.
Rapport 22:89. ISBN 91-540-5006-5. 114,80 kr.
Rapporten innehåller en omfattande redovisning av utvecklingen i energianvändningen i landets samtliga byggnadssektorer ställt i perspektiv genom olika byggnadstekniska, ekonomiska och beteendemässiga strukturfaktorer. Syftet har varit att utveckla beskrivnings- och analysmetoder för redovisning av energiförbrukningsutvecklingen.
Art nr 6709022.

23 Serieupphandling av hissar i Danderyd. 37 hissinstallationer på totalentreprenad

Sundin, E & Westling, H
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.
Rapport 23:89. ISBN 91-540-5008-1. 56,80 kr.
Rapporten redovisar erfarenheter från ett hissinstallationsprojekt i befintliga bostadshus i Danderyd. Projektet har bedrivits med kvarboende hyresgäster och betydande ansträngningar har gjorts för att utveckla säkerheten för dessa och arbe-

tarna. Serieeffekter i hissinstallationer har sänkt kostnaderna och antalet arbetstimmar markant.
Art nr 6709023.

24 Tillämpad passiv solvärme. Resurssnål bebyggelse i Karlstad

Blomsterberg, Å & Eek, H
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 149 sid.
Rapport 24:89. ISBN 91-540-5010-3. 74,10 kr.
Rapporten beskriver ett projekt med ett försöksbygge i Karlstad. Ett bostadsområde utformades för att bli en främja social gemenskap, ekologiskt genomtänkt drift och utnyttjande av passiv solvärme, dvs värmen från sol, människor, hushållsmaskiner osv. I rapporten redovisas hur projektet föll ut, m a o utnyttjandet av passiv solvärme.
Art nr 6709024.

25 Konvertering från direktvärme till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Göransson, P & Qvist, B & Sällborn Werner, C
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 170 sid.
Rapport 25:89. ISBN 91-540-5012-X. 77,80 kr.
Målsättningen i detta projekt har varit att studera konvertering från uppvärmning med direktverkande el i flerbostadshus till uppvärmning med vatten eller luft som värmebärare. I rapporten redovisas det gamla och det nya systemets utformning, mätningarnas utförande och resultat samt intervjuer med de boende.
Art nr 6709025.

26 Solvärme i fjärrvärmenät för Nykvarn

Hansson, G & Isakson, P
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 104 sid.
Rapport 26:89. ISBN 91-540-5014-6. 61,75 kr.
Skriften är en rapport från Telge Energi AB som uppfört en solvärmeanläggning i Nykvarn. Rapporten innehåller en beskrivning av anläggningen, och en redogörelse för byggprocessen. Olika drift- och mätdata presenteras och bearbetas. En diskussion om solvärmeanläggningens tekniska prestanda och ekonomi avslutar häftet.
Art nr 6709026.

27 Kostnadskalkylering med LCC-modell. Tillämpning för byggprocessens olika skeden

Westin, T
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.
Rapport 27:89. ISBN 91-540-5016-2. 86,40 kr.
Syftet med denna studie är att visa hur man med en matrisbaserad kalkylerings- och redovisningsmetod kan strukturera upp och beräkna livscykelkostnaderna (LCC) för en byggnad. Den vill också empiriskt visa hur metoden kan användas i både projekterings- och förvaltningskedet.
Art nr 6709027.

28 Skatter och transfereringar till hushållen. En utvärderingsmodell med tillämpningsexempel bostadssek

Schwarz, B & Nyman, K
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989.
Rapport 28:89. ISBN 91-540-5018-9. 74,10 kr.
I rapporten ges en utförlig beskrivning av en datormodell, BESTmodellen, som utvecklats för studier av bl a hushållsekonomiska statsfinansiella och fördelningsmässiga effekter av förändringar av skatter och bidragsregler. Modellen är utformad för persondator och är menystyrd.
Art nr 6709028.

29 Visby värmepump. Utvärdering

Enström, H & Nilsson, M
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989.
Rapport 29:89. ISBN 91-540-5020-0. 53,10 kr.
Denna rapport redovisar Visby värmepumps driftsresultat under två års drift. Värmepumpens värmeavgivning och värmefaktor redovisas. Faktorer som har inverkat negativt på tillgängligheten har också dokumenterats. Resultaten riktar sig till kommuner, värmeverk, konsulter, forskare m fl.
Art nr 6709029.

30 Värmelagring genom infiltration av sjövattnet

Gustafson, G & Rytter, P-A
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989.
Rapport 30:89. ISBN 91-540-5022-7. 49,40 kr.
Denna rapport behandlar ett projekt för Hälsingegårdsskolans energiförsörjning med hjälp av ett värmepumpsystem baserat på ett akviferlager i en mindre isälvavlagring. Akviferlagret laddas genom inducerad infiltration från en intelligande grund vik.
Art nr 6709030.

31 Markanvändningsförändringar kring miljöfarlig verksamhet. Femton fallstudier

Byggnadsnämnden, Stockholm 1989. 128 sid.
Rapport 31:89. ISBN 91-540-5024-3. 65,45 kr.
Rapporten beskriver en rad fallstudier där kommunen initierat markanvändningsförändringar inom en miljöprövad industris influensområde. Kommuner kan på detta sätt skapa skyddszoner kring miljöfarliga verksamheter, vilket dock inte enbart löser problemen. Rapporten studerar aktörernas handlande och motiv för att beskriva konflikternas art.
Art nr 6709031.

32 Nedläggningshotad jordbruksmark i kommunal planering. En metodstudie

Borglund, J
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989. 79 sid.
Rapport 32:89. ISBN 91-540-5026-X. 65,45 kr.
Denna skrift är en slutrapport från ett projekt som syftade till att skapa en modell för hur nedläggningshotad jordbruksmark kan behandlas i kommunernas fysiska planering. För att utveckla idéerna genomfördes en fallstudie i Uddevalla kommun. Rapporten är illustrerad med kartor och fotografier.
Art nr 6709032.

33 Markvärmeteknik för uppvärmning samt kombinerad värme och kyla. Små markytor

Sundberg, J & Ledskog, L
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989. 42 sid.
Rapport 33:89. ISBN 91-540-5028-6. 49,40 kr.
I rapporten undersöks fördelarna med användning av mark som värmekälla framför uteluft. Det är i första hand den värmetekniska funktionen hos markackumulatortorn i en värmepump samt tillgängligt investeringsutrymme som studerats. Frågeställningar som t ex eventuell tjälhävning och sättning har ej studerats.
Art nr 6709033.

34 Köldbryggor i byggnadskonstruktioner. Beräkning av värmegenomgångskoefficient och yttemperatur

Johannesson, G & Andersson, M
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989. 29 sid.
Rapport 34:89. ISBN 91-540-5030-8. 49,40 kr.
I denna rapport presenteras en metod för beräkning av värmeförluster genom köldbryggor och för bedömning av risken för ytkondens. Den förenklade metodik som utvecklats är baserad på att konstruktionen delas upp i ett antal enkla geometrisk konstruktioner genom vilka värmeflödet kan bestämmas.
Art nr 6709034.

35 Flerskiktskonstruktioners ljudisolering

Benjegård, S-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.

Rapport 35:89. ISBN 91-540-5032-4. 49,40 kr.

I denna rapport illustreras ljudisoleringens påverkan av de två resonansfrekvenserna; hur yttre skiktets böjstyvhet och koppling till inre konstruktionselement påverkar ljudisoleringen; samt hur ljudisoleringen mot trafik och flygbuller påverkas av ljudisoleringskurvans frekvenskaraktistik.

Art nr 6709035.

36 Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad

Siksiö, O & Borgegård, L-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 36:89. ISBN 91-540-5034-0. 65,45 kr.

Rapporten redovisar en intervjuundersökning med ett urval av 500 mantalsskrivna hushåll som bor i privatägda hyreslägenheter i Stockholms innerstad. Temat utgjordes av hur dessa hushåll fått tag i sin bostad genom annons, bostadsförmedling, hyresvärd, släkt och bekanta eller genom att betala en överlåtelsesumma i samband med tillträdet.

Art nr 6709036.

37 Jordförvävsfrågor m m - former för ökat lokalt inflytande. Erfarenheter från försöksverksamhet

Alexandersson, U

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

Rapport 37:89. ISBN 91-540-5036-7. 61,75 kr.

Alla kommuner har under senare år fått ökat inflytande över markanvändningen. Rapporten redovisar erfarenheter från försöksverksamheter i sju kommuner, vilka syftade till att utvärdera om ett ökat lokalt inflytande i jordförvävsfrågor ger ett bättre resursutnyttjande, ökad sysselsättning och bättre förutsättningar att bo på landsbygden.

Art nr 6709037.

38 Uteluft- och grundvattenvärmepump i Hällbybrunn. Utvärdering

Andersson, J & Wetterström, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 197 sid.

Rapport 38:89. ISBN 91-540-5040-5. 86,40 kr.

Rapporten redovisar resultaten av de första två årens drift av värmepumpanläggningen i Hällbybrunn och sammanfattar de erfarenheter som kan vara till nytta vid liknande anläggningar tillblivelse och anpassning till bebyggelse och befintliga värmesystem. Pumpanläggningen består av en uteluftvärmepump och en grundvattenvärmepump.

Art nr 6709038.

39 Uteluftvärmepump i Fagersjö. Utvärdering

Andersson, J & Wetterström, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 165 sid.

Rapport 39:89. ISBN 91-540-5042-1. 77,80 kr.

Uteluftvärmepumpen i Fagersjö är unik i sitt slag. 1983 var den världens största. Det var även första gången ett äldre bostadsområde försörjdes med en värmepump av motsvarande storlek. Rapporten redovisar driftresultaten från de första 2 åren och sammanfattar de erfarenheter som kan vara till nytta vid liknande anläggningars tillblivelse.

Art nr 6709039.

40 Kostandsgeometri. Optimering av investering och följdkostnader i början av projekteringskedet

Öfverholm, I & Mattsson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 120 sid.

Rapport 40:89. ISBN 91-540-5044-8. 65,45 kr.

I rapporten redovisas en metod att sänka investerings- och följdkostnaderna redan i projekteringskedet. Metoden går ut på att man inför areastyrning, man kostnadsriktar och kombinerar olika areor för storbyggnadsdelar och får på så sätt

fram ett pris per kvadratmeter. Vid bedömningen medtages både investerings- och följdkostnader.
Art nr 6709040.

41 Lättbygg 85. Energi- & resurssnåla småhus med låg boendekostnad

Carlson, P-O & Blomsterberg, Å
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 237 sid.
Rapport 41:89. ISBN 91-540-5046-4. 90,15 kr.
Lättbygg är ett utvecklingsprojekt för energi och resurssnåla småhus med låg boendekostnad. Känd teknik har kombinerats med några nya lösningar till välisolerade och täta småhus i Täby, norr om Stockholm. Rapporten redovisar planering, projektering och genomförande samt vilka resultat som uppnåtts vad beträffar huvudprinciperna.
Art nr 6709041.

42 Värt att veta om vattenburen värme

Häggbom, S & Nylund, P-O
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.
Rapport 42:89. ISBN 91-540-5048-0. 61,75 kr.
Rapporten avser att reda ut sambanden mellan radiatorstorlek, rördimensioner, flöden, pumptryck, självirkulationskrafter och flödesmotstånd hos komponenter ingående i ett värmesystem. Den vill ge kunskap om de grundläggande orsakssambanden för att problem som uppstår vid utformning och injustering av värmesystem skall kunna hanteras.
Art nr 6709042.

43 Två invandragenerationers svenska boende

Berg, M & Andreasson, H & Zintchenko, L
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 160 sid.
Rapport 43:89. ISBN 91-540-5023-5. 74,10 kr.
Rapporten bygger på biografiska intervjuer med 20 finländska, 20 turkiska och 20 chilenska andragenerationsinvånare. Syftet har varit att studera hur invandrades boendevärderingar och -mönster förändras över två generationer samt att fånga invandrarnas bedömning av svenska boendevärderingar och -mönster ur social och kulturell vinkel.
Art nr 6709043.

44 Ödometerförsök enligt CRS-metoden

Magnusson, O & Sällfors, G & Larsson, R
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 70 sid.
Rapport 44:89. ISBN 91-540-5025-1. 53,10 kr.
Vid grundläggning på lera är det av stor betydelse att veta om leran är överkonsoliderad och i så fall hur mycket. Detta påverkar såväl sättningarnas storlek och hastighet som val av grundläggningsmetod. Denna rapport vill ge en uppfattning om med vilken noggrannhet man idag kan bestämma lerans förkonsolideringstryck.
Art nr 6709044.

45 Behov av kondensolering i ventilationskanaler

Johansson, G
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.
Rapport 45:89. ISBN 91-540-5027-8. 49,40 kr.
Syftet med det beskrivna projektet var att undersöka om man i vissa fall kan utsluta kondensolering i ventilationskanaler. Rapporten redovisar genomförda teoretiska beräkningar och de praktiska laboratorieprov som gjorts för att bekräfta beräkningsresultaten samt själva resultaten.
Art nr 6709045.

46 Kommunal verksamhet på nytt sätt. Konsekvenser för lokaler, personal, ekonomi

Hofmeijer, P & Eriksson, M
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 79 sid.
Rapport 46:89. ISBN 91-540-5029-4. 53,10 kr.

Denna rapport försöker, med utgångspunkt i ett antal exempel, jämföra verksamheter i kommunal regi med motsvarande verksamheter utlagda på entreprenad, drivna av kooperativ eller föreningar etc. Dessutom redovisas de problem som ofta uppstår i kommunerna vid överlåtelse av verksamheter till utomstående intressent.

Art nr 6709046.

47 Värmeavgivning från rör vid låga flödes hastigheter. Förstudie

Andersson, S & Sandberg, O

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Rapport 47:89. ISBN 91-540-5031-6. 45,70 kr.

Rapporten intresserar sig för att man vid användandet av lågflödesmetoden för radiatorsystem ofta upplevt en betydligt lägre avkylning hos framledningsvattnet än man väntat och redovisar en litteraturstudie av avkylningen av en strömmande vätska i nakna metallrör och då framförallt för fallet av låg strömningshastighet.

Art nr 6709047.

48 Egenskaper hos inspolad sandfyllning

Molin, J & Hartlen, J & Ericson, G

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 92 sid.

Rapport 48:89. ISBN 91-540-5033-2. 56,80 kr.

I samband med förändringen av Kockums varvsområde i Malmö till industriområde har ny industrimark skapats genom igenfyllning av en tidigare hamnbassäng. Fyllningen utfördes genom inspolning av sand från Öresund. Syftet med detta projekt var att klargöra egenskaperna hos en hydrauliskt inspolad sandfyllning.

Art nr 6709048.

49 Effekter på zooplankton vid passage genom öppen sjövärmepump

Lännergren, C

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

Rapport 49:89. ISBN 91-540-5035-9. 40,75 kr.

Rapporten behandlar sjövärmepumpar med öppna system som kan utnyttja en förhållandevis stor del av den tillgängliga volymen i en sjö. De organismer som följer med det ingående vattnet genom systemet kan skadas under passagen i rör, pumpar och värmeväxlare. Rapporten undersöker i vilken grad detta sker.

Art nr 6709049.

50 Reglering av inomhustemperaturen i flerbostadshus med central återkoppling

Hedin, B

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 247 sid.

Rapport 50:89. ISBN 91-540-5037-5. 90,15 kr.

Rapporten redovisar försök där central återkoppling jämförts med reglering med enbart framkoppling från utetemperaturen. Försöken har utförts så att de olika regelsätten använts samtidigt i vardera fem större bostadshus med vattenburen värme och utan radiatortermostatventiler.

Art nr 6709050.

51 Fritidsbebyggelsens produktionsförutsättningar. Utveckling, framtidsperspektiv och styrmedel

Lindgren, E

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 258 sid.

Rapport 51:89. ISBN 91-540-5039-1. 98,75 kr.

Rapporten är en analys av förutsättningar och problem vid produktion av fritidsbebyggelse. Först behandlas grundläggande förutsättningar som marktillgångar. Därefter tas upp bl a samspelet mellan exploatör och myndigheter, kostnadsbesparingar, samt produktionens fördelning på olika exploatörer och på olika bebyggelseformer.

Art nr 6709051.

52 Strategi för en bättre skolmiljö. Miljö och funktion under skolans fortlevnad

Holm, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 61 sid.

Rapport 52:89. ISBN 91-540-5041-3. 49,40 kr.

I denna rapport diskuteras orsakerna till den nuvarande situationen samt hur man förväntas få ett bättre totalt resultat av genomförda åtgärder och bättre underlag för politiska beslut. Detta föreslås bl a kunna ske genom ändrade målformuleringar och planeringsrutiner, ett samlat ansvar samt genom att engagera personer med helhetssyn.

Art nr 6709052.

53 Värmeförsörjning i Sätuna området

Thorburn, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.

Rapport 53:89. ISBN 91-540-5043-X. 45,70 kr.

Denna förstudie redovisar de tekniska och ekonomiska möjligheterna att införa säsongsvarmelagring av energi i kombination med ett lågtemperaturdistributions-system för Sätuna. Utredningen har studerat en framtida försörjning av området med kraftvärmeproduktion genom att området knyts samman med Sigtuna energis fjärrvärmenät.

Art nr 6709053.

54 Satellitgeodesi inom lokala nät. Transit-systemet inom speciellt andra ordningens triangelnät

Ollvik, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 56 sid.

Rapport 54:89. ISBN 91-540-5045-6. 49,40 kr.

I denna rapport redovisas noggrannhet, precision och tidsåtgång vid dopplermätningar inom speciellt andra ordningens triangelnät. Även jämförelser med resultat från konventionella metoder ingår.

Art nr 6709054.

55 Reglerutrusning för balanserad ventilation

Johansson, G

Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm 1989. 49 sid.

Rapport 55:89. ISBN 91-540-5047-2. 49,40 kr.

Denna rapport beskriver långtidfunktionen på utrustning som kontinuerligt mäter differenstrycket över byggnadsskalet och med utgångspunkt från detta styr t ex frånluftsfläkten. Genom att välja två olika typer av anläggningar har utrustningens funktion kunnat bedömas på ett bättre sätt.

Art nr 6709055.

56 Ventilationsvärmväxlare i kustklimat. Fältprov i Göteborgsområdet

Strindehag, O & Josefsson, I

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 75 sid.

Rapport 56:89. ISBN 91-540-5049-9. 53,10 kr.

I denna rapport redovisas en undersökning av hur olika ventilationsvärmväxlare påverkas av korrosiv uteluft, speciellt på platser med kustklimat. Korrosionsproblemen har härvid i första hand undersökts genom fältprov med värmväxlare i två befintliga ventilationsanläggningar i centrala Göteborg.

Art nr 6709056.

57 Metoder för klassifikation av bygg- eller mätdelar för CAD-system

Lundberg, K & Lundequist, J & Lotz-Mattson, M

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 139 sid.

Rapport 57:89. ISBN 91-540-5021-9. 69,15 kr.

Rapporten beskriver och analyserar metoder och system för klassifikation, sortering och sökning av de data som tas fram vid byggprojektering. Särskild tyngd har lagts på fyra grundläggande aktiviteter: ritande, mängdning, beskrivning och kalkyl. En CAD-modell har upprättats som en representation av framtida data om byggprojekt.

Art nr 6709057.

- 58 Sjövärmeprojekt Motala Väster. Utvärdering och analys av värmekälla och värmepump**
Schroeder, K & Svensson, T
Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.
Rapport 58:89. ISBN 91-540-5019-7. 69,15 kr.
Sjövärmeprojektet Motala Väster är landets hittills största sjövärmeprojekt med slutet system och har en sjövärmekollektor av ca 90 km PEH-slang. Värmeuttaget görs med tre kollektorenheter bestående av slangar utlagda på Vätterns sjöbotten plant eller i spiralform. Rapporten behandlar främst kollektorn och utnyttjandet av värmekällan.
Art nr 6709058.
- 59 Typgodkända byggprodukter med garanti och försäkring**
Ahlberg, J
Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 36 sid.
Rapport 59:89. ISBN 91-540-5050-2. 45,70 kr.
Rapporten syftar att klarlägga hur en typgodkännandeverksamhet genom en komplettering av garantier och försäkringar kan öka den reella säkerheten för slutanvändare av olika produkter genom att ekonomisk ersättning kan erhållas om skada inträffat.
Art nr 6709059.
- 60 Förvaltningsekonomiska studier av kommunal infrastruktur**
Arvidsson, S & Back, S & Magnusson, T
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm 1989.
Rapport 60:89. ISBN 91-540-5076-6. 65,45 kr.
I den här rapporten studeras olika kommuner med avseende på kostnader för kommunal infrastruktur, dvs VA- och vägnät. I analysen av kostnaderna, som görs i ett förvaltningsekonomiskt perspektiv, studeras i huvudsak tre faktorer: typer av redovisningsprincip, regionala omgivningsskillnader samt skillnader i kvantitet och kvalitet.
Art nr 6709060.
- 61 Kompressorer i villavärmepumpar. Förstudie avseende prestanda och livslängd**
Naumburg, P-H
Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.
Rapport 61:89. ISBN 91-540-5052-9. 49,40 kr.
Rapporten är en förstudie där syftet primärt har varit att undersöka tillvägagångssättet att ta fram underhåll för bedömning av livslängden för värmepumpanläggning och hur prestanda för en anläggning förändras med åren. Rapporten omfattar fältprov på några anläggningar och efterföljande prov av kompressorer från två anläggningar.
Art nr 6709061.
- 62 Dieselmotordriven uteluftvärmepump med reservkapacitet**
Enström, H
Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.
Rapport 62:89. ISBN 91-540-5054-5. 45,70 kr.
I denna rapport beskrivs konstruktionen av ett integrerat uppvärmningssystem baserat på dieselelektrisk drift av en uteluftvärmepump. Systemet kombinerar kraftvärme och energibesparing. Kraftvärmedelen är uppbyggd kring ett dielektriskt aggregat, energibesparingen fås med värmepump.
Art nr 6709062.
- 63 Psykologiska faktorerens betydelse för hushållen. Aktivitetsmönster, bostadslokalisering**
Gärting, T & Lindberg, E & Montgomery, H
Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 90 sid.
Rapport 63:89. ISBN 91-540-5060-X. 56,80 kr.
Rapporten utgör slutrapport från projektet "Hushållens aktivitetsmönster, bostadslokalisering och dagligesande" som under tiden 1984/85 - 1986/87 genom-

fördes vid de psykologiska institutionerna vid Göteborgs och Umeå universitet samt vid Trafik- och transportforskningsenheten vid Umeå universitet.
Art nr 6709063.

64 Trafikleder i Stockholm. Samhällsekonomiska alternativ

Andersson, R & Bohman, M
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 66 sid.
Rapport 64:89. ISBN 91-540-5056-1. 53,10 kr.
I denna utredning presenteras forskarnas diskussion, slutsatser och rekommendationer om de samhällsekonomiskt motiverade alternativen för trafiklösningar i Storstockholm. Biltullar vid infarterna till Stockholm, höjda P-avgifter och differentierade miljöavgifter är några av de alternativ som utredarna preciserar till analys.
Art nr 6709064.

65 Ombyggnad av ett medeltidskvarter - kv Triangeln i Visby

Mosseen, A
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.
Rapport 65:89. ISBN 91-540-5062-6. 40,75 kr.
I rapporten beskrivs hur ett mycket förfallet medeltida stadskvarter i Visby kunnat renoveras varsamt, med mindre tillbyggnader, tack vare förhöjt låneunderlag och tilläggs lån. Projektet blev ett pilotprojekt där nya myndighetsrutiner och samrådsformer kunde prövas.
Art nr 6709065.

66 CFC i kyl- och värmepumpanläggning. Enkät

Berntsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 80 sid.
Rapport 66:89. ISBN 91-540-5064-2. 56,80 kr.
Denna rapport är en sammanställning av enkätresultat som har belyst pågående och planerade FOU-aktiviteter samt attityder till olika framtida åtgärder med avseende på CFC-problematiken. Enkäter skickades till tillverkare, konsulter, större användare, forskare och statliga myndigheter inom kyl- och värmepumpområdet i Norden.
Art nr 6709066.

67 CFC i kyl- och värmepumpanläggningar. Nordiskt seminarium

Berntsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 183 sid.
Rapport 67:89. ISBN 91-540-5066-9. 81,50 kr.
Rapporten dokumenterar ett nordiskt seminarium kring CFC-problematiken, vilket hölls i Göteborg 3-4 maj 1988. Seminariet ingår som ett led i ett projekt som har till syfte att initiera samarbete inom IEA (International Energy Agency) och Norden samt att öka kunskapen om pågående och planerade FoU-aktiviteter. FoU inom IEA; dokument D10:89
Art nr 6709067.

68 Informationssamhällets bostad, boende och bebyggelsestruktur. En preliminär kartläggning

Ewerman, A T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 92 sid.
Rapport 68:89. ISBN 91-540-5068-5. 56,80 kr.
Syftet med rapporten har varit att belysa den förändring som väntas av att elektroniken påverkar allt ner till samhällets minsta beståndsdelar t ex teleworking, elektriska bakmaskiner och små gasdrivna kraftvärmeaggregat. Man har därvid lagt pussel med olika informationselement för att skapa en bild om hur framtiden kan te sig.
Art nr 6709068.

69 Sandwichelement av uretancellplast. Ytskiktets inverkan på förändringen av värmemotstånd med tiden

Isberg, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 98 sid.

Rapport 69:89. ISBN 91-540-5070-7. 61,75 kr.

Avsikten med detta projekt var att genom uppmätning av värmemotstånd på 11 år gamla väggelement, isolerade med uretancellplast, göra en bedömning av om normala byggskivor förhindrar "åldring" av cellplasten. I rapporten redovisas också mätningar från uretanelement med 25 mikrometer tjock aluminiumfolie utanpå.

Art nr 6709069.

70 Solvärmesystem med korttidslager. Ronneby Brunn. Utvärdering

Larsson, R & Lagerkvist, K-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 74 sid.

Rapport 70:89. ISBN 91-540-5072-3. 53,10 kr.

Rapporten redovisar mätning och utvärdering av termiska prestanda för en solvärmeanläggning som är installerad på Ronneby Brunnns konferenshotell. Anläggningen omfattar 120 kvm solfångare för förvärmning av tappvarmevatten.

Art nr 6709070.

71 Hur klarar sig naturmark i bebyggelse på lång sikt

Florgård, C & Wallentinus, H-G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 37 sid.

Rapport 71:89. ISBN 91-540-5074-X. 45,70 kr.

Rapporten dokumenterar ett projekt, som pågått 1972-1988, som avser att belysa hur naturmark förändras när man bygger intill den. Det har visat sig att de flesta skadorna på vegetationen sker i byggskedet och att det i bruksskedet beror på växttyp och belägenhet. Endast ett fåtal träd har dock dött i bruksskedet.

Art nr 6709071.

72 Hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll

Enström, P & Granqvist, R & Nilsson, N-T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 193 sid.

Rapport 72:89. ISBN 91-540-5078-2. 86,40 kr.

I rapporten beskrivs de olika modeller för hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll som utformats inom de allmännyttiga bostadsföretagen då dessa under 1970-talet ofta saknade medel för nödvändigt och planerat underhåll. Rapporten vänder sig framför allt till parter och organisationer verksamma inom bostadssektorn.

Art nr 6709072.

73 Endimensionell läcklägessökning i volymer med tryckgradient

Jensen, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 73:89. ISBN 91-540-5080-4. 45,70 kr.

En byggnads täthet kan kontrolleras genom att man utför en provtryckning, under vilken läckflödet genom en provtryckningsfläkt mäts. Rapporten innehåller matematiska modeller för en vidareutveckling av provtryckningsmetoden som utnyttjar den tryckgradient som tryckskillnaden inne/ute skapar.

Art nr 6709073.

74 Energiförbrukning i flerfamiljshus

Johansson, H-E & Olsson, A & Wiklund, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Rapport 74:89. ISBN 91-540-5082-0. 49,40 kr.

Boken studerar driftsdata och energiförbrukning i ett nybyggt flerbostadsområde; Skanskas Bo-85-område. Man har jämfört ett konventionellt radiatorsystem och ett luftvärmesystem. Studien har givit värdefulla erfarenheter i fråga om intrimning och drift av systemen samt kunskaper om bostadskonsumenter energianvändning.

Art nr 6709074.

- 75 Ackumulatörer för fastbränsleeldade medelstora centraler. Optimering av systemutformning**
 Jantze, U
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 37 sid.
 Rapport 75:89. ISBN 91-540-5084-7. 56,80 kr.
 Rapporten studerar hur olika parametrar inverkar på lönsamheten för ackumulatörer i värmecentraler bestående av en fastbränslepanna och en oljepanna. I första hand värderas de fördelar som kan värderas i ekonomiska termer.
 Art nr 6709075.
- 76 Lugnare här än på Lunds nation: ombyggnad av flerbostadshus med kvarboende under ombyggnadstiden**
 Bohm, Y
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 210 sid.
 Rapport 76:89. ISBN 91-540-5086-3. 86,40 kr.
 Man har gjort en intervjuundersökning kring ett 50-tal genomförda ombyggnader där de boende bott kvar under arbetet. Rapporten visar på de problem som finns och anvisar tänkbara sätt att lösa dessa.
 Art nr 6709076.
- 77 Bättre luftkvalitet i skolor genom forcerad överluftsföring**
 Vikström, P
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 28 sid.
 Rapport 77:89. ISBN 91-540-5088-X. 40,75 kr.
 Rapporten handlar om överluftsföring mellan intilliggande undervisningslokaler med olika belastningsnivå. Luftkvaliteten i ett hårdare belastat rum kan förbättras genom att med en fläkt forcera överluftsföring från ett, ur ventilations synpunkt, mindre belastat rum. Mätningar i en skala visar på väsentlig förbättring av luftkvaliteten.
 Art nr 6709077.
- 78 Snölast och byggnadsskador**
 Persson, T & Thörneby, H
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 108 sid.
 Rapport 78:89. ISBN 91-540-5090-1. 69,15 kr.
 Rapporten redovisar mätningar av snölast och inträffade skador på bärande konstruktioner. Det insamlade materialet analyseras.
 Art nr 6709078.
- 79 Tung snölast på tak i Norrlands kusttrakter 1987-88. Några erfarenheter och synpunkter**
 Wredling, S
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 40 sid.
 Rapport 79:89. ISBN 91-540-5092-8. 45,70 kr.
 Rapporten inventerar och analyserar snön vintern 1987-88 och dess följder, analyserar dess skador och orsaker, väger kostnader för reparationer mot merkostnader för bättre tak.
 Art nr 6709079.
- 80 Grundvattenvärme. Kvarteret Tärnan i Landskrona**
 Gedda, C & Bennet, J & Claesson, J m.fl.
 Byggnadsföreläsning, Stockholm 1989. 48 sid.
 Rapport 80:89. ISBN 91-540-5094-4. 45,70 kr.
 Rapporten redovisar fältförsök, uppföljning och termohydraulisk utvärdering av en experimentbyggnadsanläggning i kvarteret Tärnan i Landskrona. En låg energiförbrukning eftersträvas genom överglasad gata mm.
 Art nr 6709080.

81 Möjligheter för solvärme med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem

Lundborg, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Rapport 81:89. ISBN 91-540-5096-0. 53,10 kr.

I rapporten redovisas vilka möjligheter som finns för solvärmesystem med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem på 10 till 15 års sikt. Studien omfattar fjärrvärmesystem och stora blockcentraler med ett värmebehov som motsvarar 600 kubikmeter olja per år eller mer. Både tekniska och ekonomiska aspekter behandlas.

Art nr 6709081.

82 Solvärmeanläggningar för småhus och simbassänger

Larsson, R & Lagerkvist, K-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 93 sid.

Rapport 82:89. ISBN 91-540-5098-7. 56,80 kr.

Rapporten redovisar kvalitet och prestanda för nya, mindre solvärmeanläggningar avsedda för uppvärmning och varmvattenberedning. Tolv anläggningar har valts ut genom kontakter med leverantörer och med hjälp av kommunala förmedlingsorgan.

Art nr 6709082.

83 Naturfärger. Analys av begrepp, innehåll och egenskaper

Myrsten, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 69 sid.

Rapport 83:89. ISBN 91-540-5085-5. 53,10 kr.

Rapporten utgör redovisning av ett projekt vars syfte var att utreda vad begreppet "naturfärger" står för samt att analysera vad "naturfärgerna" innehåller och vilka egenskaper de har.

Art nr 6709083.

84 Handikappanpassad hissdörr. Undersökning av dörrar för hissar till befintliga flerbostadshus

Ulfward, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 51 sid.

Rapport 84:89. ISBN 91-540-5087-1. 49,40 kr.

Rapporten behandlar handikappades förmåga, begränsningar och problem när de ska in och ut ur smalhissar, minihissar och rothissar. Här studeras tekniska lösningar som kan underlätta för dem och här presenteras kravspecifikation för hissdörrar till rothissar avsedd för installation i äldre hus.

Art nr 6709084.

85 Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage

Andersson, U & Olsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 40 sid.

Rapport 85:89. ISBN 91-540-5089-8. 45,70 kr.

Rapporten behandlar serieupphandling som medel att sänka kostnaden vid hissinstallationer. Hissgruppen har medverkat i en uppföljning av montagetiden för 18 hissar i 1960-talsområdet Eriksbo i Göteborg. På grund av bland annat arbetskraftssituationen uteblev inkörningseffekten. Byggtiden möjliggjorde i stället studier av driftsäkerheten.

Art nr 6709085.

86 Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter

Rejdin, A & Dahlman, L & Persson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.

Rapport 86:89. ISBN 91-540-5091-X. 45,70 kr.

Rapportens syfte är att kortfattat belysa de viktigaste problemen när informationsteknologi i allt större utsträckning införs i byggnader. Synpunkter ges på följande områden: elektrisk miljö, nät- och kabelförläggning, komponenter och system för styrning av inre miljö samt projektering, installation, service och underhåll.

Art nr 6709086.

87 VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering

Södergren, D & Dahl, C-E & Persson, Å
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.
 Rapport 87:89. ISBN 91-540-5093-6. 65,45 kr.
 Syftet med rapporten har varit att sammanställa ett underlag som är arbetsbesparande för svenska VVS-konstruktörer som arbetar på den internationella marknaden.
 Art nr 6709087.

88 Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Rosquist, B & Andersson, J & Åberg, S
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 97 sid.
 Rapport 88:89. ISBN 91-540-5095-2. 69,15 kr.
 Rapporten redovisar resultat av utförda ljudmätningar vid åtta större värmepumpanläggningar i Sverige. Syftet är att kartlägga om värmepumpsanläggningar kan integreras i bostadsbebyggelse utan att orsaka bullerstörningar, även inre miljö samt byggnadernas ljudisolerande förmåga är iakttagna. Både luftvärme- och sjövärmepumpar ingår.
 Art nr 6709088.

89 Livslängd och prestanda för villavärmepumpar

Thorsell, H
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.
 Rapport 89:89. ISBN 91-540-5097-9. 69,15 kr.
 Rapporten redovisar en utredning avseende prestanda hos äldre villavärmepumpar och deras kompressorer. 21 stycken 7-10 år gamla anläggningar har undersökts genom fältmätningar på installationsplatsen avseende tillförd eleffekt och angiven värmeeffekt. Kompletterande mätningar gjordes i laboratorium.
 Art nr 6709089.

90 Återladdning av en bergvärmekollektor med ytfilmssolfångare. Fältförsök och simulering

Söderlund, M
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.
 Rapport 90:89. ISBN 91-540-5099-5. 40,75 kr.
 Rapporten redovisar ett system där ytsolfångare används för att återladda ett bergvärmesystem med solvärme. Projektets syfte har varit att verifiera och modifiera tidigare utvecklade beräkningsmodell. Detta har skett efter mer detaljerade studier av avdunstning från vattenfilm.
 Art nr 6709090.

91 Rök-gaskondensering med uteluftvärmepump i gruppcentral. Förstudie

Enström, H
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 22 sid.
 Rapport 91:89. ISBN 91-540-5083-9. 40,75 kr.
 Rapporten redovisar resultat från en förprojektering av installation av kondenserande rökgasvärmväxlare i en oljeeldad panncentral. Rökgaserna kyls dels med vatten från värmekulvertens returledning, dels med köldbärare från en uteluftvärmepump. Värmen tillförd köldbäraren används i första hand för avfrostning av värmepumpens kylbatterier.
 Art nr 6709091.

92 Fläckar på målade ytor i våtrum. Ett ventilations- eller materialproblem ?

Berggren, K & Ingeström, B
 Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 64 sid.
 Rapport 92:89. ISBN 91-540-5100-2. 49,40 kr.
 Denna rapport beskriver en utredning avseende mögel i våtutrymmen i ett större bostadsområde. Utredningens syfte var att utreda hur vanligt problemet var samt att förklara dess uppkomst. Undersökningen bestod av besiktningar av våtrum, litteraturstudier samt diverse laboratorietester.
 Art nr 6709092.

- 93 Energisnåla enbostadshus med passiv energiteknik. Partilleprojektet**
Nordfeldt, G
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.
Rapport 93:89. ISBN 91-540-5102-9. 53,10 kr.
I rapporten beskrivs Partilleprojektet, vars syfte var att med passiva solhus skapa nya boendemiljöer, utnyttja passiv energiteknik med en energibesparing till relativt låg kostnad och att påvisa att passiv energiteknik inte nödvändigtvis måste innebära enkelsidiga planlösningar och en stereotyp stadsplan.
Art nr 6709093.
- 94 Nytt energisystem för uppvärmning med naturgas. Bostadsområde i Rösbo**
Margen, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 67 sid.
Rapport 94:89. ISBN 91-540-5104-5. 53,10 kr.
Rapporten redovisar en ekonomisk jämförelse av följande fyra sätt att försörja ett planerat bostadsområde vid Rösbo med värme och varmvatten: individuella oljepannor, fjärrvärme med "bruidsystem" med antingen gaseldade gemensamma pannor eller gemensamma minikraftverk samt elvärmda hus.
Art nr 6709094.
- 95 Vattenbilning i betongkonstruktioner**
Nilsson, I
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.
Rapport 95:89. ISBN 91-540-5106-1. 56,80 kr.
Rapporten vänder sig till konstruktörer och byggherrar/förvaltare som har att besluta om reparation av skadade konstruktioner av armerad betong. Den behandlar den metod och den utrustning som används för bilning i betong med hjälp av högtrycksvattenstråle.
Art nr 6709095.
- 96 Markanvändning och grundvattenkvalitet**
Lönegren, H
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 145 sid.
Rapport 96:89. ISBN 91-540-5108-8. 74,10 kr.
Rapporten studerar sambandet markanvändning - grundvattenkvalitet ur ett flertal synvinklar: förekomsten av lagar, bestämmelser och styrmedel, beslutsfattarnas kunskaper samt uppbyggnaden av den organisation och administration som sprider kunskap om interaktionen mellan mark och grundvatten.
Art nr 6709096.
- 97 Lokal sysselsättning. Fördjupningsstudien lokal utveckling i Kortedala**
Johansson, I
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.
Rapport 97:89. ISBN 91-540-5110-X. 61,75 kr.
Rapporten är en delrapport inom projektet Lokal utveckling i Kortedala som under åren 1985-1988 bedrevs utifrån förnyelsen av 50-talsstadsdelen Kortedala i Göteborg. Syftet med den var att studera effekterna av lokal stadsförnyelse och dess inverkan på ett lokalt näringsliv samt undersöka dess möjligheter till utveckling.
Art nr 6709097.
- 98 Datorstödd ritningsarkivering för fastighetsförvaltning. Kravspecifikation**
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 130 sid.
Rapport 98:89. ISBN 91-540-5112-6. 69,15 kr.
Projektet som här dokumenteras syftar till att söka praktiskt fungerande rutiner för dokumenthantering med utnyttjande av datorstöd. Denna första etapp av projektet har haft som mål att få fram en kravspecifikation utifrån fastighetsförvaltarens behov.
Art nr 6709098.

99 Mark- och konkurrensvillkoren. Tillämpning i den kommunala markpolitiken

Lindell, A

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 99 sid.

Rapport 99:89. ISBN 91-540-5114-2. 61,75 kr.

I rapporten har kommunernas tillämpning av mark- och konkurrensvillkoren studerats. Studien bygger på enkätsvar från en enkät utsänd till 177 kommuner och besvarad av 62.

Art nr 6709099.

100 Stadsstudier och stadsförnyelse – ett pedagogiskt perspektiv

Hansson, E

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 102 sid.

Rapport 100:89. ISBN 91-540-5038-3. 61,75 kr.

Boken beskriver ett projekt som har syftat till att pröva stadsstudier och stadsstudiecentrum som metod för att göra planeringsprocesser gripbara och påverkbara. Projektet lokaliserades på initiativ av AB Göteborgshem till Norra Biskopsgården, ett 50-talsområde i Göteborg som skulle förnyas.

Art nr 6709100.

101 Korrosionshårdigheten hos fästelement. Etapp II

Johnsson, T

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 112 sid.

Rapport 101:89. ISBN 91-540-5116-9. 61,75 kr.

Projektet som ligger till grund för denna rapport syftar till att öka kunskaperna om korrosionshårdigheten hos fästelement; idag den ur korrosionssynpunkt kanske svagaste delen av en konstruktion. Denna andra rapport beskriver resultat från fältförsök i stads-, havs-, lant- och industriadmosfär under två och fem års exponering.

Art nr 6709101.

102 Nära till naturen. En diskussion om riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorter

Ericson, G & Ingmar, T

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 102:89. ISBN 91-540-5118-5. 86,40 kr.

Skulle friluftslivets markintressen kring tätorter hävdas bättre, om planeringsriktlinjer för tillgång på friluftsmarker allmänt tillämpades? I rapporten framläggs förslag till riktlinjer för promenadmark respektive närströvmark. Rapporten avslutades med ett tillämpningsexempel från Uppsala.

Art nr 6709102.

103 Ammoniak som köldmedie i värmepump

Hill, A

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 18 sid.

Rapport 103:89. ISBN 91-540-5120-7. 40,75 kr.

Denna rapport behandlar ett alternativ till det hittills vanligaste köldmediet för värmepumpar, CFC köldmedium, som visat sig ha skadliga effekter på ozonskiktet. Alternativet är i det här fallet en ammoniakvärmepump som levererar en 40-gradig värme kopplad i serie med en vattenvärmepump.

Art nr 6709103.

104 Miljöeffekter från utsläpp av salt djupgrundvatten i Klintehamnsviken

Wallentinus, H-G

Bygghörskningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.

Rapport 104:89. ISBN 91-540-5122-3. 49,40 kr.

Syftet med denna undersökning var att konstatera vilka risker det innebär för miljön att släppa ut salt och järnrikt vatten i ett brackvattenområde. Undersökningen genomfördes genom vattenkemiska provtagningar, strandinventeringar och dykundersökningar under perioden augusti 1985 - oktober 1987.

Art nr 6709104.

105 Förutsättningar för minskad elvärme inom bostadssektorn

Berndtsson, L
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 47 sid.
Rapport 105:89. ISBN 91-540-5124-X. 45,70 kr.
Rapporten behandlar möjligheterna att minska elvärmeanvändningen i bostadshus, främst flerbostadshus. Underlag för bedömningarna utgår från en kartläggning av elvärmens inom HSB:s förvaltning där 13000 av 390000 lägenheter är helt beroende av elenergi för sin uppvärmning.
Art nr 6709105.

106 Förutsägelse av årliga energiförbrukningar från korttidsmätningar

Lyberg, M & Honarbakhsh, A
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 29 sid.
Rapport 106:89. ISBN 91-540-5126-6. 40,75 kr.
Långtidsmätningar har i många år använts för att bestämma termiska egenskaper och förutsäga energiförbrukningen hos byggnader. Detta är inte alltid tillfredsställande och i denna rapport presenteras resultat om förutsäggelseförmågan av korttidsmätningar från 44 radhus och fyra flerfamiljshus.
Art nr 6709106.

107 Effekter av energisparåtgärder i bostadshus

Elmroth, A & Hjalmarsson, C & Norlen, U m.fl.
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 198 sid.
Rapport 107:89. ISBN 91-540-5128-2. 86,40 kr.
Faktiska besparingar av ett antal energisparåtgärder har studerats i en landsomfattande undersökning. Besparingarna har också jämförts med de förväntade. Resultaten bygger på mätningar före och efter åtgärd under åren 1982-86 i drygt 300 små- och flerbostadshus i sju län.
Art nr 6709107.

108 Datorkalkyler på PC i byggbranschen. System för små, medelstora och stora företag

Jyriado, J
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 148 sid.
Rapport 108:89. ISBN 91-540-5130-4. 81,50 kr.
Detta projekt syftar till att fullfölja den forskning som gjordes på 1970-talet och att parallellt med Byggentreprenörernas projekt "Byggföretagens ADB på 80-talet" möjliggöra hantering av de stora mängder information som krävs vid fullständig produktionsplanering av ett byggprojekt med relativt små datorer.
Art nr 6709108.

109 Skadeorsaker för läckande golvbrunnsinstallationer

Waldner, L
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989.
Rapport 109:89. ISBN 91-540-5132-0. 40,75 kr.
Vattenskador orsakade av läckande golvbrunnar är ett stort och växande problem. Som ett underlag för åtgärder har en analys av skadeorsaker avseende golvbrunnar utförts. Arbetet har omfattat besiktning av skadade installationer och av befintliga men ej akut skadade installationer samt en vidareanalys av FBKs vattenskadekenkät.
Art nr 6709109.

110 Långtidsegenskaper hos radiatortermostatventiler

Johansson, G & Kolehmainen, M & Waldner, L
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.
Rapport 110:89. ISBN 91-540-5134-7. 40,75 kr.
Under de senaste 15 åren har miljontals radiatortermostatventiler (RTV) installerats på vattenburna värmesystem med varierande framgång. Detta projekts syfte är att bli belysa hur äldre RTV fungerar, vilka de känsliga punkterna är och hur undvika dem samt vilket utbytesintervall som är lämpligt för RTV.
Art nr 6709110.

111 Praktisk lokalplanering i kommuner. Lokalbalanser och lokalmeny

Almarsson, A
Bygghöjningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.
Rapport 111:89. ISBN 91-540-5136-3. 56,80 kr.
I denna rapport redovisas huvuddragen i de tekniker och arbetsdokument som används i Haninge kommun under utarbetandet av lokalmeny för ökat utnyttjande av befintliga lokaler i kommunen.
Art nr 6709111.

112 Konsekvenser av bostadsbyggande på landsbygden

Fredbäck, K
Bygghöjningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.
Rapport 112:89. ISBN 91-540-5138-X. 86,40 kr.
Rapporten redovisar en undersökning av bostadsbyggandet utanför tätorter och detaljplaner 1977-80 i sex kommuner: Nyköping, Strängnäs, Flen, Gävle, Hudiksvall och Ljusdal. Vatten och avlopp, vägar, skolskjutsar och arbetsresor har studerats.
Art nr 6709112.

113 Miljövänlig allergianpassad barnstuga i Umeå

Hult, M & Jonson, J-Å
Bygghöjningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.
Rapport 113:89. ISBN 91-540-5140-1. 49,40 kr.
En projektgrupp med syfte att planera och bygga en allergianpassad barnstuga bildades 1987 i Umeå. Eftersom kunskapsunderlaget för denna typ av byggnad varit knappt har projektet haft som utgångspunkt att skapa ett generellt planeringsunderlag – en kravspecifikation – för en miljövänlig, allergianpassad barnstuga.
Art nr 6709113.

114 Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial

Lala, D & Kucera, V & Sjöström, C
Bygghöjningsrådet, Stockholm 1989. 67 sid.
Rapport 114:89. ISBN 91-540-5142-8. 53,10 kr.
Vid nedbrytandet av byggnadsmaterial i tak och fasader spelar luftföroreningarna en viktig roll. Syftet med detta projekt, som utgör en första etapp i ett större forskningsprogram, är att ge en teoretisk bakgrundsteckning för fortsatt forskning inom området.
Art nr 6709114.

115 Konvertering av direktelvärme till vattenburet system

Bäckberg, H & Schroeder, K
Bygghöjningsrådet, Stockholm 1989. 29 sid.
Rapport 115:89. ISBN 91-540-5144-4. 40,75 kr.
Rapporten redovisar genomförda mätningar i ett enbostadshus efter konvertering från direktelvärme till vattenburet system. I det nya värmesystemet har elradiatorerna ersatts av 13 st vattenuppvärmda konvektorer sammankopplade med ett ett-rörssystem. Som värmekälla används en elkasset på 7 kW samt en oljeldad s k pekakeater på 7 kW.
Art nr 6709115.

1989

---

1 **Compression/absorption cycles for large heat pumps. System simulations**

Åhlby, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 115 sid.

Document 1:89. ISBN 91-540-4965-2. 77,80 kr.

I denna rapport, skriven på engelska, undersöks och redovisas fördelarna med en kompressions/absorptionscykel istället för det vanliga envätske kompressions-systemet i en värmepump. Tre olika kompressions/ absorptionscyklar med en blandning av ammoniak och vatten har studerats.

Art nr 6702901.

2 **North sun 88. Solar energy at high latitudes august 29-31 1988. Proceedings**

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 668 sid.

Document 2:89. ISBN 91-540-4973-3. 197,55 kr.

Boken är en dokumentation av den tredje internationella North Sun Conference som hölls i Borlänge i augusti 1988. Den innehåller förutom namnen på deltagarna, de olika föreläsningarna i skrift med diagram och andra tillhörande illustrationer.

Art nr 6702902.

3 **Blocks of flats with glazed of energy and internal climate**

Fredlund, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 242 sid.

Document 3:89. ISBN 91-540-4977-6. 102,45 kr.

Rapporten omfattar studier gjorda på block av lägenheter med inglasade verandor i Smålands Taberg. Analysen gjordes med avseende på energibalansen och innerklimatet hos omnämnda verandor. Skriften är på engelska.

Art nr 6702903.

4 **Design of aquifer thermal energy storage. A case study**

Johansson, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.

Document 4:89. ISBN 91-540-5001-4. 65,45 kr.

I rapporten redovisas de grundläggande principerna för beräkning av temperaturfördelningen i system för akvifervärmelagring. Några beräkningsmetoder som kan användas vid konstruktion av akvifervärmelagringssystem ges också. Rapporten är på engelska.

Art nr 6702904.

5 **Swedish heat pump projects 1986-1987. Research-Development-Full-scale experiments**

Malmqvist, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 118 sid.

Document 5:89. ISBN 91-540-5009-X. 77,80 kr.

Projektet redovisar pågående och avslutade värmepumpprojekt i Sverige vilka finansierats med statliga medel. Rapporten är att betrakta som supplement 2 till Swedish Heat Pump Projects 1979-83 och uppdaterar tidigare redovisningar. I rapportens bilagor sorteras projekten efter nyckeldata såsom värmekälla, objektstyp, effekt m m. Engelsk text.

Art nr 6702905.

6 **Cost-efficiency in custom design. The swedish factory-crafted home**

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 20 sid.

Document 6:89. ISBN 91-540-5011-1. 67,90 kr.

Dokumentet handlar om svenska prefabricerade småhus kostnadseffektivitet och framhåller energisnålhet, god kvalitet och design samt flexibilitet och effektivt

uppförande av svenska hussystem. Häftet avser att göra reklam för svenska småhus på den amerikanska marknaden. Rikligt illustrerad. Engelsk text.
Art nr 6702906.

7 Force transfer from cracking concrete to reinforcement

Holmberg, Å
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.
Document 7:89. ISBN 91-540-5015-4. 58,05 kr.
Rapporten behandlar materialet armerad betong med tonvikten lagd på kraftöverföring från sprickande betong till armering. Engelsk text.
Art nr 6702907.

8 Soil classification and identification

Karlsson, R & Hansbo, S
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.
Document 8:89. ISBN 91-540-5017-0. 86,40 kr.
Skriften innehåller förslag till klassificering av jordarter. Förslaget har föregåtts av noggranna och omfattande studier, både litterära och praktiska. Förslaget försöker också ansluta till internationell praxis.
Art nr 6702908.

9 Durability of concrete. Aspects of admixtures and industrial byproducts.

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 272 sid.
Document 9:89. ISBN 91-540-5058-8. 111,10 kr.
Skriften dokumenterar det andra internationella seminariet på temat "Betongens hållfasthet" på CTH den 26-27 juni 1989. Seminariet anordnades av Chalmers avdelning för byggnadsmaterial. Rapporten samlar de skriftliga bidragen samt sammanfattar de muntliga presentationerna som berörde det senaste inom modern betongteknik.
Art nr 6702909.

10 CFC in refrigeration- and heat pump plants

Berntsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.
Document 10:89. ISBN 91-540-5053-7. 61,75 kr.
Rapporten sammanställer enkätresultat som har belyst pågående och planerade FOU-aktiviteter inom IEA samt attityder till olika framtida åtgärder med avseende på CFC-problematiken. Engelsk text. Motsvarande enkät har sänts ut till organisationer, myndigheter och företag inom Norden. Enkäterna redovisas i R 67:89.
Art nr 6702910.

11 The CFC-seminar in Rome 30-31 May 1988. Proceedings

Berntsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 328 sid.
Document 11:89. ISBN 91-540-5055-3. 118,50 kr.
Rapporten dokumenterar ett internationellt seminarium om CFC-problematiken, vilket hölls i Rom 30-31 maj 1988. Den redovisar både pågående och framtida FoU-aktiviteter inom området.
Art nr 6702911.

12 Recent trends in development regulation and cost allocation in the USA

Miller, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 16 sid.
Document 12:89. ISBN 91-540-5057-X. 53,10 kr.
Skriften utgör en engelskspråkig summering av KTH-rapporten "Genomförandedemetoder i USA. Reglering och kostnadsfördelning". TRITA-FAT 58 Meddelande 4:58, Stockholm 1988.
Art nr 6702912.

13 Renewal of industrial environments

Ranhagen, U

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 230 sid.

Document 13:89. ISBN 91-540-3175-3. 148,15 kr.

Denna skrift presenterar resultatet av en undersökning som gjordes av författaren på VBB i Stockholm åren 1977-1979. Här beskrivs arbetsmetoder för och exempel på moderniseringar av industriarbetsplatser. Då boken är mycket praktiskt inriktad vänder den sig till skyddsombud, arkitekter, produktionstekniker, planerare m fl. Engelsk text.

Art nr 6702913.

14 When people matter. Nordic industrial architecture and engineering design

Törnqvist, A & Ullmark, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 224 sid.

Document 14:89. ISBN 91-540-5059-6. 518,55 kr.

Under åren 1988/89 har en kampanj pågått för att främja en bättre industriell arbetsmiljö och att väcka intresse för industriarkitektur. Denna bok ingår som ett led i denna kampanj och presenterar nordiska exempel på planering, industribyggnade och arbetsplatsutformning. Engelsk text.

Art nr 6702914.

15 Analysis of factors impacting technology transfer in construction projects. Case studies

Simkoko, E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 210 sid.

Document 15:89. ISBN 91-540-5051-0. 98,75 kr.

I denna rapport studeras möjligheter och program för att överföra tekniskt kunnande till konstruktionsföretag och -projekt i utvecklingsländer, där ofta just det tekniska kunnandet är en bristvara. Rapporten har genomförts i form av en fallstudie där exempel från ett flertal olika utvecklingsländer och projekt studeras.

Art nr 6702915.

16 Solar materials research and development

Carlsson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 81 sid.

Document 16:89. ISBN 91-540-5063-4. 74,10 kr.

Denna rapport är en genomgång av metoder för bestämning av livstiden för material som används för uppvärmning och nedkylning med solenergi idag. Rapporten innehåller också en genomgång av metoder som kanske är intressanta inom detta område. Engelsk text.

Art nr 6702916.

17 Air quality, heating and cooling of buildings. Final report on IEA Workshop Gothenburg. Sept 1988

Andersson, V

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 96 sid.

Document 17:89. ISBN 91-540-5067-7. 74,10 kr.

Dokumentet sammanfattar IEAs (International Energy Agency) arbetsmöte om "Luftkvalitet, uppvärmning och kylning av byggnader" vilken hölls i Göteborg den 12-14 september 1988.

Art nr 6702917.

18 Load management in electrically heated buildings

Adamson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Document 18:89. ISBN 91-540-5075-8. 65,45 kr.

I rapporten behandlas småhuseluppvärmningens belastning på elnätet. Då detta är ett problem för energibalansen presenteras här ett arbete om möjligheten att värma hus nattetid och lagra värmen i huset för att värma det på dagen. Försök har gjorts med hjälp av datorsimulationer. Rapporten är på engelska.

Art nr 6702918.

19 Determination of air leakiness of building envelopes using pressurization at low pressures

Lyberg, M & Honarbakhsh, A

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 21 sid.

Document 19:89. ISBN 91-540-5105-3. 53,10 kr.

Rapporten redovisar en detaljstudie av en tidigare föreslagen metod, som tillåter användandet av mätningar med låga tryck för att beskriva lufttäteten hos byggnadsskal. Data har insamlats från två radhusområden. Lufttäteten beskrives genom den relativa läckarean, vilket gör det möjligt att jämföra byggnader av olika storlek.

Art nr 6702919.

1989

---

1 **Starta Stadsstudiecentrum. En handbok**

Hansson, E

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.

T-skrift 1:89. ISBN 91-540-4957-1. 92,60 kr.

Stadsstudier är en nyckel till att öppna staden, öppna planeringen för påverkan och öppna skolan för ett forskande arbetssätt. Denna bok förmedlar fyra års erfarenhet av arbetet vid ett stadsstudiecentrum i stadsdelen Norra Biskopsgården i Göteborg. Boken är mycket tillgänglig och innehåller många inspirerande bilduppslag.

Art nr 6703901.

2 **Brandmotstånd och ljudisolering i gamla hus med träbjälklag. Utgångsläge och förbättringsåtgärder**

Bodlund, K & Månsson, L

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 19 sid.

T-skrift 2:89. ISBN 91-540-4967-9. 49,40 kr.

Häftet vänder sig till projektörer, entreprenörer och förvaltare som arbetar med renovering och ombyggnad av gamla hus med träbjälklag. Med hjälp av exempel och tumregler redovisas hur brandmotstånd och ljudisolering kan beräknas. Förbättringsåtgärder diskuteras allmänt och presenteras om de har provats i ett stensljudlaboratorium.

Art nr 6703902.

3 **Industriebostäder i bruksorter. Industriens bostadsförening 1945-1982**

Westerlind, A M

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 164 sid.

T-skrift 3:89. ISBN 91-540-4969-5. 166,65 kr.

Denna bok ger en beskrivning av vad IBF (Industrins Bostadsförening) betytt för bebyggelseutvecklingen i några industriorter, vars ledande företag varit medlemmar i föreningen.

Art nr 6703903.

4 **Stadens tekniska infrastruktur. En kunskapsöversikt**

Svedinger, B

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 169 sid.

T-Skrift 4:89. ISBN 91-540-4971-7. 148,15 kr.

Rapporten beskriver städernas och tätorternas tekniska infrastruktur och förutsättningarna för dess utveckling. Målet är att underlätta en förståelse för infrastrukturens betydelse och dess behov av underhåll och förnyelse, inklusive frågor som rör miljökonsekvenser, organisation och styrsystem. Boken lämpar sig för undervisningssyfte.

Art nr 6703904.

5 **Drift och underhåll av värmepumpar. Handbok för fastighetsskötare och driftspersonal**

Bergström, U & Larsson, R

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 44 sid.

T-skrift 5:89. ISBN 91-540-4975-X. 86,40 kr.

Skriften utgör främst ett utbildningsmaterial för fastighetsskötare och driftspersonal i drift- och underhållsfrågor om värmepumpar. Boken behandlar systemets uppbyggnad och kapacitetsutnyttjandet. Tyngdpunkten ligger dock på konkreta mät- och övervakningsrutiner med anvisningar om vilken skötsel som krävs och hur man går till väga.

Art nr 6703905.

6 **Rum och rörelser. Om ungas inre och yttre livsrum**

Fornäs, J & Forsman, M

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 174 sid.

T-skrift 6:89. ISBN 91-540-5003-0. 148,15 kr.

I boken beskriver forskare olika aspekter på de ungas livsrum: staden, skolan, medierna och boendet. Framför allt poängteras rörelserna och förändringarna i dessa rum. Vidare beskrivs ett oppositionellt kulturskapande m m. Boken vänder sig till alla som arbetar med samhällsplanering och alla intresserade av ungdomsfrågor.
Art nr 6703906.

7 Drift- och underhållsinstruktioner för villavärmepumpar. Mall för leverantörer och installatörer

Lagerkvist, K-O & Larsson, R

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

T-skrift 7:89. ISBN 91-540-5005-7. 98,75 kr.

Boken är avsedd att vara till hjälp för leverantörer och installatörer av värmepumpar att utforma drift- och underhållsinstruktioner som är användbara för konsumenterna. Den innehåller en tydlig mall för vad som bör ingå i instruktionerna samt hur man bäst disponerar materialet. Flera utförliga exempel på färdiga instruktioner ingår.

Art nr 6703907.

8 Svetsförband i ingjutningsgods. Anvisningar för dimensionering, utförande och kontroll

Alpsten, G & Johansson, B

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

T-skrift 8:89. ISBN 91-540-5007-3. 49,40 kr.

Rapporten sammanfattar i anvisningsform resultat av en undersökning av svetsförband i ingjutningsgods. Den omfattar bl a typdetaljer, dimensionering, utförande och kontroll. Bilagorna ger instruktioner till kvalitetsansvarig person vid tillverkning av svetsade ingjutningsgods och exempel på blanketter.

Art nr 6703908.

9 Handledning för inventering. Asbest i byggnader

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 9:89. ISBN 91-540-5013-8. 111,10 kr.

Denna handledning beskriver på ett enkelt och lättbegripligt sätt hur en asbestinventering utförs och var asbest kan finnas i en byggnad. Den vänder sig främst till besiktningsmän och projektörer men kan även användas av andra som behöver dessa kunskaper. Tidigare utgivna "Asbest i ventilationsanläggningar" är inarbetad i denna handledning.

Art nr 6703909.

10 Uteliv. Med barn och pensionärer på gård och gata i park och natur

Berglund, U & Jergeby, U

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 110 sid.

T-skrift 10:89. ISBN 91-540-5073-1. 160,50 kr.

Utemiljön betyder möjligheter till kontakt och social samvaro. Hur ser de utemiljöer ut som används mest - och varför? Dessa frågor var utgångspunkter för två studier kring stadsdelarna Aspudden och Gröndal i Stockholm, som här sammanfattas av landskapsarkitekt Ulla Berglund och sociolog Ulla Jergeby. Inspirerande för planerare m fl.

Art nr 6703910.

11 Bättre mellan husen. Nio exempel på förbättring av bostadens trädgård

Persson, B

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.

T-skrift 11:89. ISBN 91-540-5065-0. 123,45 kr.

Många lärdomar finns att hämta ur de försök till förbättringar av utemiljön i bostadsområden som gjorts med statliga bidrag under de senaste 15 åren. Denna skrift sammanställer och utvärderar ur ett praktiskt perspektiv de viktigaste erfarenheterna. Ett program för miljöförbättringar i form av grundstenar presenteras.

Art nr 6703911.

12 Skador på hus. Vad gör man? Grunder

Björking, S-E

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 201 sid.

T-skrift 12:89. ISBN 91-540-5069-3. 493,85 kr.

Denna handbok behandlar skador på alla typer av grunder, källargrunder, kryprumsgrunder, platta på mark, för alla typer av hus. Den behandlar hur skador uppkommer, hur de skall åtgärdas och hur man förebygger skadorna. Boken är lämplig som handbok, uppslagsbok och lärobok för såväl yrkeskunniga som noviser. Art nr 6703912.

13 Enkelstugan. Modernt hus för äldre byggnadsmiljö ritningar

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 42 sid.

T-skrift 13:89. ISBN 91-540-5071-5. 86,40 kr.

I denna bok ges en utförlig beskrivning över hur man kan bygga ett modernt hus för äldre byggnadsmiljö, en "enkelstuga". I boken finns såväl byggbeskrivningar som exempel på utformning av lånehandlingar. Utöver boken kan man beställa en ritningsatts för enkelstugan till självkostnadspris.

Art nr 6703913.

14 Unika resultat från sex energisnåla hus

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 14:89. ISBN 91-540-5077-4. 123,45 kr.

Stockholmsprojektet är samlingsnamnet för sex energisnåla experimenthus som har byggts med beprövad men förbättrad teknik i kombination med tidigare oprövade ideer. Skriften sammanfattar husens byggnads- och energitekniska utformning. Bl a annat behandlas hur energin används, inneklimatet, energisnåla installationer, lönsamheten m m.

Art nr 6703914.

15 Naturgasteknik för småhus. Utvärdering av uppvärmningssystem

Berggren, B

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

T-skrift 15:89. ISBN 91-540-5079-0. 148,15 kr.

50 procent av Sveriges småhusbestånd finns i den del av landet som i ett framtidsperspektiv kan betraktas som naturgasområde. Denna skrift redovisar systemlösningar för naturgasuppvärmning av nyproducerade småhus och för konvertering av befintliga el- och oljeuppvärmda småhus. Lösningarna bygger på tekniska och ekonomiska bedömningar.

Art nr 6703915.

16 Den nya generationen kollektivhus

Woodward, A & Vestbro, D & Grossman, M-B

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 239 sid.

T-skrift 16:89. ISBN 91-540-5081-2. 197,55 kr.

Rapporten presenterar en undersökning som jämför olika kollektivhustyper. En servicemodell bestående av kombinerade service- och kollektivhus med anställd personal jämförs med modellen det lilla kollektivhuset på arbetsgemenskapens grund. Den vänder sig till kollektivhusföreningar, kommuner, projektörer samt bostadsföretag.

Art nr 6703916.

17 Hur mycket arbete behövs?

Sanne, C

Bygghälsövningsrådet, Stockholm 1989. 141 sid.

T-skrift 17:89. ISBN 91-540-5101-0. 148,15 kr.

Hur mycket behöver vi, tillsammans i Sverige, arbeta för att klara en rimlig levnadsstandard? Utifrån premisen arbetet som resursskapare resonerar författaren kring denna fråga omväxlande i teori, praktik och modelltekniska avsnitt. Boken vänder sig inte bara till planerare och utredare utan till alla som vill tränga in i denna viktiga fråga.

Art nr 6703917.

18 Ventilationstekniska lösningar i ombyggda flerbostadshus

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 16 sid.

T-skrift 18:89. ISBN 91-540-5103-7. 61,75 kr.

I denna skrift beskrivs sex flerbostadshus där ventilationssystemet, i samband med ombyggnad, byggts om från självdrag till någon typ av mekanisk ventilation. Mätningar har bl a gjorts på rumsklimat och byggnadernas täthet före och efter ombyggnaden. I tre fastigheter har luftföroreningar och buller undersökts. Kostnaderna redovisas också.

Art nr 6703918.

19 Murblockets yta. Putsning och målning på murverk av betong och lättklinker

Hertzell, T & Westerman, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 19:89. ISBN 91-540-5107-X. 185,20 kr.

En vägg murad med block av betong eller lättklinker kan ges många olika utseenden. Skriften beskriver hur de tre faktorerna målning, struktur och kulör kan användas för att påverka en ytas utseende samt hur krav på dessa kan formuleras jämte de tekniska kraven på styrka och beständighet hos ytan.

Art nr 6703919.

20 Markradon. Riktlinjer för markradonundersökningar

Rosen, B & Åkerblom, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 15 sid.

T-skrift 20:89. ISBN 91-540-5109-6. 49,40 kr.

Skriften beskriver hur man bör genomföra en markradonundersökning med syfte att klassificera markradonrisken och hur man garderar sig mot förhöjd radonrisk vid nybyggnad. Den är främst avsedd som en kortfattad vägledning för kommuner och konsulterande företag m fl.

Art nr 6703920.

1989

---

1 **Byggeforskningsrådets skriftutgivning 1988**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.
G-skrift 1:89.

Katalogen är en komplett sammanställning av BFR:s skrifter utgivna 1988. För att underlätta orienteringen har katalogen försetts med tre olika register: 1) Kronologiskt register 2) Författarregister och 3) Ämnesregister.

Art nr 2201901.

2 **Vem gör vad på BFR**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 15 sid. 19 vol.
G-skrift 2:89.

Statens råd för byggnadsforskning tar initiativ till forsknings- och utvecklingsprojekt inriktade på boende och bostadsbyggande genom att planera, finansiera och utvärdera FoU-insatserna. BFR:s ansvarsområde omfattar hela den byggda miljön. Detta informationsblad ger uppgifter om vilka som arbetar med vad inom BFR.

Art nr 2201902.

3 **Sunda hus ur arkitektens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 38 sid.
G-skrift 3:89.

I denna rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88" får vi först en bakgrund till problemet "sjuka hus" och en sammanfattning av konferensen. Därefter diskuteras arkitekternas roll och ansvar samt deras förslag och synpunkter på hur problemet kan lösas.

Art nr 2201903.

4 **Sunda hus ur byggentreprenörens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy buildings 88"**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.
G-skrift 4:89.

I denna rapport ger en grupp byggentreprenörer, förutom en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88", sin syn på vad den egna kåren kan och bör göra för att alla hus ska bli "sunda hus".

Art nr 2201904.

5 **Sunda hus ur VVS-teknikerns synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 39 sid.
G-skrift 5:89.

I rapporten får man bakgrunden till de fenomen som gett upphov till begreppet "sunda hus" samt en sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får dessutom se hela problemet ur VVS-teknikernas synvinkel, deras åsikter om vad som kan och bör göras.

Art nr 2201905.

6 **Sunda hus ur byggmaterialtillverkarens synvinkel**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.
G-skrift 6:89.

I rapporten ges en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Den delger också byggmaterialtillverkarnas syn på problemet, deras åsikter om orsaker och vad som kan och bör göras.

Art nr 2201906.

7 **Sunda hus ur byggherrens/förvaltarens synvinkel**

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 19 sid.
G-skrift 7:89.

I rapporten ger byggherren/förvaltaren sin syn på det som diskuterades på CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får också en bakgrund till och sammanfattning av hela konferensen.
Art nr 2201907.

8 Försurningens inverkan på konstruktioner i mark och vatten. Förslag till forskningsprogram

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

G-skrift 8:89.

Syftet med detta forskningsprogram är att skaffa kunskap för att kunna vidta lämpliga åtgärder för att motverka skador som kan uppstå på anläggningar i både mark och vatten på grund av den ökade försurningen.

Art nr 2201908.

9 Sjuka hus. Varför? Friska hus. Hur?

Byggforskningsrådet, Stockholm 67 sid. 19 vol.

G-skrift 9:89.

Skriften är en dokumentation av byggforskningsrådets hearing om hälsoaspekterna i den byggda miljön från olika synvinklar, bland annat utifrån kravet på en effektiv energihushållning.

Art nr 2201909.

10 Lagen om exploateringssamverkan. Försöksverksamhet

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 11 sid.

G-skrift 10:89.

Exploateringssamverkan är en metod för ekonomisk fördelning och plangenomförande vid splittrade markägarförhållanden. För att uppmuntra försök med exploateringssamverkan har riksdagen anslagit speciella "riskpengar" som fördelas av BFR. Denna skrift informerar om vem som kan ansöka om pengarna och på vilket sätt.

Art nr 2201910.

11 Samordna ombyggnad av bostadskvarter. Från ide till byggstart

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

G-skrift 11:89.

Skriften beskriver en modell för kvartersförnyelse med erfarenheter från samordnade förnyelse- och ombyggnadsprojekt i Falun. Den belyser fördelarna med samordnad ombyggnad men tar även upp de problem som kan uppstå. Med inventeringar, information, samråd och förhandlingar har man förmått att samordna förnyelsen av ett helt kvarter.

Art nr 2201911.

12 Säsongslagrad solvärme. Särtryck ur rapporten R 104:88

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

G-skrift 12:89.

Särtrycket omfattar endast avsnitten slutsatser och sammanfattning i rapporten R104:88, Säsongslagrad solvärme i Kungälv - planeringsalternativ för värmeförsörjningen på 1990-talet. Kungälvs kommun arbetar sedan några år tillbaka på en fjärrvärmepå plan där bl a säsongslagrad solvärme ingår. Rapporten utgör ett planeringsunderlag för detta.

Art nr 2201912.

13 Bostadshus med överbyggt gårdsrum. Kortedala dagservicecentral

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 8 sid.

G-skrift 13:89.

Här redovisas ett av de fyra prisbelönta och inköpta förslagen till Byggforskningsrådets idetävling "Den goda bostaden i 80-talets ekonomi". Det är Kortedala dagservicecentral i Västerås som beskrivs med ritningar, foton och förklaringar.

Art nr 2201913.

14 Summary of Energy in the built environment. The way forward to the 1990s

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 8 sid.
G-skrift 14:89.

I denna engelskspråkiga version av "Energi i byggd miljö" redovisar BFR samspelet mellan energipolitiska mål och energiinriktad forskning utveckling, experimentbyggande och demonstrationsverksamhet under åren 1974-87. De resultat som uppnåtts på energihushållsområdet ställs i relation till framtida möjligheter att minska energianvändningen.
Art nr 2201914.

15 Värmepumpar. Utvärdering av FoU-projekt 3-årsperioden 1984/85-1986/87

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 123 sid.
G-skrift 15:89.

För BFR:s treårsprogram 1984/85-1986/87 har 103 rapporter gällande utvärdering av system och kommentarer i BFR:s experimentbyggda värmepumpanläggningar publicerats. I denna skrift har värmepumpgruppens medlemmar själva fått studera och kommentera dessa rapporter.
Art nr 2201915.

16 Foreign language publications

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 11 sid.
G-skrift 16:89.

Litteraturoversikt över Byggeforskningsrådets publikationer på främmande språk under 1988. Listan omfattar Document och G-skrifter varav de flesta är på engelska. Engelsk text.
Art nr 2201916.

17 Byggnadsmaterial. Sex tema-projekt FOU-program 1990-1996

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.
G-skrift 17:89.

Med styrelsen för teknisk utveckling (STU) som initiativtagare har ett antal myndigheter gemensamt utarbetat ett "nationellt materialtekniskt program". Behovet av en särskild förstärkning av materialområdet sammanhänger med att detta område alltmer ses som en nyckel för den tekniska och industriella utvecklingen.
Art nr 2201917.

18 Styrd självdragsventilation. Fläktförstärkt system för varsam ombyggnad och nyproduktion (FSS)

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 7 sid.
G-skrift 18:89.

Skriften redovisar resultaten från ett ventilationstekniskt utvecklingsprojekt i Rockneby, Kalmar. Tre befintliga trevåningshus har försetts med ett fläktförstärkt styrt självdragssystem (FSS) i samband med renovering. Metoden jämförs med andra typer av system med avseende på för- och nackdelar. Illustrerad och lättläst.
Art nr 2201918.

19 Projekt Ingolstadt - Halmstad

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 4 sid.
G-skrift 19:89.

Projekt Ingolstadt - Halmstad var ett av de första utbytesprojekten mellan Sverige Och Förbundsrepubliken Tyskland. Husen, med elva lägenheter vardera, är byggda med svensk byggt teknik och tysk värmeoch ventilationsteknik. Broschyren redovisar planering och byggande samt mätresultat. Den är tvåspråkig, tyska och svenska.
Art nr 2201919.

20 Forskning och utveckling om byggd miljö

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 62 sid.
G-skrift 20:89.

Skriften innehåller Byggforskningsrådets plan för forskning och utveckling 1990-93 om byggd miljö samt en anslagsframställan till regeringen för 1990-91. Art nr 2201920.

21 Forskning och utveckling om byggd miljö. Bilagor

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 62 sid.

G-skrift 21:89.

Skriften innehåller bilagor till G 20:89, Forskning och utveckling om Byggd miljö.

Art nr 2201921.

22 Värmeforskning med tillämpning i byggnader. Forskningsprogram inom byggnadsfysiken

Bankvall, C

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

G-skrift 22:89.

Rapporten beskriver ett program för samlad värmeforskning inom byggnadsfysiken. Avsikten med programmet är att ge förutsättningar för en riktig värmeteknisk funktion hos byggnader. Forskningsbehoven preciseras under rubrikerna: Material, Byggnadsdel/konstruktion samt Klimatskal/klimatbelastning. Detaljerat förslag till projekt ges.

Art nr 2201922.

23 Mark och vatten i 1990-talets kommunala naturresursplanering. Det långsiktiga forskningsbehovet

Castensson, R & Falkemark, M & Gustafsson, J-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 53 sid.

G-skrift 23:89.

Kommunerna har ansvar för en effektiv hushållning av naturresurserna, men varken den kommunala organisationen eller den professionella kompetensen överensstämmer med de krav som ansvaret ställer. Detta forskningsprogram har tagits fram för att få ett underlag för prioritering och planering av ny forskning inom området.

Art nr 2201923.

1989

Byggnadsteknik och timmerkonst

Sjömar, P

CTH, Arkitekturens teori och historia, Göteborg 1988. 318 sid.

Rapport 88:1. ISBN 91-7032-328-1. 185,20 kr.

Detta är en studie i byggnadsteknik och timmermanskonst med exempel från några medeltida knuttimrade kyrkor och allmogehus. Studien är indelad i fyra kapitel: 1 Synpunkter på dokumentation och forskning. 2 Undersökta byggnader. 3 Medeltida timmerbyggnadsteknik. 4 Äldre föreställningar om byggnadsträ och virkestillverkning innan sågen.

Art nr 2310205.

Strävan efter självförvaltning. Boendeflyttande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B

CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988. 82 sid.

Rapport 6:88. 61,75 kr.

Syftet med detta projekt var att, i samband med ett utförande av självförvaltning i Eriksbo, samla erfarenheter kring sambandet mellan arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta har gjorts med hjälp av intervjuer, arkiv- och litteraturstudier samt studier på platsen.

Art nr 2310412.

Kolonistuga hemmavid. Utvärdering av lövkojan – en närkoloni i Göteborg.

Bergqvist, M & Jarlöv, L

CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988.

BoARCH R 88:5. 123,45 kr.

För att öka kvarboendet i bostadsområdet Lövgärdet i Göteborg avsattes 1983-84 ett koloniområde, Lövkojan, för områdets hyresgäster. Syftet med denna studie är att undersöka hur Lövkojan används och vad koloniträdgården betyder för kolonisterna och övriga lövgärdesbor.

Art nr 2310413.

Gruppboende för åldersdementa

Almberg, C & Paulsson, V

CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988.

BoARCH R 7:88. 37,05 kr.

I samband med avvecklingen av institutionsboendet för äldre ökar efterfrågan på andra boendeformer, framför allt olika sorter av kollektivt boende. Denna redovisning tar speciellt upp de åldersdementas behov och krav på boendet samt de problem som uppstår när goda bostäder ska planeras för denna behovsgrupp.

Art nr 2310414.

Strävan efter självförvaltning. Boendeflyttande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B

CTH, arkitektur, Göteborg 1988. 82 sid.

61,75 kr.

1980 försökte några boende i Eriksbo i Göteborg utveckla sitt område och införa självförvaltning. Detta projekts syfte var att samla erfarenheter från Eriksbo och bygga upp kunskaper kring sambandet arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta gjordes med hjälp av intervjuer, arkivstudier, litteraturstudier och studier på platsen.

Art nr 2310415.

Med hänsyn till bostäders värden. Ett arkitekturideal utvecklas och prövas - Göteborg 1968-1984

Schultz, S

CTH, Arkitektur, Göteborg 1989. 266 sid.

Rapport 2. ISBN 91-7032-421-2. 74,10 kr.

Denna avhandling vill visa möjligheterna att ta till vara arkitektoniska vid förnyelse av den äldre vardagliga bostadsbebyggelsen i större utsträckning än vad som varit gängse i Sverige sedan 1960-talet. Den skiljer på tre ideal vid bostadsförnyelse: nybyggnads-, varsamhets och konserveringsideal. Varsamhetsidealet utvecklas här.

Art nr 2310416.

Gruppboende för åldersdementa

Almberg, C & Paulsson, J

CTH, bostadsplanering, Göteborg 1988. 30 sid.

BoACHT R 7:88. 37,05 kr.

Denna redovisning tar upp de åldersdementas behov och krav på boende samt de problem som uppstår när goda kollektiv- och servicebostäder ska planeras för denna behovsgrupp. Den framhåller att synen på bostaden behöver vidgas så att olika gruppers och individers särskilda behov kan tillgodoses.

Art nr 2310417.

Djurgårdsgatan 21 & 23. Ett försök med varsam ombyggnad

Schultz, S

CTH, bostadsplanering, Göteborg 1989. 155 sid.

ISBN 91-7032-393-3. 185,20 kr.

Ett försök med varsam ombyggnad av två landshövdingehus från 1890-talet som utfördes 1981-82 redovisas här. Projektet skulle visa vad varsamhet innebär ur estetiska, tekniska och ekonomiska aspekter. Redogörelsen lämnas flera år efter det att försöket utfördes men är fortfarande av stort principiellt intresse.

Art nr 2310418.

Tillförlitlighetsindex för bruksstadium. Bestämning medelst optimering

Magnusson, B

CTH, byggnadskonstruktion, Göteborg 1988. 120 sid.

rapport 1987:5. 246,90 kr.

I rapporten studeras bestämning av dimensionerande tillförlitlighetsindex med relevans till brukstadiet. Förutsättningar för dimensionering med hänsyn till brukstadiet skisseras. Dessutom diskuteras problem i samband med brukstadiet samt olika dimensioneringsprinciper.

Art nr 2310730.

Analys av påverkade grundvattennivåer

Stensson, C

CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Stockholm 1988. 44 sid.

Meddelande 84. 61,75 kr.

I denna skrift beskrivs hur man kan gå till väga för att analysera fel av olika typer vid mätningar av grundvattennivån. Speciellt behandlas de avvikelser som är konstanta eller gradvisa. Med hjälp av ett datorprogram skrivet i BASIC behandlas fyra olika elementarfall vilka sedan kan superponeras.

Art nr 2311741.

Beräkning av dimensionerande grundvattentryck, del 2 och 3

Svensson, C & Sällfors, G

CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Göteborg 1988. 139 sid.

Meddelande 86+87. 123,45 kr.

Denna rapport presenterar som ett hjälpmedel för förutsägelser om grundvattentryckets extremvärden en arbetsmetod som möjliggör en relativt noggrann bestämning av grundvattentrycket. Arbetsmetoden avser södra Sverige, Stockholmsregionen behandlas för sig.

Art nr 2311742.

Sedimentärstrukturens inverkan på hydrauliska konuktiviteten i morän

Lind, B & Nyborg, M

CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Göteborg 1988. 73 sid.

Meddelande 83. 61,75 kr.

Rapporten behandlar strukturförhållandena i morän samt deras inverkan på den hydrauliska konuktiviteten. Metodik för provtagning och permeameterest av ostörda moräntyper beskrivs liksom metoder för tillverkning av tunnslip av detaljerade strukturstudier.

Art nr 2311743.

Värmekonduktivitet hos uretancellplast

Isberg, J

CTH, Husbyggnadsteknik, Göteborg 1988. 170 sid.

ISBN 91-7032-370-4. 222,25 kr.

Denna rapport behandlar beräkningen av värmekonduktivitet hos uretancellplast. Den visar hur man kan få en relativt god uppfattning om en produkts värmekonduktivitet rent teoretiskt samt hur man får exaktare resultat genom olika mätningar.

Art nr 2312112.

High temperature working fluids and nonazeotropic mixtures in compressor driven heat pumps

Berntsson, T & Ljungkvist, K & Moser, F m fl

CTH, Värmeteknik och maskinlära, Göteborg 305 sid. 19 vol.

1,00 kr.

I rapporten som ingår i ett internationellt projekt med sju medverkande länder, studeras värmeöverföringen för ickeazeotropa blandningar i en fallfilmsförångare.

Art nr 2313602.

Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem

Björnsson, H & Boström, P & Dalenbäck, J

CTH, Göteborg 1987. 116 sid.

49,40 kr.

I rapporten beskrivs en prototyp till ett expertsystem med vilket man kan jämföra och utvärdera olika värmesystems och värmeteknologiers genomförbarhet och ekonomi. Rapporten beskriver prototypen detaljerat och ger också en översikt över relevanta aspekter av expertsystemteknologin

Art nr 2313603.

Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister

Lundequist, S & Schöningg, R & Wåhlström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121.

Rapporten är en dokumentation av ett seminarium som studerade hur ett grafiskt ADB-anpassat lokalregister bäst skulle utformas för att vara till största möjliga nytta vid kommunernas lokalförsörjning och planering. Dessutom diskuterades om registret skulle utformas olika för och stora kommuner.

Art nr 2320213.

Behovet av grafiskt ADB-anpassade lokalregister i kommunen

Wåhlström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121. 43,20 kr.

I rapporten dokumenteras ett seminarium där man, med utgångspunkt i att kommunernas lokalkostnader ökar allt mer, analyserade hur ett grafiskt ADB-anpassat register över kommunernas lokalbestånd bäst kan användas för lokalförsörjning och planering. Huruvida utformningen av registren bör vara olika för små och stora kommuner debatterades.

Art nr 2320214.

Kommersiella fastigheter. Strategisk planering och kontroll i fastighetsföretag

Lundström, S
KTH, fastighetsekonomi, Stockholm 1988. 74 sid.
TRITA FAE 1 o27 5:27. 123,45 kr.

Syftet med denna rapport är att skapa ett teoretiskt ramverk för styrning av fastighetsföretag. Rapporten begränsar sig till att behandla hur man bör hantera information för att uppnå strategiska mål. Det nya i den är just att information ses som en produktionsfaktor och att fastighetsförvaltning betraktas som service management.

Art nr 2321816.

Genomförandemetoder i USA. Reglering och kostnadsfördelning

Miller, T
KTH, Fastighetsteknik, Stockholm 1989. 16 sid.
Rapport 4:58. 61,75 kr.

I rapporten presenteras de viktigaste av de nya metoder för reglering av exploateringen som utvecklats i USA under senare år. Presentationen görs mot bakgrund av en beskrivning av exploateringsprocessen i stort.

Art nr 2321907.

Sociala konsekvenser av bostadsområdets utformning – i planredovisningar och i verkligheten

Gustafsson, B
KTH, Formlära, Stockholm 1988. 11 sid.
49,40 kr.

I och med att kommunernas bostadsplanering har övergått från att vara styrd av statliga normer till att bli något som förhandlas fram på lokal nivå har frågor som rör bostadsområdets utformning och kvalitet blivit alltmer beroende av människors livsstilar. Detta, livsstil som planeringsfaktor, behandlas empiriskt och teoretiskt i denna rapport

Art nr 2322015.

Byggnadens värmebalans – underlag för jämförelse mellan datorprogram för beräkning av rumsklimat sa

Isfält, E
KTH, Installationsteknik, Stockholm 1988. 35 sid.
Rapport 13/88. 49,40 kr.

Denna rapport vill ge det kunskapsunderlag som behövs för att göra en jämförelse mellan olika datorprogram för beräkning av rumsklimat samt effekt- och energibehov för byggnaders klimatisering.

Art nr 2322605.

Storstaden som arbetsområde. Storstädernas näringsliv och arbetsmarknad.

Axelsson, S
KTH, Regional planering, Stockholm 1988. 77 sid.
43,20 kr.

Rapporten utgör en dokumentation av ett seminarium i april 1987 om storstaden som arbetsområde. En inledande problembeskrivning av näringsliv och sysselsättning i Stockholm, Göteborg och Malmö följs av specialinriktade föredrag om bl a teknikspridning, informationsteknologi, personkontakter, mark- och lokalanvändning samt framtidsteori.

Art nr 2323003.

Enkla solfångare

Bätman, P & Laboutka, K & Ström, S
KTH, Värme- och ventilationsteknik, Stockholm 1989. 163 sid.

Rapporten redovisar genomförda mätningar över prestanda och driftsegenskaper hos en enkel solfångare av gummi med låg kostnad och enkel montering. Resultatet är publicerat i tre olika rapporter.

Art nr 2324046.

Gaseldning och NOx-bidning

Karimpor, A & Peterson, F & Wahlman, E
KTH, Uppvärmnings- och ventilationsteknik, Stockholm 1988. 48 sid.
Rapport A4 135. 43,20 kr.

Det här beskrivna arbetet har syftat till att studera möjligheterna att sänka NOx-bildningen i gas- eller oljeflammor genom insprutning av vattendimma i flammorna. Rapporten inleds med ett teoretiskt resonemang som följs av beskrivningar och resultat från mätningarna.
Art nr 2324047.

Utveckling och provning av rumsvärmepump

Bergman, J & Gustafsson, M
KTH, Mekanisk värmeteori och kylteknik, Stockholm 1989. 33 sid.
49,40 kr.

I rapporten redovisas olika utföranden av värmepumpar för elvärmda småhus. Dessutom redovisas resultat från en förstudie där man konstruerat en rumsvärmepump. Värmepumpsprototypen beskrivs ingående, både avseende uppbyggnad och resultat.
Art nr 2324700.

Uppmätning av Castor- och Poluxtemplet Forum Romanum

Nilsson, K & Persson, C
LNTH, Arkitektur, Lund 1988. 55 sid.
61,75 kr.

I rapporten beskrivs ett projekt där de nordiska länderna fått erbjudande om att utforska Castors- och Poluxtemplet, Forum Romanum, ombyggt sista gången år 6 e kr. Rapporten beskriver mätmetoder som använts och gjorts så enkelt att använda att även personer utan professionell mätutbildning men med andra relevanta fackkunskaper förstår.
Art nr 2330122.

Träbalks hållfasthet vid rätvinklig urtagning

Enquist, B & Gustafsson, P-J
LNTH, Byggnadsmekanik, Lund 1988. 138 sid.
TVSM 7042. 203,70 kr.

Rapporten behandlar korttidsbärförmågan hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Den redovisar litteraturöversikt, i vilken olika beräknings- och dimensioneringsmetoder diskuteras, provningar, omfattande bärförmåga, nedböjning, olika deformationer och flera materialparametrar, samt teorin bakom försöken.
Art nr 2330212.

Ett studium av hållfasthet hos balkar med urtagning

Gustafsson, P J
LNTH, Byggnadsmekanik, Lund 1988. 25 sid.
CIB-W18A 21101. 61,75 kr.

Denna CIB-uppsats behandlar korttidshållfasthet hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Provningar och en teori redovisas. Vidare finns en sammanställning av ett stort antal provningsresultat, flertalet hämtade från litteraturen.
Art nr 2330213.

Bo och förbättra i bostadsrätt - en probleminventering i tio äldre föreningar

Wikström, T
LNTH, Byggnadsfunktionslära, Lund 1989. 54 sid.
Rapport 1:89. ISBN 91-7740-035-6. 92,60 kr.

Hur klarar bostadsrättsföreningar med hus byggda 30- och 40-talen att ta itu med de brister som börjar uppstå? Probleminventering ger exempel på olika vägar att gå fram. Bl a behandlas problem beträffande kontinuiteten i förvaltning och boende, inflytandet över boendesituationen, samt kompetensen hos föreningen och hos fackmän som anlitas.
Art nr 2330422.

Kritiska fuktillstånd för några byggnadsmaterial. Preliminärundersökning

Hedenblad, G & Nilsson, L-O
LTH, Byggnadsmateriallära, Lund 1987. 66 sid.
TVBM 3028. 61,75 kr.

Detta projekt syftar till att ta fram data på hur stora fuktbelastningar olika byggnadsmaterial tål. I undersökningen har sju olika mattor i kombination med två olika lim ingått. Provningsen har bestått av dels ett långtidsförsök på ca två år och dels olika korttidsförsök.
Art nr 2330617.

Analys av krympsprickor i trä medelst brottmekanik

Biström, L
LNTH, Byggnadsmateriallära, Lund 1987. 19 sid.
TVBM 3027. 30,85 kr.

Denna rapport, som är skriven på engelska, visar hur man med en fiktiv sprickmodell kan simulera en spricka som växer genom en träbit då denna utsätts för torkning. Resultatet från den fiktiva modellen jämförs med det man får vid beräkningar med linjärelastisk brottmekanik.
Art nr 2330618.

Strömbildare och kompakt värmeväxlare för teknisk energiutvinning ur sjöar

Hjort, P
LNTH, Teknisk vattenresurslära, Lund 1989. 31 sid.
Rapport 3119. 37,05 kr.

I detta projekt undersöks möjligheterna att kombinera de två system för värmeutvinning ur sjöar med hjälp av värmepump, öppna respektive slutna system, som används idag. Avsikten är att kombinera de två metodernas fördelar för att få fram ett optimalt värmeutvinningssystem.
Art nr 2331917.

Äldre och närmiljö. Krav med hänsyn till ökat kvarboende

Ståhl, A
Lunds naturvetenskapliga och tekniska högskola, Lund 1988. 67 sid.
Bulletin 77/88. 86,40 kr.

Rapporten utgör första etappen i ett projekt där man valt ut ett bostadsområde i Malmö för att studera det ökade kvarboendet för äldre. Den omfattar en beskrivning av de äldres boendesituation och beskriver området närmiljö som den ser ut idag. Rapporten tar också upp de alternativ som finns när kvarboendet inte är möjligt.
Art nr 2332016.

Gatans utformning. Etapp 2

Olsson, B & Wallin, L
LNTH, Trafikteknik, Lund 1989. 154 sid.
130,85 kr.

Syftet med projektet som beskrivs här var att få en djupare förståelse för hur gaturummet upplevs och används. I Lund intervjuades 40 boende längs 8 gator med frågor om huruvida gatan hör till bostadens närmiljö, vilken betydelse gatan har och vilken betydelse gatans utformning har.
Art nr 2332017.

En modell för värme- och masstransport i träkonstruktioner under brand

Fredlund, B
LNTH, Brandteknik, Lund 1988. 254 sid.
185,20 kr.

I rapporten har en modell för träets pyrolys, som omfattar värme- och masstransport, formulerats genom användning av finita elementmetoden. Vid modelluppbyggnaden antas att värmetransport sker genom ledning och konvektion och att pyrolysen följer en Arrheniusfunktion.
Art nr 2333201.

Ekonomi för dem som gör något. Om decentralisering och ekonomiinformation

Solli, R

GU, Företagsekonomi, Göteborg 1988. 36 sid.
49,40 kr.

I denna planeringsrapport visas vilket individuellt val olika verksamhetsansvariga personer gör när det gäller vilken ekonomiinformation de behöver för att hålla ordning på sina respektive verksamheter. Dessutom behandlas de resonemang som följer av de individanpassade rapporterna.
Art nr 2360107.

Effektiv varuförsörjning på stadsdelsnivå – med hjälp av ny informationsteknologi

Johansson, I

GU, Kulturgeografi, Göteborg 1989.
småskrifter 89:3.

I rapporten beskrivs ett projekt med syfte att föreslå några alternativa försörjningsmodeller avseende effektivare varuförsörjning och utvärdera dessa modeller mot bakgrund av de för intressent- och aktörsgrupp uppställda målkriterierna.
Art nr 2360410.

Studieresa till franska miljonprgramsområden

Johansson, I & Mattson, B & Olsson, S

GU, Kulturgeografi, Göteborg 1988. 35 sid.
chorus 10:88.

I rapporten ger författaren sina intryck från en utförd studieresa till olika franska miljonprogramsområden och från ett antal träffar med franska forskare, sysselsatta med problematiken kring miljonprogramområdena.
Art nr 2360411.

Lokaliserings- och dimensioneringsprinciper för kommunalt tillhandahållna varor och tjänster

Wijkander, H

Stockholms universitet, Stockholm 1986. 121 sid.
ISBN 91-7146-463-8. 74,10 kr.

Syftet med det här beskrivna projektet är att genomföra ekonomisk analys av investerings- och prissättningsprinciper som särskilt används på den kommunala nivån. Projektets resultat har publicerats i fem vetenskapliga uppsatser som här sammanställts.
Art nr 2362501.

Knowledge and communications infrastructure and regional economic change

Andersson, A E & Anderstig, C & Hårsman, B

UmU, CERUM, Umeå 1987.

Working paper 87:25. 37,05 kr.

Uppsatsen behandlar den omstrukturerings av Sveriges ekonomi som introduktionen av datorkraft och telekommunikation i kombination med en ökad och mer utbredd ekonomisk kunskapsbas har inneburit. Den försöker fånga det inbördes beroendet mellan en regions infrastruktur och dess ekonomiska utveckling.
Art nr 2365013.

Organization, environment and strategy – Part 1: On understanding or ganizational environment

Dadfar, H & Gustavsson, P

Umu, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:3. 37,05 kr.

I denna uppsats beskrivs en översiktsmodell av hur byggföretag utformar sina utformningsstrategier och hur dessa strategier varierar med företagets storlek och produktionsprofil. Rapporten är en första del i projektet SIMBA och kommer att följas av två ytterligare.
Art nr 2365014.

Decision centralization and decantralization in the dynamic Leontief system

Andersson, Å E & Zhang, W-B
 UmU, CERUM, Umeå 1988.
 Working paper 88:6. 37,05 kr.
 Uppsatsen behandlar graden av ekonomisk politisk styrning av investeringar i infrastruktur och produktionskapacitet för en ekonomi i tillväxt. Utgångspunkten för analysen är den klassiska flersektormodellen av Leontieftyp som används i många länders långtidsplanering.
 Art nr 2365015.

The Wicksell inflation problem revisited – price fluctuations in a dynamic system

Andersson Å E & Zhang W-B
 UmU, CERUM, Umeå 1988.
 Working paper 88:7. 37,05 kr.
 I denna rapport analyseras samspelet mellan inflation, ekonomisk tillväxt och byggnadsinvesteringar. Den angriper problemet på ett sätt som ansluter till den svenska ekonomen Wicksells teorier.
 Art nr 2365016.

Dynamic interactions of inflation and interest rates in a dynamic Leontief system with neoclassical

Andersson, Å E & Zhang, W-B
 UmU, CERUM, Umeå 1988.
 Working paper 88:8. 37,05 kr.
 Om byggnadsinvesteringar i ett samhällsekoniskt sammanhang betraktas som kapitalbildning i en rörlig flersektormodell kommer vissa sektorer behöva en stor mängd kapital vid en måttlig kapacitetsökning i sektorn. I rapporten behandlas hur inflationstakten och räntenivån ömsesidigt påverkar varandra i ett sådant system.
 Art nr 2365017.

Towards an analysis of the building material industry

Hua, C & Lakshmanan, T R & Mody, J
 UmU, CERUM, Umeå 1988.
 Working paper 88:11. 37,05 kr.
 Rapporten ger en introduktion till byggnadsmaterialindustrin i utvecklingsländer och tydliggör dess roll i den ekonomiska utvecklingen. Storlek och sammansättning i olika delar av världen redovisas samt de analytiska modeller som används för byggnadsmaterialindustrins utveckling. Kopplingar till byggproduktionen ges stort utrymme.
 Art nr 2365018.

Innovation processes in the Swedish network of export and import nodes

Johansson, B
 UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
 Working paper 88:15. 0,35 kr.
 Rapporten ger en översikt av studier i byggsektorns roll i den samhällsekonomiska utvecklingen. En grundläggande tankegång är infrastrukturens betydelse för de nyskapande aktiviteterna i ett nationellt nätverk av tätortsregioner.
 Art nr 2365019.

Network equilibrium of knowledge production with meeting facility

Kobayashi, K & Sunao, S B & Yoshikawa, K
 UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
 Working paper 88:17. 0,35 kr.
 I denna rapport analyseras samspelet mellan å ena sidan nätverk av interaktion och personkontakt och å andra sidan utformningen av mötesplatser och nätverksinfrastruktur i en storstad. En teoretisk modell för att belysa storstadens lokalisering- och infrastrukturmönster byggs upp.
 Art nr 2365020.

Measuring the "Unmeasurable". Productivity in building sector research

Sarafoglou, N

Umeå Universitet, Umeå 19 vol.

Working paper 88:18. 0,35 kr.

Rapporten behandlar utfallet av svensk byggnadsforskning i form av publicerade artiklar. Den beskriver också byggforskningsproduktionens profil genom att för olika forskningsområden ange den svenska andelen av den internationella produktionen av tidskriftsartiklar. Vidare jämförs produktiviteten hos svenska högskolor och universitet.

Art nr 2365021.

Knowledge, nodes and networks: Analytical perspective

Andersson, Å E & Batten, D & Kobayashi, K

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:19. 0,35 kr.

Rapporten studerar hur kunskap som insatsfaktor i produktionen samverkar med de vanliga insatsfaktorerna. Den analyserar hur kunskapen är koncentrerad till olika platser och hur den sprids och ökar. Kunskapen betraktas som en kollektiv nytighet.

Art nr 2365022.

Dynamic efficiency: A best-practice approach to the Swedish construction

Wigren, R

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:20. 0,35 kr.

Rapporten beskriver en undersökning där begreppet best-practice, bästa tillgängliga teknik tillämpats på byggnadsindustrin. Den belyser variationer i arbetsproduktivitet hos olika grupper av byggnadsföretag under perioden 1979-1984.

Art nr 2365023.

Interregional allocation models of infrastructure investments

Anderstig, C & Mattsson, L-G

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:21. 0,35 kr.

Rapporten behandlar de investeringar i infrastruktur som måste göras i Sverige under det kommande deceniet. Den utnyttjar en studie av samspillet mellan infrastrukturens sammansättning och den ekonomiska utvecklingen i enskilda regioner och visar med hjälp av en modell hur effekterna av olika investeringsprogram kan utvärderas.

Art nr 2365024.

Disparities in the provision of services between urban and rural areas: current situations and trends

Batten, D & Wiberg, U

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:22. 0,35 kr.

Rapporten undersöker skillnader i utbudet av olika slags tjänster mellan stads- och landsbygdsmiljöer och presenterar förslag till åtgärder för att minska de oönskade skillnaderna. Den svenska politiken på detta område jämförs också med liknande politik i andra delar av Europa.

Art nr 2365025.

Fördelar för företagsamhet – en förstudie av nyföretagande i små och medelstora kommuner

Axelsson, S & Persson, L O

UMU, CERUM, Umeå 1988. 42 sid.

Arbetsrapport 1988:5. 53,10 kr.

Projektet är en förstudie av subjektiva och objektiva faktorer för nyföretagande i små och medelstora kommuner. Avsikten var att skilja ut objektiva faktorer, sådana som finns i den byggda miljön, och subjektiva faktorer såsom tradition och klimat för nyföretagande.

Art nr 2365026.

Kommunal planering i omvandling 1947-1987

Khakee, A

UmU, Geografi, Umeå 1989. 52 sid.

Gerum 13. 98,75 kr.

Boken behandlar framväxten av kommunal planering avseende markanvändning, bostäder och ekonomi mellan åren 1947 och 1987. Utvecklingen diskuteras utifrån politiska och samhällsekonomiska förutsättningar, metodaspekter och utifrån organisatoriska problem.

Art nr 2365105.

Projekt Blomsteräng. Etableringsstudier

Hammer, M & Kustvall, V

Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp 1989. 39 sid.

53,10 kr.

Syftet med det här arbetet har dels varit att studera effekten av skyddsgrödor och marktäckningsmaterial vid etableringen av ängsörter; en på odlingsjordar insådd ängsfröblandning, och dels att i ett artanrikningsexperiment i en tioårig f d kortklippt gräsmatta studera fröetableringen hos ängsörter i relation till öppningar av olika typ.

Art nr 2372104.

Forskning och utveckling som underlag för framtida planering och gestaltning av parker och grön...

Grahn, P & Sorte, G

Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp 1988. 20 sid.

Rapporten är en dokumentation av ett seminarium på Sveriges lantbruksuniversitet 21 och 22 april 1988. Syftet med seminariet var att försöka få till stånd ett ideutbyte mellan forskare från olika orter och forskningsmiljöer som alla på ett eller annat vis sysslar med forskning kring parkers och grönområdets gestaltning och funktion.

Art nr 2372105.

Etablering av lövträdsplantor

Gunnarsson, A & Gustafson, R

SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989. 304 sid.

Stad & Land 71. ISBN 91-576-3799-7. 185,20 kr.

Boken är ämnad som en handledning vid etablering av vedartade växter i trädgårdar, parker och skogar. Med en rad exempel visas vilka problem och möjligheter som kännetecknar de barrotade landskapsplantornas etableringsfas, såväl generellt som på artnivå. Boken ger anvisningar för hur man kan minska etableringskvoten.

Art nr 2372106.

Fågelinventering – i naturliga parker

Wänge, C

SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989.

Stencilserie 89:4. 37,05 kr.

Rapporten redogör för en fågelinventering våren 1987 och 1988. Avsikten var att få veta vilka kvaliteter naturliga parker har för fågellivet. En restaurerad stadsdelspark, en äldre park med skogsplanteringar och två rekreationsområden inventerades. Dessutom ingår en sammanställning av tidigare inventeringar i naturliga planteringar.

Art nr 2372107.

Att uppleva parken

Grahn, P

SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989. 250 sid.

111,10 kr.

I rapporten studeras parkens betydelse för äldre, sjuka och handikappade. Studien bedrevs så att personer som i sitt arbete hade hand om utflykter för dessa människogrupper under ett år ombads föra dagbok om sitt arbete och när året var slut

också intervjuades, med frågor om hur parker upplevs och bör vara utformade för största utbyte.
Art nr 2372108.

Träkonstruktioner i lantbruket

Dolby, C-M & Hammer, A & Jeppsson, K-H
SLU, Lantbrukets byggnadsteknik, Lund 1988. 382 sid.
327,15 kr.

Rapporten vill ge en fullständig bild av hur trä används som byggnadsmaterial för lantbruksbyggnader i Europa och dessutom en mer allmän överblick över hur trä kan användas i byggnader och konstruktioner. Till exempel tar den upp konstruktionssystem i trä, byggnadsmetoder, träskydd och formgivning med hänsyn till eld och fukt.
Art nr 2372224.

Lantbrukets bebyggelsemiljö Landskap – Gård – Byggnad

Bergsjö, A & Molen, M
SLU, Byggnadsteknik, Helsingborg 1989. 108 sid.

Denna skrift redovisar en studie vars syfte var att med bakgrund av det befintliga lantgårdsbeståndet ta fram och redovisa de förutsättningar och planeringsfaktorer som ligger till grund för ekonomibygnaders och lantgårdars utformning samt att finna ett arbetssätt för att planera förändringar.
Art nr 2372225.

Markbyggnad för bostads- och rekreationsområden. Prioritering av forskningsinsatser

Karlsson, I
SLU, Markvetenskap, Uppsala 1989. 17 sid.
AVD. meddelande 89:5. ISBN 91-576-3863-2. 18,50 kr.

I rapporten presenteras ett forskningsprogram som omfattar markbyggnad för gräsytor, renoveringsåtgärders effektivitet på gräsytor, metodutveckling för kontroll och besiktning på nyanlagda gräs- och planteringsytor samt lysimeterförsök och simulering av näringsbalans och utveckling på gräs- och planteringsytor.
Art nr 2372602.

Utomhusvirkets beständighet. Fältförsök: ovanjordsexponering av träpaneler

Öqvist, H
SLU, Virkeslära, Uppsala 1988. 38 sid.
Rapport 204. ISBN 91-540-3574-9. 61,75 kr.

Syftet med denna undersökning, som var upplagd i form av ett fältförsök, var att studera om det finns några skillnader i beständighet hos virke av samma träslag, men med olika ursprung och behandlingar. Variationer i bl a avverkningstidpunkt, torkningsmetod, ytbehandling och virkesdel studerades.
Art nr 2372701.

Näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner

Nordstedt, S A & Olsson, J
Högskolan i Örebro, Örebro 1989. 29 sid.
61,75 kr.

Projektet är en pilotstudie av den kommunala näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner med inriktning på småföretagen. Rapporten består förutom en presentation av tänkt uppföljande studie, först av en beskrivning av näringspolitiken sedan en empirisk undersökning på basis av enkäter och intervjuer med småföretagarna.
Art nr 2373001.

Flyttning, ombyggnad och äldres hälsa – forskningsprogram.

Danemark, B & Ekström, M
Högskolan i Örebro, Örebro 1988. 14 sid.
49,40 kr.

I detta forskningsprojekt skisseras ett projekt vars huvudsyfte är att studera de hälsomässiga konsekvenserna en flyttning eller en ombyggnad får för äldre människor som bor kvar i sina hem. Projektet väntas ge kunskaper om de sociala och medicinska effekterna av en sådan flyttning eller ombyggnad.
Art nr 2373002.

Turistekonomiska nyckeltal. En studie av Siljansområdet

Bohlin, M

Högskolan i Falun/Borlänge, Borlänge 1988. 130 sid.

Rapport 11/88. 123,45 kr.

Syftet med detta projekt har varit att genom en större empirisk undersökning beräkna ekonomiska nyckeltal som gör det möjligt att jämföra lönsamheten för in-kvartering i olika kategorier och vid olika tidpunkter och för turister av olika nationaliteter.

Art nr 2375103.

Solmätstation i Borlänge

Broman, L & Börjesson, K & Dahlgren, L

Högskolan i Falun/Borlänge,

SERC/UCFB 890021.

En lägesrapport från solmätstationen i Borlänge, i drift sedan 870515 och som har följande mätinstrument: pyranometer för mätning av globalstrålning, pyrkelio-meter för mätning av direkt solstrålning, temperaturgivare på mark och tak, hygrometer för mätning av luftfuktighet samt anemometer och vindfana som mäter vindhastighet och -riktning.

Art nr 2375104.

Ralph Erskine, arkitekt. Utställningskatalog

Arkitektmuseet, Stockholm 1988. 24 sid.

ISBN 91-7988-006-1. 80,25 kr.

Denna utställningskatalog för den av Arkitekturmuseet ordnade utställningen om Ralph Erskines insats inom arkitektur och svenskt bostadsbyggande innehåller en illustrerad verksförteckning, som också ingår i boken om honom, samt två uppsatser av Karin Winter respektive Ralph Erskine.

Art nr 2401017.

Ljura-projektet. Ett bostadssocialt förnyelseprojekt

Socialstyrelsen, Stockholm 1988. 148 sid.

88:15.

I rapporten beskrivs Sveriges bidrag till ett nordiskt projekt vars syfte var att ge exempel på hur boende, service och vård kan utformas för att ge ökade möjligheter för äldre att leva ett så normalt och självständigt liv som möjligt. Det svenska bidraget är hämtat från stadsdelen Ljura i Norrköping.

Art nr 2401018.

Ulla Bodorff – Landskapsarkitekt 1913 – 1982

Nowotny, C & Persson, B

ARKUS c/o SPA, Lund 1988. 52 sid.

ARKUs 6.

I boken presenteras landskapsarkitekten Ulla Bodorff som under 1940 och 50-talet skapade ett stort antal trädgårdsanläggningar i Sverige bl a KF:s trädgård i Stockholm. Ett urval av Bodorffs arbeten presenteras med ritningar och fotografier. I boken ingår också en mängd artiklar om henne och om den tid hon verkade i.

Art nr 2401019.

Urbaniserad glesbygd – verklighet och vision

Johannisson, B & Persson, L O & Wiberg, U

Stockholm 1989. 155 sid.

Rapport AM dep. 89:22. ISBN 91-38-10316-8. 146,90 kr.

I denna bok analyserar en forskargrupp den pågående "urbaniseringen" i glesbygden. Utvecklingsmöjligheterna fram till sekelskiftet med utgångspunkt från erfarenheter av en rad lokala projekt och från de möjligheter som öppnar sig med ny teknik och nya organisationsformer.

Art nr 2401020.

Skisser och sånt

Björkman, A

Uddevalla 1988. 199 sid.

149,40 kr.

Denna bok beskriver arkitekten Armand Björkmans arbetsätt. Den samling uppsatser boken består av försöker illustrera skissandet som metod och också hur skissandet av en tankebana tvärs över något helt annat ger impulser till en huskiss och tvärtom.

Art nr 2401021.

Rum och ljus

Andersson, O & Ejhed, J & Liljefors, A m fl

Alingsås 1988. 138 sid.

ISBN 91-85786-70-5. 432,10 kr.

I syfte att öka arkitekters och ljusplanerarens insikter om ljusets upplevelsemässiga aspekter beskrivs och kommenteras i denna bok ett 50-tal utvalda miljöer utifrån ljusbehandlingen och dess betydelse för rumsuppfattningen. Till dessa exempel är fogade avsnitt om dagsljus, ljusbehandling och ljusets färger.

Art nr 2402434.

Ralph Erskine, arkitekt

Egelius, M

Byggförlaget, Stockholm 1988. 220 sid.

ISBN 91-7988-016-9. 611,15 kr.

Denna bok om Ralph Erskine är det första mer omfattande studiet av Erskine och hans verk. Den följer hans uppväxt, hans utbildning och hans yrkesverksamma liv. Den innehåller också en illustrerad verksförteckning med Erskines verk presenterade i ord och bild.
Art nr 2402435.

Byggandets ord. Betydelse, ursprung, historia

Dravnieks, G

Svensk Byggtjänst, Stockholm 1988. 312 sid.

ISBN 91-7332-455-8. 456,80 kr.

Detta uppslagsverk innehåller 2655 historiska och moderna termer från byggbranschen. Varje ord förklaras utförligt och i vissa fall finns etymologiska härledningar. Boken är illustrerad med svartvita teckningar.

Art nr 2402515.

CAD i byggandet. Avtal, ansvar och upphovsrätt.

Danowsky, P & Rundblom, M & Wikforss, Ö

AB Svensk Byggtjänst, Stockholm 1989. 96 sid.

ISBN 91-1-887091-0. 67,90 kr.

Denna bok redovisar de juridiska aspekterna på användning av Computer Aided Design, CAD, i byggandet. Den visar hur byggprocessen och samspelet mellan dess deltagare påverkas och presenterar tio exempel på CAD-samarbete samt standardavtal för CAD-tjänster. Skadeståndsansvar och upphovsrättsliga frågor behandlas.

Art nr 2402516.

Inre inspektion av avloppsledning, del 3. Dokumentationshandledning med fotomanual

Rapporten innehåller anvisningar för dokumentation vid inre inspektion av avloppsledning. Denna del 3 föregås av en del 1, handbok, teknisk information, och del 2, en stor inspektionsentreprenad. Del 1 och 2 är publicerade i VAV P59. Rapporten är framtagen som underlag till utveckling av riktlinjer för inre inspektion i avloppsrör.

Art nr 2402517.

Reformer och ideologier. Lokala nämnder på väg

Czarniawska-Joerges

Lund 206 sid. 19 vol.

Rapport 14. ISBN 91-587-0228-9. 1,35 kr.

I boken beskrivs hur kommuner i Sverige inför kommundelsnämnder. Den diskuterar hur reformen påverkar olika organisationer och personer och studerar det samband som finns mellan ideologier och reformer och hur ideologierna påverkar kommunerna.

Art nr 2404211.

Forskning om forskningsinformation. Litteraturoversikt samt en analys ur ett pedagogiskt perspektiv

Tyden, T

Dalarnas Forskningsråd, Malmberget 46 sid. 19 vol.

Rapport 88:5. ISBN 91-87156-28-8. 0,50 kr.

I denna rapport diskuteras hur man kan mäta användbarheten av forskningsresultat inom samhällsvetenskapliga discipliner på ett sätt som skiljer sig från de naturvetenskapligas där användbarheten står i direkt proportion till produktionsresultat. Värdet av den kontakt som uppstår mellan kommuner och forskare vid användandet betonas.

Art nr 2404905.

Ägosplittringar och omarronderingar i Dalarna

Westholm, E

Dalarnas forskningsråd, 30 sid. 19 vol.

Rapport ISBN 91-87156-32-6. 0,50 kr.

Rapporten dokumenterar ett seminarium i Rättvik där resultaten från avhandlingen "Mark och människor i Gagnefs socken. Om markägandets betydelse i en ägosplittad bygd" redovisades.
Art nr 2404906.

Patientmedverkan vid projektering av behandlingshem

Burell, J och U & Tydén, T och U
Dalarnas forskningsråd, Malmberget 64 sid. 19 vol.
Rapport DFR 88:4. ISBN 91-87156-27-x. 0,50 kr.
I takt med decentraliseringen av vården byggs allt fler behandlingshem. I detta projekt har man genomfört ett försök att samråda om utformningen av behandlingshemmen med patienter i psykiatrisk vård. Syftet var att visa en metod för samråd samt beskriva idéer och synpunkter som patienterna lyft fram.
Art nr 2404907.

Ekonomisk värdering av riskreduktion: Fallet inomhusradon

Åkerman, J
Handelshögskolan, EFI, Stockholm 1988. 70 sid.
74,10 kr.
Forskningsprojektet syftar till att undersöka hur mycket folk är beredda att betala för att slippa den hälsorisk som inomhusradon innebär. Den använda metoden för att empiriskt skaffa denna betalningsvilja för riskreduktion är en konsumentvarumarknadsstudie.
Art nr 2405123.

Fastighetsförvaltning – ett viktigt FoU-område

Vävare, O (red)
Fastighetstidningen, Stockholm 1989. 36 sid.
Fastighetstidn. 7:89. 23,45 kr.
Fastighetsförvaltning är ett ungt forskningsområde. I detta temanummer av Förvaltningstidningen är det just forskning som är temat. Artiklar om pågående forskning är skrivna av Birger Ljung, Ola Siksjö och Lars Olof Borgegård, Carl von Mentzer och Monica Hägg, Birgitta Leijon, Dennis Oldgren, Anders Zingmark samt Fredrik Grönberg.
Art nr 2406112.

Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner

Eriksson, E A (red) & Lundqvist, L (red) & Mattson, E A (red)
Gower Publishing Company Ltd, Hants, England 1989. 386 sid.
ISBN 0-566-05580-5. 444,45 kr.
Denna bok innehåller ett rikt urval av modeller och metoder för beslut i energifrågor på olika geografiska nivåer. Den diskuterar också användningen av modeller hittills och i framtiden och är särskilt lämplig för studenter och yrkesverksamma som är intresserade av samspel mellan energi och rumsliga system.
Art nr 2407909.

Projekt III: Brandmotstånd – beräkningsmetod. Allmän diskussion och litteraturstudium. Rapport 1

Anderberg, Y & Andersson, L
IFSD AB, Lund 1988. 45 sid.
49,40 kr.
Arbetet ingår som delprojekt i det nationella forskningsprogrammet "Träkonstruktioner och brand" som i sin helhet syftar till att utforma dimensioneringsregler för bärande och avskiljande konstruktioner helt eller delvis av trä. I detta delprojekt utvecklas en beräkningsmetod. Utgångspunkter och litteraturstudier redovisas.
Art nr 2409907.

Kommunal bostadspolitik. En studie i hinder och möjligheter

Johansson, B
Lund 1989. 176 sid.
179,00 kr.

Utgångspunkten för denna avhandling är politikens förutsättningar. Ämnet är kommunalekonomins inverkan på den kommunala bostadspolitiken. Den vill också markera Åkorpssproblematiken: vilka aktörer har makt över kommunernas bostadspolitiska beslut.
Art nr 2411904.

Byggnadskonst i Värmland.

Lindahl, C
Länsstyrelsen i Värmlands län, Karlstad 1988. 256 sid.
246,90 kr.
Huvuddelen av denna uppsats är en beskrivning och analys av byggandet i Värmland under slutet av 1700-talet och tiden omkring 1800. Författaren gör också en jämförelse mellan dagens byggande, företrädesvis i Karlstad, och det som presterades under denna tid.
Art nr 2412108.

Samnordisk forskning om ytbehandlat/målat trä. Del 2. Fuktdynamik för målat trä

Lindberg, B & Mynttinen, R
Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 40 sid.
Rapport T 5-884. 49,40 kr.
I rapporten redovisas studier av fuktdynamiska egenskaper hos målat, och som jämförelse omålat, trä. Studierna gjordes dels i laboratoriemiljö och dels utomhus. Tre olika träunderlag, trä, furu och vacuumimpregnerad furu, och tio olika färger ingick i försöken.
Art nr 2414029.

Betongbyggverks hållbarhet; skydd mot atmosfäriskt (surt) angrepp genom ytbehandling. Del 2

Lindberg, B & Nilsson, E
Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 136 sid.
Rapport T 1-88. 92,60 kr.
I rapporten redovisas resultatet från provning med målad och omålad betong som utsatts för accelererad "sur" påverkan. Fenomen som har studerats är neutralisering av betong alkalitet, kloridjoninträngning fuktkvot och armeringens tendens att rosta. Dessutom har färgernas vatten- och ångpermeabilitet och kloridjon diffusion undersökts.
Art nr 2414030.

Färgskiktets vidhäftning till vakuumpregnerat trä och genomsläpplighet för lacknafta

Lindberg, B & Nilsson, E
Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1987. 20 sid.
T 61,75 kr.
I rapporten har olika färgtypers vidhäftning till oljeimpregnerat trä studerats. Undersökningar av inverkan från yttre faktorer så som mängd, impregneringsvätska, värme och åldring har också gjorts. För att klargöra om kvarvarande lacknafta från vakuumpregneringen skulle orsaka flagning har även permeabiliteten för lacknafta studerats.
Art nr 2414031.

Mätning av våttid på målade byggnadsmaterial

Lindberg, B
Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 20 sid.
Rapport T 2 88. 61,75 kr.
Med en speciell metod, kallad NILU-WetCorr, som bygger på att en mätcell limmas fast på den studerade ytan och sedan utsätts för en elektrisk ström, har man i denna rapport gjort undersökningar på våttiden för målade ytor. Olika färgers genomsläpplighet av vatten har studerats och det har också metoden som sådan.
Art nr 2414032.

En jämförande studie av bostadspolitiken i efterkrigstidens Sverige och Finland

Niva, M

NOPL, Nordplans bibliotek, Stockholm 1989. 374 sid.

Avhandling, NOPL 8. ISBN 91-86284-0409. 123,45 kr.

I denna doktorsavhandling studeras efterkrigstidens bostadspolitik i Sverige och Finland ur politisk-ekonomisk synvinkel. Bostadspolitikens utveckling relateras till välfärdsstatens expansion. Politikens inriktning och olika mål för och aktörer i bostadsförsörjningens process samt dess olika styrmedels inverkan på situationen studeras.

Art nr 2414208.

Förundersökning över tillsatser i fjärrvärmesystem

Hedman, H

Studsvik Energi AB, Nyköping 1988. 77 sid.

ED 88/25. 61,75 kr.

I denna rapport redovisas en förstudie för utveckling av nya värmebärare för fjärrvärmearbänläggningar, i första hand Studsviks GRUDISsystem. För att uppnå målet ökad effektöverföring, reducerat pumparbete och minskade rördimensioner studerades två tekniskt olika lösningar; minska vattnets friktion samt ändra vattnets kokpunkt.

Art nr 2418155.

Värmelagring i Ljusnarsbergsgruvan

Jansson, U

Studsvik Energiteknik AB, Nyköping 1988. 23 sid.

Rapport ED- 88/35. 61,75 kr.

Rapporten redovisar mätningar utförda vid Ljusnarsbergs Energiverks fjärrvärmecentral gjorda från maj 1987 till maj 1988 och är en fortsättning på två rapporter som redovisat tidigare mätningar. Projektets målsättning är att kartlägga gruvans värmetekniska egenskaper och att upprätta en energibalans för värmecentralen.

Art nr 2418156.

Deltagande i Solar Heating and Cooling Tash VII/Fas 3

Wallentun, H & Zinko, H

Studsvik AB, Nyköping 1989. 40 sid.

ED 89/11. 61,75 kr.

Skriften avser att dokumentera deltagande inom IEA Solar Heating and Cooling-program, annex VII, solvärmecentraler med årslager. Insatserna var där främst inriktade på tillämpningen av Minsunprogrammet för analys av solvärmesystem med vattenlager.

Art nr 2418157.

Polycymodeller för bostadsmarknaden – en översikt

Berger, T & Turner, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 92 sid. 19 vol.

SB 16. ISBN 91-540-9305-9. 0,55 kr.

I denna rapport ges en översikt över de modeller som används för att beskriva olika förändringar på bostadsmarknaden med tyngdpunkten på dem som konstruerats de senaste tio åren. Översikten ger dels en beskrivning av de faktorer som ingår i modellerna och dels de effekter som de olika modellerna vill beskriva.

Art nr 2418401.

Vibrationernas betydelse för sättning hos lösffyllnadsisolering

Svennerstedt, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 42 sid. 19 vol.

TN: 6. ISBN 91-540-9294-9. 0,55 kr.

I denna förstudie har sammanställts och dokumenterats tidigare utförda studier angående vibrationer i husbyggnader; deras ursprung och, framför allt, hur de aktivt påverkar sättningen hos olika typer av lösffyllnadsmaterial.

Art nr 2418402.

Våttidsutrustning – teknisk beskrivning

Jonsson, P

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 23 sid. 19 vol.

TN: 9. ISBN 91-540-9306-9. 0,50 kr.

Med den utrustning som beskrivs i denna rapport kan ytfukt och ytemperatur, vilka har betydelse för t ex korrosionsstudier, på byggnadsmaterial registreras och studeras, strömmedelvärden och våttider samt våtström och torrström kan beräknas.

Art nr 2418403.

Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?

Andersson, G & Kalmar, G

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 46 sid. 19 vol.

M: 19. ISBN 91-540-9293-0. 0,70 kr.

Meddelandet är en detaljerad redovisning av utredningsarbetet i samband med undertaksraset i Täljegymnasiets aula den 21 augusti 1987. Rasets konsekvenser diskuteras. Dessutom ges några anvisningar hur liknande tak bör besiktigas.

Art nr 2418404.

Familjekrets, grannskap och samhälle. Röster om boende och omsorg

Sollbe, B (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1988. 232 sid.

ISBN 91-504-9308-2. 197,55 kr.

I denna bok ger forskare, debattörer och enkilda privatpersoner uttryck för sina synpunkter på och erfarenheter av omsorg – i relation till familje- och grannkontakter, boendeförhållanden och övriga livsvillkor. Allt beskrivs och betraktas ur en mycket personlig synvinkel av de medverkande som är mellan 15 och 81 år.

Art nr 2418405.

Regionala trender i sysselsättningsandelar

Wigren, R

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 169 sid.

Rapport SB 17. ISBN 91-540-9310-4. 92,60 kr.

Syftet med denna rapport är att redogöra för den modell som utgör kärnan i de regionala framtidsbilder som presenteras i författarens bok "Tjänstesamhället och den nya utvecklingen".

Art nr 2418406.

Samhällsplaneringens informationsförsörjning. Rapport från Geografdagarna 1988 i Gävle

Borgegård, L-E (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 220 sid.

M: 24. ISBN 91-540-9312-0. 129,65 kr.

Rapporten innehåller en sammanfattad dokumentation av de årliga geografdagarna som 1988 hölls i Gävle med temat "Samhällsplaneringens informationsförsörjning". De tre dagarna innehöll föredrag, debatt och diskussioner samt exkursioner och studiebesök.

Art nr 2418407.

Läeffekt av vegetationsridåer – vindmätning i full skala

Nord, M

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989.

Rapport TN 11. ISBN 91-540-9313-9. 86,40 kr.

Denna rapport redovisar resultat av mätningar i full skala av vindreduktion bakom olika typer av läplanteringar. Vindmätningar har gjorts bakom olika sorters växtlighet och vid olika vindstyrkor. Resultaten i rapporten ger en god uppfattning om vilken läeffekt man kan vänta sig av några vanliga typer av läplanteringar.

Art nr 2418408.

Luftutbytes- och ventilationseffektivitet – nya hjälpmedel för ventilationskonstruktörer. Ex. saml.

Mathisen, H M & Sandberg, M & Skåret, E

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 53 sid.

Meddelande M: 22. ISBN 91-540-9311-2. 135,80 kr.

För att underlätta för en konstruktörs val av lämpligt ventilationssystem, med hänsyn till förmåga att upprätthålla en bra luftkvalitet, föreslås i denna rapport användning av några delvis helt nya begrepp såsom luftbyteseffektivitet, lokal medelålder, lokalt luftutbytesindex och ventilationsindex.

Art nr 2418409.

Jämförelse av uppmätt och beräknad energiförbrukning i byggnader

Hjalmarsson, C

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1988. 58 sid.

Rapport TN 10. ISBN 91-540-9309-0. 55,55 kr.

I rapporten redovisas jämförelser mellan 5 beräkningsmetoder för bestämning av årsenergibehovet för byggnader och uppmätt årsenergiförbrukning. Undersökningen omfattar 154 småhus och 176 flerbostadshus, fördelade över hela landet, uppvärmda med olja, fjärrvärme och el.

Art nr 2418410.

Läeffekter av vegetationsridåer – modellprov i vindtunnel

Wiren, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989.

TN 12. ISBN 91-540-9314-7. 55,55 kr.

I denna rapport redovisas resultat av en vindtunnelundersökning avseende vindförhållandena i läområdena bakom fyra olika typer av naturliga växtridåer. Syftet har varit att skaffa kunskap om hur växtridåer bör utformas om man planterar dem för att minska vindmiljöproblemet i bebyggelse.

Art nr 2418411.

Kvinnor om boende och planering

Eneroth, B (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 204 sid.

Meddelande 27. ISBN 91-540-9317-1. 148,15 kr.

Meddelandet innehåller ett tjugotal fristående uppsatser som med olika infallsvinkel tar upp problemet att olika arbetsfördelning ofta ger män och kvinnor olika erfarenheter av och åsikter i boendefrågor, samtidigt som det är männen som helt dominerar planerandet av våra bostäder.

Art nr 2418412.

Aktuella frågor inom kommunal planering i Storbritannien och Sverige

Raede, E (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 170 sid.

Rapport SB 18. ISBN 91-540-9318-x. 98,75 kr.

Bidragen i denna rapport behandlar kommunernas olika roller i markanvändning, bostadsförsörjning och serviceförsörjning i Storbritannien och Sverige. Förhållandet mellan stat och kommun diskuteras också. Bidragen är en rapportering från pågående forskning och skiljer sig i syfte och inriktning men har försetts med redaktionell ram.

Art nr 2418413.

Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning

Andersson, G & Kucera, V & Sjöström, L m fl

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 125 sid.

Meddelande 25. ISBN 91-540-9313-5. 185,20 kr.

Utvändiga byggnadsmaterial på hus i Stockholm redovisas. Materialmängder delas upp på olika hustyper, åldersklasser och på områden med olika föroreningshalter. Nedbrytningen för tak, fasad och fönster skattas för olika material och ytbehandlingar. Undersökningens metod att utföra besiktningar i ett statistiskt urval genomgås grundligt.

Art nr 2418414.

Intervjustudie av äldre och deras boende i Västerås kommun

Björnsson, L & Borgegård, L-E
 Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 135 sid.
 SB: 21. ISBN 91-540-9324-4. 86,40 kr.
 Rapporten är en av flera med äldreboendet i Västerås i framtiden som studieobjekt. I den här har huvudvikten lagts på dem som bor i servicehus. I intervjustudien tas fakta på hur boende och service har förändrats över tiden och hur det fungerar idag för de intervjuade grupperna.
 Art nr 2418415.

Äldre människor och deras boende. En litteraturstudie. Del 1

Björnsson, L
 Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 66 sid.
 SB: 20. ISBN 91-540-9323-6. 61,75 kr.
 I denna litteraturstudie redovisas ett stort antal studier, gjorda under de senaste åren, gällande äldres boende, hälsa, vård och omsorgsbehov. Genomgången har lagt tyngdpunkten på de äldres boendepreferenser och de metodologiska svårigheter som uppstår när denna ska undersökas.
 Art nr 2418416.

Vetenskaplig vardagsvara

Nyström Gaunt, L
 Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 205 sid.
 ISBN 91-540-9320-1. 135,80 kr.
 Denna bok innehåller reflektioner kring förhållandet mellan vetenskaplig kunskap, yrkeskunskap och vardagskunskap i bostadsforskning, bostadsprojektering och bostadsanvändning. Den tar upp frågor om vem eller vilka som direkt eller indirekt kan påverka beslut i bostadsplaneringsfrågor.
 Art nr 2418417.

Kulturhus – en fråga om merkostnader?

Holmqvist, L & Klingberg, T
 Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 38 sid.
 Meddelande 26. ISBN 91-540-9316-3. 92,60 kr.
 I studien används en modell för att analysera tre fall av bevarande av kulturhistoriskt värdefulla byggnader med avseende på merkostnad. Den visar hur merkostnaderna kan sänkas genom bland annat bättre underhåll och större intresse och engagemang från berörda parter.
 Art nr 2418418.

Klimatstudier i bostadsområden. Underlag för planeringskriterier för sol och vind

Westerberg, U
 Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 46 sid.
 SB 19. ISBN 91-540-9322-8. 55,55 kr.
 Skriften redogör för metoder att mäta sol- och vindförhållanden i bebyggda områden. För att verifiera metoderna har 350 boende i fem bostadsområden utfrågats. Författaren jämför resultat och föreslår planeringskriterier för solighet och vindförhållanden.
 Art nr 2418419.

Sprängning av betong. Håltagning i och partiell rivning av betongkonstruktioner

Lauritzen, E & Molin, C
 Statens provningsanstalt, Stockholm 1988. 62 sid.
 Rapport 88:09. ISBN 91-7848-096-5. 123,45 kr.
 Syftet med denna rapport är att belysa dagens kunnande inom betongsprängningsområdet. Särskilt poängteras forsknings- och utvecklingsresultat under det senaste årtiondet.
 Art nr 2418539.

Ventilerad platta på mark. Resultat från mätningar på nyproducerad STM-Klimatgrund

Samuelsson, I & Tobin, L

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 38 sid.

SP-rapport 88:58. ISBN 91-7848-143-0. 61,75 kr.

I rapporten redovisas STM-Klimatgrund som är en grundläggningsmetod för nyproduktion. Enligt denna metod torkar byggnadens grundplatta av betong ut relativt snabbt genom att en del av husets ventilationsluft släpps ut via ett luftgenomsläppligt skikt i plattan.

Art nr 2418540.

Nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom solvärmeteknik

Bergqvist, P & Carlsson, B

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 39 sid.

SP-AR-1988 28+62.

Projektet avser deltagande i det nationella och internationella standardiseringsprojektet inom solvärmeteknik under perioden 1986-1988. Syftet med projektet har varit att öka de svenska insatserna inom området och sörja för en god koordinering mellan det nationella och det internationella standardiseringsarbetet.

Art nr 2418541.

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Anneling, R & Elfgrén, L & Eriksson, A

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 87 sid.

ISBN 91-7848-180-9. 92,60 kr.

Målet med denna undersökning har varit att klargöra hur cyklisk och långtidslast påverkar kemiska ankare. På tre storlekar av ankare från fem olika tillverkare gjordes prov för bestämning av sambandet korttidslast/deformation, för permanent last/långtidsegenskaper, utmattningsprov, relaxationsprov samt krypförsök.

Art nr 2418542.

Korrosionsinhibitorer för aluminium i vätskeberörda system. En litteraturundersökning

Wennerholm, H

Statens provningsanstalt, Borås 1989. 31 sid.

Rapport 89:18. 61,75 kr.

Syftet med denna litteraturundersökning var att finna stabila korrosionsinhibitorer som effektivt skyddar aluminium, som är en mycket oädel metall, i kontakt med värmebärare vid temperaturer över 100 grader C, helst över 130 grader C.

Art nr 2418543.

Sandwichkonstruktioner

Ahlenius, E

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 101 sid.

Publikation 101. ISBN 91-85644-61-7. 370,40 kr.

I boken behandlas sandwichelement bestående av cellplastkärna med tunna täcksjikt av stål eller aluminium. Den redovisar materialegenskaper, produktionsmetoder statisk dimensionering samt byggnadstekniska och fysikaliska egenskaper. Sandwichkonstruktioners beteende vid brand diskuteras liksom infästning och infästningsdon.

Art nr 2418665.

Dimensionering av excentriskt belastade svets- och skruvförband.

Treiberg, T

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 22 sid.

Rapport 107:3. ISBN 91-85644-53-3. 98,75 kr.

Denna rapport behandlar excentriskt belastade svets- och skruvförband. Olika beräkningsmetoder redovisas och resultaten från dessa jämförs med provningsresultat hämtade från litteraturen.

Art nr 2418666.

Stålbyggnadsdagen 1988. Stålbyggnad för god fastighetsekonomi

185,20 kr.

Skriften är en dokumentation av Stålbyggnadsdagen 1988, då ett antal talare gav sin syn på valet av stål som byggnadsmaterial, allt inom årets tema som var "Stålbyggnad för god fastighetsekonomi". Stålets förkortning av byggtiden, den flexibilitet som byggnadsmaterial och dess användning utomlands, är exempel på saker som togs upp.

Art nr 2418667.

Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar

Lundström, M & Melen, P

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 49 sid.

Rapport 122:1. ISBN 91-85644-66-8. 123,45 kr.

Rapporten är en beskrivning av examensarbetet "Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar" och redogör för dimensioneringsprinciper och för programmetts uppbyggnad. Programmet är baserat på Bronorm 88 och utvecklat för att kunna kopplas ihop med på marknaden redan befintliga program.

Art nr 2418668.

Stål i bärande konstruktioner. Marknadsundersökning av svenskt stålbyggande

Berg, P & Nyqvist, M

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 33 sid.

Rapport 127:2. ISBN 91-85644-62-5. 123,45 kr.

Denna rapport redovisar resultat av, bakgrund till samt förutsättning för den marknadsundersökning av svenskt stålbyggande avseende 1987, som Stålbyggnadsinstitutet gjorde i början av 1988. Siffror på förbrukning av svenskt handelsstål, uppdelat på bl a byggnadskategorier, grafisk fördelning och beställare är exempel ur innehållet.

Art nr 2418669.

Märsta sjukhem

Bergström, B & Kahn, J & Linden A m fl

Stockholms läns landsting, Stockholm 1988. 29 sid.

Detta projekt är den första totalstudien av energihushållning i sjukvården och har omfattat allt från projektering och byggande till mätning och utvärdering. Skriften redovisar resultat från mätningar samt slutsatser och kommentarer till dessa.

Art nr 2418981.

Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård

Brandin, G & Scherp-Samuelsson, M & Sundberg, P m fl

Stiftelsen Utveckling i Boda, Boda Kyrkby 1988. 24 sid.

49,40 kr.

Grundidén med detta projekt är att genom ett långt drivet samarbete mellan olika intressenter, såsom kommun, näringsliv, församling och föreningsliv, planera för att täcka intressenternas och lokalbefolkningens behov av boende- och allmänservice. Speciellt har man velat förbättra förhållandena för handikappade och äldre.

Art nr 2418982.

Översättningsnyckel BS 5252 - NCS

Sisefsky, J & Svedmyr, Å

Skandinaviska Färginstitutet, Stockholm 1988. 20 sid.

74,10 kr.

Detta arbete består av en översättningsnyckel för det brittiska färgsortimentet BS 5252:1976. För var och en av de 237 BS-färgerna anges exakt NCS-beteckning och närmast liknande färgprov i NCS färgatlas. Vidare visas nyansläget för varje BS-färg i närmaste NCS färgtriangel med kulörtvärde på helt tiotal.

Art nr 2418983.

Skillnader i färg mellan matta och blanka färgobjekt och hur de ska mätas

Hård, A

Skandinaviska Färginstitutet AB, Göteborg 1989. 47 sid.

60,50 kr.

Rapporten redovisar en serie försök som har genomförts med syfte att bestämma skillnaden i färg mellan blanka och matta färgprover. Dessa skillnader har jämförts med kalkylerade skillnader från instrumentella mätningar utförda i spektrofotometer i olika mätgeometrier.

Art nr 2418984.

Plan- och byggtermer special. Termer ur NRL, PBL, ESL

Tekniska nomenklaturcentralen, Stockholm 1987. 85 sid.

Rapport 87. ISBN 91-7196-087-2. 123,45 kr.

Denna ordlista innehåller de viktigaste facktermerna ur PBL, NRL och ESL samt vissa termer från anslutande lagar. Sammanlagt är det 240 termer som identifieras och ges en motsvarighet på engelska och ofta också på tyska och franska.

Art nr 2419908.

Plan- och byggtermer 1989. TNC 1989

Tekniska nomenklaturcentralen, Stockholm 1988. 278 sid.

Rapport 89. ISBN 91-7196-089-9. 370,40 kr.

I samband med utförandet av Planverkets nybyggnadsföreskrifter, NyB, har TNC reviderat sin tidigare ordlista, Plan- och byggtermer 1980. Denna nya upplaga är både uppdaterad och utökad och innehåller ca 1650 uppslagsord, vilka förklaras och översätts till engelska och i flertalet fall även till tyska och franska.

Art nr 2419909.

Bärförmåga hos konstruktionsvirke under brand. Del 2

Noren, V

Träteknikcentrum, Stockholm 1988. 14 sid.

71,60 kr.

I rapporten studeras genom brandförsök vilken inverkan virkeskvaliteten har på konstruktionsvirkes bärförmåga vid brand. I försöken har konstruktionsvirke av två olika kvaliteter jämförts genom att böjbelastas under brand medan tiden för brott och bärförmågan för det resterande tvärsnittet uppmätts.

Art nr 2419910.

Västerås kommun i framtiden. En populärversion

Ytterberg, O (red)

Västerås kommun, Västerås 1989. 56 sid.

ISBN 91-7970-483-2. 61,75 kr.

Denna rapport är en komprimerad version av de sammanlagt 1000 sidor tjocka material som politiker och tjänstemän i Västerås kommun producerat under åren 1984-1987 då de ägnat sig åt framtidsstudier med tonvikt på kommunal service.

Den beskriver den speciella Västeråsmodell som växte fram under arbetets gång.

Art nr 2421901.

Översiktsplanering i Åmåls kommun. Samordnad fysisk och social kunskap i planeringen

Särg, P

Åmåls kommun, Åmål 28 sid. 19 vol.

0,50 kr.

Ny lagstiftning inom bostadsbyggandet förutsätter samarbete mellan de olika planeringssektorerna inom en kommun. Detta projekt syftar till att med boendet som gemensam grund samordna fysisk och social kunskap i sektorernas översiktsplanering.

Art nr 2425003.

A	67
B	68
C	70
D	70
E	70
F	71
G	71
H	72
I	73
J	73
K	74
L	75
M	76
N	77
O	78
P	78
Q	79
R	79
S	79
T	81
U	82
V	82
W	82
Y	83
Z	83
Å	83
Ö	83

FÖRFATTARREGISTER

- Adamson, B**
Document 18:1989
Load management in electrically heated buildings
- Ahlberg, J**
Rapport 59:1989
Typgodkända byggprodukter med garanti och försäkring
- Ahlenius, E**
Inst.rapport :1989
Sandwichkonstruktioner
- Alexandersson, U**
Rapport 37:1989
Jordförvävsfrågor m m - former för ökat lokalt inflytande. Erfarenheter från försöksverksamhet
- Almarsson, A**
Rapport 111:1989
Praktisk lokalplanering i kommuner. Lokalbalanser och lokalmeny
- Almberg, C**
Inst.rapport :1989
Gruppboende för åldersdementa
- Alpsten, G**
T-skrift 8:1989
Svetsförband i ingjutningsgods. Anvisningar för dimensionering, utförande och kontroll
- Anderberg, Y**
Inst.rapport :1989
Projekt III: Brandmotstånd – beräkningsmetod. Allmän diskussion och litteraturstudium. Rapport 1
- Andersson Å E**
Inst.rapport :1989
The Wicksell inflation problem revisited – price fluctuations in a dynamic system
- Andersson, A E**
Inst.rapport :1989
Knowledge and communications infrastructure and regional economic change
- Andersson, G**
Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989
Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning
Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?
- Andersson, J**
Rapport 38:1989
Rapport 39:1989
Rapport 88:1989
Uteluft- och grundvattenvärmepump i Hällbybrunn. Utvärdering
Uteluftvärmepump i Fagersjö. Utvärdering
Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering
- Andersson, K**
Rapport 11:1989
Bostadsmiljöförbättringar. Utveckling av en analysmetod
- Andersson, L**
Inst.rapport :1989
Projekt III: Brandmotstånd – beräkningsmetod. Allmän diskussion och litteraturstudium. Rapport 1
- Andersson, M**
Rapport 17:1989
Rapport 34:1989
CFC-detektering. Utrustning och metoder för att spåra CFC-medier
Köldbryggor i byggnadskonstruktioner. Beräkning av värmeomgångskoefficient och yttemperatur
- Andersson, O**
Inst.rapport :1989
Rum och ljus
- Andersson, R**
Rapport 64:1989
Trafikleder i Stockholm. Samhällsekonomiska alternativ
- Andersson, S**
Rapport 47:1989
Värmeavgivning från rör vid låga flödes hastigheter. Förstudie
- Andersson, U**
Rapport 85:1989
Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage
- Andersson, V**
Document 17:1989
Air quality, heating and cooling of buildings. Final report on IEA Workshop Gothenburg. Sept 1988
- Andersson, Å E**
Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989
Decision centralization and decentralization in the dynamic Leontief system
Dynamic interactions of inflation and interest rates in a dynamic Leontief system with neoclassical
Knowledge, nodes and networks: Analytical perspective

Anderstig, C

Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989

Interregional allocation models of infrastructure investments
Knowledge and communications infrastructure and regional economic change

Andreasson, H

Rapport 43:1989

Två invandragenerationers svenska boende

Anneling, R

Inst.rapport :1989

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Arvidsson, S

Rapport 60:1989

Förvaltningsekonomiska studier av kommunal infrastruktur

Axelsson, S

Inst.rapport :1989

Fördelar för företagsamhet – en förstudie av nyföretagande i små och medelstora kommuner
Storstaden som arbetsområde. Storstädernas näringsliv och arbetsmarknad.

Inst.rapport :1989

Båtman, P

Inst.rapport :1989

Enkla solfångare

Bäckberg, H

Rapport 115:1989

Konvertering av direktelvärme till vattenburet system

Börjesson, K

Inst.rapport :1989

Solmätstation i Borlänge

Back, S

Rapport 60:1989

Förvaltningsekonomiska studier av kommunal infrastruktur

Bankvall, C

G-skrift 22:1989

Värmeforskning med tillämpning i byggnader. Forskningsprogram inom byggnadsfysiken

Batten, D

Inst.rapport :1989

Disparities in the provision of services between urban and rural areas: current situations and trends

Inst.rapport :1989

Knowledge, nodes and networks: Analytical perspective

Benjegård, S-O

Rapport 35:1989

Flerskiktsskonstruktioners ljudisolering

Bennet, J

Rapport 80:1989

Grundvattenvärme. Kvarteret Tärnan i Landskrona

Berendson, J

Rapport 18:1989

Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat

Berg, M

Rapport 43:1989

Två invandragenerationers svenska boende

Berg, P

Inst.rapport :1989

Stål i bärande konstruktioner. Marknadsundersökning av svenskt stålbyggande

Berger, T

Inst.rapport :1989

Policymodeller för bostadsmarknaden – en översikt

Berggren, B

T-skrift 15:1989

Naturgasteknik för småhus. Utvärdering av uppvärmningssystem

Berggren, K

Rapport 92:1989

Fläckar på målade ytor i våtrum. Ett ventilations- eller materialproblem ?

Berglöf, K

Rapport 9:1989

Enkel deltäckande markvärmepump för direktelhus. Förstudie

Berglund, U

T-skrift 10:1989

Uteliv. Med barn och pensionärer på gård och gata i park och natur

Bergman, J

Inst.rapport :1989

Utveckling och provning av rumsvärmepump

Bergqvist, M

Inst.rapport :1989

Kolonistuga hemmavid. Utvärdering av lövkojan – en närkoloni i Göteborg.

Bergqvist, P

Inst.rapport :1989

Nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom solvärmeteknik

- Bergsjö, A**
Inst.rapport : 1989 Lantbrukets bebyggelsemiljö Landskap – Gård – Byggnad
- Bergström, B**
Inst.rapport : 1989 Märsta sjukhem
- Bergström, U**
T-skrift 5:1989 Drift och underhåll av värmepumpar. Handbok för fastighetsskötare och driftspersonal
- Berndtsson, L**
Rapport 105:1989 Förutsättningar för minskad elvärme inom bostadssektorn
- Berntsson, L**
Rapport 8:1989 Ultrahöghållfast betong. Tillverkningsprinciper
- Berntsson, T**
Rapport 66:1989 CFC i kyl- och värmepumpänläggning. Enkät
Rapport 67:1989 CFC i kyl- och värmepumpänläggningar. Nordiskt seminarium
Document 10:1989 CFC in refrigeration- and heat pump plants
Document 11:1989 The CFC-seminar in Rome 30-31 May 1988. Proceedings
Inst.rapport : 1989 High temperature working fluids and nonazeotropic mixtures in compressor driven heat pumps
- Biström, L**
Inst.rapport : 1989 Analys av krympsprickor i trä medelst brottmekanik
- Björkman, A**
Inst.rapport : 1989 Skisser och sånt
- Björnsson, H**
Inst.rapport : 1989 Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem
- Björnsson, L**
Inst.rapport : 1989 Äldre människor och deras boende. En litteraturstudie. Del 1
Inst.rapport : 1989 Intervjustudie av äldre och deras boende i Västerås kommun
- Bjerking, S-E**
T-skrift 12:1989 Skador på hus. Vad gör man? Grunder
- Blomsterberg, Å**
Rapport 24:1989 Tillämpad passiv solvärme. Resurssnål bebyggelse i Karlstad
Rapport 41:1989 Lättbygg 85. Energi- & resurssnåla småhus med låg boendekostnad
- Bodlund, K**
T-skrift 2:1989 Brandmotstånd och ljudisolering i gamla hus med träbjälklag. Utgångsläge och förbättringsåtgärder
- Bohlin, M**
Inst.rapport : 1989 Turistekonomiska nyckeltal. En studie av Siljansområdet
- Bohm, Y**
Rapport 76:1989 Lugnare här än på Lunds nation. Ombyggnad av flerbostadshus med kvarboende under ombyggnadstiden
- Bohman, M**
Rapport 64:1989 Trafikleder i Stockholm. Samhällsekonomiska alternativ
- Borgegård, L-E**
Rapport 36:1989 Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad
Inst.rapport : 1989 Intervjustudie av äldre och deras boende i Västerås kommun
- Borgegård, L-E (red)**
Inst.rapport : 1989 Samhällsplaneringens informationsförsörjning. Rapport från Geografdagarna 1988 i Gävle
- Borglund, J**
Rapport 32:1989 Nedläggningshotad jordbruksmark i kommunal planering. En metodstudie
- Boström, P**
Inst.rapport : 1989 Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem
- Brännström, H**
Rapport 2:1989 Frysskyddande åtgärder för luftvärmare. Fältstudie

- Brandin, G**
Inst.rapport : 1989
Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård
- Broman, L**
Inst.rapport : 1989
Solmätstation i Borlänge
- Burell, J och U**
Inst.rapport : 1989
Patientmedverkan vid projektering av behandlingshem
- Carlson, P-O**
Rapport 41: 1989
Lättbygg 85. Energi- & resurssnåla småhus med låg boendekostnad
- Carlsson, B**
Document 16: 1989
Inst.rapport : 1989
Solar materials research and development
Nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom solvärmeteknik
- Carlsson, L-G**
Rapport 22: 1989
Energianvändning och strukturomvandling i byggnader 1970-1985. Utveckling av beskrivningsanalys
- Castensson, R**
G-skrift 23: 1989
Mark och vatten i 1990-talets kommunala naturresursplanering. Det långsiktiga forskningsbehovet
- Chandra, S**
Rapport 8: 1989
Ultrahöghållfast betong. Tillverkningsprinciper
- Claesson, J**
Rapport 80: 1989
Grundvattenvärme. Kvarteret Tärnan i Landskrona
- Clavensjö, B**
T-skrift 9: 1989
T-skrift 18: 1989
Handledning för inventering. Asbest i byggnader
Ventilationstekniska lösningar i ombyggda flerbostadshus
- Czarniawska-Joerges**
Inst.rapport : 1989
Reformer och ideologier. Lokala nämnder på väg
- Dadfar, H**
Inst.rapport : 1989
Organization, environment and strategy – Part 1: On understandig or ganizational environment
- Dahl, C-E**
Rapport 87: 1989
VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering
- Dahlgren, L**
Inst.rapport : 1989
Solmätstation i Borlänge
- Dahlman, L**
Rapport 86: 1989
Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter
- Dalenbäck, J**
Inst.rapport : 1989
Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem
- Danemark, B**
Inst.rapport : 1989
Flyttning, ombyggnad och äldres hälsa – forskningsprogram.
- Danowsky, P**
Inst.rapport : 1989
CAD i byggandet. Avtal, ansvar och upphovsrätt.
- Dolby, C-M**
Inst.rapport : 1989
Träkonstruktioner i lantbruket
- Dravnieks, G**
Inst.rapport : 1989
Byggandets ord. Betydelse, ursprung, historia
- Ek, H**
Rapport 24: 1989
Tillämpad passiv solvärme. Resurssnål bebyggelse i Karlstad
- Egelius, M**
Inst.rapport : 1989
Ralph Erskine, arkitekt
- Ejhed, J**
Inst.rapport : 1989
Rum och ljus
- Ekström, M**
Inst.rapport : 1989
Flyttning, ombyggnad och äldres hälsa – forskningsprogram.

Elfgren, L

Inst.rapport :1989

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Elmroth, A

Rapport 107:1989

Effekter av energisparåtgärder i bostadshus

Eneroth, B (red)

Inst.rapport :1989

Kvinnor om boende och planering

Enquist, B

Inst.rapport :1989

Träbalks hållfasthet vid rätvinklig urtagning

Enström, H

Rapport 1:1989

Rapport 29:1989

Rapport 62:1989

Rapport 91:1989

Lidingö fjärrvärmecentral. Utvärdering av värmepumpar , el- och oljepannor
Visby värmepump. Utvärdering
Dieselmotordriven uteluftvärmepump med reservkapacitet
Rökgaskondensering med uteluftvärmepump i gruppcentral. Förstudie**Enström, P**

Rapport 72:1989

Hyresgäststyrtd lägenhetsunderhåll

Ericson, G

Rapport 48:1989

Rapport 102:1989

Egenskaper hos inspolad sandfyllning
Nära till naturen. En diskussion om riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker
nära tätorter**Eriksson, A**

Inst.rapport :1989

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Eriksson, E A (red)

Inst.rapport :1989

Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner

Eriksson, M

Rapport 46:1989

Kommunal verksamhet på nytt sätt. Konsekvenser för lokaler, personal, ekonomi

Ewerman, A T

Rapport 68:1989

Informationssamhällets bostad, boende och bebyggelsestruktur. En preliminär kartläggning

Fahlen, P

Rapport 4:1989

Effektmätning på värmepumpar. Förenklad mätmetod

Falkemark, M

G-skrift 23:1989

Mark och vatten i 1990-talets kommunala naturresursplanering. Det långsiktiga forskningsbehovet

Florgård, C

Rapport 71:1989

Hur klarar sig naturmark i bebyggelse på lång sikt

Fornäs, J

T-skrift 6:1989

Rum och rörelser. Om ungas inre och yttre livsrum

Forsman, M

T-skrift 6:1989

Rum och rörelser. Om ungas inre och yttre livsrum

Fredbäck, K

Rapport 112:1989

Konsekvenser av bostadsbyggande på landsbygden

Fredlund, B

Document 3:1989

Inst.rapport :1989

Blocks of flats with glazed of energy and internal climate
En modell för värme- och masstransport i träkonstruktioner under brand**Gärling, T**

Rapport 63:1989

Psykologiska faktorerens betydelse för hushållen. Aktivitetsmönster, bostadslokalisering

Göransson, P

Rapport 25:1989

Konvertering från direktelvärmesystem till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Gedda, C

Rapport 80:1989

Grundvattenvärme. Kvarteret Tärnan i Landskrona

Grahn, P

Inst.rapport :1989

Inst.rapport :1989

Att uppleva parken
Forskning och utveckling som underlag för framtida planering och gestaltning av parker och grön...

- Granqvist, R**
Rapport 72:1989 Hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll
- Granryd, E**
Rapport 18:1989 Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat
- Grossman, M-B**
T-skrift 16:1989 Den nya generationen kollektivhus
- Gunnarsson, A**
Inst.rapport :1989 Etablering av lövträdsplantor
- Gustafson, G**
Rapport 30:1989 Värmelagring genom infiltration av sjövattnet
- Gustafson, R**
Inst.rapport :1989 Etablering av lövträdsplantor
- Gustafsson, B**
Inst.rapport :1989 Sociala konsekvenser av bostadsområdets utformning – i planredovisningar och i verkligheten
- Gustafsson, J E**
Rapport 21:1989 Vattenförvaltning i Frankrike
- Gustafsson, J-E**
G-skrift 23:1989 Mark och vatten i 1990-talets kommunala naturresursplanering. Det långsiktiga forskningsbehovet
- Gustafsson, M**
Inst.rapport :1989 Utveckling och provning av rumsvärmepump
- Gustafsson, P J**
Inst.rapport :1989 Ett studium av hållfasthet hos balkar med urtagning
- Gustafsson, P-J**
Inst.rapport :1989 Träbalks hållfasthet vid rätvinklig urtagning
- Gustavsson, P**
Inst.rapport :1989 Organization, environment and strategy – Part 1: On underständig or ganizational environment
- Hård, A**
Inst.rapport :1989 Skillnader i färg mellan matta och blanka färgobjekt och hur de ska mätas
- Hårsman, B**
Inst.rapport :1989 Knowledge and communications infrastructure and regional economic change
- Häggbom, S**
Rapport 42:1989 Värt att veta om vattenburen värme
- Höjerdal, P**
T-skrift 9:1989
T-skrift 18:1989 Handledning för inventering. Asbest i byggnader
Ventilationstekniska lösningar i ombyggda flerbostadshus
- Hammer, A**
Inst.rapport :1989 Träkonstruktioner i lantbruket
- Hammer, M**
Inst.rapport :1989 Projekt Blomsteräng. Etableringsstudier
- Hansbo, S**
Document 8:1989 Soil classification and identification
- Hansson, E**
Rapport 100:1989
T-skrift 1:1989 Stadsstudier och stadsförnyelse – ett pedagogiskt perspektiv
Starta Stadsstudiecentrum. En handbok
- Hansson, G**
Rapport 26:1989 Solvärme i fjärrvärmennät för Nykvarn
- Hartlen, J**
Rapport 48:1989 Egenskaper hos inspolad sandfyllning
- Hedenblad, G**
Inst.rapport :1989 Kritiska fuktillstånd för några byggnadsmaterial. Preliminärundersökning

- Hedin, B**
Rapport 50:1989
Reglering av inomhustemperaturen i flerbostadshus med central återkoppling
- Hedman, H**
Inst.rapport :1989
Förundersökning över tillsatser i fjärrvärmesystem
- Hertzell, T**
T-skrift 19:1989
Murblockets yta. Putsning och målning på murverk av betong och lättklinker
- Hill, A**
Rapport 103:1989
Ammoniak som köldmedie i värmepump
- Hjalmarsson, C**
Rapport 107:1989
Inst.rapport :1989
Effekter av energisparåtgärder i bostadshus
Jämförelse av uppmätt och beräknad energiförbrukning i byggnader
- Hjort, P**
Inst.rapport :1989
Strömbildare och kompakt värmeväxlare för teknisk energiutvinning ur sjöar
- Hofmeijer, P**
Rapport 46:1989
Kommunal verksamhet på nytt sätt. Konsekvenser för lokaler, personal, ekonomi
- Holm, B**
Rapport 52:1989
Strategi för en bättre skolmiljö. Miljö och funktion under skolans fortlevnad
- Holmberg, Å**
Document 7:1989
Force transfer from cracking concrete to reinforcement
- Holmlund, I**
Rapport 12:1989
Sjövärmeanläggning i Åre. Mätning och utvärdering
- Holmqvist, L**
Inst.rapport :1989
Kulturhus – en fråga om merkostnader?
- Honarbaksh, A**
Rapport 106:1989
Document 19:1989
Förutsägelse av årliga energiförbrukningar från korttidsmätningar
Determination of air leakiness of building envelopes using pressurization at low pressures
- Hua, C**
Inst.rapport :1989
Towards an analysis of the building material industry
- Hult, M**
Rapport 113:1989
Miljövänlig allergianpassad barnstuga i Umeå
- Ingeström, B**
Rapport 92:1989
Fläckar på målade ytor i våtrum. Ett ventilations- eller materialproblem ?
- Ingmar, T**
Rapport 102:1989
Nära till naturen. En diskussion om riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorter
- Isakson, P**
Rapport 26:1989
Solvärme i fjärrvärmesystem för Nykvarn
- Isberg, J**
Rapport 69:1989
Inst.rapport :1989
Sandwichelement av uretancellplast. Ytskiktets inverkan på förändringen av värmemotstånd med tiden
Värmekonduktivitet hos uretancellplast
- Isfält, E**
Inst.rapport :1989
Byggnadens värmebalans – underlag för jämförelse mellan datorprogram för beräkning av rumsklimat så
- Jadelius Modh, B**
Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989
Stråvan efter självförvaltning. Boendeinflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport
Stråvan efter självförvaltning. Boendeinflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport
- Jansson, U**
Inst.rapport :1989
Värmelagring i Ljusnarsbergsgruvan
- Jantze, U**
Rapport 75:1989
Ackumulatorer för fastbränsleeldade medelstora centraler. Optimering av systemutformning

Jarlöv, L Inst.rapport :1989	Kolonistuga hemmavid. Utvärdering av lövkojan – en närkoloni i Göteborg.
Jensen, L Rapport 73:1989	Endimensionell läcklägessökning i volymer med tryckgradient
Jeppsson, K-H Inst.rapport :1989	Träkonstruktioner i lantbruket
Jergeby, U T-skrift 10:1989	Uteliv. Med barn och pensionärer på gård och gata i park och natur
Johannesson, G Rapport 34:1989	Köldbryggor i byggnadskonstruktioner. Beräkning av värmegenomgångskoefficient och ytemperatur
Johannisson, B Inst.rapport :1989	Urbaniserad glesbygd – verklighet och vision
Johansson, B T-skrift 8:1989	Svetsförband i ingjutningsgods. Anvisningar för dimensionering, utförande och kontroll
Inst.rapport :1989	Innovation processes in the Swedish network of export and import nodes
Inst.rapport :1989	Kommunal bostadspolitik. En studie i hinder och möjligheter
Johansson, G Rapport 45:1989 Rapport 55:1989 Rapport 110:1989	Behov av kondensisolering i ventilationskanaler Reglerutrustning för balanserad ventilation Långtidsegenskaper hos radiatortermostatventiler
Johansson, H-E Rapport 74:1989	Energiförbrukning i flerfamiljshus
Johansson, I Rapport 97:1989 Inst.rapport :1989	Lokal sysselsättning. Fördjupningsstudien lokal utveckling i Kortedala Effektiv varuförsörjning på stadsdelsnivå – med hjälp av ny informations-teknologi
Inst.rapport :1989	Studieresa till franska miljöprogramsområden
Johansson, K Rapport 4:1989	Effektmätning på värmepumpar. Förenklad mätmetod
Johansson, S Document 4:1989	Design of aquifer thermal energy storage. A case study
Johnsson, T Rapport 101:1989	Korrosionshårdigheten hos fästelement. Etapp II
Jonson, J-Å Rapport 113:1989	Miljövänlig allergianpassad barnstuga i Umeå
Jonsson, P Inst.rapport :1989	Våttidsutrustning – teknisk beskrivning
Josefsson, I Rapport 56:1989	Ventilationsvärmeväxlare i kustklimat. Fältprov i Göteborgsområdet
Jyriado, J Rapport 108:1989	Datorkalkyler på PC i byggbranschen. System för små, medelstora och stora företag
Kahn, J Inst.rapport :1989	Märsta sjukhem
Kalmar, G Inst.rapport :1989	Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?
Karimpor, A Inst.rapport :1989	Gaseldning och NOx-bidning
Karlsson, I Inst.rapport :1989	Markbyggnad för bostads- och rekreationsområden. Prioritering av forskningsinsatser
Karlsson, R Document 8:1989	Soil classification and identification

- Khakee, A**
Inst.rapport : 1989
Kommunal planering i omvandling 1947-1987
- Klingberg, T**
Inst.rapport : 1989
Kulturhus – en fråga om merkostnader?
- Kobayashi, K**
Inst.rapport : 1989
Inst.rapport : 1989
Knowledge, nodes and networks: Analytical perspective
Network equilibrium of knowledge production with meeting facility
- Kolehmainen, M**
Rapport 110: 1989
Långtidsegenskaper hos radiatortermostatventiler
- Kronqvist, L**
Rapport 6: 1989
Driftuppföljning. Värme och kylsystem med akvifärlager i Kristianstad
- Kucera, V**
Rapport 114: 1989
Inst.rapport : 1989
Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial
Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning
- Kustvall, V**
Inst.rapport : 1989
Projekt Blomsteräng. Etableringsstudier
- Lännergren, C**
Rapport 49: 1989
Effekter på zooplankton vid passage genom öppen sjövärmepump
- Lönegren, H**
Rapport 96: 1989
Markanvändning och grundvattenkvalitet
- Laboutka, K**
Inst.rapport : 1989
Enkla solfångare
- Lagerkvist, K-O**
Rapport 70: 1989
Rapport 82: 1989
T-skrift 7: 1989
Solvärmesystem med korttidslager. Ronneby Brunn. Utvärdering
Solvärmeanläggningar för småhus och simbassänger
Drift- och underhållsinstruktioner för villavärmepumpar. Mall för leverantörer och installatörer
- Lakshmanan, T R**
Inst.rapport : 1989
Towards an analysis of the building material industry
- Lala, D**
Rapport 114: 1989
Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial
- Larsson, R**
Rapport 44: 1989
Rapport 70: 1989
Rapport 82: 1989
T-skrift 5: 1989
T-skrift 7: 1989
Ödometerförsök enligt CRS-metoden
Solvärmesystem med korttidslager. Ronneby Brunn. Utvärdering
Solvärmeanläggningar för småhus och simbassänger
Drift- och underhåll av värmepumpar. Handbok för fastighetsköpare och driftspersonal
Drift- och underhållsinstruktioner för villavärmepumpar. Mall för leverantörer och installatörer
- Laurin, L**
Rapport 10: 1989
Värmeåtervinning ur storgruvan, Norberg. Förstudie
- Lauritzen, E**
Inst.rapport : 1989
Sprängning av betong. Håltagning i och partiell rivning av betongkonstruktioner
- Ledskog, L**
Rapport 33: 1989
Markvärmeteknik för uppvärmning samt kombinerad värme och kyla. Små markytor
- Liljefors, A**
Inst.rapport : 1989
Rum och ljus
- Lind, B**
Inst.rapport : 1989
Sedimentärstrukturens inverkan på hydrauliska konuktiviteten i morän
- Lindahl, C**
Inst.rapport : 1989
Byggnadskonst i Värmland.

Lindberg, B

Inst.rapport :1989

Betongbyggverks hållbarhet; skydd mot atmosfäriskt (surt) angrepp genom yt-behandling. Del 2

Inst.rapport :1989

Färgskiktets vidhäftning till vakuumimpregnerat trä och genomsläpplighet för lacknafta

Inst.rapport :1989

Mätning av våttid på målade byggnadsmaterial

Inst.rapport :1989

Samnordisk forskning om ytbehandlat/målat trä. Del 2. Fuktdynamik för målat trä

Lindberg, E

Rapport 63:1989

Psykologiska faktorerers betydelse för hushållen. Aktivitetsmönster, bostadslokalisering

Lindell, A

Rapport 99:1989

Mark- och konkurrensvillkoren. Tillämpning i den kommunala markpolitiken

Linden A

Inst.rapport :1989

Märsta sjukhem

Lindgren, E

Rapport 51:1989

Fritidsbebyggelsens produktionsförutsättningar. Utveckling, framtidsperspektiv och styrmedel

Lindström, U

Rapport 13:1989

Flänselement för luftförångare. Laboratorieprov samt datorprogram förbättring av prestanda

Ljungkvist, K

Inst.rapport :1989

High temperature working fluids and nonazeotropic mixtures in compressor driven heat pumps

Lotz-Mattson, M

Rapport 57:1989

Metoder för klassifikation av bygg- eller mättdelar för CAD-system

Lundberg, K

Rapport 57:1989

Metoder för klassifikation av bygg- eller mättdelar för CAD-system

Lundborg, H

Rapport 81:1989

Möjligheter för solvärme med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem

Lundequist, J

Rapport 57:1989

Metoder för klassifikation av bygg- eller mättdelar för CAD-system

Lundequist, S

Inst.rapport :1989

Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister

Lundgren, T

Rapport 7:1989

Bostäder som brukarstyrda energisystem

Lundqvist, L (red)

Inst.rapport :1989

Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner

Lundström, M

Inst.rapport :1989

Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar

Lundström, S

Inst.rapport :1989

Kommersiella fastigheter. Strategisk planering och kontroll i fastighetsföretag

Lyberg, M

Rapport 106:1989

Förutsägelse av årliga energiförbrukningar från korttidsmätningar

Document 19:1989

Determination of air leakiness of building envelopes using pressurization at low pressures

Månsson, L

T-skrift 2:1989

Brandmotstånd och ljudisolering i gamla hus med träbjälklag. Utgångsläge och förbättringsåtgärder

Magnusson, B

Inst.rapport :1989

Tillförlitlighetsindex för bruksstadium. Bestämning medelst optimering

Magnusson, O

Rapport 44:1989

Ödometerförsök enligt CRS-metoden

Magnusson, T

Rapport 60:1989

Förvaltningsekonomiska studier av kommunal infrastruktur

- Malmqvist, B**
Document 5:1989
Swedish heat pump projects 1986-1987. Research-Development-Full-scale-experiments
- Margen, P**
Rapport 94:1989
Nytt energisystem för uppvärmning med naturgas. Bostadsområde i Rösbo
- Mathisen, H M**
Inst.rapport :1989
Luftutbytes- och ventilationseffektivitet – nya hjälpmedel för ventilationskonstruktörer. Ex. saml.
- Mattson, B**
Inst.rapport :1989
Studieresa till franska miljonprogramsområden
- Mattson, E A (red)**
Inst.rapport :1989
Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner
- Mattsson, B**
Rapport 40:1989
Kostandsgeometri. Optimering av investering och följdkostnader i början av projekteringskedet
- Mattsson, L-G**
Inst.rapport :1989
Interregional allocation models of infrastructure investments
- Melen, P**
Inst.rapport :1989
Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar
- Melinder, Å**
Rapport 16:1989
Rapport 18:1989
Enkätundersökning av värmepumpar i Danderyds kommun
Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat
- Miller, T**
Document 12:1989
Inst.rapport :1989
Recent trends in development regulation and cost allocation in the USA
Genomförandemetoder i USA. Reglering och kostnadsfördelning
- Mody, J**
Inst.rapport :1989
Towards an analysis of the building material industry
- Molen, M**
Inst.rapport :1989
Lantbrukets bebyggelsemiljö Landskap – Gård – Byggnad
- Molin, C**
Inst.rapport :1989
Sprängning av betong. Håltagning i och partiell rivning av betongkonstruktioner
- Molin, J**
Rapport 48:1989
Egenskaper hos inspolad sandfyllning
- Montgomery, H**
Rapport 63:1989
Psykologiska faktorerens betydelse för hushållen. Aktivitetsmönster, bostadslokalisering
- Moser, F**
Inst.rapport :1989
High temperature working fluids and nonazeotropic mixtures in compressor driven heat pumps
- Mosseen, A**
Rapport 65:1989
Ombyggnad av ett medeltidskvarter - kv Triangeln i Visby
- Mynttinen, R**
Inst.rapport :1989
Samnordisk forskning om ytbehandlat/målat trä. Del 2. Fuktdynamik för målat trä
- Myrsten, K**
Rapport 83:1989
Naturfärger. Analys av begrepp, innehåll och egenskaper
- Naumburg, B**
Rapport 20:1989
Värmepumpar/kylsystem, solenergi samt energilagring i Frankrike. Utvecklingsläge och marknad
- Naumburg, P-H**
Rapport 14:1989
Rapport 16:1989
Rapport 61:1989
Utvärdering av frånluftsvärmepump i Mörby centrum
Enkätundersökning av värmepumpar i Danderyds kommun
Kompressorer i villavärmepumpar. Förstudie avseende prestanda och livslängd

Nilsson, E Inst.rapport :1989	Betongbyggsverks hållbarhet; skydd mot atmosfäriskt (surt) angrepp genom yt-behandling. Del 2
Inst.rapport :1989	Färgskiktets vidhäftning till vakuumpregnerat trä och genomsläpplighet för lacknafta
Nilsson, I Rapport 95:1989	Vattenbilning i betongkonstruktioner
Nilsson, K Inst.rapport :1989	Uppmätning av Castor- och Poluxtemplet Forum Romanum
Nilsson, L-O Inst.rapport :1989	Kritiska fuktillstånd för några byggnadsmaterial. Preliminärundersökning
Nilsson, M Rapport 29:1989	Visby värmepump. Utvärdering
Nilsson, N-T Rapport 72:1989	Hyresgäststyrtd lägenhetsunderhåll
Niva, M Inst.rapport :1989	En jämförande studie av bostadspolitiken i efterkrigstidens Sverige och Finland
Nord, M Inst.rapport :1989	Läeffekt av vegetationsridåer – vindmätning i full skala
Nordfeldt, G Rapport 93:1989	Energisnåla enbostadshus med passiv energiteknik. Partilleprojektet
Nordstedt, S A Inst.rapport :1989	Näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner
Noren, V Inst.rapport :1989	Bärförmåga hos konstruktionsvirke under brand. Del 2
Norlen, U Rapport 107:1989	Effekter av energisparåtgärder i bostadshus
Nowotny, C Inst.rapport :1989	Ulla Bodorff – Landskapsarkitekt 1913 – 1982
Nyborg, M Inst.rapport :1989	Sedimentärstrukturens inverkan på hydrauliska konuktiviteten i morän
Nylund, P-O Rapport 42:1989	Värt att veta om vattenburen värme
Nyman, K Rapport 28:1989	Skatter och transfereringar till hushållen. En utvärderingsmodell med tillämpningsexempel bostadssek
Nyqvist, M Inst.rapport :1989	Stål i bärande konstruktioner. Marknadsundersökning av svenskt stålbyggande
Nyström Gaunt, L Inst.rapport :1989	Vetenskaplig vardagsvara
Ollvik, L Rapport 54:1989	Satellitgeodesi inom lokala nät. Transit-systemet inom speciellt andra ordningens triangelnät
Olsson, A Rapport 74:1989	Energiförbrukning i flerfamiljshus
Olsson, B Inst.rapport :1989	Gatans utformning. Etapp 2
OLsson, J Inst.rapport :1989	Näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner
Olsson, S Inst.rapport :1989	Studieresa till franska miljonprgramsområden
Olsson, T Rapport 85:1989	Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage
Paulsson, J Inst.rapport :1989	Gruppboende för åldersdementa

Paulsson, V

Inst.rapport :1989

Gruppboende för åldersdementa

Persson, B

Rapport 86:1989

T-skrift 11:1989

Inst.rapport :1989

Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter Bättre mellan husen. Nio exempel på förbättring av bostadens trädgård Ulla Bodorff – Landskapsarkitekt 1913 – 1982

Persson, C

Inst.rapport :1989

Uppmätning av Castor- och Poluxtemplet Forum Romanum

Persson, L O

Inst.rapport :1989

Inst.rapport :1989

Fördelar för företagsamhet – en förstudie av nyföretagande i små och medelstora kommuner

Urbaniserad glesbygd – verklighet och vision

Persson, T

Rapport 78:1989

Snölast och byggnadsskador

Persson, Å

Rapport 87:1989

VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering

Peterson, F

Inst.rapport :1989

Gaseldning och NOx-bidning

Petersson, B

Rapport 15:1989

Infrastrukturs inverkan på värmeövergångstalet

Qvist, B

Rapport 25:1989

Konvertering från direktelvärme till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Raede, E (red)

Inst.rapport :1989

Aktuella frågor inom kommunal planering i Storbritannien och Sverige

Ranhagen, U

Document 13:1989

Renewal of industrial environments

Rejdin, A

Rapport 86:1989

Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter

Rosen, B

T-skrift 20:1989

Markradon. Riktlinjer för markradonundersökningar

Rosquist, B

Rapport 88:1989

Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Rundblom, M

Inst.rapport :1989

CAD i byggandet. Avtal, ansvar och upphovsrätt.

Rytter, P-A

Rapport 30:1989

Värmelagring genom infiltration av sjövattnen

Sällborn Werner, C

Rapport 25:1989

Konvertering från direktelvärme till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Sällfors, G

Rapport 44:1989

Inst.rapport :1989

Ödometerförsök enligt CRS-metoden
Beräkning av dimensionerande grundvattentryck, del 2 och 3**Särg, P**

Inst.rapport :1989

Översiktsplanering i Åmåls kommun. Samordnad fysisk och social kunskap i planeringen

Södergren, D

Rapport 87:1989

VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering

Söderlund, M

Rapport 90:1989

Återladdning av en bergvärmekollektor med ytfilmssolfångare. Fältförsök och simulering

Sahlin, P

Rapport 19:1989

Heatsys. Ett program för simulering av värmesystem

Samuelsson, I

Inst.rapport :1989

Ventilerad platta på mark. Resultat från mätningar på nyproducerad STM-Klimatgrund

- Sandberg, M**
Inst.rapport :1989
Luftutbytes- och ventilationseffektivitet – nya hjälpmedel för ventilationskonstruktörer. Ex. saml.
- Sandberg, O**
Rapport 47:1989
Värmeavgivning från rör vid låga flödes hastigheter. Förstudie
- Sandström, B**
Rapport 9:1989
Enkel deltäckande markvärmepump för direktelhus. Förstudie
- Sanne, C**
T-skrift 17:1989
Hur mycket arbete behövs?
- Sarafoglou, N**
Inst.rapport :1989
Measuring the "Unmeasurable". Productivity in building sector research
- Schönning, R**
Inst.rapport :1989
Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister
- Scherp-Samuelsson, M**
Inst.rapport :1989
Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård
- Schroeder, K**
Rapport 58:1989
Sjövärme projekt Motala Väster. Utvärdering och analys av värmekälla och värmepump
Rapport 115:1989
Konvertering av direktelvärm till vattenburet system
- Schultz, S**
Inst.rapport :1989
Inst.rapport :1989
Djurgårdsgatan 21 & 23. Ett försök med varsam ombyggnad
Med hänsyn till bostädernas värden. Ett arkitekturideal utvecklas och prövas - Göteborg 1968-1984
- Schwarz, B**
Rapport 28:1989
Skatter och transfereringar till hushållen. En utvärderingsmodell med tillämpningsexempel bostadssek
- Siksiö, O**
Rapport 36:1989
Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad
- Simkoko, E**
Document 15:1989
Analysis of factors impacting technology transfer in construction projects. Case studies
- Simonsson, R**
Rapport 6:1989
Driftuppföljning. Värme och kylsystem med akvifärlager i Kristianstad
- Sisefsky, J**
Inst.rapport :1989
Översättningsnyckel BS 5252 - NCS
- Sjömar, P**
Inst.rapport :1989
Byggnadsteknik och timmerkonst
- Sjöström, C**
Rapport 114:1989
Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial
- Sjöström, L**
Inst.rapport :1989
Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning
- Skåret, E**
Inst.rapport :1989
Luftutbytes- och ventilationseffektivitet – nya hjälpmedel för ventilationskonstruktörer. Ex. saml.
- Solin, L**
Rapport 1:1989
Lidingö fjärrvärmecentral. Utvärdering av värmepumpar , el- och oljepannor
- Sollbe, B (red)**
Inst.rapport :1989
Familjekrets, grannskap och samhälle. Röster om boende och omsorg
- Solli, R**
Inst.rapport :1989
Ekonomi för dem som gör något. Om decentralisering och ekonomiinformation
- Sorte, G**
Inst.rapport :1989
Forskning och utveckling som underlag för framtida planering och gestaltning av parker och grön...

- Ståhl, A**
Inst.rapport :1989   Äldre och närmiljö. Krav med hänsyn till ökat kvarboende
- Stensson, C**
Inst.rapport :1989   Analys av påverkade grundvattennivåer
- Ström, S**
Inst.rapport :1989   Enkla solfångare
- Strindehag, O**
Rapport 56:1989   Ventilationsvärmeväxlare i kustklimat. Fältprov i Göteborgsområdet
- Sunao, S B**
Inst.rapport :1989   Network equilibrium of knowledge production with meeting facility
- Sundberg, J**
Rapport 33:1989   Markvärmeteknik för uppvärmning samt kombinerad värme och kyla. Små markytor
- Sundberg, P**
Inst.rapport :1989   Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård
- Sundin, E**
Rapport 23:1989   Serieupphandling av hissar i Danderyd. 37 hissinstallationer på totalentreprenad
- Svedinger, B**
T-skrift 4:1989   Stadens tekniska infrastruktur. En kunskapsöversikt
- Svedmyr, Å**
Inst.rapport :1989   Översättningsnyckel BS 5252 - NCS
- Svennerstedt, B**
Inst.rapport :1989   Vibrationernas betydelse för sättning hos lösfallnadsisolering
- Svensson, C**
Inst.rapport :1989   Beräkning av dimensionerande grundvattentryck, del 2 och 3
- Svensson, T**
Rapport 58:1989   Sjövärmeprojekt Motala Väster. Utvärdering och analys av värmekälla och värmepump
- Törnqvist, A**
Document 14:1989   When people matter. Nordic industrial architecture and engineering design
- Taesler, R**
Rapport 5:1989   Klimat, bebyggelseplanering, energibehov. Regionala och lokala variationer, exempel Ängelholms komm.
- Thörneby, H**
Rapport 78:1989   Snölast och byggnadsskador
- Thorburn, J**
Rapport 53:1989   Värmeförsörjning i Sätuna området
- Thorsell, H**
Rapport 89:1989   Livslängd och prestanda för villavärmepumpar
- Tobin, L**
Inst.rapport :1989   Ventilerad platta på mark. Resultat från mätningar på nyproducerad STM-Klimatgrund
- Treiberg, T**
Inst.rapport :1989   Dimensionering av excentriskt belastade svets- och skruvförband.
- Turner, B**
Inst.rapport :1989   Policymodeller för bostadsmarknaden – en översikt
- Tydén, T och U**
Inst.rapport :1989   Patientmedverkan vid projektering av behandlingshem
- Tyden, T**
Inst.rapport :1989   Forskning om forskningsinformation. Litteraturöversikt samt en analys ur ett pedagogiskt perspektiv

Ulfward, B Rapport 84:1989	Handikappanpassad hiss dörr. Undersökning av dörrar för hissar till befintliga flerbostadshus
Ullmark, P Document 14:1989	When people matter. Nordic industrial architecture and engineering design
Vävare, O (red) Inst.rapport :1989	Fastighetsförvaltning – ett viktigt FoU-område
Vestbro, D T-skrift 16:1989	Den nya generationen kollektivhus
Vikström, P Rapport 77:1989	Bättre luftkvalitet i skolor genom forcerad överluftsföring
Wählström, O Inst.rapport :1989 Inst.rapport :1989	Behovet av grafiskt ADB-anpassade lokalregister i kommunen Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister
Wänge, C Inst.rapport :1989	Fågelinventering – i naturliga parker
Wahlman, E Inst.rapport :1989	Gaseldning och NOx-bidning
Waldner, L Rapport 109:1989 Rapport 110:1989	Skadeorsaker för läckande golvbrunninstallationer Långtidsegenskaper hos radiatortermostatventiler
Wallentinus, H-G Rapport 71:1989 Rapport 104:1989	Hur klarar sig naturmark i bebyggelse på lång sikt Miljöeffekter från utsläpp av salt djupgrundvatten i Klintehamnsviken
Wallentun, H Inst.rapport :1989	Deltagande i Solar Heating and Cooling Tash VII/Fas 3
Wallin, L Inst.rapport :1989	Gatans utformning. Etapp 2
Wennerholm, H Inst.rapport :1989	Korrosionsinhibitorer för aluminium i vätskeberörda system. En litteraturundersökning
Westerberg, U Inst.rapport :1989	Klimatstudier i bostadsområden. Underlag för planeringskriterier för sol och vind
Westerlind, A M T-skrift 3:1989	Industriebostäder i bruksorter. Industriens bostadsförening 1945-1982
Westerman, A T-skrift 19:1989	Murblockets yta. Putsning och målning på murverk av betong och lättklinker
Westholm, E Inst.rapport :1989	Ägosplittringar och omarronderingar i Dalarna
Westin, T Rapport 27:1989	Kostnadskalkylering med LCC-modell. Tillämpning för byggprocessens olika skeden
Westling, H Rapport 23:1989	Serieupphandling av hissar i Danderyd. 37 hissinstallationer på totalentreprenad
Wetterström, P Rapport 38:1989 Rapport 39:1989	Uteluft- och grundvattenvärmepump i Hällbybrunn. Utvärdering Uteluftvärmepump i Fagersjö. Utvärdering
Wiberg, U Inst.rapport :1989 Inst.rapport :1989	Disparities in the provision of services between urban and rural areas: current situations and trends Urbaniserad glesbygd – verklighet och vision

Wigren, R

Inst.rapport : 1989
Inst.rapport : 1989

Dynamic efficiency: A best-practice approach to the Swedish construction
Regionala trender i sysselsättningsandelar

Wijkander, H

Inst.rapport : 1989

Lokaliserings- och dimensioneringsprinciper för kommunalt tillhandahållna
varor och tjänster

Wikfors, Ö

Inst.rapport : 1989

CAD i byggandet. Avtal, ansvar och upphovsrätt.

Wiklund, S

Rapport 74: 1989

Energiförbrukning i flerfamiljshus

Wikström, T

Inst.rapport : 1989

Bo och förbättra i bostadsrätt - en probleminventering i tio äldre föreningar

Wiren, B

Inst.rapport : 1989

Läeffekter av vegetationsridåer – modellprov i vindtunnel

Woodward, A

T-skrift 16: 1989

Den nya generationen kollektivhus

Wredling, S

Rapport 79: 1989

Tunga snölastar på tak i Norrlands kusttrakter 1987-88. Några erfarenheter och
synpunkter

Yoshikawa, K

Inst.rapport : 1989

Network equilibrium of knowledge production with meeting facility

Ytterberg, O (red)

Inst.rapport : 1989

Västerås kommun i framtiden. En populärversion

Zenkert, R

Rapport 3: 1989

Sol - jordvärme för 120 markbostäder i Ytterhogdal. Förstudie

Zhang W-B

Inst.rapport : 1989

The Wicksell inflation problem revisited – price fluctuations in a dynamic sy-
stem

Zhang, W-B

Inst.rapport : 1989
Inst.rapport : 1989

Decision centralization and decantralization in the dynamic Leontief system
Dynamic interactions of inflation and interest rates in a dynamic Leontief sy-
stem with neoclassical

Zinko, H

Inst.rapport : 1989

Deltagande i Solar Heating and Cooling Tash VII/Fas 3

Zintchenko, L

Rapport 43: 1989

Två invandragenerationers svenska boende

Åberg, S

Rapport 88: 1989

Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Åhlby, L

Document 1: 1989

Compression/absorption cycles for large heat pumps. System simulations

Åkerblom, G

T-skrift 20: 1989

Markradon. Riktlinjer för markradonundersökningar

Åkerman, J

Inst.rapport : 1989

Ekonomisk värdering av riskreduktion: Fallet inomhusradon

Öfverholm, I

Rapport 40: 1989

Kostandsgeometri. Optimering av investering och följdkostnader i början av
projekteringskedet

Öqvist, H

Inst.rapport : 1989

Utomhusvirkets beständighet. Fältförsök: ovanjordsexponering av träpaneler

01	Terminologi, klassifikation	87
02	Statlig och kommunal förvaltning	87
03	Företagsekonomi	89
05	Natur- och miljövård	90
06	Beteendevetenskap	91
07	Utsättning, mått, vikt	95
08	Arkitektur	95
09	Projekteringsmetodik, redovisningsteknik	97
10	Samhällsplanering	97
11	Närområdesplanering	107
12	Byggnadsfysik	109
13	Byggnadsstatik	112
14	Geoteknik	113
15	Anläggningsteknik	114
16	VA-anläggningsteknik, avfallshantering	115
17	Byggnadsekonomi	115
18	Byggnadsfunktion och byggnadsutformning	115
19	Grundläggning av byggnader	121
20	Byggnadskonstruktion	121
21	Byggvaror, byggmaskiner	125
22	VVS-installationer	132
23	Energitillgångar och energiteknik	143
24	El-installationer	147
25	Inredning och utrustning	148
26	Upphandling, byggnadsjuridik	148
27	Kalkylering, mängdberäkning	148
28	Byggplatsproduktion	148
30	Förvaltning, drift och ombyggnad av byggnader	158
31	Byggnadsvård	162
32	Allmänt	163

ÄMNESREGISTER

---

01 Terminologi, klassifikation

Byggandets ord. Betydelse, ursprung, historia

Dravnieks, G

Svensk Byggtjänst, Stockholm 1988. 312 sid.

ISBN 91-7332-455-8. 456,80 kr.

Detta uppslagsverk innehåller 2655 historiska och moderna termer från byggbranschen. Varje ord förklaras utförligt och i vissa fall finns etymologiska härledningar. Boken är illustrerad med svartvita teckningar.

Art nr 2402515.

Plan- och byggtermer special. Termer ur NRL, PBL, ESL

Tekniska nomenklaturcentralen, Stockholm 1987. 85 sid.

Rapport 87. ISBN 91-7196-087-2. 123,45 kr.

Denna ordlista innehåller de viktigaste facktermerna ur PBL, NRL och ESL samt vissa termer från anslutande lagar. Sammanlagt är det 240 termer som identifieras och ges en motsvarighet på engelska och ofta också på tyska och franska.

Art nr 2419908.

Plan- och byggtermer 1989. TNC 1989

Tekniska nomenklaturcentralen, Stockholm 1988. 278 sid.

Rapport 89. ISBN 91-7196-089-9. 370,40 kr.

I samband med utförandet av Planverkets nybyggnadsföreskrifter, NyB, har TNC reviderat sin tidigare ordlista, Plan- och byggtermer 1980. Denna nya upplaga är både uppdaterad och utökad och innehåller ca 1650 uppslagsord, vilka förklaras och översätts till engelska och i flertalet fall även till tyska och franska.

Art nr 2419909.

02 Statlig och kommunal förvaltning

Mark och vatten i 1990-talets kommunala naturresursplanering. Det långsiktiga forskningsbehovet

Castensson, R & Falkemark, M & Gustafsson, J-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 53 sid.

G-skrift 23:89.

Kommunerna har ansvar för en effektiv hushållning av naturresurserna, men varken den kommunala organisationen eller den professionella kompetensen överensstämmer med de krav som ansvaret ställer. Detta forskningsprogram har tagits fram för att få ett underlag för prioritering och planering av ny forskning inom området.

Art nr 2201923.

Lokaliserings- och dimensioneringsprinciper för kommunalt tillhandahållna varor och tjänster

Wijkander, H

Stockholms universitet, Stockholm 1986. 121 sid.

ISBN 91-7146-463-8. 74,10 kr.

Syftet med det här beskrivna projektet är att genomföra ekonomisk analys av investerings- och prissättningsprinciper som särskilt används på den kommunala nivån. Projektets resultat har publicerats i fem vetenskapliga uppsatser som här sammanställts.

Art nr 2362501.

Kommunal planering i omvandling 1947-1987

Khakee, A

UmU, Geografi, Umeå 1989. 52 sid.

Gerum 13. 98,75 kr.

Boken behandlar framväxten av kommunal planering avseende markanvändning, bostäder och ekonomi mellan åren 1947 och 1987. Utvecklingen diskuteras utifrån politis-

ka och samhällsekonomiska förutsättningar, metodaspekter och utifrån organisatoriska problem.
Art nr 2365105.

Näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner

Nordstedt, S A & OLsson, J
Högskolan i Örebro, Örebro 1989. 29 sid.
61,75 kr.

Projektet är en pilotstudie av den kommunala näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner med inriktning på småföretagen. Rapporten består förutom en presentation av tänkt uppföljande studie, först av en beskrivning av näringspolitiken sedan en empirisk undersökning på basis av enkäter och intervjuer med småföretagarna.
Art nr 2373001.

Reformer och ideologier. Lokala nämnder på väg

Czarniawska-Joerges
Lund 206 sid. 19 vol.
Rapport 14. ISBN 91-587-0228-9. 1,35 kr.

I boken beskrivs hur kommuner i Sverige inför kommundelsnämnder. Den diskuterar hur reformen påverkar olika organisationer och personer och studerar det samband som finns mellan ideologier och reformer och hur ideologierna påverkar kommunerna.
Art nr 2404211.

Kommunal bostadspolitik. En studie i hinder och möjligheter

Johansson, B
Lund 1989. 176 sid.
179,00 kr.

Utgångspunkten för denna avhandling är politikens förutsättningar. Ämnet är kommunalekonomins inverkan på den kommunala bostadspolitik. Den vill också markera Åktorsproblematiken: vilka aktörer har makt över kommunernas bostadspolitiska beslut.
Art nr 2411904.

Aktuella frågor inom kommunal planering i Storbritannien och Sverige

Raede, E (red)
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 170 sid.
Rapport SB 18. ISBN 91-540-9318-x. 98,75 kr.

Bidragen i denna rapport behandlar kommunernas olika roller i markanvändning, bostadsförsörjning och serviceförsörjning i Storbritannien och Sverige. Förhållandet mellan stat och kommun diskuteras också. Bidragen är en rapportering från pågående forskning och skiljer sig i syfte och inriktning men har försetts med redaktionell ram.
Art nr 2418413.

Västerås kommun i framtiden. En populärversion

Ytterberg, O (red)
Västerås kommun, Västerås 1989. 56 sid.
ISBN 91-7970-483-2. 61,75 kr.

Denna rapport är en komprimerad version av de sammanlagt 1000 sidor tjocka material som politiker och tjänstemän i Västerås kommun producerat under åren 1984-1987 då de ägnat sig åt framtidsstudier med tonvikt på kommunal service. Den beskriver den speciella Västeråsmodell som växte fram under arbetets gång.
Art nr 2421901.

Kommunal verksamhet på nytt sätt. Konsekvenser för lokaler, personal, ekonomi

Hofmeijer, P & Eriksson, M
Byggnadsförskningsrådet, Stockholm 1989. 79 sid.
Rapport 46:89. ISBN 91-540-5029-4. 53,10 kr.

Denna rapport försöker, med utgångspunkt i ett antal exempel, jämföra verksamheter i kommunal regi med motsvarande verksamheter utlagda på entreprenad, drivna av ko-

operativ eller föreningar etc. Dessutom redovisas de problem som ofta uppstår i kommunerna vid överlåtelse av verksamheter till utomstående intressent.
Art nr 6709046.

Förvaltningsekonomiska studier av kommunal infrastruktur

Arvidsson, S & Back, S & Magnusson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.
Rapport 60:89. ISBN 91-540-5076-6. 65,45 kr.

I den här rapporten studeras olika kommuner med avseende på kostnader för kommunal infrastruktur, dvs VA- och vägnät. I analysen av kostnaderna, som görs i ett förvaltningsekonomiskt perspektiv, studeras i huvudsak tre faktorer: typer av redovisningsprincip, regionala omgivningsskillnader samt skillnader i kvantitet och kvalitet.
Art nr 6709060.

Mark- och konkurrensvillkoren. Tillämpning i den kommunala markpolitiken

Lindell, A
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 99 sid.
Rapport 99:89. ISBN 91-540-5114-2. 61,75 kr.

I rapporten har kommunernas tillämpning av mark- och konkurrensvillkoren studerats. Studien bygger på enkätsvar från en enkät utsänd till 177 kommuner och besvarad av 62.
Art nr 6709099.

Praktisk lokalplanering i kommuner. Lokalbalanser och lokalmeny

Almarsson, A
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.
Rapport 111:89. ISBN 91-540-5136-3. 56,80 kr.

I denna rapport redovisas huvuddragen i de tekniker och arbetsdokument som använts i Haninge kommun under utarbetandet av lokalmeny för ökat utnyttjande av befintliga lokaler i kommunen.
Art nr 6709111.

03 Företagsekonomi

Ekonomi för dem som gör något. Om decentralisering och ekonomiinformation

Solli, R
GU, Företagsekonomi, Göteborg 1988. 36 sid.
49,40 kr.

I denna planeringsrapport visas vilket individuellt val olika verksamhetsansvariga personer gör när det gäller vilken ekonomiinformation de behöver för att hålla ordning på sina respektive verksamheter. Dessutom behandlas de resonemang som följer av de indvidanpassade rapporterna.
Art nr 2360107.

Organization, environment and strategy – Part 1: On understanding organizational environment

Dadfar, H & Gustavsson, P
Umu, CERUM, Umeå 1988.
Working paper 88:3. 37,05 kr.

I denna uppsats beskrivs en översiktsmodell av hur byggföretag utformar sina utformningsstrategier och hur dessa strategier varierar med företagens storlek och produktionsprofil. Rapporten är en första del i projektet SIMBA och kommer att följas av två ytterligare.
Art nr 2365014.

Knowledge, nodes and networks: Analytical perspective

Andersson, Å E & Batten, D & Kobayashi, K

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:19. 0,35 kr.

Rapporten studerar hur kunskap som insatsfaktor i produktionen samverkar med de vanliga insatsfaktorerna. Den analyserar hur kunskapen är koncentrerad till olika platser och hur den sprids och ökar. Kunskapen betraktas som en kollektiv nytthet.

Art nr 2365022.

Dynamic efficiency: A best-practice approach to the Swedish construction

Wigren, R

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:20. 0,35 kr.

Rapporten beskriver en undersökning där begreppet best-practice, bästa tillgängliga teknik tillämpats på byggnadsindustrin. Den belyser variationer i arbetsproduktivitet hos olika grupper av byggnadsföretag under perioden 1979-1984.

Art nr 2365023.

Fördelar för företagsamhet – en förstudie av nyföretagande i små och medelstora kommuner

Axelsson, S & Persson, L O

UMU, CERUM, Umeå 1988. 42 sid.

Arbetsrapport 1988:5. 53,10 kr.

Projektet är en förstudie av subjektiva och objektiva faktorer för nyföretagande i små och medelstora kommuner. Avsikten var att skilja ut objektiva faktorer, sådana som finns i den byggda miljön, och subjektiva faktorer såsom tradition och klimat för nyföretagande.

Art nr 2365026.

Turistekonomiska nyckeltal. En studie av Siljansområdet

Bohlin, M

Högskolan i Falun/Borlänge, Borlänge 1988. 130 sid.

Rapport 11/88. 123,45 kr.

Syftet med detta projekt har varit att genom en större empirisk undersökning beräkna ekonomiska nyckeltal som gör det möjligt att jämföra lönsamheten för inkvartering i olika kategorier och vid olika tidpunkter och för turister av olika nationaliteter.

Art nr 2375103.

05 Natur- och miljövård

Försurningens inverkan på konstruktioner i mark och vatten. Förslag till forskningsprogram

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

G-skrift 8:89.

Syftet med detta forskningsprogram är att skaffa kunskap för att kunna vidta lämpliga åtgärder för att motverka skador som kan uppstå på anläggningar i både mark och vatten på grund av den ökade försurningen.

Art nr 2201908.

Markradon. Riktlinjer för markradonundersökningar

Rosen, B & Åkerblom, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 15 sid.

T-skrift 20:89. ISBN 91-540-5109-6. 49,40 kr.

Skriften beskriver hur man bör genomföra en markradonundersökning med syfte att klassificera markradonrisken och hur man garderar sig mot förhöjd radonrisk vid nybyggnad. Den är främst avsedd som en kortfattad vägledning för kommuner och konsulterande företag m fl.

Art nr 6703920.

Effekter på zooplankton vid passage genom öppen sjövärmepump

Lännergren, C

Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

Rapport 49:89. ISBN 91-540-5035-9. 40,75 kr.

Rapporten behandlar sjövärmepumpar med öppna system som kan utnyttja en förhållandevis stor del av den tillgängliga volymen i en sjö. De organismer som följer med det ingående vattnet genom systemet kan skadas under passagen i rör, pumpar och värmeväxlare. Rapporten undersöker i vilken grad detta sker.

Art nr 6709049.

Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Rosquist, B & Andersson, J & Åberg, S

Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 97 sid.

Rapport 88:89. ISBN 91-540-5095-2. 69,15 kr.

Rapporten redovisar resultat av utförda ljudmätningar vid åtta större värmepump- anläggningar i Sverige. Syftet är att kartlägga om värmepumpsanläggningar kan integreras i bostadsbebyggelse utan att orsaka bullerstörningar, även inre miljö samt byggnadernas ljudisolerande förmåga är iakttagna. Både luftvärme- och sjövattnvärmepumpar ingår.

Art nr 6709088.

Miljöeffekter från utsläpp av salt djupgrundvatten i Klintehamnsviken

Wallentinus, H-G

Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.

Rapport 104:89. ISBN 91-540-5122-3. 49,40 kr.

Syftet med denna undersökning var att konstatera vilka risker det innebär för miljön att släppa ut salt och järnrikt vatten i ett brackvattenområde. Undersökningen genomfördes genom vattenkemiska provtagningar, strandinventeringar och dykundersökningar under perioden augusti 1985 - oktober 1987.

Art nr 6709104.

Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial

Lala, D & Kucera, V & Sjöström, C

Bygghälsningsrådet, Stockholm 1989. 67 sid.

Rapport 114:89. ISBN 91-540-5142-8. 53,10 kr.

Vid nedbrytandet av byggnadsmaterial i tak och fasader spelar luftföroreningarna en viktig roll. Syftet med detta projekt, som utgör en första etapp i ett större forskningsprogram, är att ge en teoretisk bakgrundsteckning för fortsatt forskning inom området.

Art nr 6709114.

06 Beteendevetenskap

Kolonistuga hemmavid. Utvärdering av lövkojan – en närkoloni i Göteborg.

Bergqvist, M & Jarlöv, L

CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988.

BoARCH R 88:5. 123,45 kr.

För att öka kvarboendet i bostadsområdet Lövgärdet i Göteborg avsattes 1983-84 ett koloniområde, Lövkojan, för områdets hyresgäster. Syftet med denna studie är att undersöka hur Lövkojan används och vad koloniträdgården betyder för kolonisterna och övriga lövgärdesbor.

Art nr 2310413.

Gruppboende för åldersdementa

Almberg, C & Paulsson, J

CTH, bostadsplanering, Göteborg 1988. 30 sid.

BoAHT R 7:88. 37,05 kr.

Denna redovisning tar upp de åldersdementas behov och krav på boende samt de problem som uppstår när goda kollektiv- och servicebostäder ska planeras för denna be-

hovsgrupp. Den framhåller att synen på bostaden behöver vidgas så att olika gruppers och individers särskilda behov kan tillgodoses.
Art nr 2310417.

Sociala konsekvenser av bostadsområdets utformning – i planredovisningar och i verkligheten

Gustafsson, B
KTH, Formlära, Stockholm 1988. 11 sid.
49,40 kr.

I och med att kommunernas bostadsplanering har övergått från att vara styrd av statliga normer till att bli något som förhandlas fram på lokal nivå har frågor som rör bostadsområdets utformning och kvalitet blivit alltmer beroende av människors livsstilar. Detta, livsstil som planeringsfaktor, behandlas empiriskt och teoretiskt i denna rapport
Art nr 2322015.

Äldre och närmiljö. Krav med hänsyn till ökat kvarboende

Ståhl, A
Lunds naturvetenskapliga och tekniska högskola, Lund 1988. 67 sid.
Bulletin 77/88. 86,40 kr.

Rapporten utgör första etappen i ett projekt där man valt ut ett bostadsområde i Malmö för att studera det ökade kvarboendet för äldre. Den omfattar en beskrivning av de äldres boendsituation och beskriver områdets närmiljö som den ser ut idag. Rapporten tar också upp de alternativ som finns när kvarboendet inte är möjligt.
Art nr 2332016.

Gatans utformning. Etapp 2

Olsson, B & Wallin, L
LNTH, Trafikteknik, Lund 1989. 154 sid.
130,85 kr.

Syftet med projektet som beskrivs här var att få en djupare förståelse för hur gaturummet upplevs och används. I Lund intervjuades 40 boende längs 8 gator med frågor om huruvida gatan hör till bostadens närmiljö, vilken betydelse gatan har och vilken betydelse gatans utformning har.
Art nr 2332017.

Disparities in the provision of services between urban and rural areas: current situations and trends

Batten, D & Wiberg, U
UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
Working paper 88:22. 0,35 kr.

Rapporten undersöker skillnader i utbudet av olika slags tjänster mellan stads- och landsbyggsd miljöer och presenterar förslag till åtgärder för att minska de oönskade skillnaderna. Den svenska politiken på detta område jämförs också med liknande politik i andra delar av Europa.
Art nr 2365025.

Att uppleva parken

Grahn, P
SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989. 250 sid.
111,10 kr.

I rapporten studeras parkens betydelse för äldre, sjuka och handikappade. Studien bedrevs så att personer som i sitt arbete hade hand om utflykter för dessa människor grupper under ett år ombads föra dagbok om sitt arbete och när året var slut också intervjuades, med frågor om hur parker upplevs och bör vara utformade för största utbytte.
Art nr 2372108.

Flyttning, ombyggnad och äldres hälsa – forskningsprogram.

Danemark, B & Ekström, M
Högskolan i Örebro, Örebro 1988. 14 sid.
49,40 kr.

I detta forskningsprojekt skisseras ett projekt vars huvudsyfte är att studera de hälso-mässiga konsekvenserna en flyttning eller en ombyggnad får för äldre människor som bor kvar i sina hem. Projektet väntas ge kunskaper om de sociala och medicinska effekterna av en sådan flyttning eller ombyggnad.
Art nr 2373002.

Ljura-projektet. Ett bostadssocialt förnyelseprojekt

Socialstyrelsen, Stockholm 1988. 148 sid.
88:15.

I rapporten beskrivs Sveriges bidrag till ett nordiskt projekt vars syfte var att ge exempel på hur boende, service och vård kan utformas för att ge ökade möjligheter för äldre att leva ett så normalt och självständigt liv som möjligt. Det svenska bidraget är hämtat från stadsdelen Ljura i Norrköping.
Art nr 2401018.

Ekonomisk värdering av riskreduktion: Fallet inomhusradon

Åkerman, J
Handelshögskolan, EFI, Stockholm 1988. 70 sid.
74,10 kr.

Forskningsprojektet syftar till att undersöka hur mycket folk är beredda att betala för att slippa den hälsorisk som inomhusradon innebär. Den använda metoden för att empiriskt skaffa denna betalningsvilja för riskreduktion är en konsumentvarumarknadsstudie.
Art nr 2405123.

Familjekrets, grannskap och samhälle. Röster om boende och omsorg

Sollbe, B (red)
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1988. 232 sid.
ISBN 91-504-9308-2. 197,55 kr.

I denna bok ger forskare, debattörer och enkilda privatpersoner uttryck för sina synpunkter på och erfarenheter av omsorg – i relation till familje- och grannkontakter, boendeförhållanden och övriga livsvillkor. Allt beskrivs och betraktas ur en mycket personlig synvinkel av de medverkande som är mellan 15 och 81 år.
Art nr 2418405.

Kvinnor om boende och planering

Eneroth, B (red)
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 204 sid.
Meddelande 27. ISBN 91-540-9317-1. 148,15 kr.

Meddelandet innehåller ett tjugotal fristående uppsatser som med olika infallsvinkel tar upp problemet att olika arbetsfördelning ofta ger män och kvinnor olika erfarenheter av och åsikter i boendefrågor, samtidigt som det är männen som helt dominerar planerandet av våra bostäder.
Art nr 2418412.

Äldre människor och deras boende. En litteraturstudie. Del 1

Björnsson, L
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 66 sid.
SB: 20. ISBN 91-540-9323-6. 61,75 kr.

I denna litteraturstudie redovisas ett stort antal studier, gjorda under de senaste åren, gällande äldres boende, hälsa, vård och omsorgsbehov. Genomgången har lagt tyngdpunkten på de äldres boendepreferenser och de metodologiska svårigheter som uppstår när denna ska undersökas.
Art nr 2418416.

Vetenskaplig vardagsvara

Nyström Gaunt, L
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 205 sid.
ISBN 91-540-9320-1. 135,80 kr.

Denna bok innehåller reflektioner kring förhållandet mellan vetenskaplig kunskap, yrkeskunskap och vardagskunskap i bostadsforskning, bostadsprojektering och bostads-

användning. Den tar upp frågor om vem eller vilka som direkt eller indirekt kan påverka beslut i bostadsplaneringsfrågor.
Art nr 2418417.

Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård

Brandin, G & Scherp-Samuelsson, M & Sundberg, P m fl
Stiftelsen Utveckling i Boda, Boda Kyrkby 1988. 24 sid.
49,40 kr.

Grundiden med detta projekt är att genom ett långt drivet samarbete mellan olika intressenter, såsom kommun, näringsliv, församling och föreningsliv, planera för att täcka intressenternas och lokalbefolkningens behov av boende- och allmänservice. Speciellt har man velat förbättra förhållandena för handikappade och äldre.
Art nr 2418982.

Starta Stadsstudiecentrum. En handbok

Hansson, E
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.
T-skrift 1:89. ISBN 91-540-4957-1. 92,60 kr.

Stadsstudier är en nyckel till att öppna staden, öppna planeringen för påverkan och öppna skolan för ett forskande arbetssätt. Denna bok förmedlar fyra års erfarenhet av arbetet vid ett stadsstudiecentrum i stadsdelen Norra Biskopsgården i Göteborg. Boken är mycket tillgänglig och innehåller många inspirerande bilduppslag.
Art nr 6703901.

Rum och rörelser. Om ungas inre och yttre livsrum

Fornäs, J & Forsman, M
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 174 sid.
T-skrift 6:89. ISBN 91-540-5003-0. 148,15 kr.

I boken beskriver forskare olika aspekter på de ungas livsrum: staden, skolan, medierna och boendet. Framför allt poängteras rörelserna och förändringarna i dessa rum. Vidare beskrivs ett oppositionellt kulturskapande m m. Boken vänder sig till alla som arbetar med samhällsplanering och alla intresserade av ungdomsfrågor.
Art nr 6703906.

Psykologiska faktors betydelse för hushållen. Aktivitetsmönster, bostadslokalisering

Gärling, T & Lindberg, E & Montgomery, H
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 90 sid.
Rapport 63:89. ISBN 91-540-5060-X. 56,80 kr.

Rapporten utgör slutrapport från projektet "Hushållens aktivitetsmönster, bostadslokalisering och dagligesande" som under tiden 1984/85 - 1986/87 genomfördes vid de psykologiska institutionerna vid Göteborgs och Umeå universitet samt vid Trafik- och transportforskningsenheten vid Umeå universitet.
Art nr 6709063.

Informationssamhällets bostad, boende och bebyggelsestruktur. En preliminär kartläggning

Ewerman, A T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 92 sid.
Rapport 68:89. ISBN 91-540-5068-5. 56,80 kr.

Syftet med rapporten har varit att belysa den förändring som väntas av att elektroniken påverkar allt ner till samhällets minsta beståndsdelar t ex teleworking, elektriska bakmaskiner och små gasdrivna kraftvärmeaggregat. Man har därvid lagt pussel med olika informationselement för att skapa en bild om hur framtiden kan te sig.
Art nr 6709068.

07 Utsättning, mått, vikt

Uppmätning av Castor- och Poluxtemplet Forum Romanum

Nilsson, K & Persson, C
LNTH, Arkitektur, Lund 1988. 55 sid.
61,75 kr.

I rapporten beskrivs ett projekt där de nordiska länderna fått erbjudande om att utforska Castors- och Poluxtemplet, Forum Romanum, ombyggt sista gången år 6 e kr. Rapporten beskriver mätmetoder som använts och gjorts så enkelt att använda att även personer utan professionell mätutbildning men med andra relevanta fackkunskaper förstår.
Art nr 2330122.

Satellitgeodesi inom lokala nät. Transit-systemet inom speciellt andra ordningens triangelnät

Ollvik, L
Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 56 sid.
Rapport 54:89. ISBN 91-540-5045-6. 49,40 kr.

I denna rapport redovisas noggrannhet, precision och tidsåtgång vid doppler-mätningar inom speciellt andra ordningens triangelnät. Även jämförelser med resultat från konventionella metoder ingår.
Art nr 6709054.

08 Arkitektur

Sunda hus ur arkitektens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 38 sid.
G-skrift 3:89.

I denna rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88" får vi först en bakgrund till problemet "sjuka hus" och en sammanfattning av konferensen. Därefter diskuteras arkitekternas roll och ansvar samt deras förslag och synpunkter på hur problemet kan lösas.
Art nr 2201903.

Byggnadsteknik och timmerkonst

Sjömar, P
CTH, Arkitektens teori och historia, Göteborg 1988. 318 sid.
Rapport 88:1. ISBN 91-7032-328-1. 185,20 kr.

Detta är en studie i byggnadsteknik och timmermanskonst med exempel från några medeltida knuttimrade kyrkor och allmogehus. Studien är indelad i fyra kapitel: 1 Synpunkter på dokumentation och forskning. 2 Undersökta byggnader. 3 Medeltida timmerbyggnadsteknik. 4 Äldre föreställningar om byggnadsträ och virkestillverkning innan sågen.
Art nr 2310205.

Strävan efter självförvaltning. Boendeflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B
CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988. 82 sid.
Rapport 6:88. 61,75 kr.

Syftet med detta projekt var att, i samband med ett utförande av självförvaltning i Eriksbo, samla erfarenheter kring sambandet mellan arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta har gjorts med hjälp av intervjuer, arkiv- och litteraturstudier samt studier på platsen.
Art nr 2310412.

Uppmätning av Castor- och Poluxtemplet Forum Romanum

Nilsson, K & Persson, C
LNTH, Arkitektur, Lund 1988. 55 sid.
61,75 kr.

I rapporten beskrivs ett projekt där de nordiska länderna fått erbjudande om att utforska Castors- och Poluxtempel, Forum Romanum, ombyggt sista gången år 6 e kr. Rapporten beskriver mätmetoder som använts och gjorts så enkelt att använda att även personer utan professionell mätutbildning men med andra relevanta fackkunskaper förstår. Art nr 2330122.

Ralph Erskine, arkitekt. Utställningskatalog

Arkitektmuseet, Stockholm 1988. 24 sid.

ISBN 91-7988-006-1. 80,25 kr.

Denna utställningskatalog för den av Arkitekturmuseet ordnade utställningen om Ralph Erskines insats inom arkitektur och svenskt bostadsbyggande innehåller en illustrerad verksförteckning, som också ingår i boken om honom, samt två uppsatser av Karin Winter respektive Ralph Erskine.

Art nr 2401017.

Ulla Bodorff – Landskapsarkitekt 1913 – 1982

Nowotny, C & Persson, B

ARKUS c/o SPA, Lund 1988. 52 sid.

ARKUS 6.

I boken presenteras landskapsarkitekten Ulla Bodorff som under 1940 och 50-talet skapade ett stort antal trädgårdsanläggningar i Sverige bl a KF:s trädgård i Stockholm. Ett urval av Bodorffs arbeten presenteras med ritningar och fotografier. I boken ingår också en mängd artiklar om henne och om den tid hon verkade i.

Art nr 2401019.

Skisser och sånt

Björkman, A

Uddevalla 1988. 199 sid.

149,40 kr.

Denna bok beskriver arkitekten Armand Björkmans arbetsätt. Den samling uppsatser boken består av försöker illustrera skissandet som metod och också hur skissandet av en tankebana tvärs över något helt annat ger impulser till en husskiss och tvärtom.

Art nr 2401021.

Rum och ljus

Andersson, O & Ejhed, J & Liljefors, A m fl

Alingsås 1988. 138 sid.

ISBN 91-85786-70-5. 432,10 kr.

I syfte att öka arkitekters och ljusplanerarens insikter om ljusets upplevelsemässiga aspekter beskrivs och kommenteras i denna bok ett 50-tal utvalda miljöer utifrån ljusbehandlingen och dess betydelse för rumsuppfattningen. Till dessa exempel är fogade avsnitt om dagsljus, ljusbehandling och ljusets färger.

Art nr 2402434.

Ralph Erskine, arkitekt

Egelius, M

Byggförlaget, Stockholm 1988. 220 sid.

ISBN 91-7988-016-9. 611,15 kr.

Denna bok om Ralph Erskine är det första mer omfattande studiet av Erskine och hans verk. Den följer hans uppväxt, hans utbildning och hans yrkesverksamma liv. Den innehåller också en illustrerad verksförteckning med Erskines verk presenterade i ord och bild.

Art nr 2402435.

Byggandets ord. Betydelse, ursprung, historia

Dravnieks, G

Svensk Byggtjänst, Stockholm 1988. 312 sid.

ISBN 91-7332-455-8. 456,80 kr.

Detta uppslagsverk innehåller 2655 historiska och moderna termer från byggbranschen. Varje ord förklaras utförligt och i vissa fall finns etymologiska härledningar. Boken är illustrerad med svartvita teckningar.

Art nr 2402515.

Byggnadskonst i Värmland.

Lindahl, C
Länsstyrelsen i Värmlands län, Karlstad 1988. 256 sid.
246,90 kr.
Huvuddelen av denna uppsats är en beskrivning och analys av byggandet i Värmland under slutet av 1700-talet och tiden omkring 1800. Författaren gör också en jämförelse mellan dagens byggande, företrädesvis i Karlstad, och det som presterades under denna tid.
Art nr 2412108.

Vetenskaplig vardagsvara

Nyström Gaunt, L
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 205 sid.
ISBN 91-540-9320-1. 135,80 kr.
Denna bok innehåller reflektioner kring förhållandet mellan vetenskaplig kunskap, yrkeskunskap och vardagskunskap i bostadsforskning, bostadsprojektering och bostadsanvändning. Den tar upp frågor om vem eller vilka som direkt eller indirekt kan påverka beslut i bostadsplaneringsfrågor.
Art nr 2418417.

Industriebostäder i bruksorter. Industriens bostadsförening 1945-1982

Westerlind, A M
Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 164 sid.
T-skrift 3:89. ISBN 91-540-4969-5. 166,65 kr.
Denna bok ger en beskrivning av vad IBF (Industrins Bostadsförening) betytt för bebyggelseutvecklingen i några industriorter, vars ledande företag varit medlemmar i föreningen.
Art nr 6703903.

Murblockets yta. Putsning och målning på murverk av betong och lättklinker

Hertzell, T & Westerman, A
Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.
T-skrift 19:89. ISBN 91-540-5107-X. 185,20 kr.
En vägg murad med block av betong eller lättklinker kan ges många olika utseenden. Skriften beskriver hur de tre faktorerna målning, struktur och kulör kan användas för att påverka en ytas utseende samt hur krav på dessa kan formuleras jämte de tekniska kraven på styrka och beständighet hos ytan.
Art nr 6703919.

09 Projekteringsmetodik, redovisningsteknik

Skisser och sånt

Björkman, A
Uddevalla 1988. 199 sid.
149,40 kr.
Denna bok beskriver arkitekten Armand Björkmans arbetssätt. Den samling uppsatser boken består av försöker illustrera skissandet som metod och också hur skissandet av en tankebana tvärs över något helt annat ger impulser till en husskiss och tvärtom.
Art nr 2401021.

10 Samhällsplanering

Lagen om exploateringssamverkan. Försöksverksamhet

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 11 sid.
G-skrift 10:89.

Exploateringssamverkan är en metod för ekonomisk fördelning och plangenomförande vid splittrade markägarförhållanden. För att uppmuntra försök med exploateringssamverkan har riksdagen anslagit speciella "riskpengar" som fördelas av BFR. Denna skrift informerar om vem som kan ansöka om pengarna och på vilket sätt.
Art nr 2201910.

Summary of Energy in the built environment. The way forward to the 1990s

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 8 sid.

G-skrift 14:89.

I denna engelskspråkiga version av "Energi i byggd miljö" redovisar BFR samspillet mellan energipolitiska mål och energiinriktad forskning utveckling, experimentbyggnad och demonstrationsverksamhet under åren 1974-87. De resultat som uppnåtts på energihushållsområdet ställs i relation till framtida möjligheter att minska energianvändningen.

Art nr 2201914.

Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister

Lundequist, S & Schönning, R & Wählström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121.

Rapporten är en dokumentation av ett seminarium som studerade hur ett grafiskt ADB-anpassat lokalregister bäst skulle utformas för att vara till största möjliga nytta vid kommunernas lokalförsörjning och planering. Dessutom diskuterades om registret skulle utformas olika för och stora kommuner.

Art nr 2320213.

Behovet av grafiskt ADB-anpassade lokalregister i kommunen

Wählström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121. 43,20 kr.

I rapporten dokumenteras ett seminarium där man, med utgångspunkt i att kommunernas lokalkostnader ökar allt mer, analyserade hur ett grafiskt ADB-anpassat register över kommunernas lokalbestånd bäst kan användas för lokalförsörjning och planering. Huruvida utformningen av registren bör vara olika för små och stora kommuner debatterades.

Art nr 2320214.

Genomförandemetoder i USA. Reglering och kostnadsfördelning

Miller, T

KTH, Fastighetsteknik, Stockholm 1989. 16 sid.

Rapport 4:58. 61,75 kr.

I rapporten presenteras de viktigaste av de nya metoder för reglering av exploateringen som utvecklats i USA under senare år. Presentationen görs mot bakgrund av en beskrivning av exploateringsprocessen i stort.

Art nr 2321907.

Sociala konsekvenser av bostadsområdets utformning - i planredovisningar och i verkligheten

Gustafsson, B

KTH, Formlära, Stockholm 1988. 11 sid.

49,40 kr.

I och med att kommunernas bostadsplanering har övergått från att vara styrd av statliga normer till att bli något som förhandlas fram på lokal nivå har frågor som rör bostadsområdets utformning och kvalitet blivit alltmer beroende av människors livsstilar. Detta, livsstil som planeringsfaktor, behandlas empiriskt och teoretiskt i denna rapport

Art nr 2322015.

Storstaden som arbetsområde. Storstädernas näringsliv och arbetsmarknad.

Axelsson, S

KTH, Regional planering, Stockholm 1988. 77 sid.

43,20 kr.

Rapporten utgör en dokumentation av ett seminarium i april 1987 om storstaden som arbetsområde. En inledande problembeskrivning av näringsliv och sysselsättning i Stockholm, Göteborg och Malmö följs av specialinriktade föredrag om bl a teknikspridning, informationsteknologi, personkontakter, mark- och lokalanvändning samt framtidsteori.

Art nr 2323003.

Gatans utformning. Etapp 2

Olsson, B & Wallin, L

LNTH, Trafikteknik, Lund 1989. 154 sid.

130,85 kr.

Syftet med projektet som beskrivs här var att få en djupare förståelse för hur gaturummet upplevs och används. I Lund intervjuades 40 boende längs 8 gator med frågor om huruvida gatan hör till bostadens närmiljö, vilken betydelse gatan har och vilken betydelse gatans utformning har.

Art nr 2332017.

Effektiv varuförsörjning på stadsdelsnivå – med hjälp av ny informations-teknologi

Johansson, I

GU, Kulturgeografi, Göteborg 1989.

småskrifter 89:3.

I rapporten beskrivs ett projekt med syfte att föreslå några alternativa försörjningsmodeller avseende effektivare varuförsörjning och utvärdera dessa modeller mot bakgrund av de för intressent- och aktörgrupp uppställda målkriterierna.

Art nr 2360410.

Studieresa till franska miljonprogramsområden

Johansson, I & Mattson, B & Olsson, S

GU, Kulturgeografi, Göteborg 1988. 35 sid.

chorus 10:88.

I rapporten ger författaren sina intryck från en utförd studieresa till olika franska miljonprogramsområden och från ett antal träffar med franska forskare, sysselsatta med problematiken kring miljonprogramområdena.

Art nr 2360411.

Lokaliserings- och dimensioneringsprinciper för kommunalt tillhandahållna varor och tjänster

Wijkander, H

Stockholms universitet, Stockholm 1986. 121 sid.

ISBN 91-7146-463-8. 74,10 kr.

Syftet med det här beskrivna projektet är att genomföra ekonomisk analys av investerings- och prissättningsprinciper som särskilt används på den kommunala nivån. Projektets resultat har publicerats i fem vetenskapliga uppsatser som här sammanställts.

Art nr 2362501.

Knowledge and communications infrastructure and regional economic change

Andersson, A E & Anderstig, C & Hårsman, B

UmU, CERUM, Umeå 1987.

Working paper 87:25. 37,05 kr.

Uppsatsen behandlar den omstrukturerings av Sveriges ekonomi som introduktionen av datorkraft och telekommunikation i kombination med en ökad och mer utbredd ekonomisk kunskapsbas har inneburit. Den försöker fånga det inbördes beroendet mellan en regions infrastruktur och dess ekonomiska utveckling.

Art nr 2365013.

Decision centralization and decantralization in the dynamic Leontief system

Andersson, Å E & Zhang, W-B

UmU, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:6. 37,05 kr.

Uppsatsen behandlar graden av ekonomisk politisk styrning av investeringar i infrastruktur och produktionskapacitet för en ekonomi i tillväxt. Utgångspunkten för analysen är den klassiska flersektormodellen av Leontieftyp som används i många länders långtidsplanering.
Art nr 2365015.

The Wicksell inflation problem revisited – price fluctuations in a dynamic system

Andersson Å E & Zhang W-B
UmU, CERUM, Umeå 1988.
Working paper 88:7. 37,05 kr.

I denna rapport analyseras samspillet mellan inflation, ekonomisk tillväxt och byggnadsinvesteringar. Den angriper problemet på ett sätt som ansluter till den svenska ekonomen Wicksells teorier.
Art nr 2365016.

Dynamic interactions of inflation and interest rates in a dynamic Leontief system with neoclassical

Andersson, Å E & Zhang, W-B
UmU, CERUM, Umeå 1988.
Working paper 88:8. 37,05 kr.

Om byggnadsinvesteringar i ett samhällsekonomiskt sammanhang betraktas som kapitalbildning i en rörlig flersektormodell kommer vissa sektorer behöva en stor mängd kapital vid en måttlig kapacitetsökning i sektorn. I rapporten behandlas hur inflationstakten och räntenivån ömsesidigt påverkar varandra i ett sådant system.
Art nr 2365017.

Towards an analysis of the building material industry

Hua, C & Lakshmanan, T R & Mody, J
UmU, CERUM, Umeå 1988.
Working paper 88:11. 37,05 kr.

Rapporten ger en introduktion till byggnadsmaterialindustrin i utvecklingsländer och tydliggör dess roll i den ekonomiska utvecklingen. Storlek och sammansättning i olika delar av världen redovisas samt de analytiska modeller som används för byggnadsmaterialindustrins utveckling. Kopplingar till byggproduktionen ges stort utrymme.
Art nr 2365018.

Innovation processes in the Swedish network of export and import nodes

Johansson, B
UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
Working paper 88:15. 0,35 kr.

Rapporten ger en översikt av studier i byggsektorns roll i den samhällsekonomiska utvecklingen. En grundläggande tankegång är infrastrukturens betydelse för de nyskapande aktiviteterna i ett nationellt nätverk av tätortsregioner.
Art nr 2365019.

Network equilibrium of knowledge production with meeting facility

Kobayashi, K & Sunao, S B & Yoshikawa, K
UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
Working paper 88:17. 0,35 kr.

I denna rapport analyseras samspillet mellan å ena sidan nätverk av interaktion och personkontakt och å andra sidan utformningen av mötesplatser och nätverksinfrastruktur i en storstad. En teoretisk modell för att belysa storstadens lokaliserings- och infrastrukturmönster byggs upp.
Art nr 2365020.

Interregional allocation models of infrastructure investments

Anderstig, C & Mattsson, L-G
UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
Working paper 88:21. 0,35 kr.

Rapporten behandlar de investeringar i infrastruktur som måste göras i Sverige under det kommande deceniet. Den utnyttjar en studie av samspillet mellan infrastrukturens

sammansättning och den ekonomiska utvecklingen i enskilda regioner och visar med hjälp av en modell hur effekterna av olika investeringsprogram kan utvärderas.
Art nr 2365024.

Disparities in the provision of services between urban and rural areas: current situations and trends

Batten, D & Wiberg, U
UmU, CERUM, Umeå 19 vol.
Working paper 88:22. 0,35 kr.

Rapporten undersöker skillnader i utbudet av olika slags tjänster mellan stads- och landsbygdsområden och presenterar förslag till åtgärder för att minska de oönskade skillnaderna. Den svenska politiken på detta område jämförs också med liknande politik i andra delar av Europa.
Art nr 2365025.

Kommunal planering i omvandling 1947-1987

Khakee, A
UmU, Geografi, Umeå 1989. 52 sid.
Gerum 13. 98,75 kr.

Boken behandlar framväxten av kommunal planering avseende markanvändning, bostäder och ekonomi mellan åren 1947 och 1987. Utvecklingen diskuteras utifrån politiska och samhällsekonomiska förutsättningar, metodaspekter och utifrån organisatoriska problem.
Art nr 2365105.

Lantbrukets bebyggelsemiljö Landskap – Gård – Byggnad

Bergsjö, A & Molen, M
SLU, Byggnadsteknik, Helsingborg 1989. 108 sid.

Denna skrift redovisar en studie vars syfte var att med bakgrund av det befintliga lantgårdsbeståndet ta fram och redovisa de förutsättningar och planeringsfaktorer som ligger till grund för ekonomibyggnaders och lantgårdars utformning samt att finna ett arbetssätt för att planera förändringar.
Art nr 2372225.

Markbyggnad för bostads- och rekreationsområden. Prioritering av forskningsinsatser

Karlsson, I
SLU, Markvetenskap, Uppsala 1989. 17 sid.
AVD. meddelande 89:5. ISBN 91-576-3863-2. 18,50 kr.

I rapporten presenteras ett forskningsprogram som omfattar markbyggnad för gräsytor, renoveringsåtgärders effektivitet på gräsytor, metodutveckling för kontroll och besiktning på nyanlagda gräs- och planteringsytor samt lysimeterförsök och simulering av näringsbalans och utveckling på gräs- och planteringsytor.
Art nr 2372602.

Näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner

Nordstedt, S A & OLsson, J
Högskolan i Örebro, Örebro 1989. 29 sid.
61,75 kr.

Projektet är en pilotstudie av den kommunala näringspolitiken i tre mindre bergslagskommuner med inriktning på småföretagen. Rapporten består förutom en presentation av tänkt uppföljande studie, först av en beskrivning av näringspolitiken sedan en empirisk undersökning på basis av enkäter och intervjuer med småföretagarna.
Art nr 2373001.

Ljura-projektet. Ett bostadssocialt förnyelseprojekt

Socialstyrelsen, Stockholm 1988. 148 sid.
88:15.

I rapporten beskrivs Sveriges bidrag till ett nordiskt projekt vars syfte var att ge exempel på hur boende, service och vård kan utformas för att ge ökade möjligheter för äldre att

leva ett så normalt och självständigt liv som möjligt. Det svenska bidraget är hämtat från stadsdelen Ljura i Norrköping.
Art nr 2401018.

Ulla Bodorff – Landskapsarkitekt 1913 – 1982

Nowotny, C & Persson, B
ARKUS c/o SPA, Lund 1988. 52 sid.
ARKUs 6.

I boken presenteras landskapsarkitekten Ulla Bodorff som under 1940 och 50-talet skapade ett stort antal trädgårdsanläggningar i Sverige bl a KF:s trädgård i Stockholm. Ett urval av Bodorffs arbeten presenteras med ritningar och fotografier. I boken ingår också en mängd artiklar om henne och om den tid hon verkade i.
Art nr 2401019.

Urbaniserad glesbygd – verklighet och vision

Johannisson, B & Persson, L O & Wiberg, U
Stockholm 1989. 155 sid.

Rapport AM dep. 89:22. ISBN 91-38-10316-8. 146,90 kr.

I denna bok analyserar en forskargrupp den pågående "urbaniseringen" i glesbygden. Utvecklingsmöjligheterna fram till sekelskiftet med utgångspunkt från erfarenheter av en rad lokala projekt och från de möjligheter som öppnar sig med ny teknik och nya organisationsformer.
Art nr 2401020.

Ägosplittningar och omarronderingar i Dalarna

Westholm, E

Dalarnas forskningsråd, 30 sid. 19 vol.

Rapport ISBN 91-87156-32-6. 0,50 kr.

Rapporten dokumenterar ett seminarium i Rättvik där resultaten från avhandlingen "Mark och människor i Gagnefs socken. Om markägandets betydelse i en ägosplitttrad bygd" redovisades.

Art nr 2404906.

Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner

Eriksson, E A (red) & Lundqvist, L (red) & Mattson, E A (red)
Gower Publishing Company Ltd, Hants, England 1989. 386 sid.

ISBN 0-566-05580-5. 444,45 kr.

Denna bok innehåller ett rikt urval av modeller och metoder för beslut i energifrågor på olika geografiska nivåer. Den diskuterar också användningen av modeller hittills och i framtiden och är särskilt lämplig för studenter och yrkesverksamma som är intresserade av samspel mellan energi och rumsliga system.

Art nr 2407909.

Policymodeller för bostadsmarknaden – en översikt

Berger, T & Turner, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 92 sid. 19 vol.

SB 16. ISBN 91-540-9305-9. 0,55 kr.

I denna rapport ges en översikt över de modeller som används för att beskriva olika förändringar på bostadsmarknaden med tyngdpunkten på dem som konstruerats de senaste tio åren. Översikten ger dels en beskrivning av de faktorer som ingår i modellerna och dels de effekter som de olika modellerna vill beskriva.

Art nr 2418401.

Regionala trender i sysselsättningsandelar

Wigren, R

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 169 sid.

Rapport SB 17. ISBN 91-540-9310-4. 92,60 kr.

Syftet med denna rapport är att redogöra för den modell som utgör kärnan i de regionala framtidsbilder som presenteras i författarens bok "Tjänstesamhället och den nya utvecklingen".

Art nr 2418406.

Samhällsplaneringens informationsförsörjning. Rapport från Geografdagarna 1988 i Gävle

Borgegård, L-E (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 220 sid.

M: 24. ISBN 91-540-9312-0. 129,65 kr.

Rapporten innehåller en sammanfattad dokumentation av de årliga geografdagarna som 1988 hölls i Gävle med temat "Samhällsplaneringens informationsförsörjning". De tre dagarna innehöll föredrag, debatt och diskussioner samt exkursioner och studiebesök.

Art nr 2418407.

Läeffekt av vegetationsridåer – vindmätning i full skala

Nord, M

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989.

Rapport TN 11. ISBN 91-540-9313-9. 86,40 kr.

Denna rapport redovisar resultat av mätningar i full skala av vindreduktion bakom olika typer av läplanteringar. Vindmätningar har gjorts bakom olika sorters växtlighet och vid olika vindstyrkor. Resultaten i rapporten ger en god uppfattning om vilken läeffekt man kan vänta sig av några vanliga typer av läplanteringar.

Art nr 2418408.

Kvinnor om boende och planering

Eneroth, B (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 204 sid.

Meddelande 27. ISBN 91-540-9317-1. 148,15 kr.

Meddelandet innehåller ett tjugotal fristående uppsatser som med olika infallsvinkel tar upp problemet att olika arbetsfördelning ofta ger män och kvinnor olika erfarenheter av och åsikter i boendefrågor, samtidigt som det är männen som helt dominerar planerandet av våra bostäder.

Art nr 2418412.

Aktuella fågor inom kommunal planering i Storbritannien och Sverige

Raede, E (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 170 sid.

Rapport SB 18. ISBN 91-540-9318-x. 98,75 kr.

Bidragen i denna rapport behandlar kommunernas olika roller i markanvändning, bostadsförsörjning och serviceförsörjning i Storbritannien och Sverige. Förhållandet mellan stat och kommun diskuteras också. Bidragen är en rapportering från pågående forskning och skiljer sig i syfte och inriktning men har försetts med redaktionell ram.

Art nr 2418413.

Intervjustudie av äldre och deras boende i Västerås kommun

Björnsson, L & Borgegård, L-E

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 135 sid.

SB: 21. ISBN 91-540-9324-4. 86,40 kr.

Rapporten är en av flera med äldreboendet i Västerås i framtiden som studieobjekt. I den här har huvudvikten lagts på dem som bor i servicehus. I intervjustudien tas fakta på hur boende och service har förändrats över tiden och hur det fungerar idag för de intervjuade grupperna.

Art nr 2418415.

Äldre människor och deras boende. En litteraturstudie. Del 1

Björnsson, L

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 66 sid.

SB: 20. ISBN 91-540-9323-6. 61,75 kr.

I denna litteraturstudie redovisas ett stort antal studier, gjorda under de senaste åren, gällande äldres boende, hälsa, vård och omsorgsbehov. Genomgången har lagt tyngdpunkten på de äldres boendepreferenser och de metodologiska svårigheter som uppstår när denna ska undersökas.

Art nr 2418416.

Vetenskaplig vardagsvara

Nyström Gaunt, L

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 205 sid.

ISBN 91-540-9320-1. 135,80 kr.

Denna bok innehåller reflektioner kring förhållandet mellan vetenskaplig kunskap, yrkeskunskap och vardagskunskap i bostadsforskning, bostadsprojektering och bostadsanvändning. Den tar upp frågor om vem eller vilka som direkt eller indirekt kan påverka beslut i bostadsplaneringsfrågor.

Art nr 2418417.

Bodaprojektet, glesbygdsutveckling genom samverkan. Samnyttjande av lokaler kring en prästgård

Brandin, G & Scherp-Samuelsson, M & Sundberg, P m fl

Stiftelsen Utveckling i Boda, Boda Kyrkby 1988. 24 sid.

49,40 kr.

Grundidén med detta projekt är att genom ett långt drivet samarbete mellan olika intressenter, såsom kommun, näringsliv, församling och föreningsliv, planera för att täcka intressenternas och lokalbefolkningens behov av boende- och allmänservice. Speciellt har man velat förbättra förhållandena för handikappade och äldre.

Art nr 2418982.

Västerås kommun i framtiden. En populärversion

Ytterberg, O (red)

Västerås kommun, Västerås 1989. 56 sid.

ISBN 91-7970-483-2. 61,75 kr.

Denna rapport är en komprimerad version av de sammanlagt 1000 sidor tjocka material som politiker och tjänstemän i Västerås kommun producerat under åren 1984-1987 då de ägnat sig åt framtidsstudier med tonvikt på kommunal service. Den beskriver den speciella Västeråsmodell som växte fram under arbetets gång.

Art nr 2421901.

Översiktsplanering i Åmåls kommun. Samordnad fysisk och social kunskap i planeringen

Särg, P

Åmåls kommun, Åmål 28 sid. 19 vol.

0,50 kr.

Ny lagstiftning inom bostadsbyggandet förutsätter samarbete mellan de olika planeringssektorerna inom en kommun. Detta projekt syftar till att med boendet som gemensam grund samordna fysisk och social kunskap i sektorernas översiktsplanering.

Art nr 2425003.

Starta Stadsstudiecentrum. En handbok

Hansson, E

Byggnadsforskningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.

T-skrift 1:89. ISBN 91-540-4957-1. 92,60 kr.

Stadsstudier är en nyckel till att öppna staden, öppna planeringen för påverkan och öppna skolan för ett forskande arbetssätt. Denna bok förmedlar fyra års erfarenhet av arbetet vid ett stadsstudiecentrum i stadsdelen Norra Biskopsgården i Göteborg. Boken är mycket tillgänglig och innehåller många inspirerande bilduppslag.

Art nr 6703901.

Stadens tekniska infrastruktur. En kunskapsöversikt

Svedinger, B

Byggnadsforskningsrådet, Stockholm 1989. 169 sid.

T-Skrift 4:89. ISBN 91-540-4971-7. 148,15 kr.

Rapporten beskriver städernas och tätorternas tekniska infrastruktur och förutsättningarna för dess utveckling. Målet är att underlätta en förståelse för infrastrukturens betydelse och dess behov av underhåll och förnyelse, inklusive frågor som rör miljökonsekvenser, organisation och styrsystem. Boken lämpar sig för undervisningssyfte.

Art nr 6703904.

Handledning för inventering. Asbest i byggnader

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 9:89. ISBN 91-540-5013-8. 111,10 kr.

Denna handledning beskriver på ett enkelt och lättbegripligt sätt hur en asbestinventering utförs och var asbest kan finnas i en byggnad. Den vänder sig främst till besiktningsmän och projektörer men kan även användas av andra som behöver dessa kunskaper. Tidigare utgivna "Asbest i ventilationsanläggningar" är inarbetad i denna handledning.

Art nr 6703909.

Uteliv. Med barn och pensionärer på gård och gata i park och natur

Berglund, U & Jergeby, U

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 110 sid.

T-skrift 10:89. ISBN 91-540-5073-1. 160,50 kr.

Utemiljön betyder möjligheter till kontakt och social samvaro. Hur ser de utemiljöer ut som används mest - och varför? Dessa frågor var utgångspunkter för två studier kring stadsdelarna Aspudden och Gröndal i Stockholm, som här sammanfattas av landskapsarkitekt Ulla Berglund och sociolog Ulla Jergeby. Inspirerande för planerare m fl.

Art nr 6703910.

Hur mycket arbete behövs?

Sanne, C

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 141 sid.

T-skrift 17:89. ISBN 91-540-5101-0. 148,15 kr.

Hur mycket behöver vi, tillsammans i Sverige, arbeta för att klara en rimlig levnadsstandard? Utifrån premissen arbetet som resursskapare resonerar författaren kring denna fråga omväxlande i teori, praktik och modelltekniska avsnitt. Boken vänder sig inte bara till planerare och utredare utan till alla som vill tränga in i denna viktiga fråga.

Art nr 6703917.

Bostadsmiljöförbättringar. Utveckling av en analysmetod

Andersson, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 200 sid.

Rapport 11:89. ISBN 91-540-4993-9. 86,40 kr.

Rapporten behandlar utvärdering av bostadsmiljöförbättringar. En analysmetod har arbetats fram utifrån litteraturstudier och undersökning av konkreta fall. Metodasppekter i utvärdering betonas mer än faktiska utvärderingar. Rapporten ger även beskrivningar av genomförda miljöförbättringar.

Art nr 6709011.

Vattenförvaltning i Frankrike

Gustafsson, J E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 232 sid.

Rapport 21:89. ISBN 91-540-5004-9. 90,15 kr.

Forskningsrapporten beskriver den unika vattenförvaltningen i Frankrike. Författaren visar på vikten av en fungerande, samordnande och samtidigt demokratisk organisation. Rapporten kan användas som underlag för diskussionen om en framtida svensk vattenresurspolitik. Sammanfattning på engelska.

Art nr 6709021.

Markanvändningsförändringar kring miljöfarlig verksamhet. Femton fallstudier

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 128 sid.

Rapport 31:89. ISBN 91-540-5024-3. 65,45 kr.

Rapporten beskriver en rad fallstudier där kommunen initierat markanvändningsförändringar inom en miljöprövad industris influensområde. Kommuner kan på detta sätt skapa skyddszoner kring miljöfarliga verksamheter, vilket dock inte enbart löser problemen. Rapporten studerar aktörernas handlande och motiv för att beskriva konflikternas art.

Art nr 6709031.

Nedläggningshotad jordbruksmark i kommunal planering. En metodstudie

Borglund, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 79 sid.

Rapport 32:89. ISBN 91-540-5026-X. 65,45 kr.

Denna skrift är en slutrapport från ett projekt som syftade till att skapa en modell för hur nedläggningshotad jordbruksmark kan behandlas i kommunernas fysiska planering. För att utveckla idéerna genomfördes en fallstudie i Uddevalla kommun. Rapporten är illustrerad med kartor och fotografier.

Art nr 6709032.

Fritidsbebyggelsens produktionsförutsättningar. Utveckling, framtidsperspektiv och styrmedel

Lindgren, E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 258 sid.

Rapport 51:89. ISBN 91-540-5039-1. 98,75 kr.

Rapporten är en analys av förutsättningar och problem vid produktion av fritidsbebyggelse. Först behandlas grundläggande förutsättningar som marktillgångar. Därefter tas upp bl a samspelet mellan exploatör och myndigheter, kostnadsbesparingar, samt produktionens fördelning på olika exploatörer och på olika bebyggelseformer.

Art nr 6709051.

Trafikleder i Stockholm. Samhällsekonomiska alternativ

Andersson, R & Bohman, M

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 66 sid.

Rapport 64:89. ISBN 91-540-5056-1. 53,10 kr.

I denna utredning presenteras forskarnas diskussion, slutsatser och rekommendationer om de samhällsekonomiskt motiverade alternativen för trafiklösningar i Storstockholm. Biltullar vid infarterna till Stockholm, höjda P-avgifter och differentierade miljöavgifter är några av de alternativ som utredarna preciserar till analys.

Art nr 6709064.

Informationssamhällets bostad, boende och bebyggelsestruktur. En preliminär kartläggning

Ewerman, A T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 92 sid.

Rapport 68:89. ISBN 91-540-5068-5. 56,80 kr.

Syftet med rapporten har varit att belysa den förändring som väntas av att elektroniken påverkar allt ner till samhällets minsta beståndsdelar t ex teleworking, elektriska bakmaskiner och små gasdrivna kraftvärmeaggregat. Man har därvid lagt pussel med olika informationselement för att skapa en bild om hur framtiden kan te sig.

Art nr 6709068.

Hur klarar sig naturmark i bebyggelse på lång sikt

Florgård, C & Wallentinus, H-G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 37 sid.

Rapport 71:89. ISBN 91-540-5074-X. 45,70 kr.

Rapporten dokumenterar ett projekt, som pågått 1972-1988, som avser att belysa hur naturmark förändras när man bygger intill den. Det har visat sig att de flesta skadorna på vegetationen sker i byggskedet och att det i bruksskedet beror på växttyp och belägenhet. Endast ett fåtal träd har dock dött i bruksskedet.

Art nr 6709071.

Energisnåla enbostadshus med passiv energiteknik. Partilleprojektet

Nordfeldt, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.

Rapport 93:89. ISBN 91-540-5102-9. 53,10 kr.

I rapporten beskrivs Partilleprojektet, vars syfte var att med passiva solhus skapa nya boendemiljöer, utnyttja passiv energiteknik med en energibesparing till relativt låg kostnad och att påvisa att passiv energiteknik inte nödvändigtvis måste innebära enkelsidiga planlösningar och en stereotyp stadsplan.

Art nr 6709093.

Markanvändning och grundvattenkvalitet

Lönegren, H

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 145 sid.

Rapport 96:89. ISBN 91-540-5108-8. 74,10 kr.

Rapporten studerar sambandet markanvändning - grundvattenkvalitet ur ett flertal synvinklar: förekomsten av lagar, bestämmelser och styrmedel, beslutsfattarnas kunskaper samt uppbyggnaden av den organisation och administration som sprider kunskap om interaktionen mellan mark och grundvatten.

Art nr 6709096.

Lokal sysselsättning. Fördjupningsstudien lokal utveckling i Kortedala

Johansson, I

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

Rapport 97:89. ISBN 91-540-5110-X. 61,75 kr.

Rapporten är en delrapport inom projektet Lokal utveckling i Kortedala som under åren 1985-1988 bedrevs utifrån förnyelsen av 50-talsstadsdelen Kortedala i Göteborg. Syftet med den var att studera effekterna av lokal stadsförnyelse och dess inverkan på ett lokalt näringsliv samt undersöka dess möjligheter till utveckling.

Art nr 6709097.

Stadsstudier och stadsförnyelse – ett pedagogiskt perspektiv

Hansson, E

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 102 sid.

Rapport 100:89. ISBN 91-540-5038-3. 61,75 kr.

Boken beskriver ett projekt som har syftat till att pröva stadsstudier och stadsstudiecentrum som metod för att göra planeringsprocesser gripbara och påverkbara. Projektet lokaliserades på initiativ av AB Göteborgshem till Norra Biskopsgården, ett 50-talsområde i Göteborg som skulle förnyas.

Art nr 6709100.

Nära till naturen. En diskussion om riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorter

Ericson, G & Ingmar, T

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 102:89. ISBN 91-540-5118-5. 86,40 kr.

Skulle friluftslivets markintressen kring tätorter hävdas bättre, om planeringsriktlinjer för tillgång på friluftsmarker allmänt tillämpades? I rapporten framläggs förslag till riktlinjer för promenadmark respektive närströvmark. Rapporten avslutades med ett tillämpningsexempel från Uppsala.

Art nr 6709102.

11 Närområdesplanering

Kolonistuga hemmavid. Utvärdering av lövkojan – en närkoloni i Göteborg.

Bergqvist, M & Jarlov, L

CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988.

BoARCH R 88:5. 123,45 kr.

För att öka kvarboendet i bostadsområdet Lövgärdet i Göteborg avsattes 1983-84 ett koloniområde, Lövkojan, för områdets hyresgäster. Syftet med denna studie är att undersöka hur Lövkojan används och vad koloniträdgården betyder för kolonisterna och övriga lövgärdesbor.

Art nr 2310413.

Projekt Blomsteräng. Etableringsstudier

Hammer, M & Kustvall, V

Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp 1989. 39 sid.

53,10 kr.

Syftet med det här arbetet har dels varit att studera effekten av skyddsgrödor och marktäckningsmaterial vid etableringen av ängsörter; en på odlingsjordar insådd ängsfrö-

blandning, och dels att i ett artanrikningsexperiment i en tioårig f d kortklippt gräsmatta studera fröetableringen hos ängsörter i relation till öppningar av olika typ.
Art nr 2372104.

Forskning och utveckling som underlag för framtida planering och gestaltning av parker och grön...

Grahn, P & Sorte, G
Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp 1988. 20 sid.

Rapporten är en dokumentation av ett seminarium på Sveriges lantbruksuniversitet 21 och 22 april 1988. Syftet med seminariet var att försöka få till stånd ett ideutbyte mellan forskare från olika orter och forskningsmiljöer som alla på ett eller annat vis sysslar med forskning kring parkers och grönområdets gestaltning och funktion.
Art nr 2372105.

Etablering av lövträdslantor

Gunnarsson, A & Gustafson, R
SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989. 304 sid.
Stad & Land 71. ISBN 91-576-3799-7. 185,20 kr.
Boken är ämnad som en handledning vid etablering av vedartade växter i trädgårdar, parker och skogar. Med en rad exempel visas vilka problem och möjligheter som kännetecknar de barrotade landskapsplantornas etableringsfas, såväl generellt som på art-nivå. Boken ger anvisningar för hur man kan minska etableringskvoten.
Art nr 2372106.

Fågelinventering – i naturliga parker

Wånge, C
SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989.
Stencilserie 89:4. 37,05 kr.
Rapporten redogör för en fågelinventering våren 1987 och 1988. Avsikten var att få veta vilka kvaliteter naturliga parker har för fågellivet. En restaurerad stadsdelspark, en äldre park med skogsplanteringar och två rekreationsområden inventerades. Dessutom ingår en sammanställning av tidigare inventeringar i naturliga planteringar.
Art nr 2372107.

Att uppleva parken

Grahn, P
SLU, Landskapsplanering, Alnarp 1989. 250 sid.
111,10 kr.
I rapporten studeras parkens betydelse för äldre, sjuka och handikappade. Studien bedrevs så att personer som i sitt arbete hade hand om utflykter för dessa människor under ett år ombads föra dagbok om sitt arbete och när året var slut också intervjua, med frågor om hur parker upplevs och bör vara utformade för största utbyte.
Art nr 2372108.

Läeffekter av vegetationsridåer – modellprov i vindtunnel

Wiren, B
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989.
TN 12. ISBN 91-540-9314-7. 55,55 kr.
I denna rapport redovisas resultat av en vindtunnelundersökning avseende vindförhållandena i läområdena bakom fyra olika typer av naturliga växtridåer. Syftet har varit att skaffa kunskap om hur växtridåer bör utformas om man planterar dem för att minska vindmiljöproblem i bebyggelse.
Art nr 2418411.

Uteliv. Med barn och pensionärer på gård och gata i park och natur

Berglund, U & Jergeby, U
Byggnadsforskningsrådet, Stockholm 1989. 110 sid.
T-skrift 10:89. ISBN 91-540-5073-1. 160,50 kr.
Utemiljön betyder möjligheter till kontakt och social samvaro. Hur ser de utemiljöer ut som används mest - och varför? Dessa frågor var utgångspunkter för två studier kring

stadsdelarna Aspudden och Gröndal i Stockholm, som här sammanfattas av landskapsarkitekt Ulla Berglund och sociolog Ulla Jergeby. Inspirerande för planerare m fl.
Art nr 6703910.

Bättre mellan husen. Nio exempel på förbättring av bostadens trädgård

Persson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.

T-skrift 11:89. ISBN 91-540-5065-0. 123,45 kr.

Många lärdomar finns att hämta ur de försök till förbättringar av utemiljön i bostadsområden som gjorts med statliga bidrag under de senaste 15 åren. Denna skrift sammanställer och utvärderar ur ett praktiskt perspektiv de viktigaste erfarenheterna. Ett program för miljöförbättringar i form av grundstenar presenteras.

Art nr 6703911.

Mark- och konkurrensvillkoren. Tillämpning i den kommunala markpolitiken

Lindell, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 99 sid.

Rapport 99:89. ISBN 91-540-5114-2. 61,75 kr.

I rapporten har kommunernas tillämpning av mark- och konkurrensvillkoren studerats. Studien bygger på enkätsvar från en enkät utsänd till 177 kommuner och besvarad av 62.

Art nr 6709099.

Nära till naturen. En diskussion om riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorter

Ericson, G & Ingmar, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 102:89. ISBN 91-540-5118-5. 86,40 kr.

Skulle friluftslivets markintressen kring tätorter hävdas bättre, om planeringsriktlinjer för tillgång på friluftsmarker allmänt tillämpades? I rapporten framläggs förslag till riktlinjer för promenadmark respektive närströvmark. Rapporten avslutades med ett tillämpningsexempel från Uppsala.

Art nr 6709102.

Konsekvenser av bostadsbyggande på landsbygden

Fredbäck, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 112:89. ISBN 91-540-5138-X. 86,40 kr.

Rapporten redovisar en undersökning av bostadsbyggandet utanför tätorter och detaljplaner 1977-80 i sex kommuner: Nyköping, Strängnäs, Flen, Gävle, Hudiksvall och Ljusdal. Vatten och avlopp, vägar, skolskjutsar och arbetsresor har studerats.

Art nr 6709112.

12 Byggnadsfysik

Sjuka hus. Varför? Friska hus. Hur?

Byggforskningsrådet, Stockholm 67 sid. 19 vol.

G-skrift 9:89.

Skriften är en dokumentation av byggforskningsrådets hearing om hälsoaspekterna i den byggda miljön från olika synvinklar, bland annat utifrån kravet på en effektiv energihushållning.

Art nr 2201909.

Kritiska fuktillstånd för några byggnadsmaterial. Preliminärundersökning

Hedenblad, G & Nilsson, L-O

LTH, Byggnadsmateriallära, Lund 1987. 66 sid.

TVBM 3028. 61,75 kr.

Detta projekt syftar till att ta fram data på hur stora fuktbelastningar olika byggnadsmaterial tål. I undersökningen har sju olika mattor i kombination med två olika lim ingått. Provningsen har bestått av dels ett långtidsförsök på ca två år och dels olika korttidsförsök.

Art nr 2330617.

En modell för värme- och masstransport i träkonstruktioner under brand

Fredlund, B

LNTH, Brandteknik, Lund 1988. 254 sid.

185,20 kr.

I rapporten har en modell för träets pyrolys, som omfattar värme- och masstransport, formulerats genom användning av finita elementmetoden. Vid modelluppbyggnaden antas att värmetransport sker genom ledning och konvektion och att pyrolysen följer en Arrheniusfunktion.

Art nr 2333201.

Utomhusvirkets beständighet. Fältförsök: ovanjordsexponering av träpaneler

Öqvist, H

SLU, Virkeslära, Uppsala 1988. 38 sid.

Rapport 204. ISBN 91-540-3574-9. 61,75 kr.

Syftet med denna undersökning, som var upplagd i form av ett fältförsök, var att studera om det finns några skillnader i beständighet hos virke av samma träslag, men med olika ursprung och behandlingar. Variationer i bl a avverkningstidpunkt, torkningsmetod, ytbehandling och virkesdel studerades.

Art nr 2372701.

Projekt III: Brandmotstånd – beräkningsmetod. Allmän diskussion och litteraturstudium. Rapport 1

Anderberg, Y & Andersson, L

IFSD AB, Lund 1988. 45 sid.

49,40 kr.

Arbetet ingår som delprojekt i det nationella forskningsprogrammet "Träkonstruktioner och brand" som i sin helhet syftar till att utforma dimensioneringsregler för bärande och avskiljande konstruktioner helt eller delvis av trä. I detta delprojekt utvecklas en beräkningsmetod. Utgångspunkter och litteraturstudier redovisas.

Art nr 2409907.

Betongbyggverks hållbarhet; skydd mot atmosfäriskt (surt) angrepp genom ytbehandling. Del 2

Lindberg, B & Nilsson, E

Nordiska Institutet för Färgforskning, Horsholm 1988. 136 sid.

Rapport T 1-88. 92,60 kr.

I rapporten redovisas resultatet från provning med målad och omålad betong som utsatts för accelererad "sur" påverkan. Fenomen som har studerats är neutralisering av betong alkalitet, kloridjoninträngning fuktkvot och armeringens tendens att rosta. Dessutom har färgernas vatten- och ångpermeabilitet och kloridjonidiffusion undersökts.

Art nr 2414030.

Våttidsutrustning – teknisk beskrivning

Jonsson, P

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 23 sid. 19 vol.

TN: 9. ISBN 91-540-9306-9. 0,50 kr.

Med den utrustning som beskrivs i denna rapport kan ytfukt och ytemperatur, vilka har betydelse för t ex korrosionsstudier, på byggnadsmaterial registreras och studeras, strömmedelvärden och våttider samt våtström och torrström kan beräknas.

Art nr 2418403.

Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?

Andersson, G & Kalmar, G

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 46 sid. 19 vol.

M: 19. ISBN 91-540-9293-0. 0,70 kr.

Meddelandet är en detaljerad redovisning av utredningsarbetet i samband med undertaksraset i Täljegymnasiets aula den 21 augusti 1987. Rasets konsekvenser diskuteras. Dessutom ges några anvisningar hur liknande tak bör besiktigas.
Art nr 2418404.

Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning

Andersson, G & Kucera, V & Sjöström, L m fl
Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 125 sid.
Meddelande 25. ISBN 91-540-9313-5. 185,20 kr.
Utvändiga byggnadsmaterial på hus i Stockholm redovisas. Materialmängder delas upp på olika hustyper, åldersklasser och på områden med olika föroreningshalter. Nedbrytningen för tak, fasad och fönster skattas för olika material och ytbehandlingar. Undersökningens metod att utföra besiktningar i ett statistiskt urval genomgås grundligt.
Art nr 2418414.

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Anneling, R & Elfgren, L & Eriksson, A
Statens provningsanstalt, Borås 1988. 87 sid.
ISBN 91-7848-180-9. 92,60 kr.
Målet med denna undersökning har varit att klargöra hur cyklisk och långtidslast påverkar kemiska ankare. På tre storlekar av ankare från fem olika tillverkare gjordes prov för bestämning av sambandet korttidslast/deformation, för permanent last/långtidsegen-skaper, utmattningsprov, relaxationsprov samt kryppförsök.
Art nr 2418542.

Bärförmåga hos konstruktionsvirke under brand. Del 2

Noren, V
Träteknikcentrum, Stockholm 1988. 14 sid.
71,60 kr.
I rapporten studeras genom brandförsök vilken inverkan virkeskvaliteten har på konstruktionsvirkes bärförmåga vid brand. I försöken har konstruktionsvirke av två olika kvaliteter jämförts genom att böjbelastas under brand medan tiden för brott och bärförmågan för det resterande tvärsnittet uppmätts.
Art nr 2419910.

Ultrahöghållfast betong. Tillverkningsprinciper

Berntsson, L & Chandra, S
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 14 sid.
Rapport 8:89. ISBN 91-540-4987-3. 40,75 kr.
Denna kortfattade rapport är en allmän introduktion till principerna för framställning av höghållfast betong baserat på effektiva dispergerade tillsatsmedel och mikropartiklar av silox (silika) som vid blandningen kombineras med portlandcement. Hållfastheter på upp till 200 MPa kan erhållas.
Art nr 6709008.

Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat

Melinder, Å & Berendson, J & Granryd, E m fl.
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 100 sid.
Rapport 18:89. ISBN 91-540-4985-3. 61,75 kr.
I denna rapport redovisas resultat av studier av termodynamiska ämneskonstanter för vattenlösningar av kaliumkarbonat. Diagram ges för fryspunkt, densitet, viskositet, specifik värmekapacitet, värmeledningsförmåga, volymutvidgningskoefficient, ytspänning, kokpunkt och ångtryck. Kaliumkarbonat jämförs även med andra köldbärare.
Art nr 6709018.

Heatsys. Ett program för simulering av värmesystem

Sahlin, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.
Rapport 19:89. ISBN 91-540-5000-6. 49,40 kr.

Denna rapport behandlar HEATSYS, ett datorprogram användbart för simulering av dynamiska temperaturförlopp i bl a byggnader, värmesystem och kylsystem.
Art nr 6709019.

Köldbryggor i byggnadskonstruktioner. Beräkning av värmegenomgångskoefficient och yttemperatur

Johannesson, G & Andersson, M
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 29 sid.
Rapport 34:89. ISBN 91-540-5030-8. 49,40 kr.

I denna rapport presenteras en metod för beräkning av värmeförluster genom köldbryggor och för bedömning av risken för ytkondens. Den förenklade metodik som utvecklings är baserad på att konstruktionen delas upp i ett antal enkla geometriska konstruktioner genom vilka värmeflödet kan bestämmas.
Art nr 6709034.

Flerskiktsskonstruktioners ljudisolering

Benjegård, S-O
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.
Rapport 35:89. ISBN 91-540-5032-4. 49,40 kr.

I denna rapport illustreras ljudisoleringens påverkan av de två resonansfrekvenserna; hur yttre skiktets böjstyvhet och koppling till inre konstruktionselement påverkar ljudisoleringen; samt hur ljudisoleringen mot trafik och flygbuller påverkas av ljudisoleringsskurvans frekvenskaraktistik.
Art nr 6709035.

Sandwichelement av uretancellplast. Ytskiktets inverkan på förändringen av värmemotstånd med tiden

Isberg, J
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 98 sid.
Rapport 69:89. ISBN 91-540-5070-7. 61,75 kr.
Avsikten med detta projekt var att genom uppmätning av värmemotstånd på 11 år gamla väggelement, isolerade med uretancellplast, göra en bedömning av om normala byggskivor förhindrar "åldring" av cellplasten. I rapporten redovisas också mätningar från uretanelement med 25 mikrometer tjock aluminiumfolie utanpå.
Art nr 6709069.

Korrosionshårdigheten hos fästelement. Etapp II

Johnsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 112 sid.
Rapport 101:89. ISBN 91-540-5116-9. 61,75 kr.
Projektet som ligger till grund för denna rapport syftar till att öka kunskaperna om korrosionshårdigheten hos fästelement; idag den ur korrosionssynpunkt kanske svagaste delen av en konstruktion. Denna andra rapport beskriver resultat från fältförsök i stads-, havs-, lant- och industriatmosfär under två och fem års exponering.
Art nr 6709101.

---

13 Byggnadsstatik

Tillförlitlighetsindex för bruksstadium. Bestämning medelst optimering

Magnusson, B
CTH, byggnadskonstruktion, Göteborg 1988. 120 sid.
rapport 1987:5. 246,90 kr.
I rapporten studeras bestämning av dimensionerande tillförlitlighetsindex med relevans till bruksgränstillståndet. Förutsättningar för dimensionering med hänsyn till brukstadiet skisseras. Dessutom diskuteras problem i samband med brukstadiet samt olika dimensioneringsprinciper.
Art nr 2310730.

Träbalks hållfasthet vid rätvinklig urtagning

Enquist, B & Gustafsson, P-J
LNTH, Byggnadsmekanic, Lund 1988. 138 sid.
TVSM 7042. 203,70 kr.

Rapporten behandlar korttidshållfastheten hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Den redovisar litteraturoversikt, i vilken olika beräknings- och dimensioneringsmetoder diskuteras, provningar, omfattande bärförmåga, nedböjning, olika deformationer och flera materialparametrar, samt teorin bakom försöken.
Art nr 2330212.

Ett studium av hållfasthet hos balkar med urtagning

Gustafsson, P J
LNTH, Byggnadsmekanic, Lund 1988. 25 sid.
CIB-W18A 21101. 61,75 kr.

Denna CIB-uppsats behandlar korttidshållfasthet hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Provningsresultat och en teori redovisas. Vidare finns en sammanställning av ett stort antal provningsresultat, flertalet hämtade från litteraturen.
Art nr 2330213.

Dimensionering av excentriskt belastade svets- och skruvförband.

Treiberg, T
Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 22 sid.
Rapport 107:3. ISBN 91-85644-53-3. 98,75 kr.

Denna rapport behandlar excentriskt belastade svets- och skruvförband. Olika beräkningsmetoder redovisas och resultaten från dessa jämförs med provningsresultat hämtade från litteraturen.
Art nr 2418666.

Tunga snölasters på tak i Norrlands kusttrakter 1987-88. Några erfarenheter och synpunkter

Wredling, S
Byggnadsnämnden, Stockholm 1989. 40 sid.
Rapport 79:89. ISBN 91-540-5092-8. 45,70 kr.

Rapporten inventerar och analyserar snön vintern 1987-88 och dess följder, analyserar dess skador och orsaker, väger kostnader för reparationer mot merkostnader för bättre tak.
Art nr 6709079.

14 Geoteknik

Analys av påverkade grundvattennivåer

Stensson, C
CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Stockholm 1988. 44 sid.
Meddelande 84. 61,75 kr.

I denna skrift beskrivs hur man kan gå till väga för att analysera fel av olika typer vid mätningar av grundvattennivån. Speciellt behandlas de avvikelser som är konstanta eller gradvisa. Med hjälp av ett datorprogram skrivet i BASIC behandlas fyra olika elementarfall vilka sedan kan superponeras.
Art nr 2311741.

Beräkning av dimensionerande grundvattentryck, del 2 och 3

Svensson, C & Sällfors, G
CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Göteborg 1988. 139 sid.
Meddelande 86+87. 123,45 kr.

Denna rapport presenterar som ett hjälpmedel för förutsägelser om grundvattentryckets extremvärden en arbetsmetod som möjliggör en relativt noggrann bestämning av grundvattentrycket. Arbetsmetoden avser södra Sverige, Stockholmsregionen behandlas för sig.
Art nr 2311742.

Sedimentärstrukturens inverkan på hydrauliska konuktiviteten i morän

Lind, B & Nyborg, M

CTH, Geohydrologiska forskningsgruppen, Göteborg 1988. 73 sid.

Meddelande 83. 61,75 kr.

Rapporten behandlar strukturförhållandena i morän samt deras inverkan på den hydrauliska konuktiviteten. Metodik för provtagning och permeameter-test av ostörda moräntyper beskrivs liksom metoder för tillverkning av tunnslip av detaljerade strukturstudier.

Art nr 2311743.

Soil classification and identification

Karlsson, R & Hansbo, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.

Document 8:89. ISBN 91-540-5017-0. 86,40 kr.

Skriften innehåller förslag till klassificering av jordarter. Förslaget har föregåtts av noggranna och omfattande studier, både litterära och praktiska. Förslaget försöker också ansluta till internationell praxis.

Art nr 6702908.

Ödometerförsök enligt CRS-metoden

Magnusson, O & Sällfors, G & Larsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 70 sid.

Rapport 44:89. ISBN 91-540-5025-1. 53,10 kr.

Vid grundläggning på lera är det av stor betydelse att veta om leran är överkonsoliderad och i så fall hur mycket. Detta påverkar såväl sättningarnas storlek och hastighet som val av grundläggningsmetod. Denna rapport vill ge en uppfattning om med vilken noggrannhet man idag kan bestämma lerans förkonsolideringstryck.

Art nr 6709044.

Egenskaper hos inspolad sandfyllning

Molin, J & Hartlen, J & Ericson, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 92 sid.

Rapport 48:89. ISBN 91-540-5033-2. 56,80 kr.

I samband med förändringen av Kockums varvsområde i Malmö till industriområde har ny industrimark skapats genom igenfyllning av en tidigare hamnbassäng. Fyllningen utfördes genom inspolning av sand från Öresund. Syftet med detta projekt var att klargöra egenskaperna hos en hydrauliskt inspolad sandfyllning.

Art nr 6709048.

Markanvändning och grundvattenkvalitet

Lönegren, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 145 sid.

Rapport 96:89. ISBN 91-540-5108-8. 74,10 kr.

Rapporten studerar sambandet markanvändning - grundvattenkvalitet ur ett flertal synvinklar: förekomsten av lagar, bestämmelser och styrmedel, beslutsfattarnas kunskaper samt uppbyggnaden av den organisation och administration som sprider kunskap om interaktionen mellan mark och grundvatten.

Art nr 6709096.

15 Anläggningsteknik

Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar

Lundström, M & Melen, P

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 49 sid.

Rapport 122:1. ISBN 91-85644-66-8. 123,45 kr.

Rapporten är en beskrivning av examensarbetet "Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar" och redogör för dimensioneringsprinciper och för programmet

oppbyggnad. Programmet är baserat på Bronorm 88 och utvecklat för att kunna kopplas ihop med på marknaden redan befintliga program.
Art nr 2418668.

16 VA-anläggningsteknik, avfallshantering

Inre inspektion av avloppsledningar, del 3. Dokumentationshandledning med fotomanual

Rapporten innehåller anvisningar för dokumentation vid inre inspektion av avloppsledningar. Denna del 3 föregås av en del 1, handbok, teknisk information, och del 2, en stor inspektionsentreprenad. Del 1 och 2 är publicerade i VAV P59. Rapporten är framtagen som underlag till utveckling av riktlinjer för inre inspektion i avloppsrör.
Art nr 2402517.

Värmeavgivning från rör vid låga flödes hastigheter. Förstudie

Andersson, S & Sandberg, O
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.
Rapport 47:89. ISBN 91-540-5031-6. 45,70 kr.
Rapporten intresserar sig för att man vid användandet av lågflödesmetoden för radiatorsystem ofta upplevt en betydligt lägre avkylning hos framledningsvattnet än man väntat och redovisar en litteraturstudie av avkylningen av en strömmande vätska i nakna metallrör och då framförallt för fallet av låg strömningshastighet.
Art nr 6709047.

17 Byggnadsekonomi

Kostandsgeometri. Optimering av investering och följd kostnader i början av projekteringskedet

Öfverholm, I & Mattsson, B
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 120 sid.
Rapport 40:89. ISBN 91-540-5044-8. 65,45 kr.
I rapporten redovisas en metod att sänka investerings- och följd kostnaderna redan i projekteringskedet. Metoden går ut på att man inför areastyrning, man kostnadsriktar och kombinerar olika areor för storbyggnadsdelar och får på så sätt fram ett pris per kvadratmeter. Vid bedömningen medtages både investerings- och följd kostnader.
Art nr 6709040.

18 Byggnadsfunktion och byggnadsutformning

Sunda hus ur arkitektens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 38 sid.
G-skrift 3:89.
I denna rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88" får vi först en bakgrund till problemet "sjuka hus" och en sammanfattning av konferensen. Därefter diskuteras arkitekternas roll och ansvar samt deras förslag och synpunkter på hur problemet kan lösas.
Art nr 2201903.

Sunda hus ur byggtreprenörens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy buildings 88"

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.
G-skrift 4:89.

I denna rapport ger en grupp byggtreprenörer, förutom en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88", sin syn på vad den egna kåren kan och bör göra för att alla hus ska bli "sunda hus".
Art nr 2201904.

Sunda hus ur VVS-teknikerns synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 39 sid.
G-skrift 5:89.

I rapporten får man bakgrunden till de fenomen som gett upphov till begreppet "sunda hus" samt en sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får dessutom se hela problemet ur VVS-teknikernas synvinkel, deras åsikter om vad som kan och bör göras.
Art nr 2201905.

Sunda hus ur byggmaterialtillverkarens synvinkel

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.
G-skrift 6:89.

I rapporten ges en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Den delger också byggmaterialtillverkarnas syn på problemet, deras åsikter om orsaker och vad som kan och bör göras.
Art nr 2201906.

Sunda hus ur byggherrens/förvaltarens synvinkel

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 19 sid.
G-skrift 7:89.

I rapporten ger byggherren/förvaltaren sin syn på det som diskuterades på CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får också en bakgrund till och sammanfattning av hela konferensen.
Art nr 2201907.

Gruppboende för åldersdementa

Almberg, C & Paulsson, V
CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988.
BoARCH R 7:88. 37,05 kr.

I samband med avvecklingen av institutionsboendet för äldre ökar efterfrågan på andra boendeformer, framför allt olika sorter av kollektivt boende. Denna redovisning tar speciellt upp de åldersdementas behov och krav på boendet samt de problem som uppstår när goda bostäder ska planeras för denna behovsgrupp.
Art nr 2310414.

Strävan efter självförvaltning. Boendeinflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B
CTH, arkitektur, Göteborg 1988. 82 sid.
61,75 kr.

1980 försökte några boende i Eriksbo i Göteborg utveckla sitt område och införa självförvaltning. Detta projekts syfte var att samla erfarenheter från Eriksbo och bygga upp kunskaper kring sambandet arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta gjordes med hjälp av intervjuer, arkivstudier, litteraturstudier och studier på platsen.
Art nr 2310415.

Gruppboende för åldersdementa

Almberg, C & Paulsson, J
CTH, bostadsplanering, Göteborg 1988. 30 sid.
BoAcht R 7:88. 37,05 kr.

Denna redovisning tar upp de åldersdementas behov och krav på boende samt de problem som uppstår när goda kollektiv- och servicebostäder ska planeras för denna be-

hovsgrupp. Den framhåller att synen på bostaden behöver vidgas så att olika gruppers och individers särskilda behov kan tillgodoses.
Art nr 2310417.

Studieresa till franska miljonprogramsområden

Johansson, I & Mattson, B & Olsson, S
GU, Kulturgeografi, Göteborg 1988. 35 sid.
chorus 10:88.

I rapporten ger författaren sina intryck från en utförd studieresa till olika franska miljonprogramsområden och från ett antal träffar med franska forskare, sysselsatta med problematiken kring miljonprogramområdena.
Art nr 2360411.

Ljura-projektet. Ett bostadssocialt förnyelseprojekt

Socialstyrelsen, Stockholm 1988. 148 sid.
88:15.

I rapporten beskrivs Sveriges bidrag till ett nordiskt projekt vars syfte var att ge exempel på hur boende, service och vård kan utformas för att ge ökade möjligheter för äldre att leva ett så normalt och självständigt liv som möjligt. Det svenska bidraget är hämtat från stadsdelen Ljura i Norrköping.
Art nr 2401018.

Rum och ljus

Andersson, O & Ejhed, J & Liljefors, A m fl
Alingsås 1988. 138 sid.
ISBN 91-85786-70-5. 432,10 kr.

I syfte att öka arkitekters och ljusplanerares insikter om ljusets upplevelsemässiga aspekter beskrivs och kommenteras i denna bok ett 50-tal utvalda miljöer utifrån ljusbehandlingen och dess betydelse för rumsuppfattningen. Till dessa exempel är fogade avsnitt om dagsljus, ljusbehandling och ljusets färger.
Art nr 2402434.

Patientmedverkan vid projektering av behandlingshem

Burell, J och U & Tydén, T och U
Dalarnas forskningsråd, Malmberget 64 sid. 19 vol.
Rapport DFR 88:4. ISBN 91-87156-27-x. 0,50 kr.

I takt med decentraliseringen av vården byggs allt fler behandlingshem. I detta projekt har man genomfört ett försök att samråda om utformningen av behandlingshemmen med patienter i psykiatrisk vård. Syftet var att visa en metod för samråd samt beskriva idéer och synpunkter som patienterna lyft fram.
Art nr 2404907.

Kommunal bostadspolitik. En studie i hinder och möjligheter

Johansson, B
Lund 1989. 176 sid.
179,00 kr.

Utgångspunkten för denna avhandling är politikens förutsättningar. Ämnet är kommunalekonomins inverkan på den kommunala bostadspolitiken. Den vill också markera Åktorpsproblematiken: vilka aktörer har makt över kommunernas bostadspolitiska beslut.
Art nr 2411904.

En jämförande studie av bostadspolitiken i efterkrigstidens Sverige och Finland

Niva, M
NOPL, Nordplans bibliotek, Stockholm 1989. 374 sid.
Avhandling, NOPL 8. ISBN 91-86284-0409. 123,45 kr.

I denna doktorsavhandling studeras efterkrigstidens bostadspolitik i Sverige och Finland ur politisk-ekonomisk synvinkel. Bostadspolitikens utveckling relateras till välfärdsstatens expansion. Politikens inriktning och olika mål för och aktörer i bostadsförsörjningens process samt dess olika styrmedels inverkan på situationen studeras.
Art nr 2414208.

Policymodeller för bostadsmarknaden – en översikt

Berger, T & Turner, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 92 sid. 19 vol.

SB 16. ISBN 91-540-9305-9. 0,55 kr.

I denna rapport ges en översikt över de modeller som används för att beskriva olika förändringar på bostadsmarknaden med tyngdpunkten på dem som konstruerats de senaste tio åren. Översikten ger dels en beskrivning av de faktorer som ingår i modellerna och dels de effekter som de olika modellerna vill beskriva.

Art nr 2418401.

Kvinnor om boende och planering

Eneroth, B (red)

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 204 sid.

Meddelande 27. ISBN 91-540-9317-1. 148,15 kr.

Meddelandet innehåller ett tjugotal fristående uppsatser som med olika infallsvinkel tar upp problemet att olika arbetsfördelning ofta ger män och kvinnor olika erfarenheter av och åsikter i boendefrågor, samtidigt som det är männen som helt dominerar planerandet av våra bostäder.

Art nr 2418412.

Märsta sjukhem

Bergström, B & Kahn, J & Linden A m fl

Stockholms läns landsting, Stockholm 1988. 29 sid.

Detta projekt är den första totalstudien av energihushållning i sjukvården och har omfattat allt från projektering och byggande till mätning och utvärdering. Skriften redovisar resultat från mätningar samt slutsatser och kommentarer till dessa.

Art nr 2418981.

Cost-efficiency in custom design. The swedish factory-crafted home

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 20 sid.

Document 6:89. ISBN 91-540-5011-1. 67,90 kr.

Dokumentet handlar om svenska prefabricerade småhus kostnadseffektivitet och framhåller energisnålhet, god kvalitet och design samt flexibilitet och effektivt uppförande av svenska hussystem. Häftet avser att göra reklam för svenska småhus på den amerikanska marknaden. Rikligt illustrerad. Engelsk text.

Art nr 6702906.

Renewal of industrial environments

Ranhagen, U

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 230 sid.

Document 13:89. ISBN 91-540-3175-3. 148,15 kr.

Denna skrift presenterar resultatet av en undersökning som gjordes av författaren på VBB i Stockholm åren 1977-1979. Här beskrivs arbetsmetoder för och exempel på moderniseringar av industriarbetsplatser. Då boken är mycket praktiskt inriktad vänder den sig till skyddsombud, arkitekter, produktionstekniker, planerare m fl. Engelsk text.

Art nr 6702913.

When people matter. Nordic industrial architecture and engineering design

Törnqvist, A & Ullmark, P

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 224 sid.

Document 14:89. ISBN 91-540-5059-6. 518,55 kr.

Under åren 1988/89 har en kampanj pågått för att främja en bättre industriell arbetsmiljö och att väcka intresse för industriarkitektur. Denna bok ingår som ett led i kampanjen och presenterar nordiska exempel på planering, industribyggnande och arbetsplatsutformning. Engelsk text.

Art nr 6702914.

Industriebostäder i bruksorter. Industriens bostadsförening 1945-1982

Westerlind, A M

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 164 sid.

T-skrift 3:89. ISBN 91-540-4969-5. 166,65 kr.

Denna bok ger en beskrivning av vad IBF (Industrins Bostadsförening) betytt för bebyggelseutvecklingen i några industriorter, vars ledande företag varit medlemmar i föreningen.

Art nr 6703903.

Bättre mellan husen. Nio exempel på förbättring av bostadens trädgård

Persson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.

T-skrift 11:89. ISBN 91-540-5065-0. 123,45 kr.

Många lärdomar finns att hämta ur de försök till förbättringar av utemiljön i bostadsområden som gjorts med statliga bidrag under de senaste 15 åren. Denna skrift sammanställer och utvärderar ur ett praktiskt perspektiv de viktigaste erfarenheterna. Ett program för miljöförbättringar i form av grundstenar presenteras.

Art nr 6703911.

Den nya generationen kollektivhus

Woodward, A & Vestbro, D & Grossman, M-B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 239 sid.

T-skrift 16:89. ISBN 91-540-5081-2. 197,55 kr.

Rapporten presenterar en undersökning som jämför olika kollektivhustyper. En servicemodell bestående av kombinerade service- och kollektivhus med anställd personal jämförs med modellen det lilla kollektivhuset på arbetsgemenskapens grund. Den vänder sig till kollektivhusföreningar, kommuner, projektörer samt bostadsföretag.

Art nr 6703916.

Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad

Siksiö, O & Borgegård, L-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 36:89. ISBN 91-540-5034-0. 65,45 kr.

Rapporten redovisar en intervjuundersökning med ett urval av 500 mantalsskrivna hushåll som bor i privatägda hyreslägenheter i Stockholms innerstad. Temat utgjordes av hur dessa hushåll fått tag i sin bostad genom annons, bostadsförmedling, hyresvärd, släkt och bekanta eller genom att betala en överlåtelsesumma i samband med tillträdet.

Art nr 6709036.

Två invandragenerationers svenska boende

Berg, M & Andreasson, H & Zintchenko, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 160 sid.

Rapport 43:89. ISBN 91-540-5023-5. 74,10 kr.

Rapporten bygger på biografiska intervjuer med 20 finländska, 20 turkiska och 20 chilenska andragenerationsinvånare. Syftet har varit att studera hur invandrades boendevärderingar och -mönster förändras över två generationer samt att fånga invandrarnas bedömning av svenska boendevärderingar och -mönster ur social och kulturell vinkel.

Art nr 6709043.

Fritidsbebyggelsens produktionsförutsättningar. Utveckling, framtidsperspektiv och styrmedel

Lindgren, E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 258 sid.

Rapport 51:89. ISBN 91-540-5039-1. 98,75 kr.

Rapporten är en analys av förutsättningar och problem vid produktion av fritidsbebyggelse. Först behandlas grundläggande förutsättningar som marktillgångar. Därefter tas upp bl a samspelet mellan exploatör och myndigheter, kostnadsbesparingar, samt produktionens fördelning på olika exploatörer och på olika bebyggelseformer.

Art nr 6709051.

Strategi för en bättre skolmiljö. Miljö och funktion under skolans fortlevnad

Holm, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 61 sid.

Rapport 52:89. ISBN 91-540-5041-3. 49,40 kr.

I denna rapport diskuteras orsakerna till den nuvarande situationen samt hur man förväntas få ett bättre totalt resultat av genomförda åtgärder och bättre underlag för poli-

tiska beslut. Detta föreslås bli att kunna ske genom ändrade målformuleringar och planeringsrutiner, ett samlat ansvar samt genom att engagera personer med helhetssyn.
Art nr 6709052.

Typgodkända byggprodukter med garanti och försäkring

Ahlberg, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 36 sid.

Rapport 59:89. ISBN 91-540-5050-2. 45,70 kr.

Rapporten syftar att klargöra hur en typgodkännande verksamhet genom en komplettering av garantier och försäkringar kan öka den reella säkerheten för slutanvändare av olika produkter genom att ekonomisk ersättning kan erhållas om skada inträffat.

Art nr 6709059.

Hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll

Enström, P & Granqvist, R & Nilsson, N-T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 193 sid.

Rapport 72:89. ISBN 91-540-5078-2. 86,40 kr.

I rapporten beskrivs de olika modeller för hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll som utföras inom de allmännyttiga bostadsföretagen då dessa under 1970-talet ofta saknade medel för nödvändigt och planerat underhåll. Rapporten vänder sig framför allt till parter och organisationer verksamma inom bostadssektorn.

Art nr 6709072.

Solvärmeanläggningar för småhus och simbassänger

Larsson, R & Lagerkvist, K-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 93 sid.

Rapport 82:89. ISBN 91-540-5098-7. 56,80 kr.

Rapporten redovisar kvalitet och prestanda för nya, mindre solvärmeanläggningar avsedda för uppvärmning och varmvattenberedning. Tolv anläggningar har valts ut genom kontakter med leverantörer och med hjälp av kommunala förmedlingsorgan.

Art nr 6709082.

Handikappanpassad hissdörr. Undersökning av dörrar för hissar till befintliga flerbostadshus

Ulfward, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 51 sid.

Rapport 84:89. ISBN 91-540-5087-1. 49,40 kr.

Rapporten behandlar handikappades förmåga, begränsningar och problem när de ska in och ut ur smalhissar, minihissar och rothissar. Här studeras tekniska lösningar som kan underlätta för dem och här presenteras kravspecifikation för hissdörrar till rothissar avsedd för installation i äldre hus.

Art nr 6709084.

Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter

Rejdin, A & Dahlman, L & Persson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.

Rapport 86:89. ISBN 91-540-5091-X. 45,70 kr.

Rapportens syfte är att kortfattat belysa de viktigaste problemen när informationsteknologi i allt större utsträckning införs i byggnader. Synpunkter ges på följande områden: elektrisk miljö, nät- och kabelförläggning, komponenter och system för styrning av inre miljö samt projektering, installation, service och underhåll.

Art nr 6709086.

Miljövänlig allergianpassad barnstuga i Umeå

Hult, M & Jonson, J-Å

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.

Rapport 113:89. ISBN 91-540-5140-1. 49,40 kr.

En projektgrupp med syfte att planera och bygga en allergianpassad barnstuga bildades 1987 i Umeå. Eftersom kunskapsunderlaget för denna typ av byggnad varit knäppt har projektet haft som utgångspunkt att skapa ett generellt planeringsunderlag – en kravspecifikation – för en miljövänlig, allergianpassad barnstuga.

Art nr 6709113.

19 Grundläggning av byggnader

Vibrationernas betydelse för sättning hos lösfallnadsisolering

Svennerstedt, B

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 42 sid. 19 vol.

TN: 6. ISBN 91-540-9294-9. 0,55 kr.

I denna förstudie har sammanställts och dokumenterats tidigare utförda studier angående vibrationer i husbyggnader; deras ursprung och, framför allt, hur de aktivt påverkar sättningen hos olika typer av lösfallnadsmaterial.

Art nr 2418402.

Ventilerad platta på mark. Resultat från mätningar på nyproducerad STM-Klimatgrund

Samuelsson, I & Tobin, L

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 38 sid.

SP-rapport 88:58. ISBN 91-7848-143-0. 61,75 kr.

I rapporten redovisas STM-Klimatgrund som är en grundläggningsmetod för nyproduktion. Enligt denna metod torkar byggnadens grundplatta av betong ut relativt snabbt genom att en del av husets ventilationsluft släpps ut via ett luftgenomsläppligt skikt i plattan.

Art nr 2418540.

Skador på hus. Vad gör man? Grunder

Bjerking, S-E

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 201 sid.

T-skrift 12:89. ISBN 91-540-5069-3. 493,85 kr.

Denna handbok behandlar skador på alla typer av grunder, källargrunder, kryprumsgrunder, platta på mark, för alla typer av hus. Den behandlar hur skador uppkommer, hur de skall åtgärdas och hur man förebygger skadorna. Boken är lämplig som handbok, uppslagsbok och lärobok för såväl yrkeskunniga som noviser.

Art nr 6703912.

20 Byggnadskonstruktion

Bostadshus med överbyggt gårdsrum. Kortedala dagservicecentral

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 8 sid.

G-skrift 13:89.

Här redovisas ett av de fyra prisbelönta och inköpta förslagen till Byggeforskningsrådets idetävling "Den goda bostaden i 80-talets ekonomi". Det är Kortedala dagservicecentral i Västerås som beskrivs med ritningar, foton och förklaringar.

Art nr 2201913.

Värmekonduktivitet hos uretancellplast

Isberg, J

CTH, Husbyggnadsteknik, Göteborg 1988. 170 sid.

ISBN 91-7032-370-4. 222,25 kr.

Denna rapport behandlar beräkningen av värmekonduktivitet hos uretancellplast. Den visar hur man kan få en relativt god uppfattning om en produkts värmekonduktivitet rent teoretiskt samt hur man får exaktare resultat genom olika mätningar.

Art nr 2312112.

Träbalks hållfasthet vid rätvinklig urtagning

Enquist, B & Gustafsson, P-J

LNTH, Byggnadsmekanik, Lund 1988. 138 sid.

TVSM 7042. 203,70 kr.

Rapporten behandlar korttidsbärförmågan hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Den redovisar litteraturöversikt, i vilken olika beräknings- och dimen-

sioneringsmetoder diskuteras, provningar, omfattande bärförmåga, nedböjning, olika deformationer och flera materialparametrar, samt teorin bakom försöken.
Art nr 2330212.

Ett studium av hållfasthet hos balkar med urtagning

Gustafsson, P J

LNTH, Byggnadsmekanik, Lund 1988. 25 sid.

CIB-W18A 21101. 61,75 kr.

Denna CIB-uppsats behandlar korttidshållfasthet hos träbalkar med rätvinklig urtagning och utan förstärkning. Provningar och en teori redovisas. Vidare finns en sammanställning av ett stort antal provningsresultat, flertalet hämtade från litteraturen.

Art nr 2330213.

Projekt III: Brandmotstånd – beräkningsmetod. Allmän diskussion och litteraturstudium. Rapport 1

Anderberg, Y & Andersson, L

IFSD AB, Lund 1988. 45 sid.

49,40 kr.

Arbetet ingår som delprojekt i det nationella forskningsprogrammet "Träkonstruktioner och brand" som i sin helhet syftar till att utforma dimensioneringsregler för bärande och avskiljande konstruktioner helt eller delvis av trä. I detta delprojekt utvecklas en beräkningsmetod. Utgångspunkter och litteraturstudier redovisas.

Art nr 2409907.

Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?

Andersson, G & Kalmar, G

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 46 sid. 19 vol.

M: 19. ISBN 91-540-9293-0. 0,70 kr.

Meddelandet är en detaljerad redovisning av utredningsarbetet i samband med undertaksraset i Täljegymnasiets aula den 21 augusti 1987. Rasets konsekvenser diskuteras.

Dessutom ges några anvisningar hur liknande tak bör besiktigas.

Art nr 2418404.

Ventilerad platta på mark. Resultat från mätningar på nyproducerad STM-Klimatgrund

Samuelsson, I & Tobin, L

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 38 sid.

SP-rapport 88:58. ISBN 91-7848-143-0. 61,75 kr.

I rapporten redovisas STM-Klimatgrund som är en grundläggningsmetod för nyproduktion. Enligt denna metod torkar byggnadens grundplatta av betong ut relativt snabbt genom att en del av husets ventilationsluft släpps ut via ett luftgenomsläppligt skikt i plattan.

Art nr 2418540.

Sandwichkonstruktioner

Ahlenius, E

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 101 sid.

Publikation 101. ISBN 91-85644-61-7. 370,40 kr.

I boken behandlas sandwichelement bestående av cellplastkärna med tunna täckskikt av stål eller aluminium. Den redovisar materialegenskaper, produktionsmetoder statisk dimensionering samt byggnadstekniska och fysikaliska egenskaper. Sandwichkonstruktioners beteende vid brand diskuteras liksom infästning och infästningsdon.

Art nr 2418665.

Dimensionering av excentriskt belastade svets- och skruvförband.

Treiberg, T

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 22 sid.

Rapport 107:3. ISBN 91-85644-53-3. 98,75 kr.

Denna rapport behandlar excentriskt belastade svets- och skruvförband. Olika beräkningsmetoder redovisas och resultaten från dessa jämförs med provningsresultat hämtade från litteraturen.

Art nr 2418666.

Stålbyggnadsdagen 1988. Stålbyggnad för god fastighetsekonomi

185,20 kr.

Skriften är en dokumentation av Stålbyggnadsdagen 1988, då ett antal talare gav sin syn på valet av stål som byggnadsmaterial, allt inom årets tema som var "Stålbyggnad för god fastighetsekonomi". Stålets förkortning av byggtiden, den flexibilitet som byggnadsmaterial och dess användning utomlands, är exempel på saker som togs upp. Art nr 2418667.

Blocks of flats with glazed of energy and internal climate

Fredlund, B

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 242 sid.

Document 3:89. ISBN 91-540-4977-6. 102,45 kr.

Rapporten omfattar studier gjorda på block av lägenheter med inglasade verandor i Smålands Taberg. Analysen gjordes med avseende på energibalansen och innerklimatet hos omnämnda verandor. Skriften är på engelska.

Art nr 6702903.

Cost-efficiency in custom design. The swedish factory-crafted home

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 20 sid.

Document 6:89. ISBN 91-540-5011-1. 67,90 kr.

Dokumentet handlar om svenska prefabricerade småhus kostnadseffektivitet och framhåller energisnålhet, god kvalitet och design samt flexibilitet och effektivt uppförande av svenska hussystem. Häftet avser att göra reklam för svenska småhus på den amerikanska marknaden. Rikligt illustrerad. Engelsk text.

Art nr 6702906.

Force transfer from cracking concrete to reinforcement

Holmberg, Å

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Document 7:89. ISBN 91-540-5015-4. 58,05 kr.

Rapporten behandlar materialet armerad betong med tonvikten lagd på kraftöverföring från sprickande betong till armering. Engelsk text.

Art nr 6702907.

Brandmotstånd och ljudisolering i gamla hus med träbjälklag. Utgångsläge och förbättringsåtgärder

Bodlund, K & Månsson, L

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 19 sid.

T-skrift 2:89. ISBN 91-540-4967-9. 49,40 kr.

Häftet vänder sig till projektörer, entreprenörer och förvaltare som arbetar med renovering och ombyggnad av gamla hus med träbjälklag. Med hjälp av exempel och tumregler redovisas hur brandmotstånd och ljudisolering kan beräknas. Förbättringsåtgärder diskuteras allmänt och presenteras om de har provats i ett stelnjudslaboratorium.

Art nr 6703902.

Svetsförband i ingjutningsgods. Anvisningar för dimensionering, utförande och kontroll

Alpsten, G & Johansson, B

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

T-skrift 8:89. ISBN 91-540-5007-3. 49,40 kr.

Rapporten sammanfattar i anvisningsform resultat av en undersökning av svetsförband i ingjutningsgods. Den omfattar bl a typdetaljer, dimensionering, utförande och kontroll. Bilagorna ger instruktioner till kvalitetsansvarig person vid tillverkning av svetsade ingjutningsgods och exempel på blanketter.

Art nr 6703908.

Murblokets yta. Putsning och målning på murverk av betong och lättklinker

Hertzell, T & Westerman, A

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 19:89. ISBN 91-540-5107-X. 185,20 kr.

En vägg murad med block av betong eller lättklinker kan ges många olika utseenden. Skriften beskriver hur de tre faktorerna målning, struktur och kulör kan användas för att påverka en ytas utseende samt hur krav på dessa kan formuleras jämte de tekniska kraven på styrka och beständighet hos ytan.
Art nr 6703919.

Flerskiktskonstruktioners ljudisolering

Benjegård, S-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.

Rapport 35:89. ISBN 91-540-5032-4. 49,40 kr.

I denna rapport illustreras ljudisoleringens påverkan av de två resonansfrekvenserna; hur yttre skiktets böjstyvhets och koppling till inre konstruktionselement påverkar ljudisoleringen; samt hur ljudisoleringen mot trafik och flygbuller påverkas av ljudisoleringskurvans frekvenskaraktistik.

Art nr 6709035.

Behov av kondensisolering i ventilationskanaler

Johansson, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.

Rapport 45:89. ISBN 91-540-5027-8. 49,40 kr.

Syftet med det beskrivna projektet var att undersöka om man i vissa fall kan utesluta kondensisolering i ventilationskanaler. Rapporten redovisar genomförda teoretiska beräkningar och de praktiska laboratorieprov som gjorts för att bekräfta beräkningsresultaten samt själva resultaten.

Art nr 6709045.

Sandwichelement av uretancellplast. Ytskiktets inverkan på förändringen av värmemotstånd med tiden

Isberg, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 98 sid.

Rapport 69:89. ISBN 91-540-5070-7. 61,75 kr.

Avsikten med detta projekt var att genom uppmätning av värmemotstånd på 11 år gamla väggelement, isolerade med uretancellplast, göra en bedömning av om normala byggskivor förhindrar "åldring" av cellplasten. I rapporten redovisas också mätningar från uretanelement med 25 mikrometer tjock aluminiumfolie utanpå.

Art nr 6709069.

Snölast och byggnadsskador

Persson, T & Thörneby, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

Rapport 78:89. ISBN 91-540-5090-1. 69,15 kr.

Rapporten redovisar mätningar av snölast och inträffade skador på bärande konstruktioner. Det insamlade materialet analyseras.

Art nr 6709078.

Tunga snölast på tak i Norrlands kusttrakter 1987-88. Några erfarenheter och synpunkter

Wredling, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 40 sid.

Rapport 79:89. ISBN 91-540-5092-8. 45,70 kr.

Rapporten inventerar och analyserar snön vintern 1987-88 och dess följder, analyserar dess skador och orsaker, väger kostnader för reparationer mot merkostnader för bättre tak.

Art nr 6709079.

Korrosionshärdigheten hos fästelement. Etapp II

Johnsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 112 sid.

Rapport 101:89. ISBN 91-540-5116-9. 61,75 kr.

Projektet som ligger till grund för denna rapport syftar till att öka kunskaperna om korrosionshärdigheten hos fästelement; idag den ur korrosionssynpunkt kanske svagaste

delen av en konstruktion. Denna andra rapport beskriver resultat från fältförsök i stads-, havs-, lant- och industriatmosfär under två och fem års exponering.
Art nr 6709101.

21 Byggvaror, byggmaskiner

Sunda hus ur byggmaterialtillverkarens synvinkel

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.
G-skrift 6:89.

I rapporten ges en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Den delger också byggmaterialtillverkarnas syn på problemet, deras åsikter om orsaker och vad som kan och bör göras.
Art nr 2201906.

Värmepumpar. Utvärdering av FoU-projekt 3-årsperioden 1984/85-1986/87

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 123 sid.
G-skrift 15:89.

För BFR:s treårsprogram 1984/85-1986/87 har 103 rapporter gällande utvärdering av system och kommentarer i BFR:s experimentbyggda värmepumpanläggningar publicerats. I denna skrift har värmepumpgruppens medlemmar själva fått studera och kommentera dessa rapporter.
Art nr 2201915.

Byggnadsmaterial. Sex tema-projekt FOU-program 1990-1996

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.
G-skrift 17:89.

Med styrelsen för teknisk utveckling (STU) som initiativtagare har ett antal myndigheter gemensamt utarbetat ett "nationellt materialtekniskt program". Behovet av en särskild förstärkning av materialområdet sammanhänger med att detta område alltmer ses som en nyckel för den tekniska och industriella utvecklingen.
Art nr 2201917.

Värmekonduktivitet hos uretancellplast

Isberg, J
CTH, Husbyggnadsteknik, Göteborg 1988. 170 sid.
ISBN 91-7032-370-4. 222,25 kr.

Denna rapport behandlar beräkningen av värmekonduktivitet hos uretancellplast. Den visar hur man kan få en relativt god uppfattning om en produkts värmekonduktivitet rent teoretiskt samt hur man får exaktare resultat genom olika mätningar.
Art nr 2312112.

High temperature working fluids and nonazeotropic mixtures in compressor driven heat pumps

Berntsson, T & Ljungkvist, K & Moser, F m fl
CTH, Värmeteknik och maskinlära, Göteborg 305 sid. 19 vol.
1,00 kr.

I rapporten som ingår i ett internationellt projekt med sju medverkande länder, studeras värmeöverföringen för ickeazeotropa blandningar i en fallfilmsförångare.
Art nr 2313602.

Utveckling och provning av rumsvärmepump

Bergman, J & Gustafsson, M
KTH, Mekanisk värmeteori och kylteknik, Stockholm 1989. 33 sid.
49,40 kr.

I rapporten redovisas olika utföranden av värmepumpar för elvärmda småhus. Dessutom redovisas resultat från en förstudie där man konstruerat en rumsvärmepump. Värmepumpsprototypen beskrivs ingående, både avseende uppbyggnad och resultat.
Art nr 2324700.

Kritiska fuktillstånd för några byggnadsmaterial. Preliminärundersökning

Hedenblad, G & Nilsson, L-O

LTH, Byggnadsmateriallära, Lund 1987. 66 sid.

TVBM 3028. 61,75 kr.

Detta projekt syftar till att ta fram data på hur stora fuktbelastningar olika byggnadsmaterial tål. I undersökningen har sju olika mattor i kombination med två olika lim ingått. Provingen har bestått av dels ett långtidsförsök på ca två år och dels olika korttidsförsök.

Art nr 2330617.

Analys av krympsprickor i trä medelst brottmekanik

Biström, L

LNTH, Byggnadsmateriallära, Lund 1987. 19 sid.

TVBM 3027. 30,85 kr.

Denna rapport, som är skriven på engelska, visar hur man med en fiktiv sprickmodell kan simulera en spricka som växer genom en träbit då denna utsätts för torkning. Resultatet från den fiktiva modellen jämförs med det man får vid beräkningar med linjärelastisk brottmekanik.

Art nr 2330618.

Strömbildare och kompakt värmväxlare för teknisk energiutvinning ur sjöar

Hjort, P

LNTH, Teknisk vattenresurslära, Lund 1989. 31 sid.

Rapport 3119. 37,05 kr.

I detta projekt undersöks möjligheterna att kombinera de två system för värmeutvinning ur sjöar med hjälp av värmepump, öppna respektive slutna system, som används idag. Avsikten är att kombinera de två metodernas fördelar för att få fram ett optimalt värmeutvinningssystem.

Art nr 2331917.

En modell för värme- och masstransport i träkonstruktioner under brand

Fredlund, B

LNTH, Brandteknik, Lund 1988. 254 sid.

185,20 kr.

I rapporten har en modell för träets pyrolys, som omfattar värme- och masstransport, formulerats genom användning av finita elementmetoden. Vid modelluppbyggnaden antas att värmetransport sker genom ledning och konvektion och att pyrolysen följer en Arrheniusfunktion.

Art nr 2333201.

Träkonstruktioner i lantbruket

Dolby, C-M & Hammer, A & Jeppsson, K-H

SLU, Lantbrukets byggnadsteknik, Lund 1988. 382 sid.

327,15 kr.

Rapporten vill ge en fullständig bild av hur trä används som byggnadsmaterial för lantbruksbyggnader i Europa och dessutom en mer allmän överblick över hur trä kan användas i byggnader och konstruktioner. Till exempel tar den upp konstruktionssystem i trä, byggnadsmetoder, träskydd och formgivning med hänsyn till eld och fukt.

Art nr 2372224.

Utomhusvirkets beständighet. Fältförsök: ovanjordsexponering av träpaneler

Öqvist, H

SLU, Virkeslära, Uppsala 1988. 38 sid.

Rapport 204. ISBN 91-540-3574-9. 61,75 kr.

Syftet med denna undersökning, som var upplagd i form av ett fältförsök, var att studera om det finns några skillnader i beständighet hos virke av samma träslag, men med olika ursprung och behandlingar. Variationer i bl a avverkningstidpunkt, torkningsmetod, ytbehandling och virkesdel studerades.

Art nr 2372701.

Samnordisk forskning om ytbehandlat/målat trä. Del 2. Fuktdynamik för målat trä

Lindberg, B & Mynttinen, R

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 40 sid.

Rapport T 5-884. 49,40 kr.

I rapporten redovisas studier av fuktdynamiska egenskaper hos målat, och som jämförelse omålat, trä. Studierna gjordes dels i laboratoriemiljö och dels utomhus. Tre olika träunderlag, trä, furu och vacuumimpregnerad furu, och tio olika färger ingick i försöken. Art nr 2414029.

Betongbyggsverks hållbarhet; skydd mot atmosfäriskt (surt) angrepp genom ytbehandling. Del 2

Lindberg, B & Nilsson, E

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 136 sid.

Rapport T 1-88. 92,60 kr.

I rapporten redovisas resultatet från provning med målad och omålad betong som utsatts för accelererad "sur" påverkan. Fenomen som har studerats är neutralisering av betong alkalitet, kloridjoninträngning fuktqvot och armeringens tendens att rosta. Dessutom har färgernas vatten- och ångpermeabilitet och kloridjonidiffusion undersökts. Art nr 2414030.

Färgskiktets vidhäftning till vakuumpregnerat trä och genomsläpplighet för lacknafta

Lindberg, B & Nilsson, E

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1987. 20 sid.

T 61,75 kr.

I rapporten har olika färgtypers vidhäftning till oljeimpregnerat trä studerats. Undersökningar av inverkan från yttre faktorer så som mängd, impregneringsvätska, värme och åldring har också gjorts. För att klargöra om kvarvarande lacknafta från vakuumpregneringen skulle orsaka flagning har även permeabiliteten för lacknafta studerats. Art nr 2414031.

Mätning av våttid på målade byggnadsmaterial

Lindberg, B

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 20 sid.

Rapport T 2 88. 61,75 kr.

Med en speciell metod, kallad NILU-WetCorr, som bygger på att en mätcell limmas fast på den studerade ytan och sedan utsätts för en elektrisk ström, har man i denna rapport gjort undersökningar på våttiden för målade ytor. Olika färgers genomsläpplighet av vatten har studerats och det har också metoden som sådan.

Art nr 2414032.

Våttidsutrustning – teknisk beskrivning

Jonsson, P

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 23 sid. 19 vol.

TN: 9. ISBN 91-540-9306-9. 0,50 kr.

Med den utrustning som beskrivs i denna rapport kan ytfukt och ytemperatur, vilka har betydelse för t ex korrosionsstudier, på byggnadsmaterial registreras och studeras, strömmedelvärden och våttider samt våtström och torrström kan beräknas.

Art nr 2418403.

Utvändiga byggnadsmaterial – mängder och nedbrytning

Andersson, G & Kucera, V & Sjöström, L m fl

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 125 sid.

Meddelande 25. ISBN 91-540-9313-5. 185,20 kr.

Utvändiga byggnadsmaterial på hus i Stockholm redovisas. Materialmängder delas upp på olika hustyper, åldersklasser och på områden med olika föroreningshalter. Nedbrytningen för tak, fasad och fönster skattas för olika material och ytbehandlingar. Undersökningens metod att utföra besiktningar i ett statistiskt urval genomgås grundligt. Art nr 2418414.

Sprängning av betong. Håltagning i och partiell rivning av betongkonstruktioner

Lauritzen, E & Molin, C

Statens provningsanstalt, Stockholm 1988. 62 sid.

Rapport 88:09. ISBN 91-7848-096-5. 123,45 kr.

Syftet med denna rapport är att belysa dagens kunnande inom betongsprängningsområdet. Särskilt poängteras forsknings- och utvecklingsresultat under det senaste årtiondet.

Art nr 2418539.

Korrosionsinhibitorer för aluminium i vätskeberörda system. En litteraturundersökning

Wennerholm, H

Statens provningsanstalt, Borås 1989. 31 sid.

Rapport 89:18. 61,75 kr.

Syftet med denna litteraturundersökning var att finna stabila korrosionsinhibitorer som effektivt skyddar aluminium, som är en mycket oädel metall, i kontakt med värmebärare vid temperaturer över 100 grader C, helst över 130 grader C.

Art nr 2418543.

Översättningsnyckel BS 5252 - NCS

Sisefsky, J & Svedmyr, Å

Skandinaviska Färginstitutet, Stockholm 1988. 20 sid.

74,10 kr.

Detta arbete består av en översättningsnyckel för det brittiska färgsortimentet BS 5252:1976. För var och en av de 237 BS-färgerna anges exakt NCS-beteckning och närmast liknande färgprov i NCS färgatlas. Vidare visas nyansläget för varje BS-färg i närmaste NCS färgtriangel med kulörtvärde på helt tiotal.

Art nr 2418983.

Skillnader i färg mellan matta och blanka färgobjekt och hur de ska mätas

Hård, A

Skandinaviska Färginstitutet AB, Göteborg 1989. 47 sid.

60,50 kr.

Rapporten redovisar en serie försök som har genomförts med syfte att bestämma skillnaden i färg mellan blanka och matta färgprover. Dessa skillnader har jämförts med kalkylerade skillnader från instrumentella mätningar utförda i spektrofotometer i olika mätgeometrier.

Art nr 2418984.

Compression/absorption cycles for large heat pumps. System simulations

Åhlby, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 115 sid.

Document 1:89. ISBN 91-540-4965-2. 77,80 kr.

I denna rapport, skriven på engelska, undersöks och redovisas fördelarna med en kompressions/absorptionscykel istället för det vanliga envätske kompressionssystemet i en värmepump. Tre olika kompressions/ absorptionscyklar med en blandning av ammoniak och vatten har studerats.

Art nr 6702901.

Force transfer from cracking concrete to reinforcement

Holmberg, Å

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Document 7:89. ISBN 91-540-5015-4. 58,05 kr.

Rapporten behandlar materialet armerad betong med tonvikten lagd på kraftöverföring från sprickande betong till armering. Engelsk text.

Art nr 6702907.

Durability of concrete. Aspects of admixtures and industrial byproducts.

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 272 sid.

Document 9:89. ISBN 91-540-5058-8. 111,10 kr.

Skriften dokumenterar det andra internationella seminariet på temat "Betongens hållfasthet" på CTH den 26-27 juni 1989. Seminariet anordnades av Chalmers avdelning för byggnadsmaterial. Rapporten samlar de skriftliga bidragen samt sammanfattar de muntliga presentationerna som berörde det senaste inom modern betongteknik.
Art nr 6702909.

CFC in refrigeration- and heat pump plants

Berntsson, T

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

Document 10:89. ISBN 91-540-5053-7. 61,75 kr.

Rapporten sammanställer enkätresultat som har belyst pågående och planerade FOU-aktiviteter inom IEA samt attityder till olika framtida åtgärder med avseende på CFC-problematiken. Engelsk text. Motsvarande enkät har sänts ut till organisationer, myndigheter och företag inom Norden. Enkäterna redovisas i R 67:89.

Art nr 6702910.

The CFC-seminar in Rome 30-31 May 1988. Proceedings

Berntsson, T

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 328 sid.

Document 11:89. ISBN 91-540-5055-3. 118,50 kr.

Rapporten dokumenterar ett internationellt seminarium om CFC-problematiken, vilket hölls i Rom 30-31 maj 1988. Den redovisar både pågående och framtida FoU-aktiviteter inom området.

Art nr 6702911.

Handledning för inventering. Asbest i byggnader

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 9:89. ISBN 91-540-5013-8. 111,10 kr.

Denna handledning beskriver på ett enkelt och lättbegripligt sätt hur en asbestinventering utförs och var asbest kan finnas i en byggnad. Den vänder sig främst till besiktningsmän och projektörer men kan även användas av andra som behöver dessa kunskaper. Tidigare utgivna "Asbest i ventilationsanläggningar" är inarbetad i denna handledning.

Art nr 6703909.

Ultrahöghållfast betong. Tillverkningsprinciper

Berntsson, L & Chandra, S

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 14 sid.

Rapport 8:89. ISBN 91-540-4987-3. 40,75 kr.

Denna kortfattade rapport är en allmän introduktion till principerna för framställning av höghållfast betong baserat på effektiva dispergerade tillsatsmedel och mikropartiklar av silox (silika) som vid blandningen kombineras med portlandcement. Hållfastheter på upp till 200 MPa kan erhållas.

Art nr 6709008.

Flänselement för luftförångare. Laboratorieprov samt datorprogram för bestämning av prestanda

Lindström, U

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 61 sid.

Rapport 13:89. ISBN 91-540-4997-0. 49,40 kr.

Rapporten består av två delar. I den första delen redovisas resultat från undersökningar från en förångare i kommersiellt utförande varvid inverkan av olika modifieringar undersökts. I den andra delen redovisas beräkningsrutiner som i rapporten sammanförts till ett datorprogram för beräkning av prestanda för flänselement.

Art nr 6709013.

Köldbärare för värmepumpstillämpningar. Termodynamiska egenskaper och korrosion för kaliumkarbonat

Melinder, Å & Berendson, J & Granryd, E m fl.

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 100 sid.

Rapport 18:89. ISBN 91-540-4985-3. 61,75 kr.

I denna rapport redovisas resultat av studier av termodynamiska ämneskonstanter för vattenlösningar av kaliumkarbonat. Diagram ges för fryspunkt, densitet, viskositet, specifik värmekapacitet, värmeledningsförmåga, volymutvidgningskoefficient, ytspänning, kokpunkt och ångtryck. Kaliumkarbonat jämförs även med andra köldbärare.
Art nr 6709018.

Värmepumpar/kylsystem, solenergi samt energilagring i Frankrike. Utvecklingsläge och marknad

Naumburg, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.

Rapport 20:89. ISBN 91-540-5002-2. 40,75 kr.

Låga energipriser har medfört en stagnation i satsningen på forskning och utveckling. Priserna kan ändras varför strängare byggnormer kommit ut. Ett sätt att hålla kostnaderna nere är utökad vetenskapligt samarbete med andra länder. Sverige har möjlighet att få skapa gemensamma projekt med Frankrike inom området energiteknik i allmänhet.

Art nr 6709020.

Kompressorer i villavärmepumpar. Förstudie avseende prestanda och livslängd

Naumburg, P-H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.

Rapport 61:89. ISBN 91-540-5052-9. 49,40 kr.

Rapporten är en förstudie där syftet primärt har varit att undersöka tillvägagångssättet att ta fram underhåll för bedömning av livslängden för värmepumpanläggning och hur prestanda för en anläggning förändras med åren. Rapporten omfattar fältprov på några anläggningar och efterföljande prov av kompressorer från två anläggningar.

Art nr 6709061.

Dieselmotordriven uteluftvärmepump med reservkapacitet

Enström, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.

Rapport 62:89. ISBN 91-540-5054-5. 45,70 kr.

I denna rapport beskrivs konstruktionen av ett integrerat uppvärmningssystem baserat på dieselelektrisk drift av en uteluftvärmepump. Systemet kombinerar kraftvärme och energibesparing. Kraftvärmedelen är uppbyggd kring ett dielektriskt aggregat, energibesparingen fås med värmepump.

Art nr 6709062.

CFC i kyl- och värmepumpanläggning. Enkät

Berntsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 80 sid.

Rapport 66:89. ISBN 91-540-5064-2. 56,80 kr.

Denna rapport är en sammanställning av enkätresultat som har belyst pågående och planerade FOU-aktiviteter samt attityder till olika framtida åtgärder med avseende på CFC-problematiken. Enkäter skickades till tillverkare, konsulter, större användare, forskare och statliga myndigheter inom kyl- och värmepumpområdet i Norden.

Art nr 6709066.

CFC i kyl- och värmepumpanläggningar. Nordiskt seminarium

Berntsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 183 sid.

Rapport 67:89. ISBN 91-540-5066-9. 81,50 kr.

Rapporten dokumenterar ett nordiskt seminarium kring CFC-problematiken, vilket hölls i Göteborg 3-4 maj 1988. Seminariet ingår som ett led i ett projekt som har till syfte att initiera samarbete inom IEA (International Energy Agency) och Norden samt att öka kunskapen om pågående och planerade FoU-aktiviteter. FoU inom IEA; dokument D10:89

Art nr 6709067.

Sandwichelement av uretancellplast. Ytskiktets inverkan på förändringen av värmemotstånd med tiden

Isberg, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 98 sid.

Rapport 69:89. ISBN 91-540-5070-7. 61,75 kr.

Avsikten med detta projekt var att genom uppmätning av värmemotstånd på 11 år gamla väggelement, isolerade med uretancellplast, göra en bedömning av om normala byggskivor förhindrar "åldring" av cellplasten. I rapporten redovisas också mätningar från uretanelement med 25 mikrometer tjock aluminiumfolie utanpå.

Art nr 6709069.

Naturfärger. Analys av begrepp, innehåll och egenskaper

Myrsten, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 69 sid.

Rapport 83:89. ISBN 91-540-5085-5. 53,10 kr.

Rapporten utgör redovisning av ett projekt vars syfte var att utreda vad begreppet "naturfärger" står för samt att analysera vad "naturfärgerna" innehåller och vilka egenskaper de har.

Art nr 6709083.

Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter

Rejdin, A & Dahlman, L & Persson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.

Rapport 86:89. ISBN 91-540-5091-X. 45,70 kr.

Rapportens syfte är att kortfattat belysa de viktigaste problemen när informationsteknologi i allt större utsträckning införs i byggnader. Synpunkter ges på följande områden: elektrisk miljö, nät- och kabelförläggning, komponenter och system för styrning av inre miljö samt projektering, installation, service och underhåll.

Art nr 6709086.

Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Rosquist, B & Andersson, J & Åberg, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 97 sid.

Rapport 88:89. ISBN 91-540-5095-2. 69,15 kr.

Rapporten redovisar resultat av utförda ljudmätningar vid åtta större värmepump-
anläggningar i Sverige. Syftet är att kartlägga om värmepumpsanläggningar kan integreras i bostadsbebyggelse utan att orsaka bullerstörningar, även inre miljö samt byggnadernas ljudisolerande förmåga är iakttagna. Både luftvärme- och sjövattnvärmepumpar ingår.

Art nr 6709088.

Livslängd och prestanda för villavärmepumpar

Thorsell, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 89:89. ISBN 91-540-5097-9. 69,15 kr.

Rapporten redovisar en utredning avseende prestanda hos äldre villavärmepumpar och deras kompressorer. 21 stycken 7-10 år gamla anläggningar har undersökts genom fältmätningar på installationsplatsen avseende tillförd eleffekt och angiven värmeeffekt. Kompletterande mätningar gjordes i laboratorium.

Art nr 6709089.

Korrosionshärdigheten hos fästelement. Etapp II

Johnsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 112 sid.

Rapport 101:89. ISBN 91-540-5116-9. 61,75 kr.

Projektet som ligger till grund för denna rapport syftar till att öka kunskaperna om korrosionshärdigheten hos fästelement; idag den ur korrosionssynpunkt kanske svagaste delen av en konstruktion. Denna andra rapport beskriver resultat från fältförsök i stads-, havs-, lant- och industrietatmosfär under två och fem års exponering.

Art nr 6709101.

Ammoniak som köldmedie i värmepump

Hill, A

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 18 sid.

Rapport 103:89. ISBN 91-540-5120-7. 40,75 kr.

Denna rapport behandlar ett alternativ till det hittills vanligaste köldmediet för värmepumpar, CFC köldmedium, som visat sig ha skadliga effekter på ozonskiktet. Alternativet är i det här fallet en ammoniakvärmepump som levererar en 40-gradig värme kopplad i serie med en vattenvärmepump.

Art nr 6709103.

Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial

Lala, D & Kucera, V & Sjöström, C

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 67 sid.

Rapport 114:89. ISBN 91-540-5142-8. 53,10 kr.

Vid nedbrytandet av byggnadsmaterial i tak och fasader spelar luftföroreningarna en viktig roll. Syftet med detta projekt, som utgör en första etapp i ett större forskningsprogram, är att ge en teoretisk bakgrundsteckning för fortsatt forskning inom området.

Art nr 6709114.

22 VVS-installationer

Sunda hus ur VVS-teknikernas synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy Buildings 88"

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 39 sid.

G-skrift 5:89.

I rapporten får man bakgrunden till de fenomen som gett upphov till begreppet "sunda hus" samt en sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får dessutom se hela problemet ur VVS-teknikernas synvinkel, deras åsikter om vad som kan och bör göras.

Art nr 2201905.

Säsongslagrad solvärme. Särtryck ur rapporten R 104:88

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989.

G-skrift 12:89.

Särtrycket omfattar endast avsnitten slutsatser och sammanfattning i rapporten R104:88, Säsongslagrad solvärme i Kungälv - planeringsalternativ för värmeförsörjningen på 1990-talet. Kungälv kommun arbetar sedan några år tillbaka på en fjärrvärmeplan där bl a säsongslagrad solvärme ingår. Rapporten utgör ett planeringsunderlag för detta.

Art nr 2201912.

Värmepumpar. Utvärdering av FoU-projekt 3-årsperioden 1984/85-1986/87

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 123 sid.

G-skrift 15:89.

För BFR:s treårsprogram 1984/85-1986/87 har 103 rapporter gällande utvärdering av system och kommentarer i BFR:s experimentbyggda värmepumpanläggningar publicerats. I denna skrift har värmepumpgruppens medlemmar själva fått studera och kommentera dessa rapporter.

Art nr 2201915.

Styrd självdragsventilation. Fläktförstärkt system för varsam ombyggnad och nyproduktion (FSS)

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 7 sid.

G-skrift 18:89.

Skriften redovisar resultaten från ett ventilationstekniskt utvecklingsprojekt i Rockneby, Kalmar. Tre befintliga trevåningshus har försetts med ett fläktförstärkt styrt självdrags-system (FSS) i samband med renovering. Metoden jämförs med andra typer av system med avseende på för- och nackdelar. Illustrerad och lättläst.

Art nr 2201918.

Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem

Björnsson, H & Boström, P & Dalenbäck, J
CTH, Göteborg 1987. 116 sid.
49,40 kr.

I rapporten beskrivs en prototyp till ett expertsystem med vilket man kan jämföra och utvärdera olika värmesystem och värmeteknologiers genomförbarhet och ekonomi. Rapporten beskriver prototypen detaljerat och ger också en översikt över relevanta aspekter av expertsystemteknologin
Art nr 2313603.

Byggnadens värmebalans – underlag för jämförelse mellan datorprogram för beräkning av rumsklimat sa

Isfält, E
KTH, Installationsteknik, Stockholm 1988. 35 sid.
Rapport 13/88. 49,40 kr.

Denna rapport vill ge det kunskapsunderlag som behövs för att göra en jämförelse mellan olika datorprogram för beräkning av rumsklimat samt effekt- och energibehov för byggnaders klimatisering.
Art nr 2322605.

Enkla solfångare

Båtman, P & Laboutka, K & Ström, S
KTH, Värme- och ventilationsteknik, Stockholm 1989. 163 sid.

Rapporten redovisar genomförda mätningar över prestanda och driftsegenskaper hos en enkel solfångare av gummi med låg kostnad och enkel montering. Resultatet är publicerat i tre olika rapporter.
Art nr 2324046.

Utveckling och provning av rumsvärmepump

Bergman, J & Gustafsson, M
KTH, Mekanisk värmeteori och kylteknik, Stockholm 1989. 33 sid.
49,40 kr.

I rapporten redovisas olika utföranden av värmepumpar för elvärmda småhus. Dessutom redovisas resultat från en förstudie där man konstruerat en rumsvärmepump. Värmepumpsprototypen beskrivs ingående, både avseende uppbyggnad och resultat.
Art nr 2324700.

Förundersökning över tillsatser i fjärrvärmesystem

Hedman, H
Studsvik Energi AB, Nyköping 1988. 77 sid.
ED 88/25. 61,75 kr.

I denna rapport redovisas en förstudie för utveckling av nya värmebärare för fjärrvärmearläggningar, i första hand Studsviks GRUDISsystem. För att uppnå målet ökad effektöverföring, reducerat pumparbete och minskade rördimensioner studerades två tekniskt olika lösningar; minska vattnets friktion samt ändra vattnets kokpunkt.
Art nr 2418155.

Värmelagring i Ljusnarsbergsgruvan

Jansson, U
Studsvik Energiteknik AB, Nyköping 1988. 23 sid.
Rapport ED- 88/35. 61,75 kr.

Rapporten redovisar mätningar utförda vid Ljusnarsbergs Energiverks fjärrvärmecentral gjorda från maj 1987 till maj 1988 och är en fortsättning på två rapporter som redovisat tidigare mätningar. Projektets målsättning är att kartlägga gruvans värmetekniska egenskaper och att upprätta en energibalans för värmecentralen.
Art nr 2418156.

Luftutbytes- och ventilationseffektivitet – nya hjälpmedel för ventilationskonstruktörer. Ex. saml.

Mathisen, H M & Sandberg, M & Skåret, E

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 53 sid.

Meddelande M: 22. ISBN 91-540-9311-2. 135,80 kr.

För att underlätta för en konstruktörs val av lämpligt ventilationssystem, med hänsyn till förmåga att upprätthålla en bra luftkvalitet, föreslås i denna rapport användning av några delvis helt nya begrepp såsom luftbyteseffektivitet, lokal medelålder, lokalt luftutbytesindex och ventilationsindex.

Art nr 2418409.

Jämförelse av uppmätt och beräknad energiförbrukning i byggnader

Hjalmarsson, C

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1988. 58 sid.

Rapport TN 10. ISBN 91-540-9309-0. 55,55 kr.

I rapporten redovisas jämförelser mellan 5 beräkningsmetoder för bestämning av årsenergibehovet för byggnader och uppmätt årsenergiförbrukning. Undersökningen omfattar 154 småhus och 176 flerbostadshus, fördelade över hela landet, uppvärmda med olja, fjärrvärme och el.

Art nr 2418410.

Swedish heat pump projects 1986-1987. Research-Development-Full-scale-experiments

Malmqvist, B

Byggnadsförskningsrådet, Stockholm 1989. 118 sid.

Document 5:89. ISBN 91-540-5009-X. 77,80 kr.

Projektet redovisar pågående och avslutade värmepumpprojekt i Sverige vilka finansierats med statliga medel. Rapporten är att betrakta som supplement 2 till Swedish Heat Pump Projects 1979-83 och uppdaterar tidigare redovisningar. I rapportens bilagor sorteras projekten efter nyckeldata såsom värmekälla, objektstyp, effekt m m. Engelsk text.

Art nr 6702905.

Solar materials research and development

Carlsson, B

Byggnadsförskningsrådet, Stockholm 1989. 81 sid.

Document 16:89. ISBN 91-540-5063-4. 74,10 kr.

Denna rapport är en genomgång av metoder för bestämning av livstiden för material som används för uppvärmning och nedkyllning med solenergi idag. Rapporten innehåller också en genomgång av metoder som kanske är intressanta inom detta område.

Engelsk text.

Art nr 6702916.

Air quality, heating and cooling of buildings. Final report on IEA Workshop Gothenburg. Sept 1988

Andersson, V

Byggnadsförskningsrådet, Stockholm 1989. 96 sid.

Document 17:89. ISBN 91-540-5067-7. 74,10 kr.

Dokumentet sammanfattar IEAs (International Energy Agency) arbetsmöte om "Luftkvalitet, uppvärmning och kylning av byggnader" vilket hölls i Göteborg den 12-14 september 1988.

Art nr 6702917.

Load management in electrically heated buildings

Adamson, B

Byggnadsförskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Document 18:89. ISBN 91-540-5075-8. 65,45 kr.

I rapporten behandlas småhuseluppvärmningens belastning på elnätet. Då detta är ett problem för energibalansen presenteras här ett arbete om möjligheten att värma hus nattetid och lagra värmen i huset för att värma det på dagen. Försök har gjorts med hjälp av datorsimulationer. Rapporten är på engelska.

Art nr 6702918.

Determination of air leakiness of building envelopes using pressurization at low pressures

Lyberg, M & Honarbakhsh, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 21 sid.

Document 19:89. ISBN 91-540-5105-3. 53,10 kr.

Rapporten redovisar en detaljstudie av en tidigare föreslagen metod, som tillåter användandet av mätningar med låga tryck för att beskriva lufttäteten hos byggnadsskal. Data har insamlats från två radhusområden. Lufttäteten beskrives genom den relativa läckarean, vilket gör det möjligt att jämföra byggnader av olika storlek.

Art nr 6702919.

Drift och underhåll av värmepumpar. Handbok för fastighetsskötare och driftspersonal

Bergström, U & Larsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 44 sid.

T-skrift 5:89. ISBN 91-540-4975-X. 86,40 kr.

Skriften utgör främst ett utbildningsmaterial för fastighetsskötare och driftspersonal i drift- och underhållsfrågor om värmepumpar. Boken behandlar systemets uppbyggnad och kapacitetsutnyttjandet. Tyngdpunkten ligger dock på konkreta mät- och övervakningsrutiner med anvisningar om vilken skötsel som krävs och hur man går till väga.

Art nr 6703905.

Drift- och underhållsinstruktioner för villavärmepumpar. Mall för leverantörer och installatörer

Lagerkvist, K-O & Larsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

T-skrift 7:89. ISBN 91-540-5005-7. 98,75 kr.

Boken är avsedd att vara till hjälp för leverantörer och installatörer av värmepumpar att utforma drift- och underhållsinstruktioner som är användbara för konsumenten. Den innehåller en tydlig mall för vad som bör ingå i instruktionerna samt hur man bäst disponerar materialet. Flera utförliga exempel på färdiga instruktioner ingår.

Art nr 6703907.

Naturgasteknik för småhus. Utvärdering av uppvärmningssystem

Berggren, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

T-skrift 15:89. ISBN 91-540-5079-0. 148,15 kr.

50 procent av Sveriges småhusbestånd finns i den del av landet som i ett framtidsperspektiv kan betraktas som naturgasområde. Denna skrift redovisar systemlösningar för naturgasuppvärmning av nyproducerade småhus och för konvertering av befintliga el- och oljeuppvärmda småhus. Lösningarna bygger på tekniska och ekonomiska bedömningar.

Art nr 6703915.

Ventilationstekniska lösningar i ombyggda flerbostadshus

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 16 sid.

T-skrift 18:89. ISBN 91-540-5103-7. 61,75 kr.

I denna skrift beskrivs sex flerbostadshus där ventilationssystemet, i samband med ombyggnad, byggts om från självdrag till någon typ av mekanisk ventilation. Mätningar har bl a gjorts på rumsklimat och byggnadernas täthet före och efter ombyggnaden. I tre fastigheter har luftföroreningar och buller undersökts. Kostnaderna redovisas också.

Art nr 6703918.

Lidingö fjärrvärmecentral. Utvärdering av värmepumpar, el- och oljepannor

Enström, H & Solin, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.

Rapport 1:89. ISBN 91-540-4995-5. 56,80 kr.

Rapporten redovisar Lidingö fjärrvärmecentrals driftsresultat under två års drift. Förutom två värmepumpar ingår olje- och elpannor i anläggningen. Vissa resultat kan därför vara intressanta även utanför värmepumpsteknikens område.

Art nr 6709001.

Frysskyddande åtgärder för luftvärmare. Fältstudie

Brännström, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 2:89. ISBN 91-540-4988-1. 45,70 kr.

Denna rapport behandlar ett projekt som har haft till sitt huvudsyfte att ta reda på hur frysskyddande åtgärder för luftvärmare beskrivs i förfrågningsunderlag och dels försöka klarlägga frysorsaker. I undersökningen har 65 fall av frysningar granskats. Förutom en belysning av problemet ur olika aspekter ges förslag på frysskyddande åtgärder. Art nr 6709002.

Sol - jordvärme för 120 markbostäder i Ytterhogdal. Förstudie

Zenkert, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.

Rapport 3:89. ISBN 91-540-4990-3. 56,80 kr.

En enskild kommun har varit ledande i detta sol-jordvärmeprojekt i syfte att dels spara energi dels minska de boendes kostnader. Denna anläggningsrapport redovisar idéer, förprojektering, upphandling, projektering och kostnader. Den utgör också förstudie till energiflödesmätningar inom en begränsad del av projektet. Art nr 6709003.

Effektmätning på värmepumpar. Förenklad mätmetod

Fahlen, P & Johansson, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 80 sid.

Rapport 4:89. ISBN 91-540-4992-X. 53,10 kr.

Rapporten behandlar utvärdering av värmepumpar vid garantikontroll och statusbestämning vid installation. I rapporten beskrivs en metod att utföra mätningar med portabel mätutrustning. Projektet har avsett att avgöra om förenklad prestandamätning på värmepumpar genom mätningar i köldmediekretsen är möjlig och i så fall med vilken osäkerhet. Art nr 6709004.

Klimat, bebyggelseplanering, energibehov. Regionala och lokala variationer, exempel Ängelholms komm.

Taesler, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 125 sid.

Rapport 5:89. ISBN 91-540-4994-6. 65,45 kr.

Detta projekts syfte har varit att utveckla och demonstrera en metodik för analys av betydelsen av regionala och lokala klimatskillnader för energiomsättningen i byggnader. Metodiken är tänkt att tillämpas dels vid planering och projektering av nybebyggelse och renovering och dels vid drift och uppföljning av existerande bebyggelse. Art nr 6709005.

Enkel deltäckande markvärmepump för direktelhus. Förstudie

Berglöf, K & Sandström, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 13 sid.

Rapport 9:89. ISBN 91-540-4989-X. 40,75 kr.

Denna BFR-rapport syftar till att belysa vad en delkonvertering med en liten värmepump kan innebära både ur investerings- och besparingssynpunkt för de direkteluppvärmda husen. Beräkningarna och resonemangen i förstudien samt de försök som utförts i Kalix i projekt 200 visar att en energibesparing på 30-35% är möjlig. Art nr 6709009.

Värmeåtervinning ur storgruvan, Norberg. Förstudie

Laurin, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.

Rapport 10:89. ISBN 91-540-4991-1. 40,75 kr.

I denna rapport redovisas utfallet av ett värmepumpsystem med vatten från storgruvan i Norberg som värmekälla. Den totala installerade värmepumpeffekten uppgick till ca 450 kW. Resultatet avseende teknik, funktion och ekonomi diskuteras. Art nr 6709010.

Utvärdering av frånluftsvärmepump i Mörby centrum

Naumburg, P-H

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 39 sid.

Rapport 14:89. ISBN 91-540-4999-7. 45,70 kr.

Denna rapport redovisar mätningar på en stor frånluftsvärmepump som är inkopplad i värmesystemet till tre fastigheter invid Mörby centrum, Stockholm. Mätningar har skett på två sätt; långtidsmätningar samt mer ingående mätningar på 7-10 dagar.

Art nr 6709014.

Infraljuds inverkan på värmeövergångstalet

Petersson, B

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.

Rapport 15:89. ISBN 91-540-4979-2. 45,70 kr.

Denna rapport behandlar infraljuds inverkan på värmeövergångstal. Frostpåslag har även studerats. Resultatet från utförda prov visar att infraljud är ett sätt att väsentligt öka värmeövergångstalet under vissa förhållanden. När det gäller frostpåslag kan däremot ingen skillnad med eller utan infraljud uppmätas.

Art nr 6709015.

Enkätundersökning av värmepumpar i Danderyds kommun

Melinder, Å & Naumburg, P-H

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.

Rapport 16:89. ISBN 91-540-4981-4. 45,70 kr.

Rapporten syftar till att utvärdera hur värmepumpar fungerar i praktiken efter några års drift. Ett antal värmepumpsägare har intervjuats med enkäter tre år i rad. Enkätserien ger uppgifter om bl a ägarens syn på sin värmepump, servicebehov, energibehov samt råd till den som ska installera värmepump.

Art nr 6709016.

CFC-detektering. Utrustning och metoder för att spåra CFC-medier

Andersson, M

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 140 sid.

Rapport 17:89. ISBN 91-540-4983-0. 74,10 kr.

Rapporten behandlar dels typer och egenskaper för detekteringsutrustning, dels metoder för detektering. Vidare har ett antal olika mobila instrument, läcksökare, provats, såväl i laboratorium som under fältmässiga förhållanden. Arbetet har i första hand inriktats på utrustning vid stora värmepumpanläggningar.

Art nr 6709017.

Heatsys. Ett program för simulering av värmesystem

Sahlin, P

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.

Rapport 19:89. ISBN 91-540-5000-6. 49,40 kr.

Denna rapport behandlar HEATSYS, ett datorprogram användbart för simulering av dynamiska temperaturförlopp i bl a byggnader, värmesystem och kylsystem.

Art nr 6709019.

Energianvändning och strukturovandling i byggnader 1970-1985. Utveckling av beskrivningsanalys

Carlsson, L-G

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1988. 407 sid.

Rapport 22:89. ISBN 91-540-5006-5. 114,80 kr.

Rapporten innehåller en omfattande redovisning av utvecklingen i energianvändningen i landets samtliga byggnadssektorer ställt i perspektiv genom olika byggnadstekniska, ekonomiska och beteendemässiga strukturfaktorer. Syftet har varit att utveckla beskrivnings- och analysmetoder för redovisning av energiförbrukningsutvecklingen.

Art nr 6709022.

Tillämpad passiv solvärme. Resurssnål bebyggelse i Karlstad

Blomsterberg, Å & Eek, H

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 149 sid.

Rapport 24:89. ISBN 91-540-5010-3. 74,10 kr.

Rapporten beskriver ett projekt med ett försöksbygge i Karlstad. Ett bostadsområde utformades för att bli en främja social gemenskap, ekologiskt genomtänkt drift och utnyttjande av passiv solvärme, dvs värmen från sol, människor, hushållsmaskiner osv. I rapporten redovisas hur projektet föll ut, med utnyttjandet av passiv solvärme.
Art nr 6709024.

Konvertering från direktelvärmesystem till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Göransson, P & Qvist, B & Sällborn Werner, C
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 170 sid.
Rapport 25:89. ISBN 91-540-5012-X. 77,80 kr.
Målsättningen i detta projekt har varit att studera konvertering från uppvärmning med direktverkande el i flerbostadshus till uppvärmning med vatten eller luft som värmebärare. I rapporten redovisas det gamla och det nya systemets utformning, mätningarnas utförande och resultat samt intervjuer med de boende.
Art nr 6709025.

Solvärme i fjärrvärmesystem för Nykvarn

Hansson, G & Isakson, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 104 sid.
Rapport 26:89. ISBN 91-540-5014-6. 61,75 kr.
Skriften är en rapport från Telge Energi AB som uppfört en solvärmeanläggning i Nykvarn. Rapporten innehåller en beskrivning av anläggningen, och en redogörelse för byggprocessen. Olika drift- och mätdata presenteras och bearbetas. En diskussion om solvärmeanläggningens tekniska prestanda och ekonomi avslutar häftet.
Art nr 6709026.

Visby värmepump. Utvärdering

Enström, H & Nilsson, M
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.
Rapport 29:89. ISBN 91-540-5020-0. 53,10 kr.
Denna rapport redovisar Visby värmepumps driftsresultat under två års drift. Värmepumpens värmeavgivning och värmefaktor redovisas. Faktorer som har inverkat negativt på tillgängligheten har också dokumenterats. Resultaten riktar sig till kommuner, värmeverk, konsulter, forskare m fl.
Art nr 6709029.

Värmelagring genom infiltration av sjövattnet

Gustafson, G & Rytter, P-A
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.
Rapport 30:89. ISBN 91-540-5022-7. 49,40 kr.
Denna rapport behandlar ett projekt för Hälsingegårdsskolans energiförsörjning med hjälp av ett värmepumpsystem baserat på ett akviferlager i en mindre isälvsavlagring. Akviferlagret laddas genom inducerad infiltration från en intilliggande grund vik.
Art nr 6709030.

Markvärmeteknik för uppvärmning samt kombinerad värme och kyla. Små marktytor

Sundberg, J & Ledskog, L
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 42 sid.
Rapport 33:89. ISBN 91-540-5028-6. 49,40 kr.
I rapporten undersöks fördelarna med användning av mark som värmekälla framför uteluft. Det är i första hand den värmetekniska funktionen hos markackumulatören i en värmepump samt tillgängligt investeringsutrymme som studerats. Frågeställningar som t ex eventuell tjälhävning och sättning har ej studerats.
Art nr 6709033.

Uteluft- och grundvattenvärmepump i Hällbybrunn. Utvärdering

Andersson, J & Wetterström, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 197 sid.
Rapport 38:89. ISBN 91-540-5040-5. 86,40 kr.

Rapporten redovisar resultaten av de första två årens drift av värmepumpanläggningen i Hällbybrunn och sammanfattar de erfarenheter som kan vara till nytta vid liknande anläggningars tillblivelse och anpassning till bebyggelse och befintliga värmesystem. Pumpanläggningen består av en uteluftvärmepump och en grundvattenvärmepump. Art nr 6709038.

Uteluftvärmepump i Fagersjö. Utvärdering

Andersson, J & Wetterström, P
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 165 sid.
Rapport 39:89. ISBN 91-540-5042-1. 77,80 kr.

Uteluftvärmepumpen i Fagersjö är unik i sitt slag. 1983 var den världens största. Det var även första gången ett äldre bostadsområde försörjdes med en värmepump av motsvarande storlek. Rapporten redovisar driftsresultaten från de första 2 åren och sammanfattar de erfarenheter som kan vara till nytta vid liknande anläggningars tillblivelse. Art nr 6709039.

Värt att veta om vattenburen värme

Häggbom, S & Nylund, P-O
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.
Rapport 42:89. ISBN 91-540-5048-0. 61,75 kr.

Rapporten avser att reda ut sambanden mellan radiatorstorlek, rördimensioner, flöden, pumptryck, självirkulationskrafter och flödesmotstånd hos komponenter ingående i ett värmesystem. Den vill ge kunskap om de grundläggande orsakssambanden för att problem som uppstår vid utformning och injustering av värmesystem skall kunna hanteras.

Art nr 6709042.

Behov av kondensisolering i ventilationskanaler

Johansson, G
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 55 sid.
Rapport 45:89. ISBN 91-540-5027-8. 49,40 kr.

Syftet med det beskrivna projektet var att undersöka om man i vissa fall kan utesluta kondensisolering i ventilationskanaler. Rapporten redovisar genomförda teoretiska beräkningar och de praktiska laboratorieprov som gjorts för att bekräfta beräkningsresultaten samt själva resultaten.

Art nr 6709045.

Värmeavgivning från rör vid låga flödeshastigheter. Förstudie

Andersson, S & Sandberg, O
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.
Rapport 47:89. ISBN 91-540-5031-6. 45,70 kr.

Rapporten intresserar sig för att man vid användandet av lågflödesmetoden för radiatorsystem ofta upplevt en betydligt lägre avkylning hos framledningsvattnet än man väntat och redovisar en litteraturstudie av avkylningen av en strömmande vätska i nakna metallrör och då framförallt för fallet av låg strömningshastighet.

Art nr 6709047.

Effekter på zooplankton vid passage genom öppen sjövärmepump

Lännergren, C
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.
Rapport 49:89. ISBN 91-540-5035-9. 40,75 kr.

Rapporten behandlar sjövärmepumpar med öppna system som kan utnyttja en förhållandevis stor del av den tillgängliga volymen i en sjö. De organismer som följer med det ingående vattnet genom systemet kan skadas under passagen i rör, pumpar och värmväxlare. Rapporten undersöker i vilken grad detta sker.

Art nr 6709049.

Reglerutrusning för balanserad ventilation

Johansson, G
Statens råd för byggnadsforskning, Stockholm 1989. 49 sid.
Rapport 55:89. ISBN 91-540-5047-2. 49,40 kr.

Denna rapport beskriver långtidfunktionen på utrustning som kontinuerligt mäter differenströcket över byggnadsskalet och med utgångspunkt från detta styr t ex frånluftsfläkten. Genom att välja två olika typer av anläggningar har utrustningens funktion kunnat bedömas på ett bättre sätt.
Art nr 6709055.

Ventilationsvärmväxlare i kustklimat. Fältprov i Göteborgsområdet

Strindehag, O & Josefsson, I

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 75 sid.

Rapport 56:89. ISBN 91-540-5049-9. 53,10 kr.

I denna rapport redovisas en undersökning av hur olika ventilationsvärmväxlare påverkas av korrosiv uteluft, speciellt på platser med kustklimat. Korrosionsproblemen har härvid i första hand undersökts genom fältprov med värmväxlare i två befintliga ventilationsanläggningar i centrala Göteborg.

Art nr 6709056.

Kompressorer i villavärmepumpar. Förstudie avseende prestanda och livslängd

Naumburg, P-H

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.

Rapport 61:89. ISBN 91-540-5052-9. 49,40 kr.

Rapporten är en förstudie där syftet primärt har varit att undersöka tillvägagångssättet att ta fram underhåll för bedömning av livslängden för värmepumpenläggning och hur prestanda för en anläggning förändras med åren. Rapporten omfattar fältprov på några anläggningar och efterföljande prov av kompressorer från två anläggningar.

Art nr 6709061.

Solvärmesystem med korttidslager. Ronneby Brunn. Utvärdering

Larsson, R & Lagerkvist, K-O

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 74 sid.

Rapport 70:89. ISBN 91-540-5072-3. 53,10 kr.

Rapporten redovisar mätning och utvärdering av termiska prestanda för en solvärmeanläggning som är installerad på Ronneby Brunns konferenshotell. Anläggningen omfattar 120 kvm solfångare för förvärmning av tappvarmevatten.

Art nr 6709070.

Endimensionell läcklägessökning i volymer med tryckgradient

Jensen, L

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 73:89. ISBN 91-540-5080-4. 45,70 kr.

En byggnads täthet kan kontrolleras genom att man utför en provtryckning, under vilken läckflödet genom en provtryckningsfläkt mäts. Rapporten innehåller matematiska modeller för en vidareutveckling av provtryckningsmetoden som utnyttjar den tryckgradient som tryckskillnaden inne/ute skapar.

Art nr 6709073.

Ackumulatorer för fastbränsleeldade medelstora centraler. Optimering av systemutformning

Jantze, U

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 37 sid.

Rapport 75:89. ISBN 91-540-5084-7. 56,80 kr.

Rapporten studerar hur olika parametrar inverkar på lönsamheten för ackumulatorer i värmecentraler bestående av en fastbränslepanna och en oljepanna. I första hand presenteras de fördelar som kan värderas i ekonomiska termer.

Art nr 6709075.

Bättre luftkvalitet i skolor genom forcerad överluftsföring

Vikström, P

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 28 sid.

Rapport 77:89. ISBN 91-540-5088-X. 40,75 kr.

Rapporten handlar om överluftsföring mellan intilliggande undervisningslokaler med olika belastningsnivå. Luftkvaliteten i ett hårdare belastat rum kan förbättras genom att

med en fläkt forcera överluftsföring från ett, ur ventilationssynpunkt, mindre belastat rum. Mätningar i en skala visar på väsentlig förbättring av luftkvaliteten.
Art nr 6709077.

Möjligheter för solvärme med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem

Lundborg, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Rapport 81:89. ISBN 91-540-5096-0. 53,10 kr.

I rapporten redovisas vilka möjligheter som finns för solvärmesystem med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem på 10 till 15 års sikt. Studien omfattar fjärrvärmesystem och stora blockcentraler med ett värmebehov som motsvarar 600 kubikmeter olja per år eller mer. Både tekniska och ekonomiska aspekter behandlas.

Art nr 6709081.

Solvärmeanläggningar för småhus och simbassänger

Larsson, R & Lagerkvist, K-O

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 93 sid.

Rapport 82:89. ISBN 91-540-5098-7. 56,80 kr.

Rapporten redovisar kvalitet och prestanda för nya, mindre solvärmeanläggningar avsedda för uppvärmning och varmvattenberedning. Tolv anläggningar har valts ut genom kontakter med leverantörer och med hjälp av kommunala förmedlingsorgan.

Art nr 6709082.

Buller från stora värmepumpar. Mätning och utvärdering

Rosquist, B & Andersson, J & Åberg, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 97 sid.

Rapport 88:89. ISBN 91-540-5095-2. 69,15 kr.

Rapporten redovisar resultat av utförda ljudmätningar vid åtta större värmepump-
anläggningar i Sverige. Syftet är att kartlägga om värmepumpsanläggningar kan integreras i bostadsbebyggelse utan att orsaka bullerstörningar, även inre miljö samt byggnadernas ljudisolerande förmåga är iakttagna. Både luftvärme- och sjövärmepumpar ingår.

Art nr 6709088.

Livslängd och prestanda för villavärmepumpar

Thorsell, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 89:89. ISBN 91-540-5097-9. 69,15 kr.

Rapporten redovisar en utredning avseende prestanda hos äldre villavärmepumpar och deras kompressorer. 21 stycken 7-10 år gamla anläggningar har undersökts genom fältmätningar på installationsplatsen avseende tillförd eleffekt och angiven värmeeffekt.

Kompletterande mätningar gjordes i laboratorium.

Art nr 6709089.

Återladdning av en bergvärmekollektor med ytfilmssolfångare. Fältförsök och simulering

Söderlund, M

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.

Rapport 90:89. ISBN 91-540-5099-5. 40,75 kr.

Rapporten redovisar ett system där ytsolfångare används för att återladda ett bergvärmesystem med solvärme. Projektets syfte har varit att verifiera och modifiera tidigare utvecklad beräkningsmodell. Detta har skett efter mer detaljerade studier av avdunstning från vattenfilm.

Art nr 6709090.

Rökgaskondensering med uteluftvärmepump i gruppcentral. Förstudie

Enström, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 22 sid.

Rapport 91:89. ISBN 91-540-5083-9. 40,75 kr.

Rapporten redovisar resultat från en förprojektering av installation av kondenserande rökgasvärmeväxlare i en oljeeldad panncentral. Rökgaserna kyls dels med vatten från

värmekulvertens returledning, dels med köldbärare från en uteluftvärmepump. Värmen tillförd köldbäraren används i första hand för avfrostning av värmepumpens kylbatterier.

Art nr 6709091.

Energisnåla enbostadshus med passiv energiteknik. Partilleprojektet

Nordfeldt, G

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 57 sid.

Rapport 93:89. ISBN 91-540-5102-9. 53,10 kr.

I rapporten beskrivs Partilleprojektet, vars syfte var att med passiva solhus skapa nya boendemiljöer, utnyttja passiv energiteknik med en energibesparing till relativt låg kostnad och att påvisa att passiv energiteknik inte nödvändigtvis måste innebära enkelsidiga planlösningar och en stereotyp stadsplan.

Art nr 6709093.

Nytt energisystem för uppvärmning med naturgas. Bostadsområde i Rösbo

Margen, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 67 sid.

Rapport 94:89. ISBN 91-540-5104-5. 53,10 kr.

Rapporten redovisar en ekonomisk jämförelse av följande fyra sätt att försörja ett planerat bostadsområde vid Rösbo med värme och varmvatten: individuella oljepannor, fjärrvärme med "bruids-system" med antingen gaseldade gemensamma pannor eller gemensamma minikraftverk samt elvärmda hus.

Art nr 6709094.

Ammoniak som köldmedie i värmepump

Hill, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 18 sid.

Rapport 103:89. ISBN 91-540-5120-7. 40,75 kr.

Denna rapport behandlar ett alternativ till det hittills vanligaste köldmediet för värmepumpar, CFC köldmedium, som visat sig ha skadliga effekter på ozonskiktet. Alternativet är i det här fallet en ammoniakvärmepump som levererar en 40-gradig värme kopplad i serie med en vattenvärmepump.

Art nr 6709103.

Förutsägelse av årliga energiförbrukningar från korttidsmätningar

Lyberg, M & Honarbaksh, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 29 sid.

Rapport 106:89. ISBN 91-540-5126-6. 40,75 kr.

Långtidsmätningar har i många år använts för att bestämma termiska egenskaper och förutsäga energiförbrukningen hos byggnader. Detta är inte alltid tillfredsställande och i denna rapport presenteras resultat om förutsäggelseförmågan av korttidsmätningar från 44 radhus och fyra flerfamiljshus.

Art nr 6709106.

Effekter av energisparåtgärder i bostadshus

Elmroth, A & Hjalmarsson, C & Norlen, U m.fl

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 198 sid.

Rapport 107:89. ISBN 91-540-5128-2. 86,40 kr.

Faktiska besparingar av ett antal energisparåtgärder har studerats i en landsomfattande undersökning. Besparingarna har också jämförts med de förväntade. Resultaten bygger på mätningar före och efter åtgärd under åren 1982-86 i drygt 300 små- och flerbostadshus i sju län.

Art nr 6709107.

Skadeorsaker för läckande golvbrunnarinstallationer

Waldner, L

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 109:89. ISBN 91-540-5132-0. 40,75 kr.

Vattenskador orsakade av läckande golvbrunnar är ett stort och växande problem. Som ett underlag för åtgärder har en analys av skadeorsaker avseende golvbrunnar utförts.

Arbetet har omfattat besiktning av skadade installationer och av befintliga men ej akut skadade installationer samt en vidareanalys av FBKs vattenskadeenkät.
Art nr 6709109.

Långtidsegenskaper hos radiatortermostatventiler

Johansson, G & Kolehmainen, M & Waldner, L
Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 27 sid.
Rapport 110:89. ISBN 91-540-5134-7. 40,75 kr.
Under de senaste 15 åren har miljontals radiatortermostatventiler (RTV) installerats på vattenburna värmesystem med varierande framgång. Detta projekts syfte är att belysa hur äldre RTV fungerar, vilka de känsliga punkterna är och hur undvika dem samt vilket utbytesintervall som är lämpligt för RTV.
Art nr 6709110.

23 Energitillgångar och energiteknik

Strömbildare och kompakt värmeväxlare för teknisk energiutvinning ur sjöar

Hjort, P
LNTH, Teknisk vattenresurslära, Lund 1989. 31 sid.
Rapport 3119. 37,05 kr.
I detta projekt undersöks möjligheterna att kombinera de två system för värmeutvinning ur sjöar med hjälp av värmepump, öppna respektive slutna system, som används idag. Avsikten är att kombinera de två metodernas fördelar för att få fram ett optimalt värmeutvinningssystem.
Art nr 2331917.

Rumslig energianalys. Modeller för strategiska beslut i städer och regioner

Eriksson, E A (red) & Lundqvist, L (red) & Mattson, E A (red)
Gower Publishing Company Ltd, Hants, England 1989. 386 sid.
ISBN 0-566-05580-5. 444,45 kr.
Denna bok innehåller ett rikt urval av modeller och metoder för beslut i energifrågor på olika geografiska nivåer. Den diskuterar också användningen av modeller hittills och i framtiden och är särskilt lämplig för studenter och yrkesverksamma som är intresserade av samspel mellan energi och rumsliga system.
Art nr 2407909.

Värmelagring i Ljusnarsbergsgruvan

Jansson, U
Studsvik Energiteknik AB, Nyköping 1988. 23 sid.
Rapport ED- 88/35. 61,75 kr.
Rapporten redovisar mätningar utförda vid Ljusnarsbergs Energiverks fjärrvärmecentral gjorda från maj 1987 till maj 1988 och är en fortsättning på två rapporter som redovisat tidigare mätningar. Projektets målsättning är att kartlägga gruvans värmetekniska egenskaper och att upprätta en energibalans för värmecentralen.
Art nr 2418156.

Deltagande i Solar Heating and Cooling Tash VII/Fas 3

Wallentun, H & Zinko, H
Studsvik AB, Nyköping 1989. 40 sid.
ED 89/11. 61,75 kr.
Skriften avser att dokumentera deltagande inom IEA Solar Heating and Cooling-program, annex VII, solvärmecentraler med årslager. Insatserna var där främst inriktade på tillämpningen av Minsunprogrammet för analys av solvärmesystem med vattenlager.
Art nr 2418157.

Nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom solvärmeteknik

Bergqvist, P & Carlsson, B

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 39 sid.

SP-AR-1988 28+62.

Projektet avser deltagande i det nationella och internationella standardiseringsprojektet inom solvärmeteknik under perioden 1986-1988. Syftet med projektet har varit att öka de svenska insatserna inom området och sörja för en god koordination mellan det nationella och det internationella standardiseringsarbetet.

Art nr 2418541.

North sun 88. Solar energy at high latitudes august 29-31 1988. Proceedings

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 668 sid.

Document 2:89. ISBN 91-540-4973-3. 197,55 kr.

Boken är en dokumentation av den tredje internationella North Sun Conference som hölls i Borlänge i augusti 1988. Den innehåller förutom namnen på deltagarna, de olika föreläsningarna i skrift med diagram och andra tillhörande illustrationer.

Art nr 6702902.

Design of aquifer thermal energy storage. A case study

Johansson, S

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.

Document 4:89. ISBN 91-540-5001-4. 65,45 kr.

I rapporten redovisas de grundläggande principerna för beräkning av temperaturfördelningen i system för akvifervärmelagring. Några beräkningsmetoder som kan användas vid konstruktion av akvifervärmelagringsystem ges också. Rapporten är på engelska.

Art nr 6702904.

Solar materials research and development

Carlsson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 81 sid.

Document 16:89. ISBN 91-540-5063-4. 74,10 kr.

Denna rapport är en genomgång av metoder för bestämning av livstiden för material som används för uppvärmning och nedkylning med solenergi idag. Rapporten innehåller också en genomgång av metoder som kanske är intressanta inom detta område.

Engelsk text.

Art nr 6702916.

Naturgasteknik för småhus. Utvärdering av uppvärmningssystem

Berggren, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

T-skrift 15:89. ISBN 91-540-5079-0. 148,15 kr.

50 procent av Sveriges småhusbestånd finns i den del av landet som i ett framtids-perspektiv kan betraktas som naturgasområde. Denna skrift redovisar systemlösningar för naturgasuppvärmning av nyproducerade småhus och för konvertering av befintliga el- och oljeuppvärmda småhus. Lösningarna bygger på tekniska och ekonomiska bedömningar.

Art nr 6703915.

Driftuppföljning. Värme och kylsystem med akvifärlager i Kristianstad

Kronqvist, L & Simonsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.

Rapport 6:89. ISBN 91-540-4996-2. 45,70 kr.

Projektet har under ett år följt funktionen av ett energilager i en akvifär. Syftet har varit att klargöra det termohydrauliska verkningssättet hos energilagret. En datormodell har uppställts och kalibrerats mot uppmätta förhållanden. Projektet utmynnar i rekommendationer för fortsatt drift av anläggningen.

Art nr 6709006.

Bostäder som brukarstyrda energisystem

Lundgren, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 149 sid.

Rapport 7:89. ISBN 91-540-4998-9. 74,10 kr.

Rapporten som är en doktorsavhandling analyserar variationen i energianvändning inom grupper av tekniskt sett identiska bostäder i ett experiment och demonstrationsområde för energisnål bostadsbebyggelse, uppfört 1981. Lägenheterna har direktel, FTX-ventilation och varmvattenberedning.
Art nr 6709007.

Sjövärmeanläggning i Åre. Mätning och utvärdering

Holmlund, I
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 58 sid.
Rapport 12:89. ISBN 91-540-4995-4. 49,40 kr.
Projektet har haft målsättningen att bestämma följande: dimensioneringsförutsättningar för sjökollektorerna, värmepumpsystemets värmefaktor samt de olika energislagens andel av energiförsörjningen i sjövärmeanläggningen. Rapporten är mycket rikt illustrerad.
Art nr 6709012.

Värmepumpar/kylsystem, solenergi samt energilagring i Frankrike. Utvecklingsläge och marknad

Naumburg, B
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 23 sid.
Rapport 20:89. ISBN 91-540-5002-2. 40,75 kr.
Låga energipriser har medfört en stagnation i satsningen på forskning och utveckling. Priserna kan ändras varför strängare byggnormer kommit ut. Ett sätt att hålla kostnaderna nere är utökat vetenskapligt samarbete med andra länder. Sverige har möjlighet att få skapa gemensamma projekt med Frankrike inom området energiteknik i allmänhet.
Art nr 6709020.

Energianvändning och strukturuomvandling i byggnader 1970-1985. Utveckling av beskrivningsanalys

Carlsson, L-G
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1988. 407 sid.
Rapport 22:89. ISBN 91-540-5006-5. 114,80 kr.
Rapporten innehåller en omfattande redovisning av utvecklingen i energianvändningen i landets samtliga byggnadssektorer ställt i perspektiv genom olika byggnadstekniska, ekonomiska och beteendemässiga strukturfaktorer. Syftet har varit att utveckla beskrivnings- och analysmetoder för redovisning av energiförbrukningsutvecklingen.
Art nr 6709022.

Markvärmeteknik för uppvärmning samt kombinerad värme och kyla. Små marktytor

Sundberg, J & Ledskog, L
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 42 sid.
Rapport 33:89. ISBN 91-540-5028-6. 49,40 kr.
I rapporten undersöks fördelarna med användning av mark som värmekälla framför uteluft. Det är i första hand den värmetekniska funktionen hos markackumulatören i en värmepump samt tillgängligt investeringsutrymme som studerats. Frågeställningar som t ex eventuell tjälhävning och sättning har ej studerats.
Art nr 6709033.

Värmeförsörjning i Sätuna området

Thorburn, J
Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 32 sid.
Rapport 53:89. ISBN 91-540-5043-X. 45,70 kr.
Denna förstudie redovisar de tekniska och ekonomiska möjligheterna att införa säsongsvärmelagring av energi i kombination med ett lågtemperaturdistributionssystem för Sätuna. Utredningen har studerat en framtida försörjning av området med kraftvärmeproduktion genom att området knyts samman med Sigtuna energis fjärrvärmén.
Art nr 6709053.

Ventilationsvärmväxlare i kustklimat. Fältprov i Göteborgsområdet

Strindehag, O & Josefsson, I

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989. 75 sid.

Rapport 56:89. ISBN 91-540-5049-9. 53,10 kr.

I denna rapport redovisas en undersökning av hur olika ventilationsvärmväxlare påverkas av korrosiv uteluft, speciellt på platser med kustklimat. Korrosionsproblemen har härvid i första hand undersökts genom fältprov med värmväxlare i två befintliga ventilationsanläggningar i centrala Göteborg.

Art nr 6709056.

Sjövärmeprojekt Motala Väster. Utvärdering och analys av värmekälla och värmepump

Schroeder, K & Svensson, T

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989. 136 sid.

Rapport 58:89. ISBN 91-540-5019-7. 69,15 kr.

Sjövärmeprojektet Motala Väster är landets hittills största sjövärmeprojekt med slutet system och har en sjövärmeväxlare av ca 90 km PEH-slang. Värmeuttaget görs med tre kollektorenheter bestående av slangar utlagda på Vätterns sjöbotten plant eller i spiralform. Rapporten behandlar främst kollektorn och utnyttjandet av värmekällan.

Art nr 6709058.

Endimensionell läcklägessökning i volymer med tryckgradient

Jensen, L

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989.

Rapport 73:89. ISBN 91-540-5080-4. 45,70 kr.

En byggnads täthet kan kontrolleras genom att man utför en provtryckning, under vilken läckflödet genom en provtryckningsfläkt mäts. Rapporten innehåller matematiska modeller för en vidareutveckling av provtryckningsmetoden som utnyttjar den tryckgradient som tryckskillnaden inne/ute skapar.

Art nr 6709073.

Möjligheter för solvärme med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem

Lundborg, H

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Rapport 81:89. ISBN 91-540-5096-0. 53,10 kr.

I rapporten redovisas vilka möjligheter som finns för solvärmesystem med säsongsvärmelager i stora värmeförsörjningssystem på 10 till 15 års sikt. Studien omfattar fjärrvärmesystem och stora blockcentraler med ett värmebehov som motsvarar 600 kubikmeter olja per år eller mer. Både tekniska och ekonomiska aspekter behandlas.

Art nr 6709081.

Återladdning av en bergvärmekollektor med ytfilmssolfångare. Fältförsök och simulering

Söderlund, M

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989. 27 sid.

Rapport 90:89. ISBN 91-540-5099-5. 40,75 kr.

Rapporten redovisar ett system där ytsolfångare används för att återladda ett bergvärmesystem med solvärme. Projektets syfte har varit att verifiera och modifiera tidigare utvecklade beräkningsmodeller. Detta har skett efter mer detaljerade studier av avdunstning från vattenfilm.

Art nr 6709090.

Förutsägelse av årliga energiförbrukningar från korttidsmätningar

Lyberg, M & Honarbaksh, A

Bygghälsömrådet, Stockholm 1989. 29 sid.

Rapport 106:89. ISBN 91-540-5126-6. 40,75 kr.

Långtidsmätningar har i många år använts för att bestämma termiska egenskaper och förutsäga energiförbrukningen hos byggnader. Detta är inte alltid tillfredsställande och i denna rapport presenteras resultat om förutsägelseförmågan av korttidsmätningar från 44 radhus och fyra flerfamiljshus.

Art nr 6709106.

Effekter av energisparåtgärder i bostadshus

Elmroth, A & Hjalmarsson, C & Norlen, U m.fl.
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 198 sid.
Rapport 107:89. ISBN 91-540-5128-2. 86,40 kr.

Faktiska besparingar av ett antal energisparåtgärder har studerats i en landsomfattande undersökning. Besparingarna har också jämförts med de förväntade. Resultaten bygger på mätningar före och efter åtgärd under åren 1982-86 i drygt 300 små- och flerbostadshus i sju län.

Art nr 6709107.

24 EL-installationer

Serieupphandling av hissar i Danderyd. 37 hissinstallationer på totalentreprenad

Sundin, E & Westling, H
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.
Rapport 23:89. ISBN 91-540-5008-1. 56,80 kr.

Rapporten redovisar erfarenheter från ett hissinstallationsprojekt i befintliga bostadshus i Danderyd. Projektet har bedrivits med kvarboende hyresgäster och betydande ansträngningar har gjorts för att utveckla säkerheten för dessa och arbetarna. Serieeffekter i hissinstallationer har sänkt kostnaderna och antalet arbetstimmar markant.

Art nr 6709023.

Handikappanpassad hissdörr. Undersökning av dörrar för hissar till befintliga flerbostadshus

Ulfward, B
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 51 sid.
Rapport 84:89. ISBN 91-540-5087-1. 49,40 kr.

Rapporten behandlar handikappades förmåga, begränsningar och problem när de ska in och ut ur smalhissar, minihissar och rothissar. Här studeras tekniska lösningar som kan underlätta för dem och här presenteras kravspecifikation för hissdörrar till rothissar avsedd för installation i äldre hus.

Art nr 6709084.

Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage

Andersson, U & Olsson, T
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 40 sid.
Rapport 85:89. ISBN 91-540-5089-8. 45,70 kr.

Rapporten behandlar serieupphandling som medel att sänka kostnaden vid hissinstallationer. Hissgruppen har medverkat i en uppföljning av montagetiden för 18 hissar i 1960-talsområdet Eriksbo i Göteborg. På grund av bland annat arbetskraftssituationen uteblev inkörningseffekten. Byggtiden möjliggjorde i stället studier av driftsäkerheten.

Art nr 6709085.

Informationsteknologi i byggnader. Förstudie om krav och möjligheter

Rejdin, A & Dahlman, L & Persson, B
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 33 sid.
Rapport 86:89. ISBN 91-540-5091-X. 45,70 kr.

Rapportens syfte är att kortfattat belysa de viktigaste problemen när informationsteknologi i allt större utsträckning införs i byggnader. Synpunkter ges på följande områden: elektrisk miljö, nät- och kabelförläggning, komponenter och system för styrning av inre miljö samt projektering, installation, service och underhåll.

Art nr 6709086.

25 Inredning och utrustning

Fläckar på målade ytor i våtrum. Ett ventilations- eller materialproblem ?

Berggren, K & Ingeström, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 64 sid.

Rapport 92:89. ISBN 91-540-5100-2. 49,40 kr.

Denna rapport beskriver en utredning avseende mögel i våtutrymmen i ett större bostadsområde. Utredningens syfte var att utreda hur vanligt problemet var samt att förklara dess uppkomst. Undersökningen bestod av besiktningar av våtrum, litteraturstudier samt diverse laboratorietester.

Art nr 6709092.

26 Upphandling, byggnadsjuridik

Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage

Andersson, U & Olsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 40 sid.

Rapport 85:89. ISBN 91-540-5089-8. 45,70 kr.

Rapporten behandlar serieupphandling som medel att sänka kostnaden vid hissinstallationer. Hissgruppen har medverkat i en uppföljning av montagetiden för 18 hissar i 1960-talsområdet Eriksbo i Göteborg. På grund av bland annat arbetskraftssituationen uteblev inkörningseffekten. Byggtiden möjliggjorde i stället studier av driftsäkerheten.

Art nr 6709085.

VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering

Södergren, D & Dahl, C-E & Persson, Å

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 87:89. ISBN 91-540-5093-6. 65,45 kr.

Syftet med rapporten har varit att sammanställa ett underlag som är arbetsbesparande för svenska VVS-konstruktörer som arbetar på den internationella marknaden.

Art nr 6709087.

27 Kalkylering, mängdberäkning

Kostnadskalkylering med LCC-modell. Tillämpning för byggprocessens olika skeden

Westin, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.

Rapport 27:89. ISBN 91-540-5016-2. 86,40 kr.

Syftet med denna studie är att visa hur man med en matrisbaserad kalkylerings- och redovisningsmetod kan strukturera upp och beräkna livscykelkostnaderna (LCC) för en byggnad. Den vill också empiriskt visa hur metoden kan användas i både projekterings- och förvaltningskedet.

Art nr 6709027.

28 Byggplatsproduktion

Byggforskningsrådets skriftutgivning 1988

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.

G-skrift 1:89.

Katalogen är en komplett sammanställning av BFR:s skrifter utgivna 1988. För att underlätta orienteringen har katalogen försetts med tre olika register: 1) Kronologiskt register 2) Författarregister och 3) Ämnesregister.

Art nr 2201901.

Vem gör vad på BFR

Byggeforskningsrådet, Stockholm 15 sid. 19 vol.

G-skrift 2:89.

Statens råd för byggnadsforskning tar initiativ till forsknings- och utvecklingsprojekt inriktade på boende och bostadsbyggande genom att planera, finansiera och utvärdera FoU-insatserna. BFR:s ansvarsområde omfattar hela den byggda miljön. Detta informationsblad ger uppgifter om vilka som arbetar med vad inom BFR.

Art nr 2201902.

Sunda hus ur byggentreprenörens synvinkel. Rapport från CIB-konferensen "Healthy buildings 88"

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 27 sid.

G-skrift 4:89.

I denna rapport ger en grupp byggentreprenörer, förutom en bakgrund till och sammanfattning av CIB-konferensen "Healthy Buildings 88", sin syn på vad den egna kåren kan och bör göra för att alla hus ska bli "sunda hus".

Art nr 2201904.

Försurningens inverkan på konstruktioner i mark och vatten. Förslag till forskningsprogram

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

G-skrift 8:89.

Syftet med detta forskningsprogram är att skaffa kunskap för att kunna vidta lämpliga åtgärder för att motverka skador som kan uppstå på anläggningar i både mark och vatten på grund av den ökade försurningen.

Art nr 2201908.

Lagen om exploateringssamverkan. Försöksverksamhet

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 11 sid.

G-skrift 10:89.

Exploateringssamverkan är en metod för ekonomisk fördelning och plangenomförande vid splittrade markägarförhållanden. För att uppmuntra försök med exploateringssamverkan har riksdagen anslagit speciella "riskpengar" som fördelas av BFR. Denna skrift informerar om vem som kan ansöka om pengarna och på vilket sätt.

Art nr 2201910.

Foreign language publications

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 11 sid.

G-skrift 16:89.

Litteraturoversikt över Byggeforskningsrådets publikationer på främmande språk under 1988. Listan omfattar Document och G-skrifter varav de flesta är på engelska. Engelsk text.

Art nr 2201916.

Byggnadsmaterial. Sex tema-projekt FOU-program 1990-1996

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 86 sid.

G-skrift 17:89.

Med styrelsen för teknisk utveckling (STU) som initiativtagare har ett antal myndigheter gemensamt utarbetat ett "nationellt materialtekniskt program". Behovet av en särskild förstärkning av materialområdet sammanhänger med att detta område alltmer ses som en nyckel för den tekniska och industriella utvecklingen.

Art nr 2201917.

Forskning och utveckling om byggd miljö

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 62 sid.

G-skrift 20:89.

Skriften innehåller Byggeforskningsrådets plan för forskning och utveckling 1990-93 om byggd miljö samt en anslagsframställan till regeringen för 1990-91.

Art nr 2201920.

Forskning och utveckling om byggd miljö. Bilagor

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 62 sid.

G-skrift 21:89.

Skriften innehåller bilagor till G 20:89, Forskning och utveckling om Byggd miljö.

Art nr 2201921.

Värmeforskning med tillämpning i byggnader. Forskningsprogram inom byggnadsfysiken

Bankvall, C

Bygghörsningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

G-skrift 22:89.

Rapporten beskriver ett program för samlad värmeforskning inom byggnadsfysiken.

Avsikten med programmet är att ge förutsättningar för en riktig värmeteknisk funktion

hos byggnader. Forskningsbehoven preciseras under rubrikerna: Material, Byggnadsdel/konstruktion samt Klimatskal/klimatbelastning. Detaljerat förslag till projekt ges.

Art nr 2201922.

Byggnadsteknik och timmerkonst

Sjömar, P

CTH, Arkitekturens teori och historia, Göteborg 1988. 318 sid.

Rapport 88:1. ISBN 91-7032-328-1. 185,20 kr.

Detta är en studie i byggnadsteknik och timmermanskonst med exempel från några medeltida knuttimrade kyrkor och allmogehus. Studien är indelad i fyra kapitel: 1 Synpunkter på dokumentation och forskning. 2 Undersökta byggnader. 3 Medeltida timmerbyggnadsteknik. 4 Äldre föreställningar om byggnadsträ och virkestillverkning innan sågen.

Art nr 2310205.

Ett expertsystem för utvärdering av värmesystem

Björnsson, H & Boström, P & Dalenbäck, J

CTH, Göteborg 1987. 116 sid.

49,40 kr.

I rapporten beskrivs en prototyp till ett expertsystem med vilket man kan jämföra och utvärdera olika värmesystems och värmeteknologiers genomförbarhet och ekonomi.

Rapporten beskriver prototypen detaljerat och ger också en översikt över relevanta aspekter av expertsystemteknologin

Art nr 2313603.

Planeringsberedskap vid kommunal-lokalplanering, prototyp för grafiskt ADB-anpassat lokalregister

Lundequist, S & Schönning, R & Wåhlström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121.

Rapporten är en dokumentation av ett seminarium som studerade hur ett grafiskt ADB-anpassat lokalregister bäst skulle utformas för att vara till största möjliga nytta vid kommunernas lokalförsörjning och planering. Dessutom diskuterades om registret skulle utformas olika för och stora kommuner.

Art nr 2320213.

Behovet av grafiskt ADB-anpassade lokalregister i kommunen

Wåhlström, O

KTH, Arkitektur, Stockholm 1988. 28 sid.

KTH-A-PRM 880121. 43,20 kr.

I rapporten dokumenteras ett seminarium där man, med utgångspunkt i att kommunernas lokalkostnader ökar allt mer, analyserade hur ett grafiskt ADB-anpassat register över kommunernas lokalbestånd bäst kan användas för lokalförsörjning och planering. Huruvida utformningen av registren bör vara olika för små och stora kommuner debatterades.

Art nr 2320214.

Byggnadens värmebalans – underlag för jämförelse mellan datorprogram för beräkning av rumsklimat sa

Isfält, E

KTH, Installationsteknik, Stockholm 1988. 35 sid.

Rapport 13/88. 49,40 kr.

Denna rapport vill ge det kunskapsunderlag som behövs för att göra en jämförelse mellan olika datorprogram för beräkning av rumsklimat samt effekt- och energibehov för byggnaders klimativering.

Art nr 2322605.

Storstaden som arbetsområde. Storstädernas näringsliv och arbetsmarknad.

Axelsson, S

KTH, Regional planering, Stockholm 1988. 77 sid.

43,20 kr.

Rapporten utgör en dokumentation av ett seminarium i april 1987 om storstaden som arbetsområde. En inledande problembeskrivning av näringsliv och sysselsättning i Stockholm, Göteborg och Malmö följs av specialinriktade föredrag om bl a teknikspridning, informationsteknologi, personkontakter, mark- och lokalanvändning samt framtidsteori.

Art nr 2323003.

Organization, environment and strategy – Part 1: On understanding or organizational environment

Dadfar, H & Gustavsson, P

UmU, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:3. 37,05 kr.

I denna uppsats beskrivs en översiktsmodell av hur byggföretag utformar sina utformningsstrategier och hur dessa strategier varierar med företagets storlek och produktionsprofil. Rapporten är en första del i projektet SIMBA och kommer att följas av två ytterligare.

Art nr 2365014.

The Wicksell inflation problem revisited – price fluctuations in a dynamic system

Andersson Å E & Zhang W-B

UmU, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:7. 37,05 kr.

I denna rapport analyseras samspelen mellan inflation, ekonomisk tillväxt och byggnadsinvesteringar. Den angriper problemet på ett sätt som ansluter till den svenska ekonomen Wicksells teorier.

Art nr 2365016.

Dynamic interactions of inflation and interest rates in a dynamic Leontief system with neoclassical

Andersson, Å E & Zhang, W-B

UmU, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:8. 37,05 kr.

Om byggnadsinvesteringar i ett samhällsekonomiskt sammanhang betraktas som kapitalbildning i en rörlig flersektormodell kommer vissa sektorer behöva en stor mängd kapital vid en måttlig kapacitetsökning i sektorn. I rapporten behandlas hur inflationstakten och räntenivån ömsesidigt påverkar varandra i ett sådant system.

Art nr 2365017.

Towards an analysis of the building material industry

Hua, C & Lakshmanan, T R & Mody, J

UmU, CERUM, Umeå 1988.

Working paper 88:11. 37,05 kr.

Rapporten ger en introduktion till byggnadsmaterialindustrin i utvecklingsländer och tydliggör dess roll i den ekonomiska utvecklingen. Storlek och sammansättning i olika delar av världen redovisas samt de analytiska modeller som används för byggnadsmaterialindustrins utveckling. Kopplingar till byggproduktionen ges stort utrymme.

Art nr 2365018.

Measuring the "Unmeasurable". Productivity in building sector research

Sarafoglou, N

Umeå Universitet, Umeå 19 vol.

Working paper 88:18. 0,35 kr.

Rapporten behandlar utfallet av svensk byggnadsforskning i form av publicerade artiklar. Den beskriver också byggforskningsproduktionens profil genom att för olika forskningsområden ange den svenska andelen av den internationella produktionen av tidskriftsartiklar. Vidare jämförs produktiviteten hos svenska högskolor och universitet. Art nr 2365021.

Dynamic efficiency: A best-practice approach to the Swedish construction

Wigren, R

UmU, CERUM, Umeå 19 vol.

Working paper 88:20. 0,35 kr.

Rapporten beskriver en undersökning där begreppet best-practice, bästa tillgängliga teknik tillämpats på byggnadsindustrin. Den belyser variationer i arbetsproduktivitet hos olika grupper av byggnadsföretag under perioden 1979-1984. Art nr 2365023.

Träkonstruktioner i lantbruket

Dolby, C-M & Hammer, A & Jeppsson, K-H

SLU, Lantbrukets byggnadsteknik, Lund 1988. 382 sid.

327,15 kr.

Rapporten vill ge en fullständig bild av hur trä används som byggnadsmaterial för lantbruksbyggnader i Europa och dessutom en mer allmän överblick över hur trä kan användas i byggnader och konstruktioner. Till exempel tar den upp konstruktionssystem i trä, byggnadsmetoder, träskydd och formgivning med hänsyn till eld och fukt. Art nr 2372224.

Lantbrukets bebyggelsemiljö Landskap – Gård – Byggnad

Bergsjö, A & Molen, M

SLU, Byggnadsteknik, Helsingborg 1989. 108 sid.

Denna skrift redovisar en studie vars syfte var att med bakgrund av det befintliga lantgårdsbeståndet ta fram och redovisa de förutsättningar och planeringsfaktorer som ligger till grund för ekonomibygnaders och lantgårdars utformning samt att finna ett arbetssätt för att planera förändringar. Art nr 2372225.

Solmätstation i Borlänge

Broman, L & Börjesson, K & Dahlgren, L

Högskolan i Falun/Borlänge,

SERC/UCFB 890021.

En lägesrapport från solmätstationen i Borlänge, i drift sedan 870515 och som har följande mätinstrument: pyranometer för mätning av globalstrålning, pyrkeliometer för mätning av direkt solstrålning, temperaturgivare på mark och tak, hygrometer för mätning av luftfuktighet samt anemometer och vindfana som mäter vindhastighet och -riktning. Art nr 2375104.

CAD i byggandet. Avtal, ansvar och upphovsrätt.

Danowsky, P & Rundblom, M & Wikforss, Ö

AB Svensk Byggtjänst, Stockholm 1989 96 sid.

ISBN 91-1-887091-0. 67,90 kr.

Denna bok redovisar de juridiska aspekterna på användning av Computer Aided Design, CAD, i byggandet. Den visar hur byggprocessen och samspelet mellan dess deltagare påverkas och presenterar tio exempel på CAD-samarbete samt standardavtal för CAD-tjänster. Skadeståndsansvar och upphovsrättsliga frågor behandlas. Art nr 2402516.

Forskning om forskningsinformation. Litteraturoversikt samt en analys ur ett pedagogiskt perspektiv

Tyden, T

Dalarnas Forskningsråd, Malmberget 46 sid. 19 vol.

Rapport 88:5. ISBN 91-87156-28-8. 0,50 kr.

I denna rapport diskuteras hur man kan mäta användbarheten av forskningsresultat inom samhällsvetenskapliga discipliner på ett sätt som skiljer sig från de naturvetenskapliga där användbarheten står i direkt proportion till produktionsresultat. Värdet av den kontakt som uppstår mellan kommuner och forskare vid användandet betonas.

Art nr 2404905.

Ägosplitringar och omarronderingar i Dalarna

Westholm, E

Dalarnas forskningsråd, 30 sid. 19 vol.

Rapport ISBN 91-87156-32-6. 0,50 kr.

Rapporten dokumenterar ett seminarium i Rättvik där resultaten från avhandlingen

"Mark och människor i Gagnefs socken. Om markägandets betydelse i en ägosplittrad bygd" redovisades.

Art nr 2404906.

Färgskiktets vidhäftning till vakuumimpregnerat trä och genomsläpplighet för lacknafta

Lindberg, B & Nilsson, E

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1987. 20 sid.

T 61,75 kr.

I rapporten har olika färgtypers vidhäftning till oljeimpregnerat trä studerats. Undersökningar av inverkan från yttre faktorer så som mängd, impregneringsvätska, värme och åldring har också gjorts. För att klargöra om kvarvarande lacknafta från vakuumimpregneringen skulle orsaka flagning har även permeabiliteten för lacknafta studerats.

Art nr 2414031.

Mätning av våttid på målade byggnadsmaterial

Lindberg, B

Nordiska Institutet för Färgforskning, Hörsholm 1988. 20 sid.

Rapport T 2 88. 61,75 kr.

Med en speciell metod, kallad NILU-WetCorr, som bygger på att en mätcell limmas fast på den studerade ytan och sedan utsätts för en elektrisk ström, har man i denna rapport gjort undersökningar på våttiden för målade ytor. Olika färgers genomsläpplighet av vatten har studerats och det har också metoden som sådan.

Art nr 2414032.

Varför rasade undertaket i Täljegymnasiet?

Andersson, G & Kalmar, G

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 46 sid. 19 vol.

M: 19. ISBN 91-540-9293-0. 0,70 kr.

Meddelandet är en detaljerad redovisning av utredningsarbetet i samband med undertaksrasen i Täljegymnasiets aula den 21 augusti 1987. Rasets konsekvenser diskuteras. Dessutom ges några anvisningar hur liknande tak bör besiktigas.

Art nr 2418404.

Klimatstudier i bostadsområden. Underlag för planeringskriterier för sol och vind

Westerberg, U

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 46 sid.

SB 19. ISBN 91-540-9322-8. 55,55 kr.

Skriften redogör för metoder att mäta sol- och vindföihållanden i bebyggda områden. För att verifiera metoderna har 350 boende i fem bostadsområden utfrågats. Författaren jämför resultat och föreslår planeringskriterier för solighet och vindföihållanden.

Art nr 2418419.

Sprängning av betong. Håltagning i och partiell rivning av betongkonstruktioner

Lauritzen, E & Molin, C

Statens provningsanstalt, Stockholm 1988. 62 sid.

Rapport 88:09. ISBN 91-7848-096-5. 123,45 kr.

Syftet med denna rapport är att belysa dagens kunnande inom betongsprängningsområdet. Särskilt poängteras forsknings- och utvecklingsresultat under det senaste årtiondet.

Art nr 2418539.

Nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom solvärmeteknik

Bergqvist, P & Carlsson, B

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 39 sid.

SP-AR-1988 28+62.

Projektet avser deltagande i det nationella och internationella standardiseringsprojektet inom solvärmeteknik under perioden 1986-1988. Syftet med projektet har varit att öka de svenska insatserna inom området och sörja för en god koordination mellan det nationella och det internationella standardiseringsarbetet.

Art nr 2418541.

Kemankare. Prov med cyklisk och långtidslast

Anneling, R & Elfgrén, L & Eriksson, A

Statens provningsanstalt, Borås 1988. 87 sid.

ISBN 91-7848-180-9. 92,60 kr.

Målet med denna undersökning har varit att klargöra hur cyklisk och långtidslast påverkar kemiska ankare. På tre storlekar av ankare från fem olika tillverkare gjordes prov för bestämning av sambandet korttidslast/deformation, för permanent last/långtidsegen-skaper, utmattningsprov, relaxationsprov samt krypförsök.

Art nr 2418542.

Stålbyggnadsdagen 1988. Stålbyggnad för god fastighetsekonomi

185,20 kr.

Skriften är en dokumentation av Stålbyggnadsdagen 1988, då ett antal talare gav sin syn på valet av stål som byggnadsmaterial, allt inom årets tema som var "Stålbyggnad för god fastighetsekonomi". Stålets förkortning av byggtiden, den flexibilitet som byggnadsmaterial och dess användning utomlands, är exempel på saker som togs upp.

Art nr 2418667.

Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar

Lundström, M & Melen, P

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 49 sid.

Rapport 122:1. ISBN 91-85644-66-8. 123,45 kr.

Rapporten är en beskrivning av examensarbetet "Datorprogram för snittkontroll av samverkansbroar" och redogör för dimensioneringsprinciper och för programmets uppbyggnad. Programmet är baserat på Bronorm 88 och utvecklat för att kunna kopplas ihop med på marknaden redan befintliga program.

Art nr 2418668.

Stål i bärande konstruktioner. Marknadsundersökning av svenskt stålbyggande

Berg, P & Nyqvist, M

Stålbyggnadsinstitutet, Stockholm 1988. 33 sid.

Rapport 127:2. ISBN 91-85644-62-5. 123,45 kr.

Denna rapport redovisar resultat av, bakgrund till samt förutsättning för den marknadsundersökning av svenskt stålbyggande avseende 1987, som Stålbyggnadsinstitutet gjorde i början av 1988. Siffror på förbrukning av svenskt handelsstål, uppdelat på bl a byggnadskategorier, grafisk fördelning och beställare är exempel ur innehållet.

Art nr 2418669.

Översättningsnyckel BS 5252 - NCS

Sisefsky, J & Svedmyr, Å
Skandinaviska Färginstitutet, Stockholm 1988. 20 sid.
74,10 kr.

Detta arbete består av en översättningsnyckel för det brittiska färgsortimentet BS 5252:1976. För var och en av de 237 BS-färgerna anges exakt NCS-beteckning och närmast liknande färgprov i NCS färgatlas. Vidare visas nyansläget för varje BS-färg i närmaste NCS färgtriangel med kulörtvärde på helt tiotal.
Art nr 2418983.

Skillnader i färg mellan matta och blanka färgobjekt och hur de ska mätas

Hård, A
Skandinaviska Färginstitutet AB, Göteborg 1989. 47 sid.
60,50 kr.

Rapporten redovisar en serie försök som har genomförts med syfte att bestämma skillnaden i färg mellan blanka och matta färgprover. Dessa skillnader har jämförts med kalibrerade skillnader från instrumentella mätningar utförda i spektrofotometer i olika mätgeometrier.
Art nr 2418984.

Översiktsplanering i Åmåls kommun. Samordnad fysisk och social kunskap i planeringen

Särg, P
Åmåls kommun, Åmål 28 sid. 19 vol.
0,50 kr.

Ny lagstiftning inom bostadsbyggandet förutsätter samarbete mellan de olika planeringssektorerna inom en kommun. Detta projekt syftar till att med boendet som gemensam grund samordna fysisk och social kunskap i sektorernas översiktsplanering.
Art nr 2425003.

Analysis of factors impacting technology transfer in construction projects. Case studies

Simkoko, E
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 210 sid.
Document 15:89. ISBN 91-540-5051-0. 98,75 kr.

I denna rapport studeras möjligheter och program för att överföra tekniskt kunnande till konstruktionsföretag och -projekt i utvecklingsländer, där ofta just det tekniska kunnandet är en bristvara. Rapporten har genomförts i form av en fallstudie där exempel från ett flertal olika utvecklingsländer och projekt studeras.
Art nr 6702915.

Starta Stadsstudiecentrum. En handbok

Hansson, E
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 72 sid.
T-skrift 1:89. ISBN 91-540-4957-1. 92,60 kr.

Stadsstudier är en nyckel till att öppna staden, öppna planeringen för påverkan och öppna skolan för ett forskande arbetssätt. Denna bok förmedlar fyra års erfarenhet av arbetet vid ett stadsstudiecentrum i stadsdelen Norra Biskopsgården i Göteborg. Boken är mycket tillgänglig och innehåller många inspirerande bilduppslag.
Art nr 6703901.

Svetsförband i ingjutningsgods. Anvisningar för dimensionering, utförande och kontroll

Alpsten, G & Johansson, B
Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 26 sid.
T-skrift 8:89. ISBN 91-540-5007-3. 49,40 kr.

Rapporten sammanfattar i anvisningsform resultat av en undersökning av svetsförband i ingjutningsgods. Den omfattar bl a typdetaljer, dimensionering, utförande och kontroll. Bilagorna ger instruktioner till kvalitetsansvarig person vid tillverkning av svetsade ingjutningsgods och exempel på blanketter.
Art nr 6703908.

Klimat, bebyggelseplanering, energibehov. Regionala och lokala variationer, exempel Ängelholms komm.

Taesler, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 125 sid.

Rapport 5:89. ISBN 91-540-4994-6. 65,45 kr.

Detta projekts syfte har varit att utveckla och demonstrera en metodik för analys av betydelsen av regionala och lokala klimatskillnader för energiomsättningen i byggnader. Metodiken är tänkt att tillämpas dels vid planering och projektering av nybebyggelse och renovering och dels vid drift och uppföljning av existerande bebyggelse.

Art nr 6709005.

Heatsys. Ett program för simulering av värmesystem

Sahlin, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 49 sid.

Rapport 19:89. ISBN 91-540-5000-6. 49,40 kr.

Denna rapport behandlar HEATSYS, ett datorprogram användbart för simulering av dynamiska temperaturförlopp i bl a byggnader, värmesystem och kylsystem.

Art nr 6709019.

Tillämpad passiv solvärme. Resurssnål bebyggelse i Karlstad

Blomsterberg, Å & Eek, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 149 sid.

Rapport 24:89. ISBN 91-540-5010-3. 74,10 kr.

Rapporten beskriver ett projekt med ett försöksbygge i Karlstad. Ett bostadsområde utformades för att bl a främja social gemenskap, ekologiskt genomtänkt drift och utnyttjande av passiv solvärme, dvs värmen från sol, människor, hushållsmaskiner osv. I rapporten redovisas hur projektet föll ut, m a o utnyttjandet av passiv solvärme.

Art nr 6709024.

Kostnadskalkylering med LCC-modell. Tillämpning för byggprocessens olika skeden

Westin, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.

Rapport 27:89. ISBN 91-540-5016-2. 86,40 kr.

Syftet med denna studie är att visa hur man med en matrisbaserad kalkylerings- och redovisningsmetod kan strukturera upp och beräkna livscykelkostnaderna (LCC) för en byggnad. Den vill också empiriskt visa hur metoden kan användas i både projekterings- och förvaltningsskedet.

Art nr 6709027.

Skatter och transfereringar till hushållen. En utvärderingsmodell med tillämpningsexempel bostadssek

Schwarz, B & Nyman, K

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989.

Rapport 28:89. ISBN 91-540-5018-9. 74,10 kr.

I rapporten ges en utförlig beskrivning av en datormodell, BESTmodellen, som utvecklats för studier av bl a hushållsekonomiska statsfinansiella och fördelningsmässiga effekter av förändringar av skatter och bidragsregler. Modellen är utformad för persondator och är menystyrd.

Art nr 6709028.

Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad

Siksiö, O & Borgegård, L-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 36:89. ISBN 91-540-5034-0. 65,45 kr.

Rapporten redovisar en intervjuundersökning med ett urval av 500 mantalsskrivna hushåll som bor i privatägda hyreslägenheter i Stockholms innerstad. Temat utgjordes av hur dessa hushåll fått tag i sin bostad genom annons, bostadsförmedling, hyresvärd, släkt och bekanta eller genom att betala en överlåtelsesumma i samband med tillträdet.

Art nr 6709036.

Jordförvävsfrågor m m - former för ökat lokalt inflytande. Erfarenheter från försöksverksamhet

Alexandersson, U

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

Rapport 37:89. ISBN 91-540-5036-7. 61,75 kr.

Alla kommuner har under senare år fått ökat inflytande över markanvändningen. Rapporten redovisar erfarenheter från försöksverksamheter i sju kommuner, vilka syftade till att utröna om ett ökat lokalt inflytande i jordförvävsfrågor ger ett bättre resursutnyttjande, ökad sysselsättning och bättre förutsättningar att bo på landsbygden. Art nr 6709037.

Fritidsbebyggelsens produktionsförutsättningar. Utveckling, framtidsperspektiv och styrmedel

Lindgren, E

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 258 sid.

Rapport 51:89. ISBN 91-540-5039-1. 98,75 kr.

Rapporten är en analys av förutsättningar och problem vid produktion av fritidsbebyggelse. Först behandlas grundläggande förutsättningar som marktillgångar. Därefter tas upp bl a samspelet mellan exploatör och myndigheter, kostnadsbesparingar, samt produktionens fördelning på olika exploatörer och på olika bebyggelseformer. Art nr 6709051.

Metoder för klassifikation av bygg- eller mätdelar för CAD-system

Lundberg, K & Lundequist, J & Lotz-Mattson, M

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 139 sid.

Rapport 57:89. ISBN 91-540-5021-9. 69,15 kr.

Rapporten beskriver och analyserar metoder och system för klassifikation, sortering och sökning av de data som tas fram vid byggprojektering. Särskild tyngd har lagts på fyra grundläggande aktiviteter: ritande, mängdning, beskrivning och kalkyl. En CAD-modell har upprättats som en representation av framtida data om byggprojekt. Art nr 6709057.

Typgodkända byggprodukter med garanti och försäkring

Ahlberg, J

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 36 sid.

Rapport 59:89. ISBN 91-540-5050-2. 45,70 kr.

Rapporten syftar att klargöra hur en typgodkännandeverksamhet genom en komplettering av garantier och försäkringar kan öka den reella säkerheten för slutanvändare av olika produkter genom att ekonomisk ersättning kan erhållas om skada inträffat. Art nr 6709059.

Hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll

Enström, P & Granqvist, R & Nilsson, N-T

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 193 sid.

Rapport 72:89. ISBN 91-540-5078-2. 86,40 kr.

I rapporten beskrivs de olika modeller för hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll som utformats inom de allmännyttiga bostadsföretagen då dessa under 1970-talet ofta saknade medel för nödvändigt och planerat underhåll. Rapporten vänder sig framför allt till parter och organisationer verksamma inom bostadssektorn. Art nr 6709072.

Naturfärger. Analys av begrepp, innehåll och egenskaper

Myrsten, K

Byggeforskningsrådet, Stockholm 1989. 69 sid.

Rapport 83:89. ISBN 91-540-5085-5. 53,10 kr.

Rapporten utgör redovisning av ett projekt vars syfte var att utreda vad begreppet "naturfärger" står för samt att analysera vad "naturfärgerna" innehåller och vilka egenskaper de har. Art nr 6709083.

Vattenbilning i betongkonstruktioner

Nilsson, I

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.

Rapport 95:89. ISBN 91-540-5106-1. 56,80 kr.

Rapporten vänder sig till konstruktörer och byggherrar/förvaltare som har att besluta om reparation av skadade konstruktioner av armerad betong. Den behandlar den metod och den utrustning som används för bilning i betong med hjälp av högtrycksvattenstråle.

Art nr 6709095.

Datorstödd ritningsarkivering för fastighetsförvaltning. Kravspecifikation

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 130 sid.

Rapport 98:89. ISBN 91-540-5112-6. 69,15 kr.

Projektet som här dokumenteras syftar till att söka praktiskt fungerande rutiner för dokumenthantering med utnyttjande av datorstöd. Denna första etapp av projektet har haft som mål att få fram en kravspecifikation utifrån fastighetsförvaltarens behov.

Art nr 6709098.

Datorkalkyler på PC i byggbranschen. System för små, medelstora och stora företag

Jyriado, J

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 148 sid.

Rapport 108:89. ISBN 91-540-5130-4. 81,50 kr.

Detta projekt syftar till att fullfölja den forskning som gjordes på 1970-talet och att parallellt med Byggentreprenörernas projekt "Byggföretagens ADB på 80-talet" möjliggöra hantering av de stora mängder information som krävs vid fullständig produktionplanering av ett byggprojekt med relativt små datorer.

Art nr 6709108.

30 Förvaltning, drift och ombyggnad av byggnader

Sunda hus ur byggherrens/förvaltarens synvinkel

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 19 sid.

G-skrift 7:89.

I rapporten ger byggherren/förvaltaren sin syn på det som diskuterades på CIB-konferensen "Healthy Buildings 88". Vi får också en bakgrund till och sammanfattning av hela konferensen.

Art nr 2201907.

Samordna ombyggnad av bostadskvarter. Från ide till byggstart

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

G-skrift 11:89.

Skriften beskriver en modell för kvartersförnyelse med erfarenheter från samordnade förnyelse- och ombyggnadsprojekt i Falun. Den belyser fördelarna med samordnad ombyggnad men tar även upp de problem som kan uppstå. Med inventeringar, information, samråd och förhandlingar har man förmått att samordna förnyelsen av ett helt kvarter.

Art nr 2201911.

Styrd självdragsventilation. Fläktförstärkt system för varsam ombyggnad och nyproduktion (FSS)

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 7 sid.

G-skrift 18:89.

Skriften redovisar resultaten från ett ventilationstekniskt utvecklingsprojekt i Rockneby, Kalmar. Tre befintliga trevåningshus har försetts med ett fläktförstärkt styrt självdrags-

system (FFS) i samband med renovering. Metoden jämförs med andra typer av system med avseende på för- och nackdelar. Illustrerad och lättläst.
Art nr 2201918.

Strävan efter självförvaltning. Boendeflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B
CTH, Bostadsplanering, Göteborg 1988. 82 sid.
Rapport 6:88. 61,75 kr.

Syftet med detta projekt var att, i samband med ett utförande av självförvaltning i Eriksbo, samla erfarenheter kring sambandet mellan arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta har gjorts med hjälp av intervjuer, arkiv- och litteraturstudier samt studier på platsen.
Art nr 2310412.

Strävan efter självförvaltning. Boendeflytande och arkitektur i Eriksbo – en lägesrapport

Jadelius Modh, B
CTH, arkitektur, Göteborg 1988. 82 sid.
61,75 kr.

1980 försökte några boende i Eriksbo i Göteborg utveckla sitt område och införa självförvaltning. Detta projekts syfte var att samla erfarenheter från Eriksbo och bygga upp kunskaper kring sambandet arkitektur, boendeideal och förvaltning. Detta gjordes med hjälp av intervjuer, arkivstudier, litteraturstudier och studier på platsen.
Art nr 2310415.

Med hänsyn till bostädernas värden. Ett arkitekturideal utvecklas och prövas - Göteborg 1968-1984

Schultz, S
CTH, Arkitektur, Göteborg 1989. 266 sid.
Rapport 2. ISBN 91-7032-421-2. 74,10 kr.

Denna avhandling vill visa möjligheterna att ta till vara arkitektoniska vid förnyelse av den äldre vardagliga bostadsbebyggelsen i större utsträckning än vad som varit gängse i Sverige sedan 1960-talet. Den skiljer på tre ideal vid bostadsförnyelse: nybyggnads-, varsamhets och konserveringsideal. Varsamhetsidealet utvecklas här.
Art nr 2310416.

Kommersiella fastigheter. Strategisk planering och kontroll i fastighetsföretag

Lundström, S
KTH, fastighetsekonomi, Stockholm 1988. 74 sid.
TRITA FAE 1o27 5:27. 123,45 kr.

Syftet med denna rapport är att skapa ett teoretiskt ramverk för styrning av fastighetsföretag. Rapporten begränsar sig till att behandla hur man bör hantera information för att uppnå strategiska mål. Det nya i den är just att information ses som en produktionsfaktor och att fastighetsförvaltning betraktas som service management.
Art nr 2321816.

Gaseldning och NOx-bidning

Karimpor, A & Peterson, F & Wahlman, E
KTH, Uppvärmnings- och ventilationsteknik, Stockholm 1988. 48 sid.
Rapport A4 135. 43,20 kr.

Det här beskrivna arbetet har syftat till att studera möjligheterna att sänka NOx-bildningen i gas- eller oljeflammor genom insprutning av vattendimma i flammorna. Rapporten inleds med ett teoretiskt resonemang som följs av beskrivningar och resultat från mätningarna.
Art nr 2324047.

Bo och förbättra i bostadsrätt - en probleminventering i tio äldre föreningar

Wikström, T
LNTH, Byggnadsfunktionslära, Lund 1989. 54 sid.
Rapport 1:89. ISBN 91-7740-035-6. 92,60 kr.

Hur klarar bostadsrättsföreningar med hus byggda 30- och 40-talen att ta itu med de brister som börjar uppstå? Probleminventering ger exempel på olika vägar att gå fram. Bl a behandlas problem beträffande kontinuiteten i förvaltning och boende, inflytandet över boendesituationen, samt kompetensen hos föreningen och hos fackmän som anlitas.

Art nr 2330422.

Fastighetsförvaltning – ett viktigt FoU-område

Vävare, O (red)

Fastighetstidningen, Stockholm 1989. 36 sid.

Fastighetstidn. 7:89. 23,45 kr.

Fastighetsförvaltning är ett ungt forskningsområde. I detta temanummer av Förvaltningstidningen är det just forskning som är temat. Artiklar om pågående forskning är skrivna av Birger Ljung, Ola Siksjö och Lars Olof Borgegård, Carl von Mentzer och Monica Hägg, Birgitta Leijon, Dennis Oldgren, Anders Zingmark samt Fredrik Grönberg.

Art nr 2406112.

Recent trends in development regulation and cost allocation in the USA

Miller, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 16 sid.

Document 12:89. ISBN 91-540-5057-X. 53,10 kr.

Skriften utgör en engelskspråkig summering av KTH-rapporten "Genomförandemetoder i USA. Reglering och kostnadsfördelning". TRITA-FAT 58 Meddelande 4:58, Stockholm 1988.

Art nr 6702912.

Drift och underhåll av värmepumpar. Handbok för fastighetsskötare och driftspersonal

Bergström, U & Larsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 44 sid.

T-skrift 5:89. ISBN 91-540-4975-X. 86,40 kr.

Skriften utgör främst ett utbildningsmaterial för fastighetsskötare och driftspersonal i drift- och underhållsfrågor om värmepumpar. Boken behandlar systemets uppbyggnad och kapacitetsutnyttjandet. Tyngdpunkten ligger dock på konkreta mät- och övervakningsrutiner med anvisningar om vilken skötsel som krävs och hur man går till väga.

Art nr 6703905.

Drift- och underhållsinstruktioner för villavärmepumpar. Mall för leverantörer och installatörer

Lagerkvist, K-O & Larsson, R

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

T-skrift 7:89. ISBN 91-540-5005-7. 98,75 kr.

Boken är avsedd att vara till hjälp för leverantörer och installatörer av värmepumpar att utforma drift- och underhållsinstruktioner som är användbara för konsumenten. Den innehåller en tydlig mall för vad som bör ingå i instruktionerna samt hur man bäst disponerar materialet. Flera utförliga exempel på färdiga instruktioner ingår.

Art nr 6703907.

Handledning för inventering. Asbest i byggnader

Clavensjö, B & Höjerdal, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 9:89. ISBN 91-540-5013-8. 111,10 kr.

Denna handledning beskriver på ett enkelt och lättbegripligt sätt hur en asbestinventering utförs och var asbest kan finnas i en byggnad. Den vänder sig främst till besiktningsmän och projektörer men kan även användas av andra som behöver dessa kunskaper. Tidigare utgivna "Asbest i ventilationsanläggningar" är inarbetad i denna handledning.

Art nr 6703909.

CFC-detektering. Utrustning och metoder för att spåra CFC-medier

Andersson, M

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 140 sid.

Rapport 17:89. ISBN 91-540-4983-0. 74,10 kr.

Rapporten behandlar dels typer och egenskaper för detekteringsutrustning, dels metoder för detektering. Vidare har ett antal olika mobila instrument, läcksökare, provats, såväl i laboratorium som under fältmässiga förhållanden. Arbetet har i första hand inriktats på utrustning vid stora värmepumpanläggningar.

Art nr 6709017.

Serieupphandling av hissar i Danderyd. 37 hissinstallationer på totalentreprenad

Sundin, E & Westling, H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 82 sid.

Rapport 23:89. ISBN 91-540-5008-1. 56,80 kr.

Rapporten redovisar erfarenheter från ett hissinstallationsprojekt i befintliga bostadshus i Danderyd. Projektet har bedrivits med kvarboende hyresgäster och betydande ansträngningar har gjorts för att utveckla säkerheten för dessa och arbetarna. Serieeffekter i hissinstallationer har sänkt kostnaderna och antalet arbetstimmar markant.

Art nr 6709023.

Privat hyresrätt i storstad. Att skaffa lägenhet i Stockholms innerstad

Siksiö, O & Borgegård, L-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 36:89. ISBN 91-540-5034-0. 65,45 kr.

Rapporten redovisar en intervjuundersökning med ett urval av 500 mantalsskrivna hushåll som bor i privatägda hyreslägenheter i Stockholms innerstad. Temat utgjordes av hur dessa hushåll fått tag i sin bostad genom annons, bostadsförmedling, hyresvärd, släkt och bekanta eller genom att betala en överlåtelsesumma i samband med tillträdet.

Art nr 6709036.

Ombyggnad av ett medeltidskvarter - kv Triangeln i Visby

Mosseen, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Rapport 65:89. ISBN 91-540-5062-6. 40,75 kr.

I rapporten beskrivs hur ett mycket förfallet medeltida stadskvarter i Visby kunnat renoveras varsamt, med mindre tillbyggnader, tack vare förhöjt låneunderlag och tilläggs-lån. Projektet blev ett pilotprojekt där nya myndighetsrutiner och samrådsformer kunde prövas.

Art nr 6709065.

Hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll

Enström, P & Granqvist, R & Nilsson, N-T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 193 sid.

Rapport 72:89. ISBN 91-540-5078-2. 86,40 kr.

I rapporten beskrivs de olika modeller för hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll som utförats inom de allmännyttiga bostadsföretagen då dessa under 1970-talet ofta saknade medel för nödvändigt och planerat underhåll. Rapporten vänder sig framför allt till parter och organisationer verksamma inom bostadssektorn.

Art nr 6709072.

Lugnare här än på Lunds nation. Ombyggnad av flerbostadshus med kvarboende under ombyggnadstiden

Bohm, Y

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 210 sid.

Rapport 76:89. ISBN 91-540-5086-3. 86,40 kr.

Man har gjort en intervjuundersökning kring ett 50-tal genomförda ombyggnader där de boende bott kvar under arbetet. Rapporten visar på de problem som finns och analyserar tänkbara sätt att lösa dessa.

Art nr 6709076.

Hissinstallationer i äldre hus. Serieeffekter vid hissmontage

Andersson, U & Olsson, T

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 40 sid.

Rapport 85:89. ISBN 91-540-5089-8. 45,70 kr.

Rapporten behandlar serieupphandling som medel att sänka kostnaden vid hissinstallationer. Hissgruppen har medverkat i en uppföljning av montagetiden för 18 hissar i 1960-talsområdet Eriksbo i Göteborg. På grund av bland annat arbetskraftssituationen uteblev inkörningseffekten. Byggtiden möjliggjorde i stället studier av driftsäkerheten. Art nr 6709085.

Datorstödd ritningsarkivering för fastighetsförvaltning. Kravspecifikation

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 130 sid.

Rapport 98:89. ISBN 91-540-5112-6. 69,15 kr.

Projektet som här dokumenteras syftar till att söka praktiskt fungerande rutiner för dokumenthantering med utnyttjande av datorstöd. Denna första etapp av projektet har haft som mål att få fram en kravspecifikation utifrån fastighetsförvaltarens behov. Art nr 6709098.

31 Byggnadsvård

Försurningens inverkan på konstruktioner i mark och vatten. Förslag till forskningsprogram

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 60 sid.

G-skrift 8:89.

Syftet med detta forskningsprogram är att skaffa kunskap för att kunna vidta lämpliga åtgärder för att motverka skador som kan uppstå på anläggningar i både mark och vatten på grund av den ökade försurningen.

Art nr 2201908.

Med hänsyn till bostäders värden. Ett arkitekturideal utvecklas och prövas - Göteborg 1968-1984

Schultz, S

CTH, Arkitektur, Göteborg 1989. 266 sid.

Rapport 2. ISBN 91-7032-421-2. 74,10 kr.

Denna avhandling vill visa möjligheterna att ta till vara arkitektoniska vid förnyelse av den äldre vardagliga bostadsbebyggelsen i större utsträckning än vad som varit gängse i Sverige sedan 1960-talet. Den skiljer på tre ideal vid bostadsförnyelse: nybyggnads-, varsamhets och konserveringsideal. Varsamhetsidealet utvecklas här.

Art nr 2310416.

Djurgårdsgatan 21 & 23. Ett försök med varsam ombyggnad

Schultz, S

CTH, bostadsplanering, Göteborg 1989. 155 sid.

ISBN 91-7032-393-3. 185,20 kr.

Ett försök med varsam ombyggnad av två landshövdingehus från 1890-talet som utfördes 1981-82 redovisas här. Projektet skulle visa vad varsamhet innebär ur estetiska, tekniska och ekonomiska aspekter. Redogörelsen lämnas flera år efter det att försöket utfördes men är fortfarande av stort principiellt intresse.

Art nr 2310418.

Kulturhus – en fråga om merkostnader?

Holmqvist, L & Klingberg, T

Statens Institut för Byggnadsforskning, Gävle 1989. 38 sid.

Meddelande 26. ISBN 91-540-9316-3. 92,60 kr.

I studien används en modell för att analysera tre fall av bevarande av kulturhistoriskt värdefulla byggnader med avseende på merkostnad. Den visar hur merkostnaderna kan sänkas genom bland annat bättre underhåll och större intresse och engagemang från berörda parter.

Art nr 2418418.

Ombyggnad av ett medeltidskvarter - kv Triangeln i Visby

Mosseen, A

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Rapport 65:89. ISBN 91-540-5062-6. 40,75 kr.

I rapporten beskrivs hur ett mycket förfallet medeltida stadskvarter i Visby kunnat renoveras varsamt, med mindre tillbyggnader, tack vare förhöjt låneunderlag och tilläggs-lån. Projektet blev ett pilotprojekt där nya myndighetsrutiner och samrådsformer kunde prövas.

Art nr 6709065.

32 Allmänt

Projekt Ingolstadt - Halmstad

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 4 sid.

G-skrift 19:89.

Projekt Ingolstadt - Halmstad var ett av de första utbytesprojekten mellan Sverige Och Förbundsrepubliken Tyskland. Husen, med elva lägenheter vardera, är byggda med svensk byggteknik och tysk värmeoch ventilationsteknik. Broschyren redovisar plane-ring och byggande samt mätresultat. Den är tvåspråkig, tyska och svenska.

Art nr 2201919.

Byggnadskonst i Värmland.

Lindahl, C

Länsstyrelsen i Värmlands län, Karlstad 1988. 256 sid.

246,90 kr.

Huvuddelen av denna uppsats är en beskrivning och analys av byggandet i Värmland under slutet av 1700-talet och tiden omkring 1800. Författaren gör också en jämförelse mellan dagens byggande, företrädesvis i Karlstad, och det som presterades under denna tid.

Art nr 2412108.

Märsta sjukhem

Bergström, B & Kahn, J & Linden A m fl

Stockholms läns landsting, Stockholm 1988. 29 sid.

Detta projekt är den första totalstudien av energihushållning i sjukvården och har omfattat allt från projektering och byggande till mätning och utvärdering. Skriften redovisar resultat från mätningar samt slutsatser och kommentarer till dessa.

Art nr 2418981.

When people matter. Nordic industrial architecture and engineering design

Törnqvist, A & Ullmark, P

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 224 sid.

Document 14:89. ISBN 91-540-5059-6. 518,55 kr.

Under åren 1988/89 har en kampanj pågått för att främja en bättre industriell arbetsmiljö och att väcka intresse för industriarkitektur. Denna bok ingår som ett led i kampanjen och presenterar nordiska exempel på planering, industribyggande och arbetsplatsutformning. Engelsk text.

Art nr 6702914.

Analysis of factors impacting technology transfer in construction projects.**Case studies**

Simkoko, E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 210 sid.

Document 15:89. ISBN 91-540-5051-0. 98,75 kr.

I denna rapport studeras möjligheter och program för att överföra tekniskt kunnande till konstruktionsföretag och -projekt i utvecklingsländer, där ofta just det tekniska kunnandet är en bristvara. Rapporten har genomförts i form av en fallstudie där exempel från ett flertal olika utvecklingsländer och projekt studeras.

Art nr 6702915.

Load management in electrically heated buildings

Adamson, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 76 sid.

Document 18:89. ISBN 91-540-5075-8. 65,45 kr.

I rapporten behandlas småhuseluppvärmningens belastning på elnätet. Då detta är ett problem för energibalansen presenteras här ett arbete om möjligheten att värma hus nattetid och lagra värmen i huset för att värma det på dagen. Försök har gjorts med hjälp av datorsimulationer. Rapporten är på engelska.

Art nr 6702918.

Skador på hus. Vad gör man? Grunder

Bjerking, S-E

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 201 sid.

T-skrift 12:89. ISBN 91-540-5069-3. 493,85 kr.

Denna handbok behandlar skador på alla typer av grunder, källargrunder, kryprumsgrunder, platta på mark, för alla typer av hus. Den behandlar hur skador uppkommer, hur de skall åtgärdas och hur man förebygger skadorna. Boken är lämplig som handbok, uppslagsbok och lärobok för såväl yrkeskunniga som noviser.

Art nr 6703912.

Enkelstugan. Modernt hus för äldre byggnadsmiljö ritningar

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 42 sid.

T-skrift 13:89. ISBN 91-540-5071-5. 86,40 kr.

I denna bok ges en utförlig beskrivning över hur man kan bygga ett modernt hus för äldre byggnadsmiljö, en "enkelstuga". I boken finns såväl byggbeskrivningar som exempel på utföring av lånehandlingar. Utöver boken kan man beställa en ritningsatts för enkelstugan till självkostnadspris.

Art nr 6703913.

Unika resultat från sex energisnåla hus

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 52 sid.

T-skrift 14:89. ISBN 91-540-5077-4. 123,45 kr.

Stockholmsprojektet är samlingsnamnet för sex energisnåla experimenthus som har byggts med beprövat men förbättrad teknik i kombination med tidigare oprövade ideer. Skriften sammanfattar husens byggnads och energitekniska utformning. Bland annat behandlas hur energin används, inneklimatet, energisnåla installationer, lönsamheten m m.

Art nr 6703914.

Naturgasteknik för småhus. Utvärdering av uppvärmningssystem

Berggren, B

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 108 sid.

T-skrift 15:89. ISBN 91-540-5079-0. 148,15 kr.

50 procent av Sveriges småhusbestånd finns i den del av landet som i ett framtidsperspektiv kan betraktas som naturgasområde. Denna skrift redovisar systemlösningar för naturgasuppvärmning av nyproducerade småhus och för konvertering av befintliga el- och oljeuppvärmda småhus. Lösningarna bygger på tekniska och ekonomiska bedömningar.

Art nr 6703915.

Enkätundersökning av värmepumpar i Danderyds kommun

Melinder, Å & Naumburg, P-H

Byggforskningsrådet, Stockholm 1989. 48 sid.

Rapport 16:89. ISBN 91-540-4981-4. 45,70 kr.

Rapporten syftar till att utröna hur värmepumpar fungerar i praktiken efter några års drift. Ett antal värmepumpsägare har intervjuats med enkäter tre år i rad. Enkätserien ger uppgifter om bl a ägarens syn på sin värmepump, servicebehov, energibehov samt råd till den som ska installera värmepump.

Art nr 6709016.

Vattenförvaltning i Frankrike

Gustafsson, J E

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 232 sid.

Rapport 21:89. ISBN 91-540-5004-9. 90,15 kr.

Forskningsrapporten beskriver den unika vattenförvaltningen i Frankrike. Författaren visar på vikten av en fungerande, samordnande och samtidigt demokratisk organisation. Rapporten kan användas som underlag för diskussionen om en framtida svensk vattenresurspolitik. Sammanfattning på engelska.

Art nr 6709021.

Konvertering från direktelvärmning till luftvärmesystem i flerbostadshus i Råslätt

Göransson, P & Qvist, B & Sällborn Werner, C

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 170 sid.

Rapport 25:89. ISBN 91-540-5012-X. 77,80 kr.

Målsättningen i detta projekt har varit att studera konvertering från uppvärmning med direktverkande el i flerbostadshus till uppvärmning med vatten eller luft som värmebärare. I rapporten redovisas det gamla och det nya systemets utformning, mätningarnas utförande och resultat samt intervjuer med de boende.

Art nr 6709025.

Kostnadskalkylering med LCC-modell. Tillämpning för byggprocessens olika skeden

Westin, T

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 196 sid.

Rapport 27:89. ISBN 91-540-5016-2. 86,40 kr.

Syftet med denna studie är att visa hur man med en matrisbaserad kalkylerings- och redovisningsmetod kan strukturera upp och beräkna livscykelkostnaderna (LCC) för en byggnad. Den vill också empiriskt visa hur metoden kan användas i både projekterings- och förvaltningsskedet.

Art nr 6709027.

Lättbygg 85. Energi- & resurssnåla småhus med låg boendekostnad

Carlson, P-O & Blomsterberg, Å

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 237 sid.

Rapport 41:89. ISBN 91-540-5046-4. 90,15 kr.

Lättbygg är ett utvecklingsprojekt för energi- och resurssnåla småhus med låg boendekostnad. Känd teknik har kombinerats med några nya lösningar till välisolerade och täta småhus i Täby, norr om Stockholm. Rapporten redovisar planering, projektering och genomförande samt vilka resultat som uppnåtts vad beträffar huvudprinciperna.

Art nr 6709041.

Reglering av inomhustemperaturen i flerbostadshus med central återkoppling

Hedin, B

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 247 sid.

Rapport 50:89. ISBN 91-540-5037-5. 90,15 kr.

Rapporten redovisar försök där central återkoppling jämförts med reglering med enbart framkoppling från uttemperaturen. Försöken har utförts så att de olika reglersätten används samtidigt i vardera fem större bostadshus med vattenburen värme och utan radiatortermostatventiler.

Art nr 6709050.

Energiförbrukning i flerfamiljshus

Johansson, H-E & Olsson, A & Wiklund, S

Byggnadsrådet, Stockholm 1989. 31 sid.

Rapport 74:89. ISBN 91-540-5082-0. 49,40 kr.

Boken studerar driftsdata och energiförbrukning i ett nybyggt flerbostadsområde; Skanskas Bo-85-område. Man har jämfört ett konventionellt radiatorsystem och ett luftvärmesystem. Studien har givit värdefulla erfarenheter i fråga om intrimning och drift av systemen samt kunskaper om bostadskonsumenter energianvändning.

Art nr 6709074.

Grundvattenvärme. Kvarteret Tärnan i Landskrona

Gedda, C & Bennet, J & Claesson, J m.fl.

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 48 sid.

Rapport 80:89. ISBN 91-540-5094-4. 45,70 kr.

Rapporten redovisar fältförsök, uppföljning och termohydraulisk utvärdering av en experimentbyggnadsanläggning i kvarteret Tärnan i Landskrona. En låg energiförbrukning eftersträvas genom överglasad gata mm.

Art nr 6709080.

VVS-installationer för utlandsmarknaden. Underlag för projektering

Södergren, D & Dahl, C-E & Persson, Å

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 114 sid.

Rapport 87:89. ISBN 91-540-5093-6. 65,45 kr.

Syftet med rapporten har varit att sammanställa ett underlag som är arbetsbesparande för svenska VVS-konstruktörer som arbetar på den internationella marknaden.

Art nr 6709087.

Förutsättningar för minskad elvärme inom bostadssektorn

Berndtsson, L

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 47 sid.

Rapport 105:89. ISBN 91-540-5124-X. 45,70 kr.

Rapporten behandlar möjligheterna att minska elvärmeanvändningen i bostadshus, främst flerbostadshus. Underlag för bedömningarna utgörs av en kartläggning av elvärmen inom HSB:s förvaltning där 13000 av 390000 lägenheter är helt beroende av elenergi för sin uppvärmning.

Art nr 6709105.

Skadeorsaker för läckande golvbrunnar

Waldner, L

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989.

Rapport 109:89. ISBN 91-540-5132-0. 40,75 kr.

Vattenskador orsakade av läckande golvbrunnar är ett stort och växande problem. Som ett underlag för åtgärder har en analys av skadeorsaker avseende golvbrunnar utförts.

Arbetet har omfattat besiktning av skadade installationer och av befintliga men ej akut skadade installationer samt en vidareanalys av FBKs vattenskadeenkät.

Art nr 6709109.

Luftföroreningar. Korrosion och andra effekter på byggnadsmaterial

Lala, D & Kucera, V & Sjöström, C

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 67 sid.

Rapport 114:89. ISBN 91-540-5142-8. 53,10 kr.

Vid nedbrytandet av byggnadsmaterial i tak och fasader spelar luftföroreningarna en viktig roll. Syftet med detta projekt, som utgör en första etapp i ett större forskningsprogram, är att ge en teoretisk bakgrundsteckning för fortsatt forskning inom området.

Art nr 6709114.

Konvertering av direktvärme till vattenburet system

Bäckberg, H & Schroeder, K

Bygghälsöversynsgruppen, Stockholm 1989. 29 sid.

Rapport 115:89. ISBN 91-540-5144-4. 40,75 kr.

Rapporten redovisar genomförda mätningar i ett enbostadshus efter konvertering från direktvärme till vattenburet system. I det nya värmesystemet har elradatorerna ersatts av 13 st vattenuppvärmda konvektorer sammankopplade med ett ettrörsystem.

Som värmekälla används en elkasset på 7 kW samt en oljedildad sk peakheater på 7 kW.

Art nr 6709115.

Alla Byggtjänstbyråernas skrifter beställs genom

Svensk Byggtjänst, Litteratortjänst
171 88 Solna
Telefon 08-734 51 00.

Rapporter, T-skrifter och Documents

Till angivna priser tillkommer:

- vid postförskott - porto och expeditjonsavgift
- vid faktura - porto och expeditjonsavgift

För nettopriser kan skrifterna köpas på Byggtjänst Byggbokhandel i

- Stockholm, Regeringsgatan 42, telefon 08-734 50 00
- Göteborg, Örgrytevägen 2, telefon 031-81 00 85
- Malmö, Studentgatan 4, telefon 040-709 55
- Umeå, Kungsgatan 73, telefon 090-12 59 10

G-skrifter, Sammanfattningar och Summaries

distribueras gratis.

Institutionsrapporter

beställs direkt hos angivna utgivare (se raden efter författarnamn).